

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

На правах рукопису

Вакулич Марія Михайлівна

УДК 330.101.54

**УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ
В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

Спеціальність 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством

Науковий керівник: Кузнецова С.А.,
д.е.н., професор, завідувач кафедри
міжнародних фінансів та банківської справи
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля

Дніпропетровськ
2014

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	12
1.1. Економічна сутність системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці.....	12
1.2. Функції, фактори та принципи управління інвестиційним кліматом в економіці України	31
1.3. Складові управління інвестиційним кліматом в економіці України	49
Висновки до розділу 1	67
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	71
2.1. Рейтингове оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в національній економіці	71
2.2. Аналіз стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами.....	89
2.3. Діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки	104
Висновки до розділу 2	122
РОЗДІЛ 3. ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	126
3.1. Концепція управління інвестиційним кліматом в економіці України	126
3.2. Інвестиційний контролінг як інструмент управління інвестиційним кліматом у національній економіці	145
3.3. Моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України .	160
Висновки до розділу 3	179
ВИСНОВКИ.....	182
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	185
ДОДАТКИ.....	205

ВСТУП

Актуальність теми. Однією з важливих умов стабільного розвитку національної економіки є підвищення ефективності управління інвестиційним кліматом на макrorівні. В Україні проблеми активізації процесів інвестування є предметом постійних наукових дискусій, що стосуються досліджень факторів формування інвестиційного клімату, розвитку складових діагностування стану управління інвестиційним кліматом, аналізу окремих аспектів інвестиційних процесів на макро-, мезо- та макrorівні. Ефективне функціонування вітчизняної інвестиційної політики в сучасних умовах нестабільності та хаотичності економічного середовища потребує вдосконалення всього організаційно-економічного механізму інвестування, у тому числі розробки комплексної та дійової концепції управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Саме тому поглиблення теоретичних, організаційних та методичних засад управління інвестиційним кліматом в економіці України заслуговує на особливу увагу.

Інвестиційний клімат в Україні досліджували багато вчених, зокрема: І. Абрамович, Т. Бусарева, І. Гайдуцький, Г. Глуха, В. Головатюк, М. Денисенко, В. Запихляк, Е.Дж. Долан, О. Кахович, Н. Коваль, С. Кузнецова, І. Лукінов, С. Москвін, Н. Навроцька, Г. Партин, Г. Подшиваленко, О. Продіус, І. Сазонець, М. Туріянська, В. Федоренко, Б. Холод, В. Швець, Л. Шморгун та ін.

Проте цілісного наукового дослідження проблеми управління інвестиційним кліматом у нестійкому економічному середовищі не було проведено ні зарубіжними, ні вітчизняними науковцями. Так, недостатньо опрацьованими залишаються питання проведення рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом у національній економіці, розробки методичного інструментарію аналізу стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами, теоретико-методичних складових діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки,

поділу державних органів влади за рівнями управління інвестиційним кліматом, визначення системи управління інвестиційним кліматом у національній економіці та виокремлення її складових, побудови моделі управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Науково-теоретична і практична значущість вирішення зазначених питань обумовили вибір теми дисертаційної роботи та свідчать про її актуальність.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є складовою частиною науково-дослідної роботи кафедри міжнародних фінансів та банківської справи ПВНЗ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля» за темою «Розвиток фінансів в умовах хаотично структурованої економіки» (номер державної реєстрації 0111U007589), у рамках якої автором запропоновано методичні підходи до оцінки ефективності управління інвестиційним кліматом в економіці України завдяки розробці двох моделей моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України (індексна модель – передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів; факторна модель – базується на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та забезпечує його оцінку за шкалою (сприятливий, сприятливий з помірним ризиком, з високим ризиком, несприятливий), які є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього запобігання можливим загрозам та ризикам при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій з удосконалення управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Відповідно до поставленої мети визначено й вирішено такі **завдання**:

– поглибити теоретичні засади управління інвестиційним кліматом у національній економіці;

- сформулювати та доповнити функції, фактори та принципи управління інвестиційним кліматом в економіці України;
- обґрунтувати складові управління інвестиційним кліматом в економіці України;
- проаналізувати та удосконалити методичні засади рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в національній економіці;
- систематизувати та уточнити рівень сучасного розвитку методичного інструментарію аналізу стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами;
- розвинути теоретико-методичні складові діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки;
- розробити концепцію управління інвестиційним кліматом в економіці України;
- обґрунтувати теоретико-організаційні підходи до використання контролінгу як інструмента інформаційного забезпечення управління інвестиційним кліматом в національній економіці;
- проаналізувати та удосконалити методико-організаційні засади контролю інвестиційного клімату через використання запропонованих моделей моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України.

Об’єктом дослідження є інвестиційний клімат в економіці України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних питань управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Методи дослідження. Теоретичною й методологічною основою дисертаційної роботи є використання методів теоретичного узагальнення і порівняння для розкриття змісту інвестиційного клімату як економічної категорії. Для визначення закономірностей розвитку сучасної системи управління інвестиційним кліматом застосовується діалектичний метод. При аналізі та систематизації функцій органів державної влади щодо управління

інвестиційним кліматом в економіці України використовується системно-структурний аналіз. Для вивчення, групування і наочного відображення емпіричних даних, елімінування впливу випадкових факторів при аналізі руху інвестиційних коштів у національній економіці, для визначення інструментарію аналізу стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами та складових діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки застосовуються методи статистичного та графічного аналізу. При визначенні сутності інвестиційного клімату, відмінностей цього поняття від інших застосовується монографічний метод, при визначенні ефективності управління інвестиційним кліматом – розрахунково-аналітичний, при аналізі функцій органів державної влади – нормативний.

Інформаційною базою дослідження є теоретичні та науково-практичні праці вітчизняних та зарубіжних науковців, присвячені проблемам управління інвестиційним кліматом, вітчизняні нормативно-правові акти, які прямо чи опосередковано регулюють інвестиційні процеси в Україні, аналітичні матеріали Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Національного агентства України з питань розвитку та європейської інтеграції, Агентства міжнародного співробітництва та інвестицій, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, електронні ресурси Інтернету з питань управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Наукова новизна одержаних результатів визначається такими положеннями:

вперше:

– сформовано концепцію управління інвестиційним кліматом в економіці України, яка включає три компоненти (складові управління, функції управління, рівні управління) і обґрунтовує побудову системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці за п'ятьма рівнями (інвестиційний процес, інвестиційна сфера, інвестиційна привабливість,

інвестиційний пріоритет, інвестиційна політика) та ієрархією «держава – сектор економіки/регіон – підприємство» на підставі дерева цілей управління інвестиційним кліматом в національній економіці, запропонованого організаційно-економічного механізму державного регулювання інвестиційного клімату і розробленої моделі управління інвестиційним кліматом в економіці України;

удосконалено:

– складові управління інвестиційним кліматом: адаптовано класичні функції менеджменту для потреб управління інвестиційним кліматом в національній економіці, на відміну від існуючих сформовано п'ять принципів ефективного управління інвестиційним кліматом у національній економіці та виокремлено групи факторів управління інвестиційним кліматом (політичні, правові, економічні, соціальні, технічні, екологічні) з визначенням складових, ознак, характеру впливу, напрямів покращення інвестиційного клімату за кожною групою, що уможливорює побудову ефективної системи управління інвестиційним кліматом в економіці України в умовах невизначеності;

– засади управління інвестиційним кліматом в економіці України через виокремлення об'єктів управління за складовими інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційні ризики, інвестиційний потенціал) та суб'єктів управління (державне управління та бізнес-управління), що сприяє застосуванню системного підходу та чіткому розподілу сфер впливу, можливостей та відповідальності суб'єктів управління інвестиційним кліматом в економіці України;

– підходи до використання контролінгу як інструмента інформаційного забезпечення управління інвестиційним кліматом у національній економіці (через обґрунтування сутності, видів, функцій і завдань інвестиційного контролінгу на рівні національної економіки), використання якого сприяє реалізації інвестиційної стратегії України на базі визначених інвестиційних цілей і напрямів реалізації державної підтримки та стимулювання інвестиційної діяльності;

– методичний інструментарій контролю інвестиційного клімату двома розробленими моделями моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України (індексна модель – передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів; факторна модель – базується на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та забезпечує його оцінку за шкалою (сприятливий, сприятливий з помірним ризиком, з високим ризиком, несприятливий), які є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього запобігання можливим загрозам та ризикам при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях;

набули подальшого розвитку:

– теоретичні засади управління інвестиційним кліматом через уточнення сутності понять «інвестиційний клімат», «управління інвестиційним кліматом» та систематизацію й побудову ієрархії характеристик інвестиційного клімату за принципом зростання ступеня охоплення інвестиційних відносин (інвестиційне середовище, інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційна активність), що сприяє виявленню між ними взаємозв'язків та рівнів взаємовпливу в процесі управління інвестиційним кліматом у національній економіці;

– методичні засади рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом шляхом узагальнення методичних підходів до оцінювання (ризиковий, звужений і факторний) та відбору й систематизації рейтингових оцінок (економічних індексів, кредитних рейтингів), які характеризують складові, показники та фактори управління інвестиційним кліматом, що звужує рівень розпорошеності інформації та уможливорює цільову орієнтацію рейтингового оцінювання на потреби суб'єктів управління інвестиційним кліматом у національній економіці;

– методичне забезпечення аналізу стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами внаслідок систематизації, доповнення та уточнення параметрів аналізу (валовий регіональний продукт, економічний розвиток, обсяг вхідних інвестиційних потоків, інвестиційний потенціал, конкурентоспроможність, проблемні фактори ведення бізнесу, інвестиційна привабливість), що дозволяє класифікувати регіони України за ступенем реалізації інвестиційного потенціалу й збалансувати регіональний розвиток державного та приватного секторів шляхом концентрації зусиль на пріоритетних інвестиційних напрямках та підвищенні привабливості об'єктів інвестування;

– теоретико-методичні складові діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки і напрямом реалізації інвестиційних проєктів, що передбачає проведення порівняльного аналізу обсягів сукупних інвестицій у проєкти за видами економічної діяльності та регіонами й забезпечує діагностику пріоритетних для інвестування секторів економіки і виявлення загальних тенденцій формування інвестиційного клімату.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці та обґрунтуванні рекомендацій щодо вдосконалення управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Наукові розробки автора та отримані результати використано: Департаментом економічного розвитку Дніпропетровської обласної державної адміністрації – щодо визначення основних складових системи управління інвестиційним кліматом та стратегічних цілей для підвищення рівня інвестиційної привабливості національної економіки (довідка № 250/1/31-14 від 25.02.2014 р.); Державною податковою інспекцією у Московському районі м. Харкова ГУ Міндоходів у Харківській області – щодо оптимізації діагностичного аналізу стану управління інвестиційним кліматом в економіці України, формування організаційно-економічного механізму державного регулювання інвестиційного клімату в економіці України, моделей моніторингу

стану інвестиційного клімату в державі (довідка № 38773214 від 04.04.2014 р.). Результати дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі ПВНЗ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля» при розробці методичного забезпечення та викладанні навчальних дисциплін «Інвестування», «Інвестиційний менеджмент», «Міжнародний фондовий ринок», «Ринок фінансових послуг», «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Фінансовий контролінг» (довідка № 366 від 15.04.2014 р.).

Особистий внесок здобувача. Наукові результати, що містяться в дисертаційній роботі, отримано автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використані лише ті ідеї та положення, що є результатом особистої роботи здобувача, яка, зокрема, полягає в дослідженні економічних і нормативних передумов управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертації були оприлюднені й одержали позитивну оцінку на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях: XIV міжвузівській науково-практичній конференції «Основні засади сучасної бюджетно-податкової політики України та напрями її реалізації» (м. Дніпропетровськ, 2011 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фінансової системи України» (м. Черкаси, 2011 р.); II міжрегіональній науково-практичній конференції «Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України» (м. Дніпропетровськ, 2011 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми і перспективи розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції» (м. Севастополь, 2011 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток фінансового менеджменту та реформування фінансової системи в умовах хаотично структурованої економіки» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); IV міжрегіональній науково-практичній конференції «Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України»

(м. Дніпропетровськ, 2012 р.); міжвузівській науково-практичній конференції «Сучасні соціально-економічні системи та проблеми освітології» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); X Всеукраїнській науковій Інтернет - конференції, присвяченій видатним вченим І.В. Малишеву та П.П. Німчинову (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); V міжрегіональній науково-практичній конференції «Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в Україні» (м. Київ, 2013 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток фінансів в умовах хаотично структурованої економіки» (м. Дніпропетровськ, 2013 р.); I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні соціально-економічні системи та проблеми освітології» (м. Дніпропетровськ, 2013 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Фінанси, грошовий обіг та кредит в сучасних умовах» (м. Сімферополь, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми та механізми фінансового управління» (м. Харків, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, управління, фінанси: теорія та практика» (м. Херсон, 2013 р.); VI Міжрегіональній науково-практичній конференції «Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України» (м. Дніпропетровськ, 2013 р.); XXV Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-економічний розвиток регіонів» (м. Київ, 2013 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Трансформація національних моделей економічного розвитку в умовах глобалізації» (м. Київ, 2013 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 36 наукових працях, з яких: 9 статей у наукових фахових виданнях України (9 публікацій у виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз), 6 статей у наукових виданнях за кордоном, 21 теза доповідей за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій – 13,46 д.а., з них автору належить 13,17 д.а.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

1.1. Економічна сутність системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці

В умовах сучасного розвитку світової економічної системи, що характеризується глобалізацією міжнародної кооперації та інтеграції виробничої, фінансової, науково-технічної та інших сфер ведення бізнесу, сталий розвиток держав досягається при поєднанні двох основних цілей: фокусуванні суспільства та інститутів державного управління на потребах та вимогах людини, що забезпечує соціальну та культурну сталість розвитку держави, та фокусуванні на економічному зростанні, що забезпечує основу для інвестування та системного розвитку держави. За цих умов, інвестиційними перевагами України є те, що держава має великий внутрішній ринок, високий рівень кваліфікації трудових ресурсів, наявний значний промисловий і сільськогосподарський потенціал, а також вигідне геополітичне розташування на перехресті торгових шляхів Європи й Азії [1, с. 121 – 123]. Проте, на теперішній час багато держав стали «інвестиційними аутсайдерами» у контексті постіндустріальних критеріїв і параметрів. Модернізація національної економіки неможлива без підвищення рівня її конкурентоспроможності на інноваційній основі та потребує створення об'єктивних причин для стимулювання інвестиційної активності.

Наразі відбуваються всебічні економічні перетворення, що потребують залучення довгострокового капіталу стратегічних іноземних інвесторів. Тому, при практично повній відсутності власних засобів, велике значення мають іноземні інвестиції. Дж. Стігліц суттєву роль у сприянні економічному розвитку держав та виходу зі стану рецесії відводить інвестуванню,

пропонуючи: «Спрямуйте кошти на інвестиції, і ці інвестиції сприятимуть більш високим темпам зростання» [2].

Економічний розвиток, в глобальному розумінні, значною мірою залежить від загального рівня розвитку держави, та рівня адміністративних перешкод для бізнесу. На сьогоднішній день, погіршення стану інвестиційного клімату в Україні підтверджують дані Міжнародного економічного фонду, згідно з якими Україна вважається «економічним аутсайдером» серед держав СНД і Східної Європи [3, с. 18]. Адже, як зазначає С.А. Кузнецова: «Фінансова криза, наслідки якої відчуваються наразі у всьому світі, продемонструвала неготовність більшості компаній до діяльності у нестабільних умовах зовнішнього економічного середовища» [4, с. 49]. Для збільшення притоку інвестиційних ресурсів з усіх джерел фінансування за рахунок поживлення інвестиційної активності різноманітних суб'єктів ведення бізнесу необхідно удосконалити весь організаційно-економічний механізм інвестування, у тому числі – розробити комплексну та дієву концепцію управління інвестиційним кліматом у національній економіці.

Однак, незважаючи на високий рівень досліджень з питань управління інвестиційним кліматом, ряд теоретичних і практичних проблем залишаються невирішеними. Вітчизняними та зарубіжними вченими проводиться узагальнення трактувань понять «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат» як тотожних, що є дискусійним за своєю суттю та безпосередньо впливає на рейтингову оцінку інвестиційного клімату держав світу. Тому, виникає об'єктивна необхідність змістовного визначення трактування дефініції «інвестиційний клімат». Потреба розвитку концепції управління інвестиційним кліматом у національній економіці, в сучасних умовах нестабільності та хаотичності економічного середовища, потребує перегляду підходів до проведення цілісного наукового дослідження проблеми аналізу стану управління інвестиційним кліматом в економіці України. Так, недостатньо опрацьованими залишаються питання функцій управління, складових інвестиційного клімату, оцінки стану державного управління

інвестиційним кліматом в економіці України, розробки комплексної моделі управління інвестиційним кліматом у нестійкому економічному середовищі. Науково-теоретична і практична значущість вирішення вказаних питань обумовили вибір теми дисертаційної роботи та свідчать про її актуальність.

Значна частина держав світу створюють сприятливі умови для надходження іноземних інвестицій та сприяють їх розміщенню відповідно до стратегічних пріоритетів розвитку. Переважна більшість дослідників [5 – 26] стверджують, що основою сучасного економічного розвитку є транскордонний рух інвестиційних ресурсів та формування привабливого для потенційних інвесторів інвестиційного клімату. На основі цього, вченими виділено три етапи еволюції системи наукових знань про інвестиційний клімат, які характеризуються наступними ознаками [5, с. 59 – 61]:

1 етап – наявність у теоріях описів елементів, окремих ознак та факторів без використання самого поняття «інвестиційний клімат»;

2 етап – введення в науковий обіг терміну «інвестиційний клімат», поява теорій та концепцій, у яких він досліджується;

3 етап – розширення змістовного навантаження поняття «інвестиційний клімат» внаслідок його актуалізації через зростання ролі інвестиційних процесів у розвитку економіки.

Однак, на сьогоднішній день, відсутній усталений понятійний апарат дефініції «інвестиційний клімат». Проведений аналіз спеціальної літератури засвідчив, що, на сьогоднішній день, не вироблено єдиного трактування дефініції «інвестиційний клімат», що спричинено наявністю різних підходів до визначення сутності цього поняття. Так, зокрема, Т. Бусарева порівняла методики оцінки ефективності інвестиційного клімату [6, с. 44 – 46]; І. Гайдуцький здійснив усебічний аналіз структурних диспропорцій напрямів залучення прямих іноземних інвестицій та їхнього впливу на розвиток економіки України [7, с. 47 – 62]; В. Запужляк обґрунтував причини неоднорідності інвестиційної привабливості держав [8, с. 13 – 15]; А. Малай провів аналіз сучасного інвестиційного клімату України [9, с. 102 – 105];

М. Панкова дослідила тенденції інвестиційної політики держав світу [10, с. 103 – 107]; О. Продіус розглянув проблеми щодо формування інвестиційної привабливості регіонів, проаналізував шляхи зменшення їх диференціації [11, с. 48 – 50]; В. Прушківський вивчив окремі елементи, які сприяють створенню інвестиційно-привабливого економічного середовища [12, с. 115 – 123]; В. Ткаченко сформував перспективні напрями покращення інвестиційного клімату [13]; В. Томарева визначила заходи державної інвестиційної політики щодо поліпшення інвестиційного клімату [14, с. 56 – 61]; В. Федоренко, М. Денисенко, Т. Воронкова дослідили фактори розвитку форм і методів державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні [15, с. 48 – 49].

Відповідь на питання, що собою являє інвестиційний клімат, – намагались дати науковці, вивчення та узагальнення напрацювань яких приведено в Додатку А (табл. А 1).

З проведеного дослідження спеціальної літератури щодо трактування дефініції «інвестиційний клімат» сформовані наступні висновки:

1. Відсутність чіткого визначення поняття «інвестиційний клімат».
2. Більшість науковців виділяють такі ознаки інвестиційного клімату: позитивний ефект для інвесторів [8; 9; 21], суб'єктів інвестування [14], держави [6; 12] та суспільства; система умов [1; 15; 17; 18], наявність стимулів [20] і можливостей для інвестиційної діяльності; гарантії держави [13]; ризикованість інвестицій [6; 8; 9; 16; 21; 23]; ефективність економічної політики держави [27].
3. Дискусійною вбачається думка окремих науковців. Так, С. Майстро, окрім іншого, спрямував гарантії держави на «інвесторів та об'єкт інвестування» [38, с. 135 – 144], тоді як коректніше вести мову про гарантування державою захисту прав інвесторів і суб'єктів інвестування, оскільки об'єкт інвестування не є юридичною (фізичною) особою, а тому не має прав, які варто захищати. При цьому, обмеження таких гарантій лише «періодом реалізації інвестиційних проектів» [26, с. 102 – 105] є неприйнятним для інвесторів, оскільки їх також цікавить можливість виведення (у тому числі

за кордон) продукції, прибутку і, власне, інвестованого капіталу. Крім того, наголошуючи на «довгостроковій сталості режиму залучення капіталу» [39, с. 102 – 105], окреслено бажану, але на практиці фактично нездійсненну умову, що обумовлено зміною макроекономічної та політичної ситуації; натомість, більш правомірним є збереження умов, закріплених діючими інвестиційними договорами.

Визначення категорії «інвестиційний клімат» за Є. Авдокушином [40, с. 82] розкриває його сутність та заходи, якими досягається, проте, не враховує всіх факторів, на які впливає інвестиційний клімат.

О. Барановський під інвестиційним кліматом розуміє «рівень досягнення потенційних інвестицій у формі коштів...» [41, с. 65], хоча, скоріш за все, мався на увазі потенціал суб'єктів інвестування щодо залучення та ефективного використання інвестицій у тій чи іншій формах.

О. Кахович визначає інвестиційний клімат, як «систему соціально-економічних відносин» [42, с. 178 – 180], тим самим вказуючи не на явище (інвестиційний клімат), а на фактор, що його формує. В. Головатюк, В. Соловійов запропонували визначення поняття «інвестиційний клімат» [43, с. 89 – 98], яке фактично «поглинуло» тлумачення І. Абрамовича [44, с. 25], але не вказали на це. При визначенні економічної сутності поняття «інвестиційний клімат» М. Грязноюю [45, с. 139], його характеристика складається лише з двох складових: оцінки факторів, що впливають на формування підприємницької інфраструктури та оцінки ризиків при інвестуванні. Фактори, що притягують іноземні інвестиції у державу до уваги автором не беруться, що є неповним за своєю суттю.

Г. Подшиваленко виокремлює інвестиційний клімат, як «сукупність економічних, політичних та інших умов, що створюють певний рівень привабливості фінансових вкладень» [46, с. 7]. У такому випадку трактування сутності поняття «інвестиційний клімат» ігноруються інвестиційні ризики, що у більшості випадків й визначають інвестиційний клімат.

Т. Проценко, В. Федоренко вважають, що «поняття інвестиційного клімату означає наявність таких умов інвестування, що впливають на переваги інвестора у виборі певного об'єкта інвестування. На макрорівні це поняття містить показники політичного, економічного, законодавчого та соціального середовища для інвестицій. На мікрорівні інвестиційний клімат виявляє себе через двосторонні відносини інвестора і конкретних державних органів, суб'єктів бізнесу, а також профспілок і трудових колективів держави-реципієнта інвестицій» [47, с. 242]. Наведене визначення є неповним за своєю суттю, оскільки трактування дефініції «інвестиційний клімат» можливе лише з позиції двох рівнів: на макро- та мікрорівнях. Однак, мезорівень не враховується авторами при визначенні наведеного поняття.

На думку А. Сухорукова [48, с. 112]: «інвестиційний клімат визначається як сукупність політичних, економічних, юридичних, соціальних і інших чинників, які визначають, у підсумку, ступінь ризику капіталовкладень і можливостей їх ефективного використання». Наведене визначення характеризує інвестиційний клімат лише як можливість оцінки ризикованості вкладення капіталу та можливості отримання прибутку. Проте, на формування інвестиційного клімату впливають не лише зазначені автором чинники, а й додаткові фактори, які до уваги автором не сприймаються.

В. Грідасов, С. Кривченко та О. Ісаєва інвестиційним кліматом вважають «сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, соціокультурних, організаційно-правових і географічних чинників, наявних у певній країні, що залучають або відштовхують інвесторів» [36, с. 155]. Надане авторами трактування поняття «інвестиційний клімат» розкриває його сутність лише як окремої сукупності факторів, що не враховують технічні, екологічні фактори, які впливають на формування інвестиційного клімату.

І. Павленко, О. Варяниченко, Н. Навроцька під інвестиційним кліматом держави розуміють сукупність правових, політичних, економічних і соціальних факторів, які формують привабливість держави для зарубіжних інвестицій (умовно суб'єктивні фактори). Це поняття розглядають у тісному взаємозв'язку

із забезпеченістю країни ресурсами, необхідними для реалізації проектів (об'єктивні фактори) [37, с. 67 – 68]. Наведене трактування показує виключну важливість інвестиційного клімату лише в контексті зацікавленості ним іноземних інвесторів, не враховуючи вітчизняних. Це є неточним за свою суттю, оскільки іноземні та вітчизняні інвестори однаково важливі у формуванні та управлінні інвестиційним кліматом.

М. Жук розглядає інвестиційний клімат як «сукупність соціально-економічних, суспільно-політичних, природних, екологічних та інших умов, які безпосередньо визначають масштаби, обсяги і темпи залучення інвестицій» [35, с. 53]. Наведене визначення трактування інвестиційного клімату характеризує його лише як умову, що спонукає до вкладення капіталу. Однак, об'єктивна оцінка стану та можливостей покращення інвестиційного клімату в економіці держави не завжди визначається лише обсягами та темпами інвестування в її економіку. Тому, наведене трактування є неточним.

Я. Медвідь робить висновок про те, що економічний термін «інвестиційний клімат» є «малодослідженим для України» [30, с. 107 – 112]. Він визначає ту систему орієнтирів, у межах яких відбувається процес інвестування, і на основі цього орієнтує на ефективне використання інвестицій. Таким чином, використання системного підходу до трактування цього терміну дозволить розширити його зміст.

На думку М. Бутко: «Інвестиційний клімат – поняття досить широке. Воно охоплює все те, на що звертає увагу інвестор, коли оцінює, наскільки сприятливі чи несприятливі умови для вкладення капіталу у певний регіон, враховуючи ідеологію і політику, економіку і культуру» [50, с. 10 – 11]. Таке трактування є неточним, оскільки визначення дефініцій сприятливого чи несприятливого інвестиційного клімату є суб'єктивною думкою кожного інвестора, що формується завдяки комплексу різноманітних факторів та зацікавленості інвестора у вкладенні капіталу. Тому, аналізувати інвестиційний клімат з наведеної позиції є некоректним.

Найбільш ґрунтовним є визначення, надане Світовим банком, відповідно до якого поняття «інвестиційний клімат» трактується, як «сукупність характерних для кожної місцевості факторів, що визначають можливості компаній щодо залучення іноземного капіталу та визначають їх стимули до здійснення продуктивних інвестицій, створення робочих місць та розширення своєї діяльності» [125]. Проте, визначення має певний недолік, оскільки у ньому не зазначається, які саме фактори впливають на формування інвестиційного клімату та створення стимулів до здійснення інвестицій компаніями. Крім того, інвестиційний клімат розглядається лише з позиції мікрорівня, що є неточним за свою суттю. Оскільки, трактування зазначеної дефініції охоплює як мікро-, так і мезо- та макрорівні.

А. Бакітжанов та С. Філін розглядають інвестиційний клімат, як «систему відносин, що формуються під впливом широкого кола взаємопов'язаних процесів та сукупності умов інвестиційної діяльності політичного, соціально-психологічного, фінансово-економічного, законодавчого, нормативно-правового, екологічного, кримінального, ресурсного, виробничого, інноваційного, трудового, інфраструктурного та інституційного характеру, що розділяються на макро-, мікро- та регіональні рівні управління, що відображають як об'єктивні можливості країни до розвитку й розширення інвестиційної діяльності, що характеризує його інвестиційний потенціал, так і умови діяльності інвестора (інвестиційний ризик), що створює передумови до появи стійких інвестиційних мотивацій, що суттєво впливають на доходність інвестицій та сукупний інвестиційний ризик та визначають доцільність й ефективність інвестицій» [34, с. 32]. Наведене визначення є занадто ємним, великим та складним для сприйняття. Крім того, дискусійним є трактування інвестиційного клімату, як «системи відносин» та визначення інвестиційного ризику, як «передумови появи стійких інвестиційних мотивацій». Оскільки, відсутність ризику ще не є запорукою високої мотивації інвесторів до вкладення капіталу в економіку держави.

Визначення, сформульоване інститутом нової економіки звучить так: «Інвестиційний клімат – це сукупність політичних, економічних, соціальних та юридичних умов, що сприяють інвестиційному процесу та є рівними (однаковими) як для зарубіжних, так і для вітчизняних інвесторів щодо вкладення коштів у національну економіку» [34]. Дане визначення є неточним за своєю суттю, оскільки дає характеристику поняттю «сприятливий інвестиційний клімат», а не інвестиційний клімат в цілому.

Отже, єдиного визначення дефініції «інвестиційний клімат» не снує. У багатьох дослідженнях з питань іноземного інвестування поняття інвестиційного клімату сприймається лише в контексті можливості залучення іноземного капіталу. Тобто, до уваги беруться фактори залучення іноземних інвестицій і при цьому забувається про вплив на національну економіку в цілому (наприклад, зростання конкурентоспроможності національної економіки, інтеграція у світову економічну систему). Лише окремі дослідники звертаються до цього питання [14; 29; 32; 37]. Такий підхід є більш комплексним і доцільнішим щодо визначення сутності трактування дефініції «інвестиційний клімат».

Крім того, огляд сучасної наукової літератури виявив ототожнення понять «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат» [28 – 37]. Наприклад, поняття «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат» І. Бланк [16], Г. Прибіткова [52], А. Гайдуцький [7] вважають тотожними між собою, оскільки вони доповнюють один одного. Деякі автори з цим не погоджуються, розглядаючи «інвестиційну привабливість» спорідненою до поняття «інвестиційної активності» та вважають її однією зі складових «інвестиційного клімату» [38 – 40].

Наприклад, рейтингове агентство «Експерт» наводить наступну інформацію щодо трактування інвестиційного клімату: «Інвестиційний клімат це одне і те ж саме, що й інвестиційна привабливість та включає в себе інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик» [53]. Дане визначення дозволяє виявити критерії, керуючись якими інвестор приймає рішення щодо

вкладання капіталу. Однак, наявність у трактуванні поняття «інвестиційний клімат» лише двох складових є неточною.

Ототожнення термінів «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість» є дискусійним, оскільки інвестиційний клімат – це більш ємне поняття, ніж інвестиційна привабливість. За сутністю, яку визначають більшість авторів, інвестиційний клімат ширше поняття і розуміється, як сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, які сприяють або гальмують процес інвестування бізнесу (на макрорівні) та окремих підприємств, компаній, секторів економіки держави (на мікрорівні).

Тобто, інвестиційний клімат формується на загальнодержавному рівні, а, тому, це поняття включає в себе окремі складові інвестиційного середовища та інвестиційну привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційну активність. Зважаючи на велику практичну значимість економічної категорії «інвестиційна привабливість», важливою є можливість сформулювати її однозначне наукове сутнісне наповнення.

У результаті аналізу підходів до визначення економічної категорії «інвестиційна привабливість», трактування поняття можна згрупувати за п'ятьма групами, які представлені у Додатку А, табл. А 2.

Проведене дослідження спеціальної літератури [42 – 64] дозволило констатувати, що існують суттєві розбіжності у підходах науковців до формулювання та тлумачення змісту поняття «інвестиційна привабливість» та, загалом, використання термінів «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість» як тотожних. Отже, враховуючи розглянуті підходи щодо трактування поняття «інвестиційна привабливість», погляди вчених можна розділити на декілька груп:

1 група вчених (наприклад, Ф. Бутинець, О. Олійник, С. Мошенський, М. Львовичкіна, Є. Маленко, В. Хазанов) згодні з тим, що головною метою аналізу інвестиційної привабливості є визначення доцільності вкладення тимчасово вільних грошових коштів у певне підприємство;

2 група (Н. Коваль, Я. Крупка, В. Захожай, М. Кіт, Т. Лазарева) науковців у своїх працях визначають інвестиційну привабливість, як інтегральну характеристику окремих секторів або видів діяльності з позиції ефективного функціонування;

3 група – (наприклад, С. Деньга, В. Куценко, О. Посилкіна, А. Гайдуцький, В. Федоренко) під інвестиційною привабливістю розуміють кількісну і якісну характеристику зовнішнього і внутрішнього середовища об'єкта потенційно можливого інвестування;

4 група (зокрема, В. Пахомов, С. Донцов, Н. Брусенко) вважають, що інвестиційна привабливість – це узагальнююча характеристика переваг і недоліків окремих напрямів об'єкта з позиції конкретного інвестора.

Проаналізувавши існуючі підходи до співвідношення трактування понять «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість», можемо зробити висновок про те, що є абсолютно некоректним співставляти ці характеристики. Інвестиційна привабливість – це суб'єктивне поняття, так як має суттєву залежність від типу інвестора та його цілей, а інвестиційний клімат – це об'єктивне поняття, оскільки відображає тенденції, які мають вплив на усіх без винятку учасників інвестиційного процесу. Беручи до уваги те, що будь-який інвестор працює для отримання належної віддачі від вкладення капітальних ресурсів, головною характеристикою інвестиційного клімату є саме спроможність економіко-правового середовища до забезпечення цієї віддачі.

За словами Доменіка Меню: «Іноземні інвестори не розуміють, що відбувається в Україні, і вважають за краще не поспішати з укладенням угод» [66]. Підтвердженням цього є слова Кальмана Міжея про те, що «ніщо так не відлякує бізнес, як політичне безладдя і нестабільність у правилах гри по лінії «бізнес-держава» [64]. Західні експерти, при характеристиці умов інвестиційної діяльності, поряд з поняттям «інвестиційний клімат» часто вживають термін «бізнесовий (підприємницький) клімат», який за змістом є ширшим, оскільки поняття «інвестиційного клімату» підпорядковується макрорівню, а

«бізнесовий (підприємницький) клімат» - це дефініція, що є характеристикою мікрорівня в економіці держави.

Узагальнення порівняльних характеристик інвестиційного і бізнес-клімату представлено на рис. 1.1.

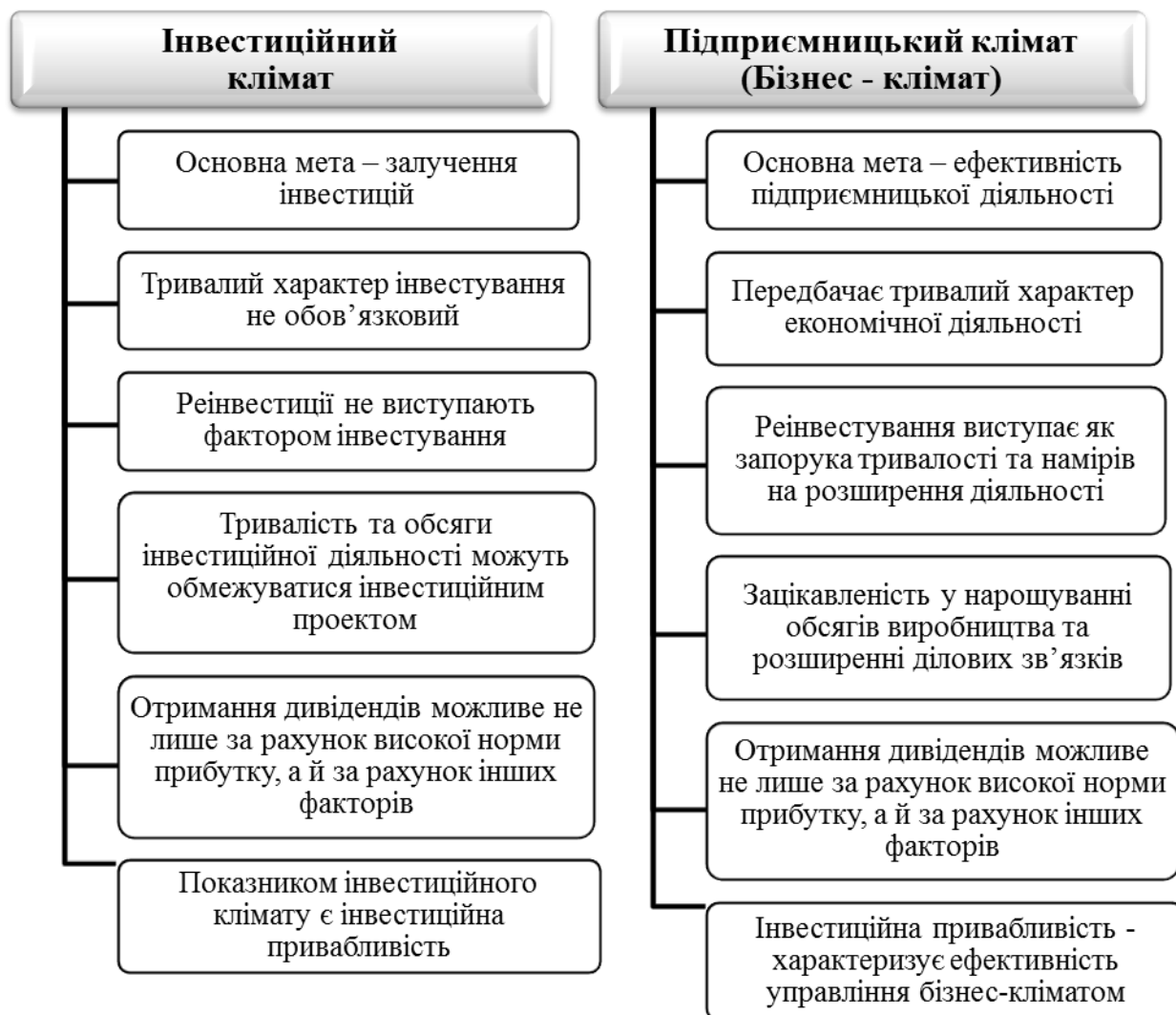

Рис. 1.1. Порівняльна характеристика понять інвестиційного та підприємницького клімату (бізнес-клімату)

Так, при несприятливих економіко-правових умовах для отримання високого прибутку інвестор може розглядати інвестиції як такі, що принесуть значну віддачу у майбутньому за рахунок оволодіння ринками збуту, ресурсами, вигідного геостратегічного положення (результати опитування

консорціуму Flemings/ SARS і Німецької консультативної групи підтверджують, що найвпливовішим мотивом для інституційних, підприємницьких інвесторів при інвестиційній діяльності в Україні є мотив нових ринків, який набагато випереджає мотив досягнення більшої ефективності і мотив пошуку додаткових ресурсів). Тобто, в подібних відмінностях у причинах і наслідках поведінки бізнесу за тих чи інших умов, які характеризують інвестиційний або бізнес-клімат, і полягає принципова відмінність між даними поняттями.

Наведений рис. 1.1 показує порівняльну характеристику понять інвестиційного та підприємницького клімату (бізнес-клімату). Відмінності зазначених понять полягають у основній меті, тривалості інвестування, реінвестуванні, можливості отримання високої норми прибутку та ролі інвестиційної привабливості. Так, наприклад, основною метою формування інвестиційного клімату є залучення інвестиційного капіталу в економіку держави, а бізнес-клімату – підвищення ефективності підприємницької діяльності. При характеристиці інвестиційного клімату тривалий характер інвестування необов'язковий, оскільки від тривалості капіталовкладень не залежить сприятливість інвестиційного клімату. В свою чергу, бізнес-клімат безпосередньо пов'язаний з тривалістю інвестування та передбачає довгостроковий характер економічної діяльності. При характеристиці бізнес-клімату реінвестування виступає, як запорука тривалості та намірів на розширення діяльності, оскільки визначає зацікавленість інвестора в повторному вкладенні інвестиційного капіталу для отримання високої норми прибутку. В інвестиційному кліматі реінвестиції не виступають фактором інвестування, оскільки не є показником сприятливості чи несприятливості інвестиційного клімату в економіці держави для вкладення капіталу.

Отримання дивідендів можливе не лише за рахунок високої норми прибутку, а й за рахунок інших факторів, так, зокрема, для інвестиційного клімату такими факторами можуть бути імідж та активність інвестора, а для бізнес-клімату – зацікавленість в реінвестуванні капіталу. В контексті впливу

інвестиційної привабливості на формування інвестиційного та підприємницького клімату (бізнес-клімату) – одним з основних показників інвестиційного клімату є інвестиційна привабливість національної економіки, а в контексті бізнес-клімату інвестиційна привабливість характеризує ефективне управління бізнес-кліматом.

Частіше трапляється думка, що поняття «інвестиційного клімату», «бізнес-клімату», «ділового клімату» – це синоніми. Вживання цих словосполучень, як синонімів, можливе тільки за умов паралельного пояснення, у якому саме значенні вживаються дані терміни. Наприклад, експерти Центру соціально-економічних досліджень виділяють окремо інвестиційний клімат і підприємницький (бізнесовий) клімат. Варіативність показників для оцінки бізнесового клімату значна.

Так, у звіті Корпорації з підприємницького розвитку (CFED) (США) зазначено чотири види індексів для оцінки бізнесового клімату (економічні показники, життєздатність бізнесу, резерви розвитку і державна політика), як характеристики державного «економічного здоров'я». Якщо інвестиційний клімат має на меті сприяти залученню інвестицій у певний регіон, певну місцевість, то під бізнес-кліматом розуміється сукупність факторів, які спрямовані не тільки на залучення таких інвестицій, але й на те, щоб вони працювали якомога ефективніше не лише для інвестора, а й на економіку даної території, щоб іноземні підприємці не прагнули до якнайшвидшої репатріації прибутку, а здійснювали реінвестиції, щоб національне підприємницьке середовище було сприятливе для започаткування бізнесу, для його розширення, підприємець бачив перспективи ведення бізнесу і був зацікавлений у розширенні ділових зв'язків [51].

Поняття інвестиційного клімату необхідно розглядати не тільки з позицій іноземного інвестора, а й враховуючи інтереси суспільства й держави загалом. Проаналізуємо поняття «інвестиційний клімат» при синтезі двох невід'ємних у контексті тлумачення цього поняття складових: «інвестиції» та «клімат».

Для роз'яснення проаналізуємо поняття «погода» й «клімат». Термін «клімат» походить від грецького слова «klīma» («нахил») та означає багаторічний режим погоди будь-якої місцевості, одну із її основних географічних характеристик. Під кліматом прийнято розуміти «опосередковане значення погоди за тривалий проміжок часу (порядок кількох десятиліть)». Таким чином, «погода – це миттєвий стан деяких характеристик, а клімат – багаторічний режим погоди, який базується на довгострокових спостереженнях, статистичний ансамбль показників» [67].

Для формування сутності «інвестиційного клімату» необхідно чітко розуміти сутність терміну «інвестиції». Існують різні модифікації визначення поняття «інвестиції», що відображають множинність підходів до розуміння його економічної сутності. Як свідчить проведений аналіз спеціальних джерел, результати якого узагальнені у додатку А табл. А 3, існує багато суперечностей у тлумаченні сутності дефініції «інвестиції».

Отже, категорія «інвестиції», не дивлячись на інтенсивне вивчення інвестиційних процесів, як понятійна одиниця, не має сталого загальноприйнятого визначення. Діалектика науки свідчить про те, що паралельно з її розвитком, як правило, розвивається і понятійний апарат, яким вона оперує. Слід зазначити, що категорія «інвестиції» не є достатньо «сталою», тому, актуальним є встановлення понятійної бази, оперуючи якою можна розвивати економічну науку в області інвестицій. У зв'язку з цим, очевидно є необхідність уточнення понятійної основи інвестиційної проблематики з позицій, що дозволяють не тільки конкретизувати економічний зміст понять, але й оцінити їх взаємозв'язок. До проблем інвестиційного клімату звертається багато зарубіжних і вітчизняних вчених, дослідників і політиків. Дослідження формування поглядів про інвестиційний клімат в контексті еволюції економічної теорії дало змогу встановити особливості генезису цієї категорії, оцінити процес розширення системи факторів формування та підходів до виділення його складових.

Вважаємо необхідним надати власне визначення дефініції «інвестиційний клімат»:

інвестиційний клімат – це опосередковане значення стану інвестиційного середовища за тривалий проміжок часу, що визначається статистичним комплексом економічних показників та факторів, які впливають на його формування.

Економічні показники використовуються для оцінки стану економіки з досліджуваного питання. У результаті багаторічної практики аналізу статистичних даних у національній економіці дослідним шляхом вироблено показники, що характеризують різні аспекти ведення бізнесу [76].

Статистичний показник – це узагальнююча характеристика соціально-економічного явища чи процесу, в якій поєднуються якісна та кількісна визначеність останнього. Якісний зміст – відбиває сутність явища чи процесу і відображається у назві показника. Кількісна сторона явища – це число та його вимірник. Під економічними показниками розуміються дві складові цього поняття: система національних рахунків (наприклад, державний борг, рахунок руху капіталів та інші) та економічне порівняння держав (індекс глобальної конкурентоспроможності, індекс економічної свободи та інші). Знаходження оптимального співвідношення у взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності зумовлює необхідність урахування всіх складових, що впливають на кінцевий результат ведення бізнесу. Це вимагає комплексного вивчення умов інвестиційної діяльності на основі характеристики співвідношення загальних, системних процесів та одиничних, особливих, що є базою функціонування інвестиційного процесу, як єдиного цілого. Такими категоріями, що системно характеризують інвестиційний процес, є інвестиційне середовище (загальне) та його складові – (одиничне, особливе). Дослідження співвідношення цих категорій дасть можливість всебічно охопити умови діяльності всіх учасників інвестиційного процесу та визначити особливості їх впливу на результативність економічних реформ.

Окреслений стан речей свідчить про необхідність визначення сутності дефініції «інвестиційне середовище», у зв'язку з чим доцільним є визначення зазначеного економічного поняття за Дж. Б'юкененом: «інвестиційне середовище – це сфера взаємодії суб'єктів інвестиційного процесу, умови якої формуються сукупністю факторів, функцією яких є постачання та утворення необхідних інвестиційних ресурсів, перетворення їх на інвестиційний потенціал, достатній для задоволення суспільних потреб».

Співставлення інвестиційного клімату та інвестиційного середовища, як складових одне одного, не є можливим, оскільки складові інвестиційного середовища мають безпосередній вплив на формування інвестиційного клімату. Інвестиційне середовище не є складовою частиною інвестиційного клімату, оскільки вони є рівнозначними за сутністю між собою поняттями, проте, окремі складові інвестиційного середовища – елементи інвестиційного клімату.

Актуальним і винятково важливим завданням реалізації системного підходу в управлінні інвестиційним кліматом є забезпечення взаємозв'язку всіх його елементів та цілісності, тому що це дасть змогу отримати позитивні результати у бізнес-процесах. Економічний термін «інвестиційний клімат» дозволяє визначити ту систему орієнтирів, у межах якої відбувається процес інвестування і на основі цього спрогнозувати напрями ефективного державного управління інвестиційною діяльністю у національній економіці. Тому, підвищення ефективності управління інвестиційним кліматом національної економіки є важливою проблемою органів державної влади, актуальність якої постійно збільшується. Термін «управління» означає «діяльність з керівництва чимось» [77]. У довідковій літературі є декілька визначень сутності управління. Найчастіше його розуміють, як «діяльність, що спрямовує і регулює суспільні відносини» [78 – 79]. Подібне різночитання зумовило необхідність уніфікувати як термінологію, так і її трактування, незалежно від того, які аспекти управління висуваються на перший план. Управління може здійснюватись лише в тому випадку, коли існує реально діюча система, яка вирішує завдання управління.

Таким чином, в управлінні, як в об'єктивно існуючому явищі, було виявлено і відокремлено головну ланку – управлінську систему. Система управління є «формою реального втілення управлінських взаємозв'язків» [79, с. 66 – 70]. «Вона виступає у вигляді реально існуючої субстанції, за допомогою якої управління набуває конкретного змісту й конкретного вияву, а функція управління – практичної реалізації» [80]. «Система – це сукупність взаємопов'язаних елементів, що взаємодіють між собою і зовнішнім середовищем у процесі досягнення поставлених цілей». Будь-яка система складається з багатьох самостійних складових, що мають специфічні ознаки, властивості та особливе призначення і виявляють їх лише при взаємодії з іншими складовими [80]. Управління інвестиційним кліматом являє собою не автономний процес, воно є складовою системи державного управління економікою. Характерними рисами сучасного державного управління інвестиційним кліматом залишаються суттєва невизначеність, що має об'єктивні та суб'єктивні причини, недостатня наукова обґрунтованість стратегічних рішень, незадовільна координація та взаємоузгодженість дій органів державної влади, відсутність чіткого розподілу повноважень щодо управління інвестиційним кліматом та його складовими, безсистемність та хаотичність більшості процесів, що відбувається в цій сфері [81]. Ефективність управління інвестиційним кліматом в національній економіці оцінюється за наявності системного підходу. На сьогоднішній день, в управлінні інвестиційним кліматом економіки України спостерігається безсистемність.

За словами Ю.Д. Кунева [82, с. 24]: «Технологія системного управління може бути безсистемною і системною. Ознаками безсистемного управління є непередбачене виникнення конфліктних ситуацій, проблем, пошук шляхів подолання труднощів, на вирішення яких держава витрачає значні кошти. Безсистемність у підходах до планування та організації процесу формування системи управління інвестиційним кліматом призводить до багатомільйонних втрат інвестиційних ресурсів та недоотримання значної частки прибутку.

У сучасних економічних умовах перспектива відкривається перед тими державами, які обрали для себе довготривалий пріоритет стратегічного розвитку інвестиційного клімату з ціллю залучення додаткових інвестиційних ресурсів».

Основною метою визначення сутності дефініції «інвестиційний клімат» має стати пошук пріоритетних можливостей зростання ефективності вкладення капіталу в пріоритетні сектори економіки держави в результаті інтеграції окремих складових розвитку кожного сектора економіки та їх компонентної взаємодії з метою створення комплексної концепції управління інвестиційним кліматом в Україні.

Компліюючи поняття «система управління» та «інвестиційний клімат» необхідним є введення у використання поняття «система управління інвестиційним кліматом»: система управління інвестиційним кліматом – це сукупність складових, пов'язаних з цілеспрямованим регулюванням руху капіталу в інвестиційному середовищі за тривалий проміжок часу з метою досягнення стратегічних цілей розвитку національної економіки.

Сталий розвиток будь-якої економічної системи, в тому числі процесу залучення інвестиційного капіталу, залежить від управління. Ефективне управління ґрунтується на системному підході [81]. Сталий розвиток – це керований розвиток. Основою його керованості є системний підхід та сучасні інформаційні технології, які дозволяють швидко моделювати різні варіанти напрямків розвитку, з високою точністю прогнозування їхньої результативності та обирати найоптимальніший. Основною метою створення системи управління інвестиційним кліматом у національній економіці є забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації довгострокової інвестиційної стратегії держави.

Система управління інвестиційним кліматом у національній економіці повинна бути ефективною. Ефективність управління базується на реалізації низки принципів та факторів управління інвестиційним кліматом. Перспективу мають подальші наукові розробки в сфері визначення основних функцій та принципів управління інвестиційним кліматом в економіці України.

1.2. Функції, фактори та принципи управління інвестиційним кліматом в економіці України

Розкриття закономірностей функціонування складних економічних систем при вирішенні проблем активізації інвестиційних процесів неможливе без застосування багатоаспектного підходу до визначення структурних елементів таких систем, що спиралися б на сучасний розвиток національної економіки в умовах прояву фінансової кризи та ресурсних обмежень. Так, аналіз теоретичної та прикладної бази щодо активізації інвестиційних процесів в Україні довів необхідність перенесення центру ваги в системі управління інвестиційними процесами на загальнодержавний рівень. Забезпечення результативності зазначеної системи можливе за умов синхронізації дій суб'єктів інвестиційних відносин, інтеграції їх у єдине ціле та збереження стійкості системи управління шляхом підтримки необхідного співвідношення між різними її складовими, своєчасного запобігання можливим відхиленням від інвестиційної стратегії розвитку держави [83, с. 4 – 5].

Оскільки завдання суб'єктами управління інвестиційним кліматом в економіці України виконуються різні, отже, і зміст управління, - також різний. Він складається з ряду функцій управління. У дослідженнях, пов'язаних з управлінням, відсутнє єдине визначення категорії «функції управління». З одного боку, функція управління – це «певний вид діяльності, у процесі якого виконується вплив на об'єкт управління, вирішуються задані цілі і завдання, досягається здійснення бажаної мети» [83]. Функції управління – є спеціалізованими видами різнорідних робіт, які можна розглядати, як з точки зору їх виконавців (конкретних працівників управлінського апарату), так і з точки зору змісту процесу управління та характеру виконуваних робіт. Разом з тим, у прикладному розумінні функціями називають відносно відокремлені напрями управлінської діяльності, які забезпечують управлінські дії [84, с. 5 – 15].

Система державного управління складається з повсякденного здійснення певних функцій. Сутність і призначення управлінських функцій обумовлене системою соціально-економічних, соціально-політичних та інших факторів, що існують у державі. Функцію державного управління можна визначити, як частину управлінської діяльності держави, яку здійснюють на основі закону чи іншого правового акта органи виконавчої влади притаманними їм методами для виконання завдань державного управління.

В сучасній літературі наведено безліч підходів щодо класифікації функцій управління, що пояснюється застосуванням різного роду критеріїв їх оцінки. Деякі автори вважають класифікацію функцій з позиції суб'єкта менеджменту найпоширенішою [85, с. 64 – 74], інші вбачають найбільш розповсюдженою класифікацію з організаційно-технічного погляду, за якою виділяються загальні та специфічні функції управління. Загальні функції виділяються відповідно до етапів управління як процесу, тоді як специфічні – розрізняють за формою поділу процесу управління на складові частини.

Проаналізувавши публікації як вітчизняних, так і зарубіжних вчених [61 – 87] виявлено, що питання виокремлення функцій управління інвестиційним кліматом не досліджено. Однак, чітка класифікація функцій управління інвестиційним кліматом є необхідною для можливості проведення процесу управління ним. Процес управління – це послідовність функцій, об'єднаних у єдиний цикл [88, с. 66 – 67].

Проведене дослідження засвідчило, що необхідним є виокремлення та систематизація функцій управління інвестиційним кліматом на макрорівні. Тому, доцільною є адаптація класичних функцій менеджменту для потреб управління інвестиційним кліматом у національній економіці. У загальному вигляді процес управління інвестиційним кліматом в національній економіці передбачає наявність чотирьох основних функцій управління: планування, організації, реалізації й контролю, зважаючи на те, що саме ці функції реалізуються у здійсненні будь-якого управлінського процесу [87].

Пропонуємо до основних функцій управління інвестиційним кліматом в економіці України віднести такі (рис. 1.2).

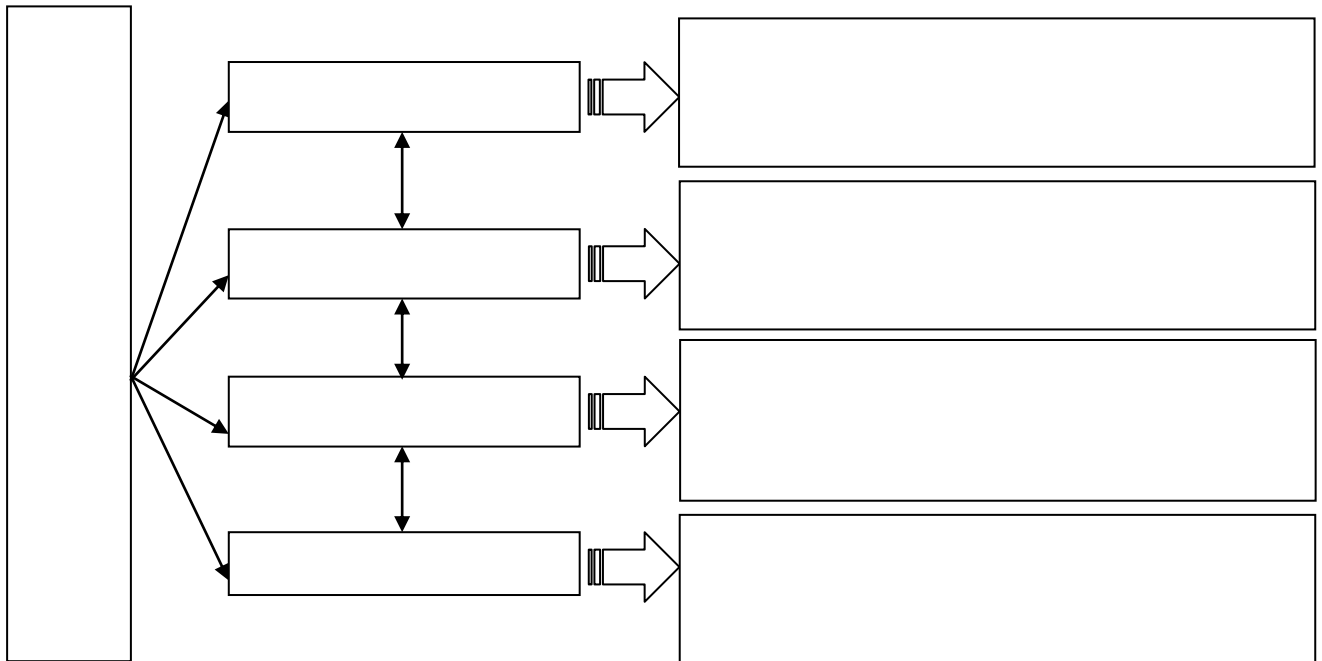

Рис. 1.2. Функції управління інвестиційним кліматом в економіці України

Джерело: авторська розробка

Планування розвитку інвестиційного клімату економіки України – процес розробки послідовності майбутніх дій (інвестиційної стратегії, тактики, політики) для досягнення перспективного розвитку інвестиційного клімату національної економіки. Функція планування виявляється у вирішенні двох питань: чітке визначення пріоритетів розвитку національної економіки й конкретних дій на шляху їх досягнення. Функція планування вирішує проблему невизначеності щодо перспектив розвитку економіки та допомагає ефективно реагувати на зміни у інвестиційному кліматі. Як функція, планування знаходить своє вираження в актах державних органів, в яких відображаються кількісні та якісні планові показники розвитку економічних процесів на певний період.

Значення планування полягає у тому, що в ході планових розрахунків забезпечується деталізація плану розвитку інвестиційного клімату економіки України і доведення його до виконавців; визначення складу необхідних

ресурсів, узгодження черговості і термінів реалізації окремих робіт та створення умов для виконання завдань, встановлених на кожен період часу. Така функція, як планування, в процесі державного управління інвестиційним кліматом, може здійснюватися при визначенні об'ємів залучення іноземних інвестицій за певний період часу, встановленні переліку пріоритетних сфер та об'єктів інвестування, визначенні об'ємів інвестування.

На етапі впровадження функції планування розвитку інвестиційного клімату економіки України основними органами, які займаються плануванням руху інвестицій є: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Національний банк України, Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, Державне казначейство України, Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі, Міністерство економіки, Міністерство закордонних справ, Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції, Фонд державного майна України, Агентство міжнародного співробітництва та інвестицій.

Організація процесу формування інвестиційного клімату в економіці України – процес визначення потреби у інвестиційних ресурсах, співвідношення між внутрішніми і зовнішніми джерелами фінансування, формами залучення ресурсів для реалізації розробленої інвестиційної стратегії, тактики та політики в сфері управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Функція управління «організація» полягає у встановленні постійних та тимчасових взаємовідносин між секторами національної економіки, визначенні порядку та умов їх діяльності.

Організація – функція, за допомогою якої формується система, що управляє та система, якою управляють. Цю функцію можна розглядати в двох аспектах: по-перше, як діяльність по побудові та вдосконаленню структури якої-небудь системи та, по-друге, як діяльність по реалізації управлінських рішень в рамках функціонування визначеної та стабільної системи управління інвестиційним кліматом. Завдяки цій функції створюються, ліквідуються та

реорганізуються суб'єкти державного управління інвестиційним кліматом, встановлюються та реалізуються їх функції, права та обов'язки, визначається їх структура. Це функція, за допомогою якої направляється діяльність, поведінка об'єкта управління з метою досягнення запланованих результатів.

На етапі функції організації процесу формування інвестиційного клімату в економіці України основними органами, що займаються організацією руху інвестиційних коштів є: Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, Державне казначейство України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України та Національний банк України, Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі, Міністерство економіки, Міністерство закордонних справ, Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції, Фонд державного майна України, Агентство міжнародного співробітництва та інвестицій.

Реалізація заходів державної політики щодо формування інвестиційного клімату в економіці України – це втілення державної політики щодо розвитку економіки України. Це функція, що дозволяє узгоджувати дії різних органів влади при досягненні будь-яких спільних цілей, наприклад, по залученню та використанню іноземних інвестицій в Україні.

На етапі реалізації заходів державної політики щодо розвитку економіки основними органами є такі, як: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України, Державний фонд майна України, Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі, Міністерство економіки, Міністерство закордонних справ, Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції, Агентство міжнародного співробітництва та інвестицій.

Контроль за ефективністю управління інвестиційним кліматом в економіці України – процес порівняння запланованих результатів з фактичними, що гарантує ефективність здійснення всієї решти функцій. Сутність контролю полягає у тому, що він забезпечує виконання встановлених

планових завдань, направлених на безумовне досягнення прийнятих цілей розвитку інвестиційного клімату в заданих умовах. У задачі контролю входять: збір і систематизація інформації про стан інвестиційного клімату; оцінка одержаних результатів про стан інвестиційного клімату національної економіки; аналіз причин відхилень та факторів, що впливають на формування інвестиційного клімату; підготовка і реалізація рішень, направлених на досягнення намічених цілей розвитку інвестиційного клімату в економіці України. Слід підкреслити всеосяжний характер контролю та його тісний зв'язок із функцією реалізації, що направлений на корегування системи управління інвестиційним кліматом відповідно до виявлених відхилень усередині системи.

Підґрунтям контролю є функції моніторингу та аналізу, здійснення яких дозволяє виявляти відповідність стану інвестиційного клімату в національній економіці бажаному результату. Усі функції управління інвестиційним кліматом в національній економіці є взаємопов'язаними між собою та носять замкнутий характер, тобто мають зворотній зв'язок. Наявність зворотного зв'язку виступає обов'язковою умовою завершеності системи управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Узагальнення та систематизація функцій управління інвестиційним кліматом є базою для формування інвестиційної стратегії у національній економіці. Формування інвестиційної стратегії – це складний процес, що включає багато етапів дослідження і аналізу великої кількості макро- і мікроекономічних факторів, що визначають актуальність, доцільність стратегії, її відповідність основним цілям національної економіки [89; 90, с. 278 – 283]. Перш ніж приступати до формування стратегії необхідно визначитися з принципами, які будуть покладені в основу цього процесу. Оскільки формування стратегії інвестування у національній економіці є одним з елементів стратегічного планування, то в основі цього процесу мають лежати принципи ефективного управління інвестиційним кліматом.

Проведений аналіз спеціальної літератури засвідчив, що, на сьогоднішній день, немає єдиного підходу як до класифікації принципів управління інвестиційним кліматом, так немає єдності думок і з приводу їхнього змісту, а, тому, немає чіткої бази для формування стратегії розвитку національної економіки. У процесі дослідження виявлено, що необхідним є формування принципів ефективного управління інвестиційним кліматом у національній економіці, в основі яких лежать класичні принципи менеджменту. Під принципами менеджменту розуміють основні вихідні положення, провідні ідеї, правила, якими мають керуватися органи управління, здійснюючи управлінську діяльність. Тобто, це ті основоположні засади, які притаманні всім складовим системами управління на всіх етапах її функціонування та розвитку [89]. У принципах менеджменту узагальнені виявлені об'єктивні закони і закономірності, виправданий досвід (практика) управління. Вони визначають спосіб діяльності й виступають, як правило управлінської діяльності. Знання принципів менеджменту і застосування їх у практиці управління є обов'язковою умовою ефективною управлінської діяльності.

У контексті формування принципів ефективного управління інвестиційним кліматом у національній економіці пропонуємо виокремити наступні: принцип інтегрованості із системою управління на державному рівні, комплексний характер формування управлінських рішень, принцип високого динамізму рішень, варіативність підходів до розробки управлінських рішень, принцип узгодженості із стратегічними цілями розвитку національної економіки (табл. 1.1).

Розглянемо детальніше сутність кожного із принципів управління інвестиційним кліматом. Перший принцип – принцип інтегрованості із системою управління на державному рівні. Поняття «інтегрованої системи управління» сформульоване М. Світкіним, як «частина системи загального менеджменту організації, яка відповідає вимогам двох або більше міжнародних стандартів системи менеджменту і функціонує як єдине ціле» [93, с. 58].

**Принципи ефективного управління інвестиційним кліматом
у національній економіці**

№	Принцип	Сутність принципу
1	Інтегрованість із системою управління інвестиційним кліматом на макрорівні	Впровадження інтегрованої системи управління – створення загальної системи управління інвестиційним кліматом, що функціонує як єдине ціле та направлена на підвищення ефективності функціонування національної економіки та досягнення максимального позитивного ефекту від інвестиційної діяльності.
2	Комплексний характер формування управлінських рішень	Управління є комплексною системою, яка забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких вносить свою частку в загальну результативність інвестиційної діяльності національної економіки.
3	Високий динамізм рішень	Врахування змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, ресурсного потенціалу, форм організації інвестиційної діяльності, кон'юнктури ринку.
4	Варіативність підходів до розробки управлінських рішень	Планування та прогнозування варіантів довгострокового стратегічного розвитку національної економіки, пошуку та обґрунтуванні альтернативних управлінських рішень в сфері формування інвестиційного клімату.
5	Узгодженість зі стратегічними цілями розвитку національної економіки	Орієнтація на стратегію довгострокового розвитку національної економіки, постійне співставлення, в рамках контрольної функції, запланованих та фактичних результативних показників стану інвестиційного клімату в національній економіці.

Щодо інтегрованих систем, то у науковій літературі проблема формування інтегрованих систем управління інвестиційним кліматом не досліджена. Більшість економістів інтеграцію розглядають, як стратегію [93]:

- 1) спільного управління ресурсами;
- 2) об'єднання виробничих процесів у один замкнений цикл;
- 3) домовленості про дотримання однакових принципів і застосування однакових механізмів досягнення встановлених цілей.

У рамках виявлення принципів ефективного управління інвестиційним кліматом в національній економіці, необхідним є введення принципу інтегрованості із системою управління ним, що дає можливість підвищити ефективність функціонування національної економіки та досягти максимального позитивного ефекту від інвестиційної діяльності.

Інвестиційний менеджмент повинен розглядатися, як комплексна, функціональна система, що забезпечує розробку взаємопов'язаних і взаємозалежних управлінських рішень, що прямо чи опосередковано впливають на кінцеві результати інвестиційної діяльності в економіці України. Тому, другий принцип ефективного управління інвестиційним кліматом – принцип комплексного характеру формування управлінських рішень. Згідно з даним принципом процес стратегічного управління інвестиційним кліматом має представляти собою складний організаційно-управлінський комплекс зі своїми внутрішніми взаємозв'язками.

Третій принцип ефективного управління інвестиційним кліматом – це принцип високого динамізму рішень. Передбачається постійна адаптацію управлінських рішень до змін зовнішнього середовища (насамперед, кон'юнктури фінансового та товарного ринків) та внутрішніх умов ведення бізнесу в державі, що зможе забезпечити високі темпи економічного розвитку національної економіки. Даний принцип передбачає вчасну та чітку реакцію суб'єктів ведення бізнесу на зміну складових інвестиційного клімату.

Принцип варіативності підходів до розробки управлінських рішень передбачає те, що при розробці та реалізації управлінських рішень мають враховуватися альтернативні можливості дій, вибір яких базується на системі критеріїв, що визначають інвестиційну політику держави.

Сутність принципу узгодженості із стратегічними цілями розвитку національної економіки полягає у тому, що управління здійснюється у відповідності до стратегічних напрямків розвитку національної економіки, що забезпечує економічну основу притоку інвестиційного капіталу.

Виконані дослідження засвідчили виключну важливість та необхідність виокремлення й систематизації факторів впливу на формування інвестиційного клімату в економіці України, оскільки їхнє вивчення формує підґрунтя для ефективного діагностування стану інвестиційного клімату економіки України.

Фактори формування інвестиційного клімату – це «рушійні сили, котрі забезпечують створення переваг у конкурентній боротьбі за обмежені інвестиційні ресурси» [91]. Необхідним є введення концепції дієвого державного регулювання, що враховуватиме низку факторів, що здійснюють безпосередній вплив на інвестиційний клімат економіки України.

Проте, проведений аналіз спеціальної літератури [90 – 93] засвідчив, що, на сьогоднішній день, відсутні узагальнені групи факторів впливу на формування інвестиційного клімату в економіці України. Інвестиційний клімат розглядають на рівні держави, регіону, сектору економіки. На кожному з цих рівнів діють відповідні фактори, за сукупністю яких оцінюють сприятливість інвестиційного клімату. Незважаючи на велику кількість наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів щодо проблем формування інвестиційного клімату [61 – 74], необхідно зауважити, що фактори, які його формують на різних рівнях, є несистематизованими.

Через ототожнення термінів «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат» у літературі немає чіткого розмежування між факторами, що впливають на формування кожної із зазначених дефініцій. Однак, інвестиційна привабливість є лише складовою інвестиційного клімату, тому, фактори, що впливають на її формування, мають лише опосередкований вплив на інвестиційний клімат. Крім того, є дослідження, присвячені оцінці факторів впливу на інвестиційний клімат регіону, однак, такі дослідження відсутні на макрорівні.

Тому, на основі проведеного дослідження та виявлення відсутності єдиного підходу до визначення факторів впливу на формування інвестиційного клімату в економіці України, пропонуємо наступні групи факторів (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Групи факторів впливу на формування інвестиційного клімату в економіці України

Джерело: авторська розробка

Таким чином, у літературі [64 – 75] спостерігається класичний поділ факторів формування інвестиційної привабливості на фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, фактори мікро-, мезо- та макрорівня. При цьому змістове наповнення кожної групи є дискусійним, неповним та суперечливим.

Як свідчать виконані практичні дослідження, інвестори, у переважній більшості випадків, ігнорують фактори мікро- та мезорівнів при прийнятті рішення щодо інвестування, якщо держава-реципієнт інвестицій характеризується високим рівнем інвестиційної привабливості та гарантує потенційному інвестору належний рівень віддачі на вкладений капітал з мінімальними ризиками. Це свідчить про пріоритетність впливу на фактори формування інвестиційного клімату саме на рівні держави, виокремлення їх груп за змістовою ознакою та достовірного ідентифікування.

Пропонуємо наступну класифікацію факторів управління інвестиційним кліматом у національній економіці: правові фактори; політичні фактори; економічні фактори; екологічні фактори; технічні фактори; соціальні фактори (Табл. 1.2).

У рамках наведеної таблиці кожна з груп факторів управління інвестиційним кліматом має свої складові, ознаки, характер впливу, напрями покращення інвестиційного клімату в економіці України, що уможливорює побудову ефективної системи управління інвестиційним кліматом в умовах невизначеності економічного середовища.

Розглянемо детальніше групи факторів за впливом на інвестиційний клімат економіки України та напрями покращення інвестиційного клімату. Наприклад, група соціальних факторів включає в себе такі складові, як: рівень життя населення (Індекс розвитку людського потенціалу – ІРЛП), ділові якості та етика власників бізнесу, відношення населення до іноземних інвесторів та іноземних компаній на території держави, рівень міграції населення; технічні фактори – рівень забезпеченості природними та енергетичними ресурсами, рівень розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури; екологічна група факторів об'єднує такі складові, як природні та географічні умови; політична група факторів включає в себе такі складові, як: загальна стабільність політичної влади у державі, відношення влади до інвесторів (резидентів та нерезидентів), ступінь довіри населення до влади, рівень пріоритетності розвитку регіонів держави.

Негативний вплив економічної групи факторів на інвестиційний клімат економіки України проявлятиметься у економічному спаді за рахунок згорання процесів відтворення у секторах економіки та підвищенні інвестиційного ризику. Основними напрямками покращення інвестиційного клімату за економічною групою факторів виступають розвиток виробничої інфраструктури, розвиток ринку капіталів, інвестиційних проектів.

Таблиця 1.2

Фактори впливу на формування інвестиційного клімату в економіці України

Група факторів	Складові	Ознаки	Вплив на інвестиційний клімат економіки України		Напрями покращення інвестиційного клімату
			Негативний аспект	Позитивний аспект	
Політичні	1. Загальна стабільність політичної влади у державі 2. Відношення влади до інвесторів (резидентів та нерезидентів) 3. Ступінь довіри населення до влади 4. Рівень пріоритетності розвитку регіонів держави	Політична ситуація у державі, наявність чи відсутність конфліктів між політичними опонентами, частота зміни уряду.	Зниження політичної довіри до України, політична нестабільність	Політична стабільність в державі, привабливість національної економіки до вкладення іноземного капіталу.	Узгодженість діяльності усіх сфер влади, послідовність прийняття управлінських рішень та їх виконання, сприяння макроекономічній стабільності та зростанню, економічна свобода в державі.
Правові	1. Сприйняття корупції (індекс Transparency International) 2. Інвестиційна свобода (Індекс економічної свободи) 3. Свобода торгівлі (Індекс економічної свободи) 4. Легкість ведення бізнесу (Індекс економічної свободи)	Стабільна законодавчо-нормативна база з питань інвестиційної діяльності, правовий механізм гарантій і захисту інвестицій, відсутність бюрократичних бар'єрів і корупції	Неефективність оподаткування інвестицій та пільги, недосконалість законодавчої бази з питань іноземного та вітчизняного інвестування	Законодавчі заходи (особливі пільги, закони), що заохочують інвестиційну діяльність.	Ефективне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, наявність державних інститутів регулювання інвестиційної діяльності, використання досвіду участі в роботі у світових економічних інституціях.
Економічні	1. Стан динаміки валового внутрішнього продукту 2. Надання державної підтримки у вигляді пільг для секторів економіки 3. Середньорічний рівень інфляції за останні 10 років 4. Розвиток конкурентоспроможності (за Індексом глобальної конкурентоспроможності – Global Competitiveness Index (Всесвітній економічний форум в Давосі)) 5. Присутність іноземного капіталу в структурі національної економіки 6. Доступність кредитів в економіці 7. Стабільність національної грошової одиниці 8. Рівень безробіття 9. Рівень економічної активності населення	Наявність вільних економічних та офшорних зон, інвестиційна політика Національного банку, стан ринку інвестицій	Економічний спад за рахунок згорання процесів відтворення у секторах економіки, інвестиційні ризики, надмірна централізація, відсутність інноваційної стратегії, орієнтація на усталені ринки, недостатність міжнародного науково-технічного співробітництва.	Демократичний стиль управління, децентралізація, міжнародна науково-технічна кооперація, створення інноваційної інфраструктури.	Розвиток виробничої інфраструктури, розвиток ринку капіталів, інвестиційних проектів, формування бюджету розвитку.

Продовження табл. 1.2

Група факторів	Складові	Ознаки	Вплив на інвестиційний клімат економіки України		Напрями покращення інвестиційного клімату
			Негативний аспект	Позитивний аспект	
Соціальні	1. Рівень життя населення (Індекс розвитку людського потенціалу – ІРЛП) 2. Ділові якості та етика власників бізнесу 3. Відношення населення до іноземних інвесторів та іноземних компаній на території держави 4. Рівень міграції населення	Демографічна ситуація, злочинність	Зниження рівня добробуту й соціальної захищеності населення, зміна стереотипів, страх невизначеності, низький професійний статус інноватора, відплив наукових кадрів.	Сприйнятливість до змін, нововведень, моральна та матеріальна винагорода, можливість самореалізації.	Розвиток людського капіталу, покращення соціальної інфраструктури, інвестиції у знання.
Технічні	1. Рівень забезпеченості природними та енергетичними ресурсами 2. Рівень розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури	Оцінка рівня розвитку технологій, конкурентоспроможність технології на зовнішньому ринку	Погіршення технічного стану підприємств різних секторів національної економіки, завдяки їх значній енерго- та матеріалоємності, відсутність джерел фінансування, слабкість матеріально-технічної та наукової бази, високий економічний ризик, відсутність попиту на продукцію, застаріла техніка та технологія, низький науково-технічний потенціал держави.	Наявність необхідного наукового потенціалу, технічної бази, фінансових ресурсів, розвиток конкуренції та скорочення тривалості життєвого циклу наукоємних товарів, державна підтримка інноваційної діяльності.	Збільшення обсягів фінансування науково-дослідних, конструкторських робіт.
Екологічні	1. Близькість держави до світових ринків 2. Наявність розвинутих транспортних комунікацій 3. Наявність природних ресурсів	Близькість до світових ринків, митних переходів, наявність розвинутих транспортних комунікацій, природні ресурси, чорноземи, забезпеченість лісами, водозабезпеченість.	Збільшення негативного впливу шкідливих викидів на здоров'я людей завдяки відсталості виробничих технологій та прояв «глобального потепління» у секторах транспорту, енергетики, аграрного виробництва	Наявність розвинутих транспортних комунікацій та наявність природних ресурсів, забезпечення охорони навколишнього середовища	Впровадження використання альтернативних видів енергії.

Група правових факторів об'єднує рівень сприйняття корупції (Індекс Transparency International), рівень інвестиційної свободи (Індекс економічної свободи), рівень свободи торгівлі (Індекс економічної свободи), легкість ведення бізнесу (Індекс економічної свободи); економічні фактори включають в себе такі складові, як: стан динаміки валового внутрішнього продукту, надання державної підтримки у вигляді пільг для секторів економіки, середньорічний рівень інфляції за останні 10 років, рівень розвитку конкурентоспроможності (за Індексом глобальної конкурентоспроможності – Global Competitiveness Index (Всесвітній економічний форум у Давосі), присутність іноземного капіталу в структурі національної економіки, рівень доступності кредитів в економіці, стабільність національної грошової одиниці, рівень безробіття, рівень економічної активності населення.

За неефективної правової політики у державі фундаментальними негативними наслідками впливу на інвестиційний клімат є неефективність оподаткування інвестицій та пільги, незахищеність іноземних інвестицій. Для стабілізації ситуації необхідними у вживання таких заходів, як: ефективне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, наявність державних інститутів регулювання інвестиційної діяльності, використання досвіду участі в роботі у світових економічних інституціях.

Політичні фактори відіграють особливу роль в управлінні інвестиційним кліматом, оскільки є запорукою прийняття рішення щодо використання іноземних інвестицій для виходу держави на світові фінансові ринки. При несприятливому політичному становищі відбувається суттєве зниження політичної довіри до України та політична нестабільність. У рамках боротьби з негативними наслідками політичної групи факторів першочерговими є узгодженість діяльності усіх сфер влади, послідовність та обґрунтованість прийняття управлінських рішень та їх виконання.

Група соціальних факторів, головними ознаками якої є рівень життя населення (Індекс розвитку людського потенціалу), ділові якості та етика власників бізнесу, відношення населення до іноземних інвесторів та іноземних

компаній на території держави, рівень міграції населення. У якості напрямків покращення інвестиційного клімату за соціальною групою факторів необхідним є розвиток людського потенціалу, покращення соціальної інфраструктури, інвестиції у знання.

Технічна група факторів, за негативного впливу на інвестиційний клімат, визначає такі складові, як: рівень забезпеченості природними та енергетичними ресурсами, рівень розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури. Основним напрямком покращення інвестиційного клімату за технічною групою факторів є збільшення обсягів фінансування науково-дослідних робіт.

Екологічна група факторів у якості головних ознак визначає наступні: близькість держави до світових ринків, наявність розвинутих транспортних комунікацій, наявність природних ресурсів. За зазначеною групою факторів негативний вплив на інвестиційний клімат проявлятиметься у збільшення шкідливих викидів завдяки відсталості виробничих технологій та прояв «глобального потепління» у секторах транспорту, енергетики, аграрного виробництва.

Основним шляхом покращення інвестиційного клімату є впровадження використання альтернативних видів енергії. Показники інвестиційного клімату взаємопов'язані та тісно взаємодіють з бізнес-управлінням інвестиційним кліматом, що формується за рахунок впливу іноземних та вітчизняних інвесторів на процес управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Складні умови глобалізації економічних процесів, євроінтеграційний вектор розвитку України, негативні впливи світової фінансової кризи, що ускладнюють ведення бізнесу на території України, диктують необхідність створення та розвитку системи інформаційної підтримки стратегічного управління національною економікою, надаючи даній науковій проблематиці особливої актуальності. В економіці України немає відповідної сучасним умовам системи збору, обробки та передачі інформації, відсутня система показників, які відповідали б вимогам державного управління інвестиційним кліматом на макрорівні.

Органи державної влади, згідно їх функцій, приймають участь в управлінні інвестиційним кліматом України (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Державні органи влади, що здійснюють управління інвестиційним кліматом в економіці України

Державні органи влади	Система управління інвестиційним кліматом		
	Інвестиційна політика держави	Моніторинг та контролінг інвестиційного клімату	Комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату
Кабінет Міністрів України	+	-	+
Міністерство фінансів України	-	+	+
Державний комітет статистики України	+	+	-
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	+	-	-
Фонд державного майна України	+	-	-
Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України	+	+	-
Державна комісія з регулювання фінансових послуг України	+	+	-
Державна служба фінансового моніторингу України	+	+	-
Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі	+	+	+
Міністерство економіки	+	+	+
Міністерство закордонних справ	+	+	+
Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції	+	+	+
Фонд державного майна	+	-	-
Агентство міжнародного співробітництва та інвестицій	+	+	+

Дані табл. 1.3 свідчать про неузгодженість органів державної влади в управлінні інвестиційним кліматом в економіці України. Тому що, наприклад, Кабінет Міністрів України регулює інвестиційну політику держави та має

комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату, однак – не проводить моніторинг та контролінг інвестиційного клімату.

Проте, Міністерство фінансів України, володіючи комплексом інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату та проводячи його моніторинг і контролінг, не регулює інвестиційну політику держави. Цей приклад є явним свідченням неузгодженості дій органів державної влади. В основі процесу управління інвестиційним кліматом в економіці держави фундаментальними є три складові:

1. Інвестиційна політика держави, що передбачає собою сукупність заходів, що направлені на формування сприятливих умов для формування інвестиційного клімату з метою залучення капіталу або забезпечення соціального ефекту від здійснення процесу інвестування.

2. Моніторинг та контролінг інвестиційного клімату, що є складовою всіх етапів процесу розробки інвестиційної політики, невід’ємною частиною з моменту визначення стратегічних і тактичних цілей управління інвестиційним кліматом в економіці України до моменту оцінки розроблених інвестиційних стратегії й тактики та впливає на процес впровадження інвестиційної політики в сфері управління інвестиційним кліматом. Ключовим елементом процесу розробки інвестиційної політики в сфері управління інвестиційним кліматом є те, що контролінг та моніторинг інвестиційного клімату – це поняття, які не співставляються одне проти одного, оскільки є різними за своєю суттю та знаходяться на різних рівнях управління.

3. Комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату забезпечує зацікавленість вітчизняних та іноземних інвесторів у вкладенні капіталу та подальшому реінвестуванні.

Для успішного функціонування національної економіки необхідна зважена, науково обґрунтована інвестиційна політика, розрахована не тільки на кон’юнктуру сьогоdnішнього дня, а й на фундаментальний розвиток у перспективі. Крім того, загальна науково обґрунтована концепція має конкретизуватися по секторам економіки, регіонам і термінам здійснення. По-

друге, важливу роль грають системність і комплексність, бо окремими заходами економічну проблему перспективного розвитку національної економіки вирішити неможливо. Таким чином, управління інвестиційним кліматом є необхідною умовою прискорення темпів економічного розвитку України, що забезпечує умови стійкого економічного розвитку національної економіки.

1.3. Складові управління інвестиційним кліматом в економіці України

Однією з особливостей XXI ст. є ускладнення структури економічних систем, прискорення науково-технологічних змін, активний вплив інтеграційних процесів на специфіку соціально-економічного розвитку окремих держав та світу в цілому. Проблеми трансформації економіки окремих держав в умовах глобалізації набувають особливого науково-теоретичного та практичного значення з урахуванням сучасних реалій розвитку. Постає необхідність визначення стану зовнішньоекономічних відносин України з державами Європейського Союзу, виявлення прямих та непрямих факторів трансформації економіки України та обґрунтування стратегічних пріоритетів її ефективної реінтеграції до глобального економічного простору.

Формування інвестиційного клімату є безальтернативною основою підвищення ролі іноземного інвестування у процесах розвитку України та її інтеграції у світову економіку.

Спостереження за обсягами іноземних інвестицій Державним комітетом статистики України почали вести з 1995 р. Дані, накопичені за цей час, дають змогу проаналізувати тенденції та динаміку прямих іноземних інвестицій в економіку України (Табл. 1.4).

За даними Державного комітету статистики України у I кварталі 2013 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1,56 млрд. дол. США

прямих іноземних інвестицій, що у 1,8 рази більше показника відповідного періоду 2012 р. (885,1 млн. дол. США).

Таблиця 1.4

**Порівняльна характеристика обсягів надходження прямих іноземних інвестицій в Україну та з України за період 1995 – 2012 рр.
(на початок року) [94]**

млн. дол. США

Роки	Прямі іноземні інвестиції в Україну		Прямі іноземні інвестиції з України	
	млн. дол. США	у % до попереднього року	млн. дол. США	у % до попереднього року
1995	483,5	х	20,2	х
1996	896,9	185,5	84,1	414,3
1997	1 438,2	160,4	97,4	115,8
1998	2 063,6	143,5	127,5	130,9
1999	2 810,7	136,2	97,5	76,5
2000	3 281,8	116,8	98,5	101,0
2001	3 875,0	118,1	170,3	172,9
2002	4 555,3	117,6	155,7	91,4
2003	5 471,8	120,1	144,3	92,7
2004	6 794,4	124,2	166,0	115,0
2005	9 047,0	133,2	198,6	119,6
2006	16 890,0	186,7	219,5	110,5
2007	21 607,3	127,9	243,3	110,8
2008	29 542,7	136,7	6 196,6	2 546,9
2009	35 723,4	120,9	6 198,6	100,0
2010	40 053,0	112,0	6 223,3	100,4
2011	44 806,3	111,9	6 868,3	110,4
2012	49 362,3	110,2	6 898,0	100,4

Обсяг інвестованого капіталу в економіку України на 1 квітня 2013 р. становив 55,71 млрд. дол. США, що на 1,3% більше обсягів інвестицій на початок 2013 р., та, в розрахунку на одну особу, складає 1226,7 дол. США. У даному контексті варто зауважити, що на сьогоднішній день, у структурі капітальних вкладень в Україні переважають внутрішні джерела. Так, за 2012 р. 64% загального обсягу капітальних вкладень профінансовано за рахунок коштів підприємств та організацій [94].

Інвестиційні кошти вкладаються у сфери з швидким оборотом капіталу і високою нормою прибутковості – фінансову сферу, промисловість, операції з нерухомістю та торгівлю (табл. 1.5).

**Розподіл інвестицій в Україну за видами економічної діяльності
за січень – грудень 2013 р. [94]**

Вид економічної діяльності	Освоєно (використано) інвестицій		
	у фактичних цінах, млн. грн.	у відсотках до:	
		січня – грудня 2012 р.	загального обсягу
Усього	247891,6	88,9	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	16526,9	100,1	6,7
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	16145,9	99,6	6,5
Лісове господарство та лісозаготівлі	350,2	141,6	0,2
Рибне господарство	30,8	72,0	0,0
Промисловість	101858,3	100,3	41,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	23229,6	67,8	9,4
Переробна промисловість	43025,6	107,7	17,3
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33635,0	131,5	13,6
Водопостачання	1968,1	133,8	0,8
Будівництво	43442,0	95,7	17,5
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів	22327,8	92,8	9,0
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	851,2	77,9	0,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	16497,6	56,8	6,6
Наземний і трубопровідний транспорт	4867,7	38,1	2,0
Водний транспорт	96,8	79,0	0,0
Авіаційний транспорт	523,1	70,4	0,2
Інформація та телекомунікації	9785,1	108,7	3,9
Видавнича діяльність, виробництво кіно- та відеофільмів, діяльність у сфері радіо та телевізійного мовлення	2553,3	123,5	1,0
Телекомунікації (електрозв'язок)	6634,4	105,1	2,7
Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг	597,4	116,6	0,2
Фінансова та страхова діяльність	6638,3	95,0	2,7
Операції з нерухомим майном	10067,0	106,3	4,1
Наукові дослідження та розробки	570,9	107,3	0,2
Освіта	876,9	64,5	0,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1894,3	71,9	0,8
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2447,5	141,3	1,0
Надання інших видів послуг	148,8	35,6	0,1

Середнє значення надходжень інвестицій у 2012 р., у порівнянні з 2001 р., зросло у 11 разів і становить 1828,2 млн. дол. США. Стійке зростання обсягу надходжень спостерігається у період 2001 – 2005 рр., з 105,3% до 186,7% відповідно, тоді як у 2006 р. відбулось скорочення прямих іноземних інвестицій

на 58,8% (з 186,7% у 2005 р. до 127,9% у 2006 р.). Беручи до уваги розміщення капіталів за секторами, бачимо, що станом на 31.12.2012 р. найбільша частка іноземних інвестицій зосереджена у промисловості – 17166,7 млн. дол. США (31,52%), фінансовій діяльності – 16105,6 млн. дол. США (29,57%) та операціях з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям – 9058,5 млн. дол. США (16,63%).

Для цілісного уявлення про місце та обсяги іноземних інвестицій у секторах національної економіки України розглянемо наступну діаграму (рис. 1.4).

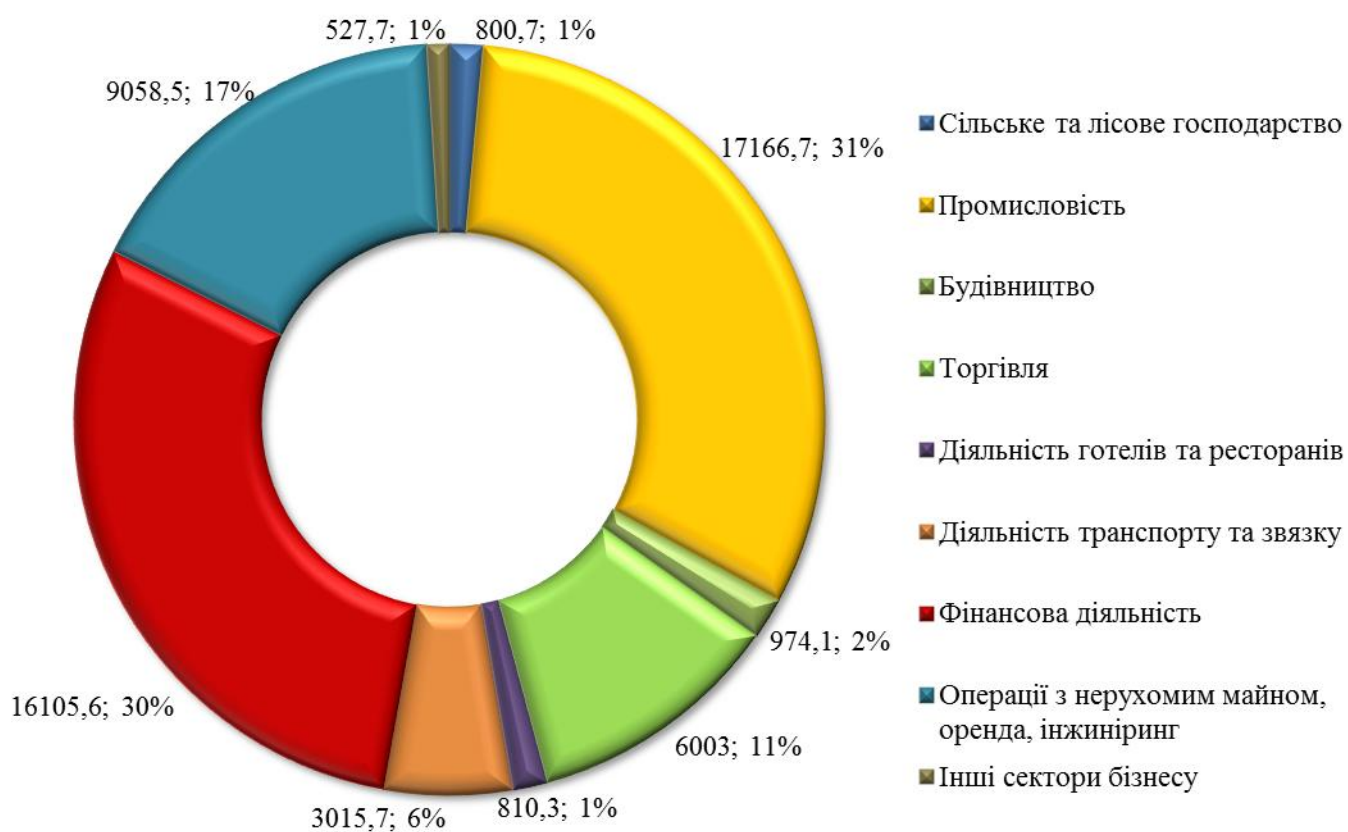

Рис. 1.4. Іноземні інвестиції в Україні за видами економічної діяльності станом на 31.12.2012 р.*

* Побудовано автором на підставі [94]

Найбільший приріст демонструє промисловість з показником росту у 2136,8 млн. дол. США (+14,22%), а збільшення обсягів іноземних інвестицій

для промисловості забезпечили такі її сектори, як виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів з показником приросту в 818,0 млн. дол. США, (+36,82%), а також виробництво та розподілення електроенергії, газу та води з показником приросту в 766,7 млн. дол. США, при чому даний сектор демонструє подвоєння обсягів іноземних інвестицій протягом 2012 р. (з 773,0 млн. дол. США – станом на 01.01.2012 р., до 1539,7 млн. дол. США – станом на 31.12.2012 р.), в результаті чого він стає лідером за відносним приростом розміщення іноземних інвестицій, з показником у (+99,18%). У 2007 р. темп зростання прямих іноземних інвестицій склав 136,7%, що на 8,8% більше у порівнянні з попереднім роком.

Порівнюючи потоки прямих іноземних інвестицій у 2004 р., 2006 р. та 2011 р. з базовим 2001 р. тенденції позитивні, але починаючи з 2007 р. і до 2010 р. спостерігається скорочення надходжень інвестицій на 24,8% (рис. 1.5).

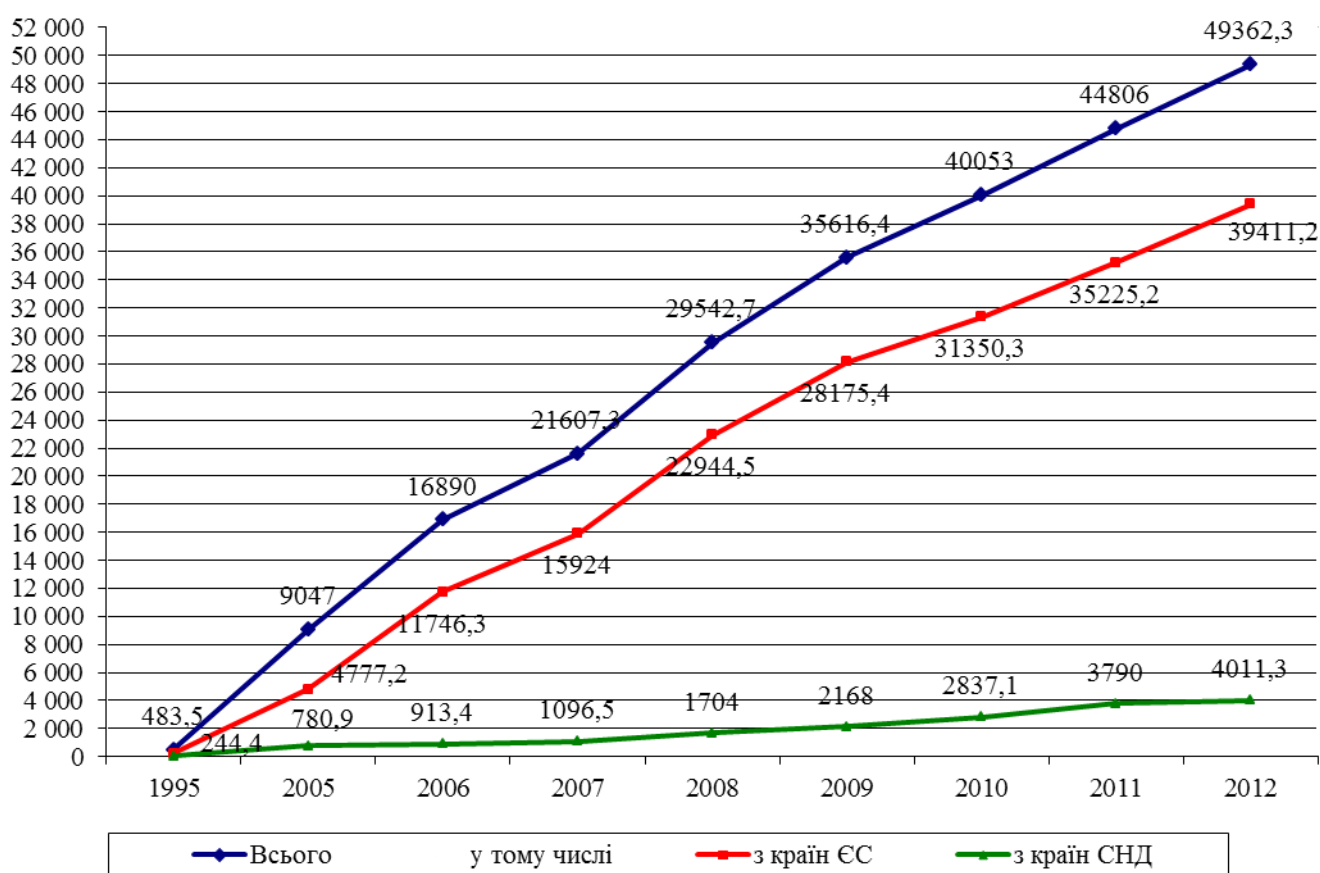

Рис. 1.5. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну, млн. дол. США*

* Побудовано автором на підставі [95]

В Україні процес розміщення інвестицій відбувається не без участі держави, - існує інвестиційне законодавство, яке адаптовано до норм ЄС, та діють 50 міжнародних угод, предметом яких є захист та сприяння інвестиціям, та це все на теоретичному декларативному рівні. На практиці, з метою розвитку вітчизняної економіки, міжнародні угоди та акти мають стимулювати державний менеджмент по усій його вертикалі до освоєння іноземних інвестицій (акціонерного капіталу транснаціональних корпорацій), як локомотиву для розвитку тих секторів, об'єкти яких становлять собою значний нереалізований потенціал розміщення виробничих потужностей та капіталів.

Аналіз іноземних інвестицій передбачає вивчення динаміки показників у визначенні їх походження, секторової та регіональної структури. Проаналізуємо основні держави-інвестори іноземного акціонерного капіталу, які розміщують свої активи в Україні в якості прямих інвестицій. Для цього розглянемо наступну таблицю, в якій зазначені держави, що здійснили найбільші інвестиції в українську економіку у 2012 р., визначимо їхні обсяги у мільйонах доларів США за основними державами-інвесторами (табл. 1.6).

Як бачимо, обсяги прямих інвестицій в економіку України за 2012 р. збільшилися на 4128,5 млн. дол. США, що становить 8,20% приросту у порівнянні з початком 2012 р. Основною державою інвестором являється Кіпр, обсяги інвестування якого збільшилися лише за 2012 р. на 3919,9 млн. дол. США, від 13355,2 млн. дол. США до 17275,1 млн. дол. США, що в свою чергу становить 31,72% інвестицій, вкладених усіма державами світу в економіку України станом на 31.12.2012 р. Збільшивши власний капітал на 29,35%, кіпрські інвестори стали лідерами відносного та абсолютного приросту обсягів капіталів серед усіх основних держав-інвесторів, а збільшення загального показника прямих іноземних інвестицій було забезпечено в основному Кіпром.

Високий рівень інвестицій з Кіпру означає повернення в Україну вітчизняних капіталів, які приховані в офшорній зоні. Також, з Кіпру надходить російський капітал. Такий спосіб інвестування викликаний двома причинами. По-перше, іноземні інвестори захищені. По-друге, з 1 лютого 2006 р. ухвалою

Кабінету Міністрів України Кіпр виключений з переліку офшорних зон. Крім того, вважається, що таким чином бізнесмени йдуть від оподаткування і виводять капітали з-під дії українського законодавства.

На даний час органи державної влади недостатньо надають інформації стосовно аналізу даних взаємодії України з Міжнародними фінансовими інститутами й Міжнародними організаціями та аналізу стану інвестиційного клімату в Україні [76, с. 29 – 30].

Таблиця 1.6

Розподіл прямих інвестицій в Україні за основними державами-інвесторами (у % до загального обсягу) за 2012 р. [94]

Держави світу	Обсяги інвестицій станом на				Приріст	
	01.01.2012		31.12.2012		млн. дол. США	у % до млн. дол. США
	млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку		
Всього	50333,9	100,0	54462,4	100,0	4128,5	8,20
у т.ч. у держави ЄС	39982,5	79,43	42979,3	78,92	2996,8	7,50
Кіпр	13355,2	26,53	17275,1	31,72	3919,9	29,35
Німеччина	7391,0	14,68	6317,0	11,60	-1074	-14,53
Нідерланди	4898,0	9,73	5168,6	9,49	270,6	5,52
Австрія	3418,8	6,79	3401,4	6,25	-17,4	-0,51
Велика Британія	2593,4	5,15	2556,5	4,69	-36,9	-1,42
Віргінські острови	1666,0	3,31	1884,9	3,46	218,9	13,14
Франція	2260,4	4,49	1765,3	3,24	-495,1	-21,90
Швеція	1756,8	3,49	1600,1	2,94	-156,7	-8,92
Швейцарія	947,7	1,88	1106,2	2,03	158,5	16,72
інші держави ЄС*	1695,2	3,37	1904,2	3,50	209,0	12,33
з держав СНД	3945,4	7,84	4269,0	7,84	323,6	8,20
Російська Федерація	3600,4	7,15	3785,8	6,95	185,4	5,15
інші держави СНД*	345,0	0,69	483,2	0,89	138,2	40,06
Інші держави*	6406,0	12,73	7214,1	13,25	808,1	12,61

Інші держави*; СНД*; ЄС* – це всі інші зі 130 держав світу, які не зазначені в переліку вищевказаних

Кольором виділено значення у відсотках до загального підсумку від найменшого (зелений) – до найбільшого (червоний)

Виходячи з всезростаючої ролі іноземних інвестицій з Кіпру в структурі інвестицій усіх держав-інвесторів, господарчі суб'єкти яких розмістили акціонерний капітал в Україні, впливає доречність дослідити структуру кіпрських прямих інвестицій за секторами національної економіки України (табл. 1.7).

Таблиця 1.7

Прямі іноземні інвестиції з Кіпру в економіці України за видами економічної діяльності за 2012 р.

№	Назва сектору економіки України	Обсяги інвестицій станом на				Приріст	
		01.01.2012		31.12.2012		млн. дол. США	у % до млн. дол. США
		млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку		
	Усього	13355,2	100,00	17275,1	100,00	3919,9	29,35
1	Промисловість	3593	26,90	4889,9	28,31	1296,9	36,10
1.1	переробна, з неї:	2677,6	74,52	780,1	59,64	238,5	8,91
1.1.1	Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	750,6	28,04	632,2	26,75	29,2	3,89
1.1.2	Хімічна та нафтохімічна промисловість	628,0	23,45	554,7	21,68	4,2	0,67
1.1.3	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	440,7	16,46	272,5	19,02	114,0	25,87
1.1.4	Виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	270,8	10,11	272,5	9,34	1,7	0,63
1.1.5	Машинобудування	235,4	8,79	270,8	9,29	35,4	15,04
1.1.6	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	214,9	8,03	257,5	8,83	42,6	19,82
1.1.7	Інші сектори переробної промисловості	136,9	5,11	148,3	5,54	11,4	8,33
1.2	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	315,2	8,77	1281,5	7,42	966,3	306,57
1.3	Добувна промисловість	600,3	16,71	692,2	4,01	91,9	15,31
2	Фінансова діяльність	2693,1	20,17	4508	26,10	1814,9	67,39
3	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	4001,6	29,96	4478,0	25,92	476,4	11,91
4	Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1454,6	10,89	1489,9	8,62	35,3	2,43
5	Діяльність транспорту та зв'язку	588,8	4,41	687	3,98	98,2	16,68
6	Будівництво	388,9	2,91	460,4	2,67	71,5	18,39
7	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	319,4	2,39	395,9	2,29	76,5	23,95
8	Надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту	156,7	1,17	189,2	1,10	32,5	20,74
9	Інші сектори	159,1	1,19	176,8	1,02	17,7	11,13

Кольором виділено значення у відсотках до загального підсумку від найменшого (зелений) – до найбільшого (червоний)

Отримані показники руху кіпрських інвестицій у таблиці 1.7 показують, що, максимальний відносний показник росту кіпрських інвестицій виявлений в секторі виробництва розподілення газу та води і становить (+306,57%) росту, як бачимо 01.01.2012 р. обсяг капіталовкладень в даний сектор становив 315,2 млн. дол. США, а 31.12.2012 р. він досяг позначки 1281,5 млн. дол. США, лише за 2012 р. було інвестовано 966,3 млн. дол. США. Даний показник свідчить не тільки про збільшення інвестицій Кіпру в секторі, а й про витіснення ними інвестицій інших іноземних держав у розмірі 199,6 млн. дол. США. Так, наприклад, Німеччина, яка є другою державою за обсягом прямих інвестицій в економіку України, навпаки – скоротила свої активи на 1074 млн. дол. США, тобто на 14,53% від того капіталу, який був залучений до української економіки з початку інвестування (рис. 1.6).

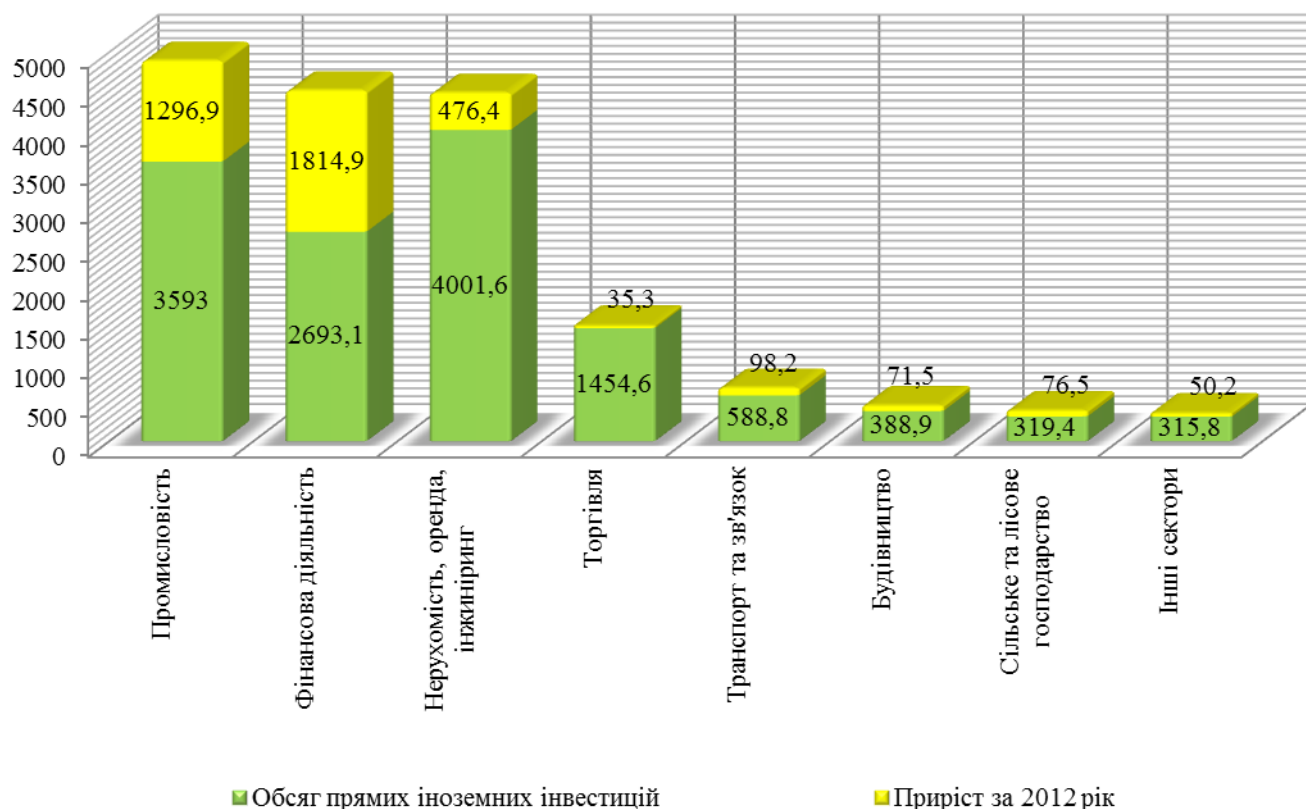

Рис. 1.6. Обсяг прямих іноземних інвестицій з Кіпру в економіці України за 2012 рік (млн. дол. США)*

* Побудовано автором на підставі [94]

Аналогічна ситуація й з іншими європейськими державами, наприклад: обсяги французького капіталу скоротилися за рік на 21,90%, з показником – 495,1 млн. дол. США; англійського – на 36,9, шведського та австрійського – на 156,7 млн. дол. США та 17,4 млн. дол. США відповідно. Збільшилися обсяги прямих інвестицій держав з розвиненою банківською системою – Віргінські Острови – на 218,9 млн. дол. США, Нідерланди – 270,6 млн. дол. США та Швейцарія – 158,5 млн. дол. США (рис. 1.7).

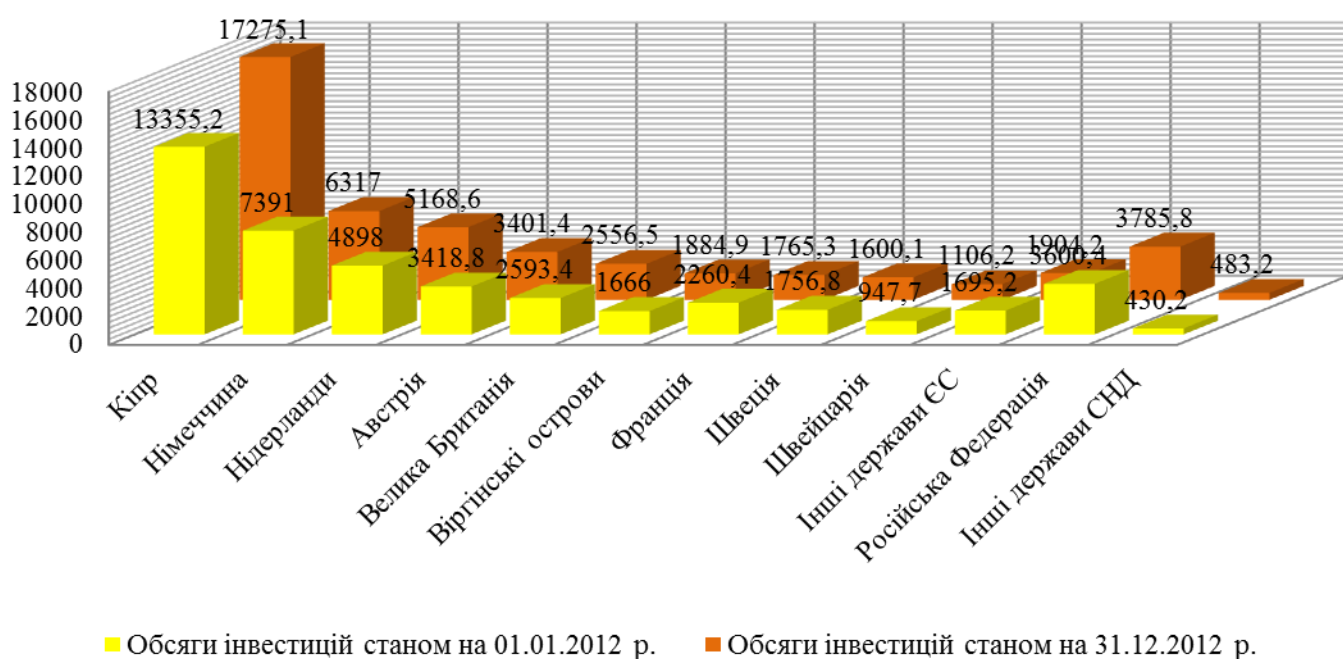

Рис. 1.7. Розподіл інвестицій в Україну за основними державами-інвесторами за 2012 р.*

* Побудовано автором на підставі [94]

Загалом, спостерігається позитивна тенденція в інвестиційному співробітництві України та держав-членів Європейського Союзу. Вітчизняні експерти приділяють значну увагу інвестиційній взаємодії з Кіпром, Німеччиною, Нідерландами, оскільки розглядають ці держави, як ефективний механізм інтеграції України в європейський економічний простір.

Впливаючи на соціально-економічні процеси у Європейському Союзі, зазначені держави можуть взяти на себе історичну відповідальність за його східний вектор, підтримуючи таким чином Україну на шляху інтеграції в європейську спільноту [86, с. 18] (рис. 1.8).

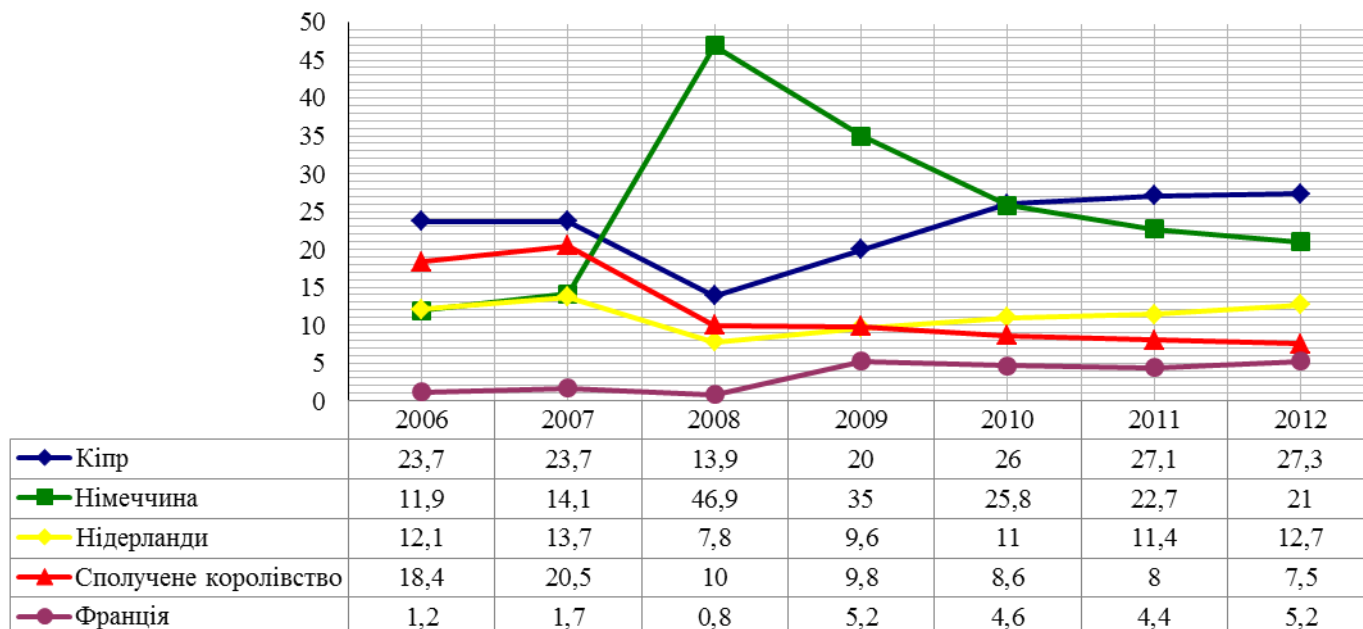

Рис. 1.8. Прямі іноземні інвестиції основних інвесторів-членів ЄС в економіку України (у % до загального обсягу інвестицій ЄС)*

* Побудовано автором на підставі [94]

Безумовною перешкодою для членства України в ЄС залишається величезний розрив у рівні економічного розвитку України та європейських держав, - стан інвестиційного клімату. Попри гучні заяви, розроблювані стратегії та програми, державна політика по формуванню інвестиційного клімату в останні роки може вважатися провальною. Опитування й експертні оцінки доводять наявність значної кількості невирішених проблем у середовищі державного регулювання, існування формальних і неформальних політико-правових й економічних правил, що негативним чином структурують вітчизняний бізнесовий простір, формують його негативний імідж на міжнародній арені.

У результаті, в міжнародних рейтингах конкурентоспроможності Україну зараховують до держав, що розвиваються, але характеризуються нестабільністю в політиці та економіці, несприятливим інвестиційним кліматом і високими ризиками бізнес-діяльності, а за місцем у міжнародних рейтингах часто зіставляють з державами «третього світу» (Додаток Б 1, табл. Б 1, рис. Б 2).

Складові системи управління інвестиційним кліматом у національній економіці представлені на рис. 1.9.

Рис. 1.9. Складові та основні завдання системи управління інвестиційним кліматом у національній економіці

Джерело: авторська розробка

До складу системи управління інвестиційним кліматом слід включити наступні складові: об'єкти управління, суб'єкти управління, інвестиційна

політика, інвестиційний механізм, моніторинг та контролінг, комплекс інструментів мотивацій та стимулів. У існуючих моделях розглядаються суб'єкти, через яких здійснюється рух грошових коштів в економіці України, і відсутнє відокремлення будь-яких складових управління. Розглянемо детальніше складові системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Об'єктами управління інвестиційним кліматом є інвестиційні ресурси, які надаються юридичним та фізичним особам, органам державної влади та місцевого самоврядування у вигляді: фінансових активів (грошові кошти, цінні папери, дорогоцінні метали тощо), нематеріальних активів (обладнання, транспортні засоби та інші), інтелектуальних активів (нові технології, патенти, винаходи), людського капіталу (інтелект, кваліфікація та інші складові) тощо.

Суб'єктами управління є інвестори та учасники інвестиційної діяльності, якими можуть бути фізичні та юридичні особи як резиденти, так і нерезиденти, а також держава та міжнародні організації. Інвестиційна політика – це комплекс заходів і перспектив розвитку інвестиційної діяльності для залучення інвестиційного потенціалу до процесу відтворення, створення оптимальних умов для вкладення інвестицій, забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку держави [97, с. 13 – 14]. Наступним елементом системи управління інвестиційним кліматом є інвестиційний механізм, – це сукупність заходів, принципів, методів, прийомів, форм і стимулів управління інвестиційним кліматом, взаємозалежний вплив яких забезпечує найбільш ефективні шляхи реалізації інвестиційної політики держави [96, с. 78 – 82].

Моніторинг та контролінг інвестиційного клімату передбачає безперервне спостереження, обробку, оцінку стану інвестиційного клімату в державі та надання своєчасної інформації учасникам інвестиційного процесу для прийняття управлінських рішень, тобто створення системи інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту. Використання системи моніторингу й контролінгу в інвестиційній сфері дозволить підвищити ефективність управління інвестиційним кліматом. Інвестиційний моніторинг передбачає:

регулярне спостереження за станом інвестиційних об'єктів; діагностування стану інвестиційних проектів на національному рівні; нагляд за станом інвестиційного портфеля; розробку рекомендацій по вирішенню виявлених у ході моніторингу проблем і відхилень від визначених параметрів інвестування. Інвестиційний контролінг – сукупність контролюючих заходів, форм і методів за ефективним використанням інвестованого капіталу, вчасне виявлення відхилень фактичних результатів інвестиційної діяльності від запланованих і прийняття своєчасних управлінських рішень щодо її нормалізації [99].

Комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату передбачає створення й використання стимулів для ефективної взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності. Таким чином, в умовах гострої конкуренції між державами за одержання інвестиційних ресурсів на перший план виходить питання про створення в інвесторів представлення про Україну, як привабливий об'єкт інвестування – управління інвестиційним кліматом. Таким чином, основною метою системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці є створення сприятливого інвестиційного середовища шляхом стимулювання національних інвесторів здійснювати інвестиції; концентрація грошових потоків на пріоритетних напрямках розвитку економіки України; акумуляція достатнього обсягу фінансових ресурсів у провідних банках держави.

В умовах зміни інвестиційного середовища та залучення іноземного капіталу необхідним є визначення стану зовнішньоекономічних відносин України з державами СНД, Європейського Союзу, виявлення прямих та непрямих ризиків трансформації економіки України та обґрунтування стратегічних пріоритетів її ефективної реінтеграції до глобального економічного простору. Наявні у літературі підходи до характеристики складових інвестиційного клімату різноманітні і на даний момент єдиної систематизованої класифікації складових не існує. Однак, їхній чіткий розподіл необхідний для того, щоб детальніше з'ясувати умови формування інвестиційного клімату. Автори [65, 66, 73, 75, 76] зазначають, що складовими

інвестиційного клімату є інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик. «Інвестиційний клімат держави включає в себе об'єктивні можливості економіки держави (інвестиційний потенціал) та умови діяльності інвестора (інвестиційний ризик) та дозволяє зіставляти ці показники. У цьому випадку, якщо інвестиційний потенціал підвищує інвестиційний ризик, доцільно говорити про інвестиційну привабливість економіки держави».

У результаті проведеного дослідження визначено, що основними складовими інвестиційного середовища економіки України є інвестиційний потенціал, інвестиційний ризик та інституційне середовище. Необхідним є визначення трактування поняття «складові системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці». Пропонуємо власне визначення зазначеної дефініції: **складові системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці** – це взаємопов'язана сукупність складових та основних завдань управління інвестиційним кліматом в національній економіці за тривалий проміжок часу для досягнення довгострокових стратегічних цілей перспективного розвитку національної економіки.

Схематично система управління інвестиційним кліматом в економіці України представлена на рис. 1.10.

Управління інвестиційним кліматом в економіці України полягає у виокремленні об'єктів управління за складовими інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційні ризики, інвестиційний потенціал) та суб'єктів управління (державне управління та бізнес-управління).

Представлена схема управління інвестиційним кліматом є замкненою та характеризується чітким взаємозв'язком між складовими. Органи державної влади, як одна зі складових управління інвестиційним кліматом в економіці України, проводять процес державного управління інвестиційним кліматом, в основі якого лежать складові інвестиційного середовища. Ці складові формуються за рахунок трьох елементів: інституційного середовища, інвестиційних ризиків та інвестиційного потенціалу.

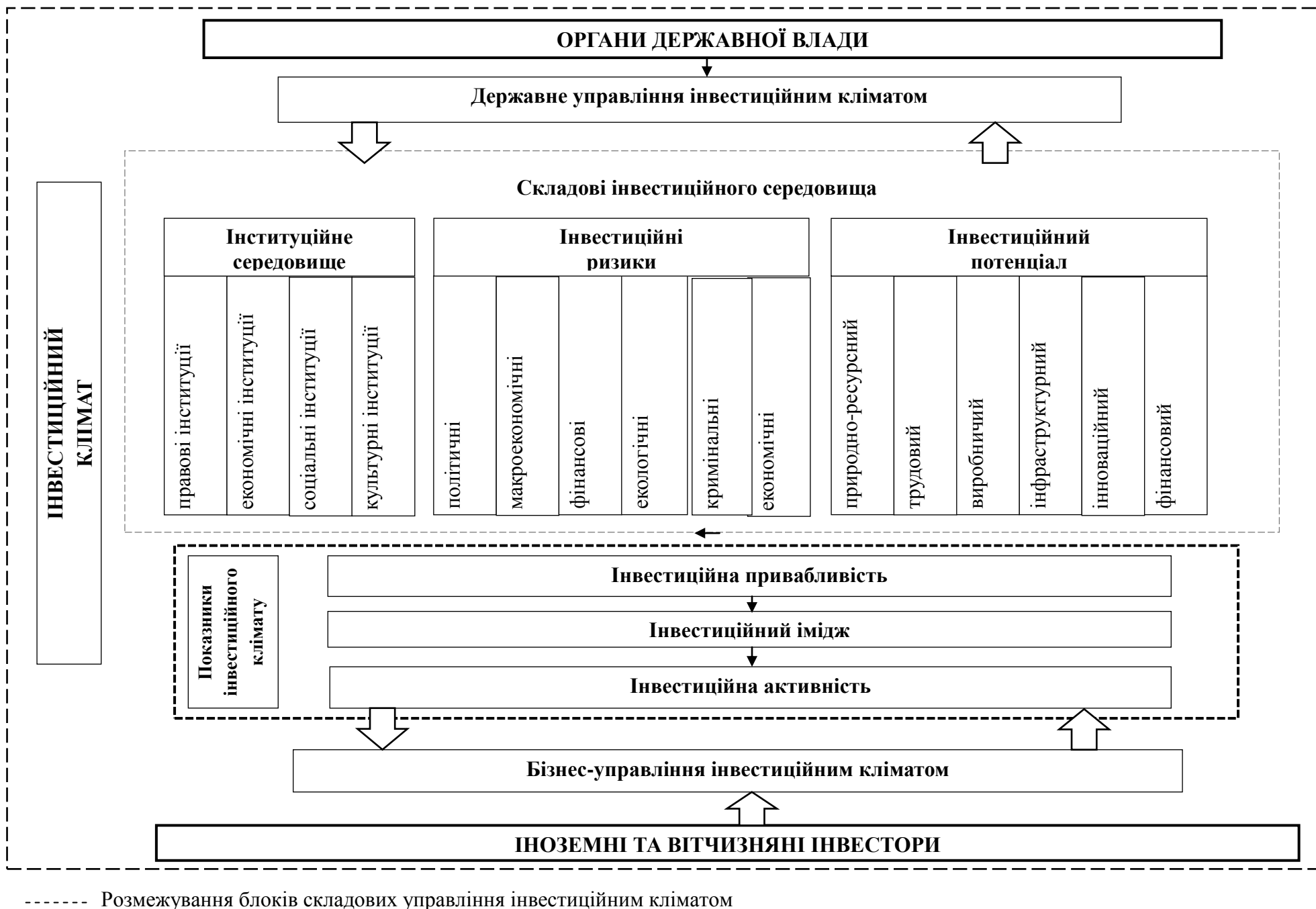

Рис. 1.10. Управління інвестиційним кліматом в економіці України

Інша складова управління інвестиційним кліматом в економіці України – іноземні та вітчизняні інвестори – формують бізнес-управління інвестиційним кліматом, в основі якого лежать основні показники інвестиційного клімату (інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж та інвестиційна активність).

Інвестиційне середовище є основним підґрунтям формування інвестиційного клімату держави, яке безпосередньо впливає на становлення та розвиток інвестиційної політики. Застосування факторного підходу до аналізу складових управління інвестиційним кліматом в економіці України дозволяє детальніше проаналізувати кожен з трьох взаємопов'язаних складових інвестиційного середовища. Так, першу складову інвестиційного середовища – інвестиційний ризик – визначено, як вірогідність збитків при веденні бізнесу (резидентами та нерезидентами) у певній державі, що обумовлена несприятливою політичною ситуацією, макроекономічними та фінансовими умовами. До безризикових складових інвестиційного клімату застосовано інституційний підхід, який дозволив узагальнити їх поняттям «інституційне середовище інвестиційної діяльності» та визначити його, як сукупність інституцій (норм, звичаїв, поведінки у суспільстві) та інститутів (закріплених норм та звичаїв у вигляді законів, організацій, установ), що впливають на інвестиційну діяльність у державі. Інституційне середовище держави включає сукупність правових, економічних, соціальних та культурних інституцій. Правові інституції окреслюють діяльність державних інститутів з регулювання інвестиційного середовища; формують нормативно-правову базу у сфері діяльності інвесторів (резидентів та нерезидентів) стосовно функціонування фінансових інститутів, визначають рівень лібералізації іноземного капіталу, ступінь дерегуляції держави у інвестиційному середовищі.

Третьою складовою інвестиційного середовища є інвестиційний потенціал. Методологія визначення сутності економічної категорії «інвестиційний потенціал» має базуватися на чіткому термінологічному визначенні більш загального поняття – «потенціал», а також цілої низки суміжних економічних категорій.

Незважаючи на велику кількість робіт з інвестиційної проблематики як вітчизняних, так і закордонних учених, погодженого розуміння багатьох економічних категорій, зокрема – категорії «інвестиційний потенціал» – немає. Відсутність єдиної термінології найчастіше призводить до ототожнення деяких понять і суперечливості методологічних підходів, що ускладнює вибір методичного інструментарію дослідження, ускладнює встановлення системного зв'язку між категоріями, виявлення особливостей їхнього застосування у окремих видах різнопланових та різноспрямованих наукових досліджень. Вітчизняні та закордонні дослідники часто або ототожнюють інвестиційний потенціал з фінансовим та ресурсним потенціалами [77], у науковій термінології використовують поняття «фінансово-інвестиційний потенціал» та «ресурсно-інвестиційний потенціал». Пропонуємо власне визначення дефініції: інвестиційний потенціал – це здатність економіки держави реалізувати сукупність інвестиційних можливостей щодо генерування потоків капіталу завдяки мобілізації наявних ресурсів з метою залучення додаткового інвестиційного капіталу.

Завдяки комплексній взаємодії складових інвестиційного середовища та їх впливу на функціонування процесу державного управління інвестиційним кліматом відбувається становлення показників інвестиційного клімату. До них входять три складові: інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж та інвестиційна активність. Наростання диспропорційності і нерівномірності світових бізнес-процесів, диференціація у рівнях розвитку держав внаслідок посилення нееквівалентності міждержавного обміну, свідоме обмеження державами-лідерами дифузії технологічних здобутків та загострення конкурентної боротьби за фактори виробництва і розподіл світових ринків є об'єктивними реаліями сьогодення.

Здобутки і прогалини глобалізації диференційовано екстраполуються на національне підґрунтя в залежності від рівня конкурентоспроможності і стійкості національних економік, що визначається ефективністю державного менеджменту. Проблема досягнення стійкого зростання економіки України

вимагає активізації інвестиційних процесів, переорієнтації з поточного управління і регулювання на довгострокове стратегічне планування. Як свідчить вітчизняна практика, розроблення стратегій розвитку окремих видів і сфер діяльності не забезпечує їх збалансованості за ресурсами, часом, пріоритетами. Необхідно розробити комплексний механізм інформаційного забезпечення системи управління інвестиційним кліматом в економіці України та визначити стратегічні пріоритети її інноваційного розвитку.

Таким чином, безпосередній вплив процесів глобалізації та євроінтеграції зумовлюють необхідність використання нових підходів до формування інвестиційного клімату національної економіки. Зокрема, стан інвестиційного клімату виступає, як «точка стабілізації» національної економіки з відповідним рівнем інвестуванням. Подальші дослідження необхідно проводити у напрямі удосконалення складових формування інвестиційного клімату держави та створення основи збереження та підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Висновки до розділу I:

1. Результати аналізу сутності терміну «інвестиційний клімат» дозволили систематизувати характеристику терміну у спеціальній літературі та запропонувати власне визначення дефініції «інвестиційний клімат», що пропонується, як: «опосередковане значення стану інвестиційного середовища за тривалий проміжок часу, що визначається статистичним комплексом економічних показників та факторів, які впливають на його формування». Проведена систематизація та побудова ієрархії характеристик інвестиційного клімату за принципом зростання ступеня охоплення інвестиційних відносин (інвестиційне середовище, інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційна активність), що сприяє виявленню між ними взаємозв'язків та рівнів взаємовпливу в процесі управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

2. Проведено порівняльну характеристику понять інвестиційного та підприємницького клімату (бізнес-клімату). Відмінності зазначених понять полягають у основній меті, тривалості інвестування, реінвестуванні, можливості отримання високої норми прибутку та ролі інвестиційної привабливості.

3. Встановлено, що ототожнення та відсутність чіткого розмежування категорій «інвестиційної привабливості» та «інвестиційного клімату» призводить до виникнення протиріч в розроблених методиках їх оцінки. Виділено структурну ієрархію споріднених категорій інвестиційної проблематики за принципом зростання ступеня охоплення інвестиційних відносин (інвестиційна привабливість – інвестиційне середовище – інвестиційний клімат), що дає можливість розмежувати сутність цих понять та розкрити взаємозв'язок між ними. Обґрунтовано, що, за сутністю, інвестиційний клімат ширше поняття і розуміється, як сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, які сприяють або гальмують процес інвестування бізнесу (на макрорівні) та окремих підприємств, компаній, секторів економіки держави (на мікрорівні). Тобто, інвестиційний клімат формується на загальнодержавному рівні, а, тому, це поняття включає в себе окремі складові інвестиційного середовища та інвестиційну привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційну активність.

4. Адаптовано класичні функції менеджменту для потреб управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Запропоновано до основних функцій управління інвестиційним кліматом віднести такі: планування розвитку інвестиційного клімату економіки України, організація процесу формування інвестиційного клімату в економіці України, реалізація заходів державної політики щодо формування інвестиційного клімату в економіці України, контроль за ефективністю управління інвестиційним кліматом в економіці України.

5. Виявлено, що немає єдиного підходу до класифікації принципів управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Сформовано принципи ефективного управління інвестиційним кліматом в національній економіці (принцип інтегрованості із системою управління на державному рівні, комплексний характер формування управлінських рішень, принцип високого динамізму рішень, варіативність підходів до розробки управлінських рішень, принцип узгодженості із стратегічними цілями розвитку національної економіки).

6. Виокремлено групи факторів управління інвестиційним кліматом в національній економіці: правові, політичні, економічні, екологічні, технічні, соціальні фактори. За кожною групою факторів управління інвестиційним кліматом проведено визначення складових, ознак, впливу на інвестиційний клімат в економіці України (позитивний та негативний аспекти), напрямів покращення інвестиційного клімату, що уможливорює побудову ефективної системи управління інвестиційним кліматом в економіці України в умовах невизначеності.

7. Сформовано основну мету функціонування системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці: створення сприятливого інвестиційного середовища шляхом стимулювання національних інвесторів здійснювати інвестиції; концентрація грошових потоків на пріоритетних напрямках розвитку економіки України; акумуляція достатнього обсягу фінансових ресурсів у провідних банках держави.

8. Розроблено систему управління інвестиційним кліматом в економіці України, що полягає у виокремленні об'єктів управління за складовими інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційні ризики, інвестиційний потенціал) та суб'єктів управління (державне управління та бізнес-управління). Представлена схема управління інвестиційним кліматом є замкненою та характеризується чітким взаємозв'язком між складовими. Органи державної влади проводять процес державного управління інвестиційним кліматом, в основі якого лежать складові інвестиційного середовища. Ці

складові формуються за рахунок трьох елементів: інституційного середовища, інвестиційних ризиків та інвестиційного потенціалу. Інша складова управління інвестиційним кліматом в економіці України – іноземні та вітчизняні інвестори – формують бізнес-управління інвестиційним кліматом, в основі якого лежать основні показники інвестиційного клімату (інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж та інвестиційна активність).

Основні результати дослідження за розділом I опубліковані у працях автора [101 – 108].

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

2.1. Рейтингове оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в національній економіці

В умовах високого рівня глобалізації та інтеграції національних економік, світові зіставлення держав за економічними показниками є одним із найбільш розповсюджених інструментів оцінки ефективності державного управління та рівня соціального розвитку, а також визначення аналізу стану управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Оцінка інвестиційного клімату економіки України та його впливу на динаміку потоків міжнародних інвестицій набула актуальності з огляду на трансформаційний характер економіки, різновекторність і непостійність стратегій розвитку. Виділяють три найбільш характерні підходи до оцінювання інвестиційного клімату (рис. 2.1).

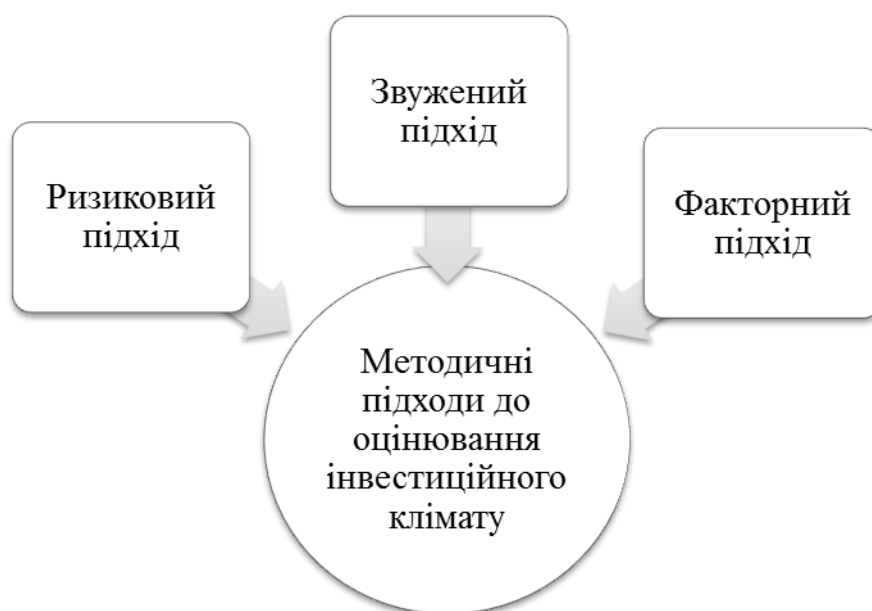

Рис. 2.1. Методичні підходи до оцінювання інвестиційного клімату національної економіки

Перший підхід – звужений – базується на оцінці сукупності макроекономічних показників, таких, як [110, с. 36 – 38]: динаміки валового внутрішнього продукту, національного доходу і обсягів виробництва промислової продукції; характеру і динаміки розподілу національного доходу, пропорції заощадження і споживання; стану законодавчого регулювання інвестиційної діяльності; ходу приватизаційних процесів, розвитку окремих інвестиційних ринків, у тому числі фондового і грошового.

Проте, даний метод ігнорує об'єктивні зв'язки інвестицій з іншими ресурсними факторами розвитку, хоча і приваблює порівняльною простотою аналізу та розрахунків. Звужений підхід до оцінки інвестиційного клімату держави не дозволяє отримати об'єктивну інформацію про дійсний стан розвитку національної економіки. Крім того, такий підхід не позбавлений суб'єктивізму, який певною мірою викривляє фактичну картину інвестиційного клімату держави.

Другий підхід до аналізу інвестиційного клімату – факторний – відповідає більшості методичних вимог і ґрунтується на оцінці набору факторів [111, с. 40 – 42]. Підтримують даний метод оцінки інвестиційного клімату такі автори, як: В. Головатюк, С. Хасанов, С. Юлдашев, М. Пащенко, А. Спесивцева.

У рамках факторного підходу автори пропонують розраховувати індивідуальну оцінку параметрів інвестиційного потенціалу й інвестиційного ризику, що дозволяє найбільш повно визначити значимість окремих факторів при реалізації проекту. При цьому, пропонується проводити розрахунок показника якості інвестиційного клімату, що дасть можливість ранжувати території за наступними групами:

- 1) найбільш сприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності;
- 2) достатньо сприятливі умови;
- 3) середні умови;
- 4) несприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності.

Тобто, цей підхід засновано на виявленні будь-якого фактору, характеристики, яка визначає інвестиційну привабливість держави: «ринкова реакція держави», «імідж держави» тощо. Він є універсальним і його можливо використовувати для аналізу систем різного рівня. До переваг даного підходу можна віднести врахування взаємодії багатьох факторів, тобто диференційований підхід при визначенні стану інвестиційного клімату. Однак, даний підхід має недолік, такий як «непрозорість» методики виділення факторних ознак інвестиційного клімату.

Третій підхід – ризиковий. У рамках даного підходу розглядаються дві складові: інвестиційний потенціал та інвестиційні ризики. Інвестиційний потенціал оцінюється на основі макроекономічних характеристик, а інвестиційні ризики оцінюються з позиції вірогідності втрат інвестиційного доходу. Перевагою даного методу є оцінка ризикової складової, яка відсутня у двох попередніх методах.

Методи, які використовуються для оцінювання тією чи іншою мірою інвестиційного клімату в державі, можна поділити на:

- 1) кредитні рейтинги;
- 2) економічні індекси.

Рейтинги слугують для фінансових інвесторів орієнтиром щодо надійності вкладень у боргові зобов'язання компаній, муніципалітетів чи урядів, фондові – щодо вкладень у корпоративні права компаній. Це дозволяє інвесторам сформувати якісний інвестиційний портфель і оперативно маніпулювати активами у разі зміни рейтингових оцінок. На перший погляд рейтинги не мають жодного відношення до іноземних інвестицій. Адже, іноземні інвестиції поділяються на прямі та портфельні. Рейтинги формуються виключно для портфельного інвестування і не враховують тенденції прямих інвестицій. Проте, така точка зору невиправдана, оскільки портфельні інвестиції є більш мобільними, їх реалізація пов'язана переважно із ринковими, макроекономічними та політичними ризиками.

Водночас, прямі іноземні інвестиції здійснюються в умовах впливу тих же ризиків, а також додатково: виробничих, комерційних, будівельних тощо. Тому, стан ринку портфельних інвестицій слугує вагомим індикатором для прийняття інвестиційних рішень і у сфері прямого інвестування. Крім того, рейтинги поширюються на державні та муніципальні позики. Довіра портфельних інвесторів до цінних паперів держави проектується на довіру прямих інвесторів щодо вкладання коштів у реальний бізнес її господарюючих суб'єктів. Як показує світовий досвід, стабільна позиція держави у кредитних рейтингах зумовлює поживлення іноземних інвестицій у ній [111, с. 7 – 8].

Економічні індекси та рейтинги є різними за своєю суттю. Так, наприклад, економічні індекси відрізняються від рейтингів об'єктами дослідження і споживачами. На відміну від рейтингів, економічні індекси складаються, як правило, лише для окремих держав. Вони характеризують визначені сторони національної економіки, такі як: рівень конкурентоспроможності, економічної свободи та корупції. Ці індекси використовуються стратегічними інвесторами при реалізації їх стратегії інвестування за кордоном, зокрема, - у сфері іноземного інвестування. Хоча рейтинги та індекси різняться, проте, їх вагомий взаємозв'язок свідчить про положення держав у них. Адже, практично не зустрічається ситуація, в якій держава за рейтингом посідає найвищі позиції, а за індексами – найнижчі, чи навпаки.

Оцінка інвестиційної привабливості України лише міжнародними інституціями має, крім можливості порівняння держави в цілому та окремих її показників з іншими державами світу, також й деякі проблемні зони. До певних проблем можна віднести ефект запізнення, який проявляється у тривалих часових інтервалах, на яких технологічно базується рейтинг і які, як правило, складають декілька місяців і більше. Тобто, слід розуміти, що будь-який рейтинг поточного року базується на основних статистичних показниках позаминулого чи минулого року. Теж саме стосується й складових рейтингу, які базуються на експертному опитуванні.

Проблема необхідності збору статистично вірних даних по більшості держав світу лише посилює ці проблеми, збільшуючи інтервали часу. За умов високого рівня світової конкуренції немає можливості використовувати дані світових рейтингів для побудови рейтингу держав з позиції завдань національної системи державного управління внаслідок їх часового запізнення. Іноземні інвестори орієнтуються на оцінки численних консалтингових фірм, які постійно відстежують інвестиційну привабливість у багатьох державах світу, у тому числі в Україні. Однак, оцінки закордонних експертів без участі українських є упередженими.

Розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості умовно поділяються на три групи:

- методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів;
- методики, що ґрунтуються на статистичній інформації;
- комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках.

Аналізуючи стан інвестиційної привабливості держави та її положення у рейтингах, необхідно приділити особливу увагу окремим складовим таких оцінок. Адже, зростання рейтингів відбувається виключно під впливом зміни окремих індикаторів оцінок. Методи визначення індексів також різняться й ґрунтуються на оцінюванні показників у балах, частках, темпах зміни тощо. Проте, спільним для більшості методик є те, що в кінцевому підсумку об'єкти оцінювання (держави, сектори економіки) ранжуються по мірі погіршення інвестиційної привабливості (від найліпшої до найгіршої) і групуються у кілька рейтингових груп («лідери», «переслідувачі», «основний масив», «об'єкти із недостатнім рівнем привабливості» й «аутсайдері»). Рейтинги національних та міжнародних агентств є ефективним інструментом аналізу показників інвестиційної привабливості держав і мають великий вплив на прийняття рішень щодо інвестування та на розподілення глобального потоку іноземних інвестицій.

У економічній літературі існують різні підходи до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки, що розрізняються, залежно від цілей дослідження, за кількістю аналізованих показників та їх якісними характеристиками, а також за вибором самих показників, наприклад [110, 113, 114]: Методика оцінки Інституту у Лозані; BERI (Business Environment Risk Intelligence); Economist Intelligence Unit (EIU); Political Risk Services; Standard & Poor's Rating Group (США); Pricewaterhouse Coopers; Рейтинг агентства «Moody's» - «Moody's Investor Service» (США); Fitch Ratings (Велика Британія, США); Індекс економічної свободи «Heritage Foundation»; Корупційний індекс організації бізнесу «Transparency International»; Інститут економічної свободи Фрейзера; International Country Risk Guide (ICRG); Economic Freedom of the World (EFW); Рейтинг журналу «Euromoney»; Рейтинг агентства «Economic Intelligence Union»; Рейтинг «Rating and Investment Information» (R & I); Рейтинг ведення бізнесу «The Doing Business»; Рейтинг привабливості «Central European Economic Review» та інші.

Фінансово-статистична практика розробила декілька методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості, систематизація яких дозволила об'єднати їх в три підходи: статистичний, експертний та рейтинговий [114]. Статистичний підхід ґрунтується на аналізі фактичних статистичних даних стосовно надходження інвестицій і базується на припущенні, що високий рівень визначених показників свідчить про високу інвестиційну привабливість економіки. Водночас, слід враховувати, що метод носить формалізований характер і базується на конкретних соціально-економічних показниках. Окрім того, статистичний підхід дозволяє врахувати лише факт надходження інвестицій і не враховує багатьох факторів, що приймаються інвесторами до уваги. Метод експертних оцінок полягає в експертній оцінці різноманітних показників розвитку: експерт з власних міркувань і власного досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку та формує висновки стосовно інвестиційного клімату. Слід зазначити, що до цього методу найчастіше звертаються іноземні інвестори. Перевагою використання

експертного підходу є можливість адаптації показників і факторів, що вивчаються, для потреб конкретних інвесторів або поглиблений аналіз привабливості певних секторів економіки. Водночас, до суттєвих недоліків використання методу експертних оцінок слід віднести суб'єктивність оцінки та залежність висновків від позицій експерта [112].

Рейтинговий підхід включає два різновиди – рейтингово-аналітичний підхід та рейтинговий підхід на основі опитувань. Рейтингово-аналітичний метод полягає у аналізі різних аспектів розвитку економіки, формуванні на їхній основі аналітичних показників, подальшого їх групування та консолідації і формуванні інтегрального показника, за яким будується рейтинг держави і визначається її позиція в рейтингу. Цей підхід має найбільш широке використання. До переваг підходу відносять простоту використання та зручність інтерпретації результатів, а до недоліків – значну залежність від макроекономічних показників, непрозорість показників, що групуються, відсутність врахування регіональної специфіки. У результаті, отримане значення рейтингу лише вказує на місце національної економіки в рейтингу, але нічого не говорить про секторову специфіку регіону і пріоритетні напрямки інвестицій. Однак, відсутні дослідження, пов'язані із оцінкою інвестиційного клімату держави. З метою створення ефективної концепції управління інвестиційним кліматом в економіці України вперше розроблено класифікацію методик оцінки інвестиційної привабливості, як однієї зі складових інвестиційного клімату в національній економіці та їх порівняльний аналіз для створення бази для вибору найбільш пріоритетних методик оцінки інвестиційного клімату за наступними критеріями: цільова група потенційних інвесторів, глибина дослідження, періодичність оцінки інвестиційного клімату, цілі використання оцінки інвестиційного клімату (рис. 2.2).

В основу системи управління інвестиційним кліматом доцільно покласти механізм інвестиційного партнерства, що сприяло б узгодженню інтересів і дій суб'єктів інвестиційних відносин.

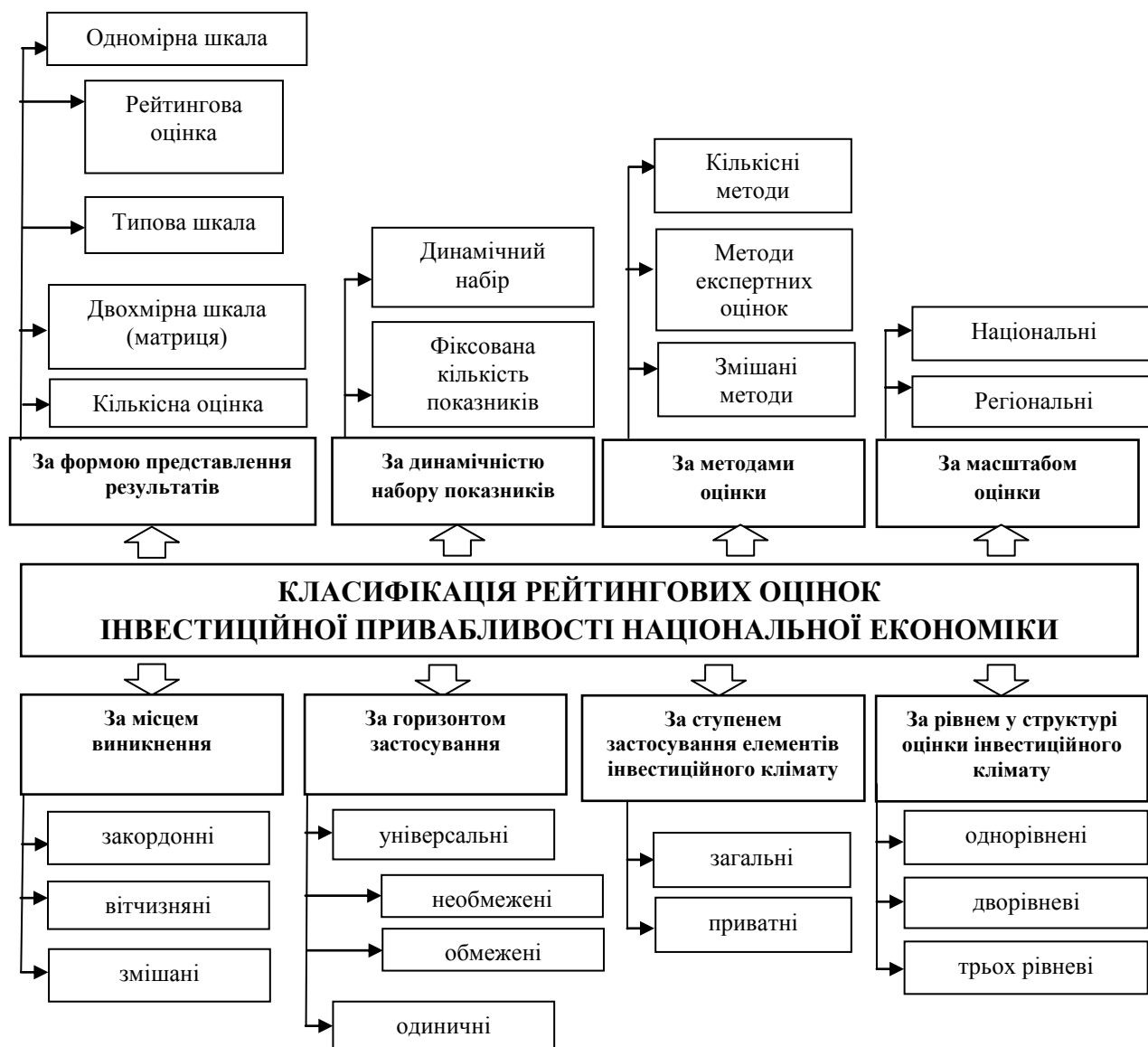

Рис. 2.2. Класифікація рейтингових оцінок інвестиційної привабливості національної економіки*

* Побудовано автором на підставі [113]

Основою формування позитивного інвестиційного іміджу є створення результативної організаційно-економічної концепції управління інвестиційним кліматом в економіці України. Ключовим елементом цієї концепції є координаційно-регулюючий характер впливу керуючої підсистеми на керовану, що забезпечується за рахунок використання науково обґрунтованих підходів, принципів, методів та засобів управління.

Існують різноманітні підходи до оцінки інвестиційної привабливості, які можна порівняти за рівнями оцінки (Табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні критерії оцінки інвестиційної привабливості в спеціальній літературі

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ		
Мікрорівень		
О. Носова [112]	М. Іванова [96]	Агентство з питань запобігання банкрутства [97]
Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість
1) оборотність активів; 2) прибутковість капіталу; 3) фінансова стійкість; 4) ліквідність активів.	1) аналіз економічної спроможності емітента цінних паперів; 2) оцінка ризику і дохідності акцій у ринковому обороті.	1) оцінка майнового стану; 2) оцінка фінансової стійкості (платоспроможності); 3) оцінка ліквідності активів; 4) оцінка ділової активності; 5) ринкова активність.
Мезорівень		
В. Запужляк [8]	Н. Коваль [113]	І.О. Бланк [16]
Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість
1) виробничий потенціал; 2) фінансовий потенціал; 3) інвестиційний потенціал; 4) інфраструктура ринку, комунікаційна, комерційна; 5) трудовий, освітній потенціал; 6) податкова система.	1) кількість приватизованих підприємств; 2) кредиторська заборгованість; 3) доходи місцевих бюджетів; 4) валові інвестиції у підприємства всіх форм власності; 5) обсяг промислової продукції та інші.	1) рівень загальноекономічного розвитку регіону; 2) рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону; 3) демографічна характеристика регіону; 4) рівень розвитку ринкових відносин і комерційної інфраструктури регіону; 5) рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків.
Макрорівень		
О. Продіус [114]	В. Посидинок [115]	Н. Коренева [95]
Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість
1) виробничий потенціал сектору економіки; 2) фінансовий результат діяльності підприємств сектору; 3) інвестиційна активність підприємств сектору; 4) трудовий потенціал підприємств сектору.	1) роль сектору в економіці держави; 2) перспективність і ефективність розвитку сектору; 3) рівень державної підтримки сектору економіки; 4) визначення специфіки ринку.	1) прибутковість сектору; 2) перспективність розвитку сектору економіки; 3) інвестиційні ризики.
Мегарівень		
Standard & Poors Rating Services [116]	World Bank Group [35]	Moody's Investors Service [117]
Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість	Інвестиційна привабливість
1) прозорість і відкритість інформації; 2) бюджетування; 3) довгострокове планування капіталовкладень і фінансове планування; 4) управління доходами і витратами; 5) управління боргом; 6) управління грошовими засобами і ліквідністю; 7) прозорість політико-управлінської системи; 8) управління зовнішніми ризиками.	1) ведення бізнесу; 2) будівництво; 3) доступ до електроенергії; 4) реєстрація власності; 5) отримання кредитів; 6) захист прав інвесторів; 7) оподаткування; 8) міжнародна торгівля; 9) виконання контрактів; 10) ступінь платоспроможності; 11) наймання робочої сили.	1) передісторія й історія емітента; 2) промисловість/секторна тенденція; 3) національна політичне і регулятивне середовище; 4) якість управління, досвід, послужний список, і ставлення до ризику; 5) структура управління; 6) основні операційні та конкурентні позиції; 7) корпоративна стратегія і філософія; 8) структура боргу; 9) фінансове становище і джерела ліквідності.

Встановлено, що не існує єдиного підходу до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки, і повністю відсутні оцінки інвестиційного клімату національної економіки. Вважаємо необхідним розробити модель комплексної оцінки інвестиційного клімату з урахуванням наступних факторів: зменшення застосування експертних оцінок, врахування комплексу зовнішньоекономічних факторів при оцінці, проведення аналізу на основі різних джерел інформації тощо.

У економічній літературі проблеми сутності й аналізу основних підходів до оцінки інвестиційної привабливості висвітлено в цілому ряді робіт [82 – 99]. З позиції інвестора, інвестиційна привабливість розглядається як узагальнена характеристики переваг і недоліків об'єкта інвестування. При її вивченні інвестором проводиться суб'єктивна оцінка макроекономічної ситуації, що складається в тій чи іншій державі. Інвестиційна привабливість визначається досягненням компромісу інтересів інвестора і реципієнта інвестицій. Її рівень підвищується при швидкому досягненні взаєморозуміння між суб'єктами інвестиційного процесу. Результати досліджень за проблемою дають змогу уточнити сутність інвестиційного клімату та розглядати цю категорію, як комплексну характеристику, яка дає підстави для перемоги у конкурентній боротьбі за інвестиційні ресурси на ринку на засадах врахування інтересів інвесторів. У літературі та на практиці спостерігається значне різноманіття поглядів на сутність інвестиційної привабливості, що надалі зумовлює відмінні підходи до її діагностики. Усе це зумовило необхідність уточнення змістового наповнення цієї категорії та виокремило особливості її розуміння з позиції реальних та фінансових інвесторів, які мають різні цілі при вкладанні коштів у ведення бізнесу.

На інвестиційний клімат держави значно впливає не лише загальний стан її економіки, а й умови ведення бізнесу, зокрема, ступінь втручання держави в економіку та рівень корупції. Світовий банк здійснює рейтингову оцінку Doing Business – легкість ведення бізнесу в Україні (табл. 2.2).

У рейтингу «Ведення бізнесу – 2013» Україна не тільки покращила свої позиції на 15 пунктів (до 137 місця зі 185 держав), а й увійшла до списку 23 держав світу – найбільших реформаторів умов ведення бізнесу у 2011 – 2012 роках, які оцінює даний рейтинг (табл. 2.2, табл. 2.3).

Таблиця 2.2

**Динаміка позицій держав світу у рейтингу «Doing Business»
за період 2011 – 2013 рр. [119 – 121]**

Держава	Doing Business 2011	Doing Business 2012	Doing Business 2013	Зміна	Держава	Doing Business 2011	Doing Business 2012	Doing Business 2013	Зміна
Сінгапур	1	1	1	0	Казахстан	58	56	49	7
Гонконг	2	2	2	0	Білорусь	91	60	58	2
Нова Зеландія	3	3	3	0	Азербайджан	69	66	67	-1
США	4	4	4	0	Киргизстан	67	69	70	-1
Данія	5	5	5	0	Монголія	89	88	76	12
Грузія	17	12	9	3	Молдова	99	86	83	3
Німеччина	19	18	20	-2	Російська Федерація	124	118	112	6
Японія	20	20	24	-4	Україна	149	152	137	15
Вірменія	61	50	32	18	Таджикистан	152	147	141	6

Спостерігалось погіршення позицій України за субіндексами «Захист прав інвесторів» (на 3 позиції), «Зовнішня торгівля» (на 1 позицію).

П'ятірка держав-лідерів за умовами ведення бізнесу у світі залишилася незмінною: Сінгапур, Гонконг, Нова Зеландія, США і Данія (табл. 2.2).

Інформаційною базою для таких рейтингів є макроекономічні показники та статистичні дані, а також, у ряді випадків, показники, що розраховуються за спеціально розробленими методиками, які узагальнюють найбільш значущі показники та формують підсумкове значення, що надає можливість порівняти дані щодо конкретної держави з даними інших держав. Крім того, Україна увійшла до списку держав-лідерів зростання у рейтингу серед країн СНД на ряду із Вірменією (+18 позицій до 32 місця).

Результати рейтингової оцінки «Doing Business – 2013» щодо аналізованих складових наведено у Додатку В.

Таблиця 2.3

**Місце України у рейтингу «Doing Business» та за складовими
у публікаціях за 2009 – 2013 рр. [119 – 121]**

Показники	Роки					Зміна 2013 до 2012	Тенденція ▼/▲
	2009	2010	2011	2012	2013		
Складність ведення бізнесу, загальна оцінка	145	147	149	152	137	+15	▲
<i>За субіндексами:</i>							
– започаткування бізнесу	128	136	118	116	50	+66	▲
– реєстрація власності	140	160	165	168	149	+19	▲
– сплата податків	180	181	181	183	165	+18	▲
– підключення до мережі електропостачання	165	168	169	170	166	+4	▲
– виконання зобов'язань по контракту	48	43	44	44	42	+2	▲
– банкрутство	143	145	158	158	157	+1	▲
– отримання кредиту	28	30	21	23	23	0	=
– дозвільна система у будівництві	179	181	182	182	183	-1	▼
– зовнішня торгівля	121	139	136	144	145	-1	▼
– захист прав інвесторів	142	108	108	114	117	-3	▼

Умови ведення бізнесу аналізуються виключно на рівні норм законодавства без урахування політичних аспектів. Серед основних досягнень рейтингу у 2013 р. для України відзначається поліпшення позицій держави по критерію «оподаткування» (субрейтинг «Paying Taxes») на 18 пунктів, (підвищення зі 183 місця на 165), завдяки якому Україна змогла вийти з числа держав у рейтингу Doing Business з найбільшим податковим навантаженням (табл. 2.4).

За шістьма субіндексами з десяти у рейтингу Україна покращила свої позиції. Зміцнення позицій України у рейтингу, в першу чергу, було пов'язане із зростанням за субіндексами «Започаткування бізнесу» (на 66 позицій), «Реєстрація власності» (на 19 позицій) та «Сплата податків» (на 18 позицій). Особливістю рейтингу є те, що він не враховує такі змінні фактори, як державна макроекономічна політика, стан інфраструктури, кваліфікація робочої сили, коливання на валютних ринках, рівень корупції та думки інвесторів.

Таблиця 2.4

**Оцінка держав у рейтингу Doing Business – 2013 щодо рейтингу
податкового навантаження [121]**

Індикатор	Україна	Європа та Центральна Азія	ОЕСР*
Кількість податкових платежів на рік	28	28	12
Час на підготовку, подачу звітності, сплату податків на доходи корпорацій, ПДВ, відрахування на соцзабезпечення (годин на рік)	491	260	176
Сума сплачених підприємством податків на прибуток як відсоток від комерційного прибутку	11,6	9,1	15,2
Сума сплачених підприємством податків та обов'язкових відрахувань, пов'язаних з робочою силою, як відсоток від комерційного прибутку	43,1	22,1	23,8
Інші податки (% до прибутку)	0,7	9,3	3,7
Загальна податкова ставка (% прибутку)	55,4	40,5	42,7

*ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку

Коментуючи результати дослідження «Doing Business – 2013» Тіа Трамб'єк відзначила, що: «У 2011 – 2012 рр. в Україні були імплементовані значущі реформи у трьох регуляторних сферах (відкриття бізнесу, оподаткування, реєстрація власності), що дозволило їй увійти до першої світової десятки економік, що найбільш активно реформуються» [33].

Розглянемо основні рейтинги та місце, яке посідає в них Україна на середину 2013 року. Аналіз розпочнемо з розгляду рейтингів, які складаються науково-дослідницькими організаціями (табл. 2.5).

Одним із найбільш впливових рейтингів є рейтинг конкурентоспроможності, який розробляється Інститутом розвитку менеджменту (IMD, Швейцарія). При складанні цього рейтингу оцінюються досягнення держав за чотирма групами факторів конкурентоспроможності, зокрема враховуються [122]: економічні показники; ефективність діяльності уряду; ефективність бізнесу; інфраструктура.

Таблиця 2.5

Науково-дослідницькі організації, що оцінюють економічний та соціальний розвиток держави, 2013 р.

Організація	Основний рейтинг	Місце України
Інститут розвитку менеджменту (IMD) [122]	Рейтинг конкурентоспроможності	57 з 59
Інститут Като [123]	Рейтинг економічної свободи	163 зі 183
Дослідний центр Brookings Institution [124]	Рейтинг слабкості держав, що розвиваються	107 зі 141

Одним із найбільш впливових рейтингів є рейтинг конкурентоспроможності, який розробляється Інститутом розвитку менеджменту (IMD, Швейцарія). При складанні цього рейтингу оцінюються досягнення держав за чотирма групами факторів конкурентоспроможності, зокрема враховуються [122]: економічні показники; ефективність діяльності уряду; ефективність бізнесу; інфраструктура.

Відмінність цього рейтингу полягає в тому, що він аналізує показники для більшості розвинених держав (усього аналізується інформація для 59 держав світу). Це дозволяє не викривляти показники рейтингу, як це відбувається при порівнянні високорозвинених економік із найменш розвиненими державами світу. Другою групою рейтингів є такі, що складаються міжнародними організаціями економічного та соціального розвитку.

У таблиці 2.6 наведено перелік таких організацій і місце, яке посідає Україна, у відповідних рейтингах.

Іншим впливовим рейтингом цієї групи є рейтинг за індексом конкурентоспроможності економічного зростання, який розраховується Всесвітнім економічним форумом. Особливістю цього рейтингу є те, що він оцінює здатність економіки підтримувати стабільне економічне зростання в середньо- і довгостроковому періоді.

Таблиця 2.6

**Міжнародні організації, що оцінюють економічний та соціальний
розвиток держави [100]**

Організація	Основний рейтинг	Місце України
Світовий банк [125]	Рейтинг ведення бізнесу	137 зі 183
Всесвітній економічний форум у Давосі [126]	Рейтинг залучення країн у міжнародну торгівлю	71 зі 121
Програма розвитку людства ООН [127]	Рейтинг людського розвитку	69 зі 169
Аудиторська фірма PricewaterhouseCoopers [128]	Рейтинг країн за рівнем складності податкової системи	177 зі 178
Міжнародний валютний фонд	Макроекономічні індикатори	-
ЮНЕСКО	Рейтинг витрат на дослідження та розвиток	-
Європейський банк реконструкції та розвитку	Макроекономічні індикатори	-

При складанні рейтингу аналізуються три групи факторів: базові вимоги, до яких належать інститути, інфраструктура, макроекономічні показники, охорона здоров'я та базова освіта; показники ефективності, які оцінюють стан вищої освіти, ефективність роботи ринку праці, технологічний розвиток; інноваційні фактори, серед яких спрощення процедур ведення бізнесу та застосування інновації [126]. Індекс конкурентоспроможності економічного зростання дозволяє визначити як конкурентні переваги досліджуваної держави, так і характерні для неї слабкі місця. Третьою групою суб'єктів, що здатні знизити інформаційну асиметрію на світовому ринку інвестицій, є рейтингові агентства.

У таблиці 2.7 наведено найбільш впливові з них та вказано прогноз для України.

Одним із впливових рейтингів цієї групи є рейтинг ризику держав світу, що складається двічі на рік журналом «Euromoney». Опубліковані ним результати представляють перелік держав, розташованих залежно від величини інтегрального показника надійності. Сам показник знаходиться в інтервалі від

0 до 100 і є сумою оцінок, отриманих методом експертних оцінок або розрахунком за дев'ятьма показниками. Значення показника, що дорівнює 0, означає найбільший ризик, відповідно оцінка 100 означає найменший рівень ризику [129].

Таблиця 2.7

Перелік інформаційних агентств, що проводять оцінку інвестиційної привабливості держав світу, 2012 р.

Інформаційне агентство	Основний рейтинг (індекс)	Місце України
Журнал «Euromoney» (Великобританія) [129]	Рейтинг ризику країн	89 зі 186
Журнал «Newsweek» (США) [130]	Рейтинг кращих країн (Newsweek's «The World's Best Countries»)	49 зі 100
Журнал «Forbes» (США) [131]	Рейтинг країн з найбільш сприятливими умовами для бізнесу («Best Countries for Business»)	105 зі 134
Журнал «Economist» (Великобританія) [132]	Рейтинг підприємницької привабливості	70 з 82
Журнал «Foreign Policy Journal» (США) [133]	Індекс глобалізації	42 з 72
	Індекс недієздатних країн («Failed States Index»)	110 зі 177
Журнал «International Living» (США) [134]	Рейтинг країн за рівнем життя (Quality of Life Index»)	73 зі 192
Журнал «Business Insider» (США) [135]	Рейтинг країн з загрозою дефолту	6 з 18
Журнал «Institutional Investor» (США) [136]	Оцінка кредитоспроможності країн	90 зі 178

Оригінальна методика покладена в основу рейтингу 100 кращих держав світу, що складається журналом «Newsweek». Група розробників поєднала дані, які вже були підготовлені іншими міжнародними організаціями, що випускають світові рейтинги за різними напрямками. За методикою держави світу оцінюються за п'ятьма загальноприйнятими показниками національного добробуту [130].

Ще одним рейтингом, що належить до рейтингів, які розробляються інформаційними агентствами, є рейтинг держав із найбільш сприятливими умовами для бізнесу, який складається журналом «Forbes» – одним із найбільш популярних ділових видань у світі. Цей рейтинг оцінює умови ведення бізнесу у 134 державах, концентруючи увагу на таких факторах ділової активності, як інновації, технологічний розвиток, податкова система, захист майнових прав, корупція, рівень особистої та економічної свободи, бюрократія та захист інвесторів [131].

Виявлено, що методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості мають ряд недоліків: методи оцінки запозичені в іноземних авторів та базовані на аналізі окремих безсистемних статистичних показників, є розрізненими та неприйнятними для комплексного діагностування стану інвестиційного клімату; багато методів відображають суб'єктивну думку експертів, ґрунтуючись лише на експертній оцінці. Встановлено, що міжнародними та вітчизняними рейтинговими агентствами у рамках трьох видів діяльності (інвестиційної, фінансової та операційної) проводиться оцінка інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату. У зв'язку з цим необхідним є створення системи моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці.

Таким чином, можна зробити декілька висновків:

1) міжнародні рейтинги є ефективними інструментами, що сприяють елімінуванню інформаційної асиметрії, а велика кількість методик ранжування дозволяє інвестору отримати інформацію відносно усіх аспектів інвестиційної привабливості держави;

2) місця у рейтингах формують імідж держави, а ігнорування результатів рейтингів здатне призвести до фінансової ізоляції держави;

3) інформація щодо методології рейтингів у більшості випадків є прозорою, тому вітчизняні державні інститути мають можливість впливати на майбутні результати рейтингів у разі проведення відповідних реформ;

4) відсутня єдина система оцінювання інвестиційного клімату національної економіки, що, безпосередньо, негативно впливає як на стан інвестиційного клімату економіки України, так і на об'єм залучення іноземного капіталу в державу;

5) у рамках дослідження, компілюючи дані моніторингу інвестиційного клімату національної економіки, констатуємо, що міжнародними й вітчизняними рейтинговими агентствами, у рамках трьох видів діяльності: інвестиційної, фінансової та операційної, - проводиться оцінка саме інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату, як такого. Цей факт наголошує на необхідності створення дієвої системи управління станом інвестиційного клімату національної економіки з метою забезпечення сталого перспективного стратегічного розвитку інвестиційного клімату економіки України та постійного притоку іноземного інвестиційного капіталу.

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується прагненням реалізувати амбітну мету – забезпечити стійке економічне зростання за рахунок системної технологічної модернізації та структурної перебудови економіки. Вирішення цього завдання передбачене проектом «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [142]. З-поміж основних напрямів реалізації проекту визначено поліпшення умов залучення інвестицій, адже лише мобілізація внутрішнього інвестиційного ресурсу та широке залучення зовнішніх інвестицій можуть забезпечити здійснення модернізаційних перетворень.

На пріоритетні напрями науково-технічного прогресу слід максимально націлювати інвестиційну й інноваційну діяльність і ресурси. На розвиток сучасних і майбутніх високотехнологічних виробництв можуть претендувати тільки ті держави, які здатні забезпечувати високий рівень науки, техніки, освіти, культури, організації управління та трудової дисципліни. Говорячи про іноземні інвестиції, треба враховувати світовий досвід, який показує, що найбільших успіхів у залученні іноземних інвестицій досягають ті держави, які,

по-перше, ставлять таку мету, як пріоритетну у своїй економіці, по-друге, використовують при цьому можливо більший набір заходів.

В основу управління інвестиційним кліматом в економіці України мають бути покладені принципи державного регулювання, вираженого у державній фінансовій підтримці розвитку: ціновій, антимонопольній політиках, розвитку інфраструктури, пошуку напрямів інвестиційної антикризової структурної політики в Україні тощо.

2.2. Аналіз стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами

Соціально-економічний розвиток регіонів України залежить від величини вкладеного капіталу в нього, тобто вхідних інвестиційних потоків. Кожний регіон має свої особливості, які пов'язані з веденням бізнесу, пріоритетними напрямками розвитку, кліматично-природничими умовами, розвитком технологій та трудовим потенціалом, тощо. Питанням забезпечення регіонів достатнім обсягом зовнішніх інвестицій присвячено роботи багатьох вчених. Наприклад, В. Худавердієва визначає перешкоди залучення іноземного капіталу в економіку України на сучасному етапі та пропонує заходи підвищення ефективності іноземних інвестицій [137, с. 62 – 71]; В. Марцин акцентує увагу на необхідності розробки інвестиційних проектів і програм для підвищення конкурентоспроможності регіону, критично аналізує заходи промислово-інвестиційної політики [138, с. 2 – 8]. Незважаючи на наявну кількість досліджень у цій сфері, актуальним залишається питання виявлення тенденцій надходження інвестицій у окремі регіони України та оцінки напрямів інвестування.

В Україні вирішенням зазначеного питання та аналізом рейтингу інвестиційної привабливості регіонів займаються експерти Інституту реформ. Інформаційну базу для проведення дослідження експерти формують за результатами опитувань менеджерів підприємств, які працюють на території

України, фахівців інвестиційних компаній та бізнес-асоціацій, незалежних експертів. Таким чином, при визначенні показників рейтингу інвестиційної привабливості регіонів розглядаються фактори, які є найважливішими при прийнятті інвестиційних рішень. Групування здійснюється за такими критеріями: рівень економічного розвитку регіону; ринкова та фінансова інфраструктура; розвиток людських ресурсів; діяльність органів місцевої влади у сфері підприємництва. Розрахунок показників рейтингу регіонів здійснюється на основі виключно офіційних даних Державного комітету статистики, Міністерства економіки та питань європейської інтеграції, Міністерства фінансів, Національного банку, Державної комісії з питань фондового ринку та цінних паперів та інших. Визначення їх проводиться за оригінальною методикою, розробленою співробітниками Інституту реформ і модифікованою за результатами експертного обговорення за участю фахівців науково-технічного комплексу статистичних досліджень Державного комітету статистики України.

Об'єм залучення іноземних інвестицій в Україну за регіонами продовж 2011 – 2011 років представлено у табл. 2.8.

Особливе місце при аналізі об'єму залучення іноземних інвестицій в Україну займає «Інвестиційний атлас України», розроблений Державним агентством з інвестицій та управління національними проектами, Державною службою статистики України та територіальних органів державної статистики, Конференцією ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD), Звіту UNESCO Global Education Digest [127].

Оскільки виявлені тенденції за темпами росту іноземних інвестицій в національну економіку в цілому – це середньозважена величина регіональних темпів, які можуть суттєво різнитися, – детально проаналізуємо надходження іноземних інвестицій у регіони України. Стійке зростання обсягу надходжень спостерігається у період 2001 – 2005 рр., з 105,3% до 186,7% відповідно, тоді, як у 2006 р. відбулось скорочення іноземних інвестицій на 58,8% (з 186,7% до 127,9%).

Таблиця 2.8

**Об'єм залучення іноземних інвестицій в Україну за регіонами
продовж 2001 – 2011 рр. [94]**

Регіони	Роки										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Україна	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Закарпатська	2,37	2,33	2,67	2,70	1,55	1,37	1,17	1,00	0,91	0,81	0,71
Львівська	3,51	4,02	4,49	3,96	2,53	2,38	2,84	2,69	2,99	2,80	2,75
Івано-Франківська	1,02	1,28	1,41	1,34	0,81	0,85	1,37	1,40	1,59	1,14	1,25
Тернопільська	0,50	0,49	0,42	0,41	0,23	0,21	0,17	0,16	0,17	0,13	0,13
Волинська	1,07	0,98	1,27	1,08	0,67	1,26	1,33	0,76	0,83	0,49	0,49
Хмельницька	0,47	0,52	0,69	0,74	0,46	0,43	0,44	0,39	0,55	0,41	0,38
Рівненська	1,05	0,93	0,80	0,79	0,65	0,67	0,90	0,85	0,77	0,69	0,60
Чернівецька	0,28	0,30	0,30	0,27	0,17	0,17	0,17	0,17	0,15	0,14	0,13
Луганська	0,86	0,94	0,85	1,62	1,59	1,32	1,24	1,11	1,59	1,53	1,55
Донецька	7,35	7,11	6,42	5,85	3,64	4,19	4,59	4,29	4,09	5,08	5,09
Харківська	3,30	3,01	4,02	4,28	2,88	4,55	4,33	4,52	5,20	6,05	5,56
Запорізька	6,74	6,70	6,67	5,37	3,54	3,04	2,75	2,50	2,29	2,29	2,13
м. Севастополь	0,37	0,28	0,35	0,74	0,65	0,67	0,56	0,45	0,40	0,34	0,34
Одеська	5,17	5,32	5,59	5,72	3,55	3,33	2,98	2,72	2,60	2,47	2,47
Херсонська	0,99	1,01	0,95	0,83	0,65	0,59	0,54	0,49	0,45	0,42	0,41
Миколаївська	1,33	1,18	2,57	0,84	0,73	0,52	0,46	0,45	0,41	0,37	0,32
Автономна Республіка Крим	3,58	3,56	3,44	3,66	2,89	2,80	2,55	1,82	1,79	1,82	2,36
Житомирська	0,84	1,06	1,14	0,91	0,72	0,71	0,69	0,59	0,59	0,58	0,69
м. Київ	33,8	34,0	30,9	31,6	28,6	32,6	39,5	47,2	48,0	48,7	49,5
Київська	9,08	7,73	6,95	5,77	4,02	4,20	3,79	3,78	3,81	3,60	3,48
Сумська	2,79	2,34	2,08	1,49	0,98	0,73	0,61	0,44	0,61	0,80	0,73
Чернігівська	1,18	1,12	1,12	1,06	0,58	0,38	0,33	0,29	0,22	0,21	0,20
Вінницька	0,60	0,87	0,89	0,73	0,47	0,50	0,52	0,45	0,46	0,46	0,46
Черкаська	1,20	1,52	1,44	1,35	0,59	0,54	0,59	0,47	0,56	0,65	0,58
Кіровоградська	0,78	0,69	0,86	1,18	0,40	0,32	0,24	0,23	0,21	0,15	0,15
Полтавська	3,28	2,79	2,60	2,32	1,66	1,14	1,25	1,45	1,13	1,23	1,42
Дніпропетровська	6,47	7,83	9,04	9,07	34,7	30,1	24,1	19,2	17,6	16,7	16,2

Проведені дослідження демонструють значні диспропорції у вхідних інвестиційних потоках, але важко визначити основні тенденції, регіони-лідери та зміни, які відбулися протягом аналізованого періоду. Розподіл іноземних інвестицій та інвестицій у основний капітал за регіонами вказує на посилення диспропорцій регіонального розвитку економіки України, адже значний обсяг інвестицій спрямований до відносно розвинених регіонів України. Значна розбіжність в абсолютних та відносних показниках регіонів, що характеризують інвестиційний клімат, впливає на рейтингову оцінку економічного та інвестиційного розвитку економіки України. Так, розглянемо рейтинг регіонів України за економічними та інвестиційними напрямками згідно

з оцінкою результатів діяльності Ради Міністрів АР Крим, обласних Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (табл. 2.9).

Як стверджують Л. Петкова та В. Проскурін: «Основу мотивації іноземного інвестора на розміщення капіталу за кордоном складають: порівняно нижчі витрати (вартість робочої сили, особливості податкової системи, якість інфраструктури, в тому числі фінансового ринку); можливості збуту продукції (характеристики місцевого ринку, зокрема потенціал його зростання, міжнародна відкритість держави); особливості культури, мови, політичного ризику в державі» [139]. Думки вчених, щодо проблем та бар'єрів активізації інвестиційної діяльності охоплюють великий спектр причин формування несприятливого інвестиційного середовища.

Таблиця 2.9

Рейтинг регіонів України за економічним розвитком та інвестиційним напрямом*

Регіони України	Рейтинг за економічним розвитком	Рейтинг за інвестиційним напрямом	Використання інвестиційного потенціалу
АР Крим	2	17	17
Вінницька	16	11	11
Волинська	22	8	8
Дніпропетровська	6	5	5
Донецька	7	2	2
Житомирська	9	12	12
Закарпатська	26	21	21
Запорізька	15	18	18
Івано-Франківська	3	1	1
Київська	4	9	9
Кіровоградська	8	10	10
Луганська	11	4	4
Львівська	12	19	19
Миколаївська	17	7	7
Одеська	19	27	27
Полтавська	5	3	3
Рівненська	20	25	25
Сумська	25	16	16
Тернопільська	18	14	14
Харківська	14	20	20
Херсонська	24	15	15
Хмельницька	13	13	13
Черкаська	27	6	6
Чернівецька	21	26	26
Чернігівська	23	23	23
м. Київ	1	24	24
м. Севастополь	10	22	22

* Побудовано автором за даними [94]

Наприклад, В. Федоренко [140, с. 134 – 135] відзначає наступне: «В Україні функціонує досить розгалужена інвестиційна інфраструктура, але вади вітчизняного законодавства і недостатня підтримка з боку держави не сприяють високій ефективності цієї інфраструктури. Створення сприятливого інвестиційного клімату насамперед пов'язане з чітким регулюванням інвестиційної діяльності. Структурна перебудова, оновлення і розвиток економіки України на сьогодні залежить від ефективності інвестиційної діяльності, яка зараз має недостатні обсяги».

Отже, як зазначає В. Швець, Г. Баранець, Н. Єфремова: «Сьогодні питання полягає в тому, чи залишиться Україна постачальником сировини на світовий ринок та імпортером високотехнологічної продукції або отримає статус передової науково-технічної і розвинутої індустріальної держави. На думку провідних економістів, вирішення цього питання полягає у розробленні та реалізації інвестиційно-інноваційної політики, і, перш за все, в оброблювальних галузях промисловості» [141].

На думку Н. Москалюка [143], існує проблема координації інвестиційної діяльності на загальнодержавному рівні та підкреслюється важливість опосередкованого регулювання у цій сфері «...у ситуації, яка склалася в національній економіці, нереально розраховувати на підсилення прямої участі держави в інвестиційній діяльності, через недостатню наповненість бюджету інвестиції з боку центральної і регіональної влади дуже обмежені. Таким чином, підсилюється необхідністю загальнодержавної координації інвестиційної діяльності на всіх рівнях ведення бізнесу, розширення сфери опосередкованого регулювання інвестицій, зокрема, шляхом широкого використання фінансово-кредитних важелів та фіскальної політики».

Рейтинг регіонів за двома групами показників щодо економічного розвитку (потенціал залучення інвестицій) та інвестиційного напрямку (реальне залучення інвестицій) дає змогу поділити регіони України на чотири групи за ступенем реалізації інвестиційного потенціалу:

1. Регіони з відповідним інвестиційним та економічним розвитком – «регіони, що використали свій потенціал»: Дніпропетровська, Хмельницька та Чернігівська області.

2. Регіони з високим інвестиційним рейтингом порівняно з економічним розвитком – «регіони, що перевищили свій потенціал»: Вінницька, Волинська, Донецька, Івано-Франківська, Луганська, Миколаївська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Херсонська, Черкаська області.

3. Регіони з низьким залученням інвестицій порівняно з економічним розвитком – «регіони, що не реалізували свій потенціал»: АР Крим, Житомирська, Запорізька, Київська, Кіровоградська, Львівська, Одеська, Харківська, м. Київ, м. Севастополь.

4. Регіони з низьким інвестиційним та економічним розвитком – «аутсайтери»: Закарпатська, Рівненська та Чернівецька області.

Групування регіонів вказує на те, що більшість регіонів України в недостатньому обсязі реалізують інвестиційний потенціал, особливо регіони, які є лідерами за обсягами залучення прямих іноземних інвестицій в основний капітал (Харківська, Київська, Львівська, Одеська та Запорізька області, АР Крим та м. Київ).

Регіони, що перевищили свій потенціал, крім Донецької, Луганської, Івано-Франківської та Полтавської областей, мають незначну частку у загальному обсязі прямих іноземних інвестицій та низький рівень економічного розвитку.

Щодо регіонів-аутсайдерів (Закарпатська та Рівненська області), то вони потребують підтримки з боку Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України й уваги Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Президентові України [145 – 146].

Обсяг залучення прямих іноземних інвестицій у регіони України за 2012 р. представлено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Прямі іноземні інвестиції у регіони України за 2012 рік

№	Назва області	Обсяги інвестицій станом на				Приріст	
		01.01.2012		31.12.2012		млн. дол. США	у % до млн. дол. США
		млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку		
		Україна	50333,9	100,00	54462,4	100,00	4128,5
1	АР Крим	1176,7	2,34	1463,7	2,69	287,0	24,39
2	Вінницька	226,4	0,45	245,4	0,45	19,0	8,39
3	Волинська	291,4	0,58	361,2	0,66	69,8	23,95
4	Дніпропетровська	8208,2	16,31	8351,8	15,33	143,6	1,75
5	Донецька	2646,9	5,26	2981,6	5,47	334,7	12,64
6	Житомирська	337,7	0,67	363,8	0,67	26,1	7,73
7	Закарпатська	348,6	0,69	407,2	0,75	58,7	16,84
8	Запорізька	987,6	1,96	1144,2	2,10	156,6	15,86
9	Івано-Франківська	624,0	1,24	642,5	1,18	18,5	2,96
10	Київська	1751,7	3,48	1927,7	3,54	176,0	10,05
11	Кіровоградська	72,4	0,14	103,7	0,19	31,3	43,23
12	Луганська	766,0	1,52	838,5	1,54	72,5	9,46
13	Львівська	1387,8	2,76	1634,8	3,00	247,0	17,80
14	Миколаївська	152,3	0,30	259,9	0,48	107,6	70,63
15	Одеська	1220,5	2,42	1629,5	2,99	409,0	33,51
16	Полтавська	702,2	1,40	942,8	1,73	240,6	34,26
17	Рівненська	280,4	0,56	296,9	0,55	16,5	5,88
18	Сумська	361,8	0,72	374,4	0,69	12,6	3,48
19	Тернопільська	61,9	0,12	64,6	0,12	2,7	4,36
20	Харківська	2814,3	5,59	2170,4	3,99	-643,9	-22,88
21	Херсонська	206,4	0,41	245,2	0,45	38,8	18,80
22	Хмельницька	186,8	0,37	208,6	0,38	21,8	11,67
23	Черкаська	285,7	0,57	884,1	1,62	598,4	209,45
24	Чернівецька	61,9	0,12	64,3	0,12	2,4	3,88
25	Чернігівська	100,9	0,20	105,3	0,19	4,4	4,36
26	м. Київ	24907,7	49,48	26592,1	48,83	1684,4	6,76
27	м. Севастополь	165,8	0,33	158,4	0,29	-7,4	-4,46

Кольором виділено значення у відсотках до загального підсумку від найменшого (зелений) – до найбільшого (червоний)

Виходячи з даних табл. 2.10 бачимо, що беззаперечним лідером серед них є м. Київ, на суб'єктів ведення бізнесу якого припадає 26592,1 млн. дол. США, що, в свою чергу, становить майже половину – (48,83%) іноземного капіталу, розміщеного в Україні за всю її суверенну історію.

Даний показник свідчить про те, що іноземний капітал не цікавиться відокремленими виробничими об'єктами, а стрімко нарощує свій вплив на всеукраїнські компанії, які лише зареєстровані в Києві, а їх виробничі потужності розміщені, в переважній більшості, поза столицею. Явно виражена диспропорція у географії розміщення іноземних акціонерних капіталів негативно впливає на розвиток секторового виробничого циклу у регіонах держави, адже відсутність притоку коштів безпосередньо до виробничих суб'єктів, що розміщені в периферії, які зазвичай належать до ланки середнього бізнесу унеможливорює здорову конкуренцію, створення нових робочих місць та надходжень до місцевих бюджетів.

Лідером за приростом інвестицій 2012 р. в абсолютному значенні залишається Київ, у відносному – Черкаська область (+209,45%). Найбільший, як відносний так і абсолютний показник за скороченням інвестицій, продемонструвала Харківська область (-643,9) млн. дол. США, що становило (-22,8%) від показника станом на початок року.

Підсумовуючи проведений аналіз розміщення прямих іноземних інвестицій за 2012 р., варто відзначити наступне: акціонерний капітал Кіпру та Віргінських Островів продовжує витісняти з української економіки капітал розвинених держав світу та забезпечує загальні показники приросту надходження акціонерних капіталів до України; у структурі секторів національної економіки іноземні інвестиції направляються у промисловість, а саме в сектори виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, залишаються значними у фінансовій діяльності та операціях з нерухомим майном, орендою та інжинірингом.

Проаналізуємо індекс конкурентоспроможності регіонів України за 2012 р. на прикладі Дніпропетровської області (табл. 2.11 – 2.12).

Таблиця 2.11

Індекс конкурентоспроможності Дніпропетровської області, 2012 р. [145]

Назва показника	Рейтинг (з 27 регіонів)	Бал
Індекс конкурентоспроможності	3	4,16
Базові вимоги	14	4,46
Інституції	19	3,70
Інфраструктура	9	3,99
Макроекономічне середовище	1	4,52
Охорона здоров'я та початкова освіта	23	5,63
Підсилювачі ефективності	2	4,02
Вища освіта та професійна підготовка	6	4,73
Ефективність ринку товарів	6	4,03
Ефективність ринку праці	5	4,85
Рівень розвитку фінансового ринку	6	4,08
Технологічна готовність	4	3,34
Розмір ринку	2	3,06
Фактори розвитку та інноваційного потенціалу	3	3,72
Рівень розвитку бізнесу	2	4,14
Інновації	4	3,30

Дніпропетровська область є одним із провідних регіонів України, економічний розвиток якого значною мірою визначає загальну ситуацію в державі. Насамперед, це потужна промисловість, високорозвинена транспортна й фінансова інфраструктури, вдале географічне положення.

Регіон підтримує економічні відносини з основними світовими ринками, наближений до багатьох ринків держав Європи та СНД. Значний сільськогосподарський потенціал регіону притягує до Дніпропетровської області іноземних інвесторів (рис. 2.3).

Негативним фактором є збереження тенденції інвестування у проекти, що приносять швидкий прибуток. Оскільки головним мотивом здійснення інвестиційної діяльності, в тому числі іноземної, є отримання прибутку, іноземні інвестори не вкладають кошти у розвиток української економіки, її реорганізацію, вдосконалення управлінських процесів.

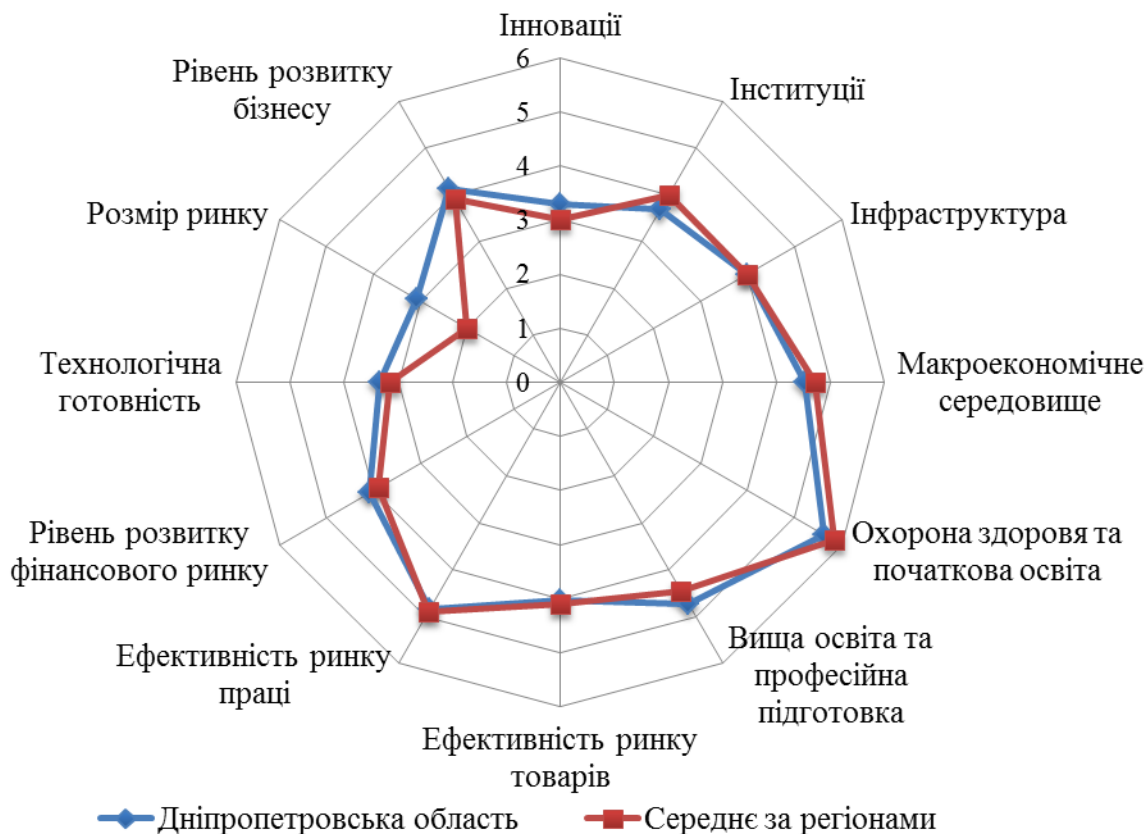

Рис. 2.3. Індекс конкурентоспроможності Дніпропетровської області у порівнянні з іншими регіонами України, 2012 р., бали*

* Побудовано автором на підставі [145]

Спостерігається повна відсутність зацікавленості іноземних інвесторів у великих транспортних та інфраструктурних проєктах. Це свідчить про короткостроковість інтересів більшості інвесторів, що визначається нестабільною політичною ситуацією, слабким захистом прав інвесторів, нестабільними умовами ведення бізнесу. Індекс конкурентоспроможності регіонів України представлено у Додатку Д (табл. Д 1).

Основними складовими структури надходжень іноземних інвестицій залишаються грошові вкладення та внески у вигляді рухомого та нерухомого майна. Однак, у 2005 та 2008 рр. основними джерелами надходжень прямих іноземних інвестицій були внески за рахунок придбання корпоративних прав у

результаті приватизації державного майна (у 2005 р.) та грошових внесків (у 2008 р.). У 2007 та 2008 рр. темпи приросту інвестицій уповільнились порівняно із попередніми роками.

Найбільш істотними, на сьогоднішній день, для регіону є саме іноземні інвестиції. І, хоча, вкладення іноземних інвесторів саме в Дніпропетровській області становлять приблизно 19,5% від загального обсягу інвестицій в економіку області (наприклад, у 2002 р. цей показник був лише 3%), а це друге місце серед регіонів України за цим показником, не можна говорити впевнено, що вони істотно впливають на структурну перебудову економіки області. Причому, якщо в середньому по Україні на промислові підприємства припадає лише 27,6% від загальних обсягів іноземного інвестування, то в Дніпропетровській області майже половина (48%) прямих іноземних інвестицій спрямовується саме в промисловість [146].

Таблиця 2.12

**Найпроблемніші фактори для ведення бізнесу
у Дніпропетровській області, 2012 р.**

Найменування показників	Дніпропетровська область	Середнє за регіонами
Податкова політика	18%	15,7
Корупція	13,2%	12,2
Нестабільність державної політики	11,9%	15,2
Неефективність державного апарату	10,5%	9,3
Податкові ставки	9,7%	9,7
Інфляція	6,6%	7,7
Нестабільність місцевої та державної влади	6,4%	6,5
Низька кваліфікація робочої сили	5,1%	4,9
Регіональна митна політика	3,9%	2,6
Доступ до фінансування	3,2%	5,8
Нерозвинена інфраструктура	3,1%	3,7
Обмежувальне трудове законодавство	3,1%	2,0
Доступ до земельних ресурсів	2,3%	2,4
Злочинність	1,9%	1,2
Валютне регулювання	1,3%	1,1

Іноземні інвестиції не відіграють значної ролі у трансформаційних процесах, що відбуваються в економіці регіону, адже мотив у інвестора один – норма доходності на вкладений капітал. І, якщо в економіках Європи, Азії й Америки рентабельність 15% вважається вже доволі високою, то в Україні в окремих секторах можна отримати прибуток 25 – 100% і вище, і саме в ці сектори вкладають капітал іноземні інвестори [66, с. 12].

Серед факторів, що забезпечують інвестиційну привабливість Дніпропетровського регіону слід зазначити:

1) Вигідне економіко-географічне розташування (область розташована у центрі України і межує з 7-ма областями. Площа Дніпропетровської області складає 31,9 тис. км², що складає 5,3% від площі України);

2) Розвинена інфраструктура (розвинена мережа автомобільних доріг, потужна залізнична система, наявність магістрального газопроводу, наявність двох міжнародних аеропортів);

3) Кваліфікований трудовий та науковий персонал (населення області – 3,4 млн. осіб, що складає 7,3% населення України, - 56% яких є працездатним населенням (1,85 млн. чоловік);

4) Сприятливі умови для розвитку агропромислового комплексу (площа сільськогосподарських угідь області перевищує земельні ресурси ряду країн ЄС, наприклад: Австрії, Нідерландів та інших (2,5 млн. га);

5) Розвинена промисловість (10,2% ВВП України припадає на Дніпропетровську область, 19,3% всієї реалізованої продукції на території України припадає на Дніпропетровську область);

Звичайно, іноземних інвесторів приваблюють сектори, що забезпечують швидку і максимальну віддачу за короткий проміжок часу – торгівля (28%) та нерухомість (19%) [51, с. 38] (рис. 2.4).

Основними завданнями державної інвестиційної політики щодо покращення інвестиційного клімату у Дніпропетровському регіоні можна вважати такі:

1) реформування податкової системи з метою зменшення податкового навантаження, надання пільг суб'єктам, які здійснюють інвестиційну і в першу чергу інноваційну діяльність;

2) залучення інвестицій у наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність, чому сприятиме високий рівень кваліфікації трудових ресурсів в регіоні;

3) проведення презентації найперспективніших інвестиційних проектів в Україні та за кордоном.

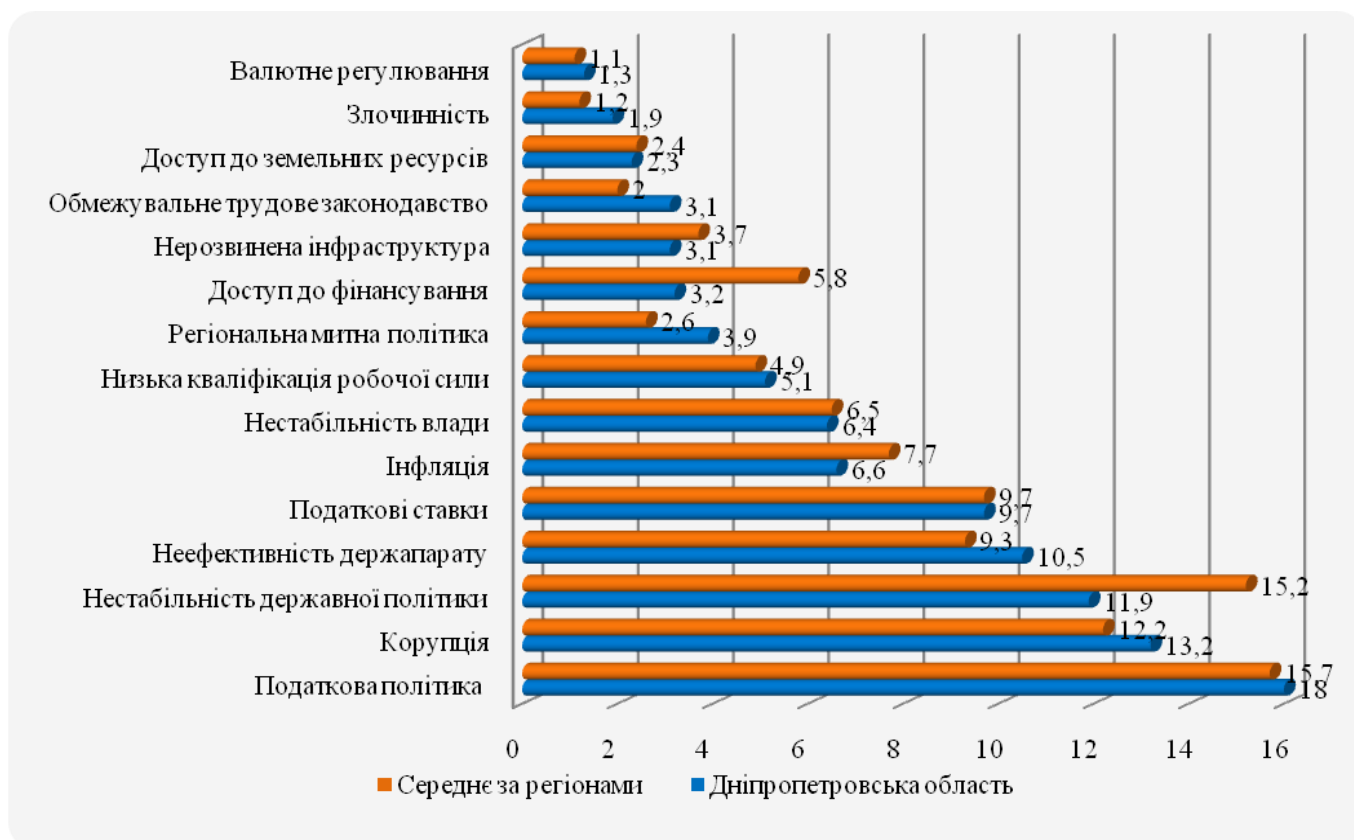

Рис. 2.4. Оцінка найбільш проблемних факторів для ведення бізнесу у Дніпропетровській області у 2012 р.*, бали

* Побудовано автором на підставі [145]

У Додатку Д (табл. Д 2) представлений перелік заходів, обсяги та джерела фінансування регіональної цільової програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні на 2012 – 2015 роки.

Можливі два варіанти розв'язання регіональних проблем перспективного розвитку регіонів України. Перший варіант передбачає проведення пасивної

державної політики із забезпечення розвитку інвестиційної діяльності та формування інвестиційного клімату в державі. При цьому держава застосовує методи переважно правового та економічного характеру для вільного переливання капіталу та праці з одних регіонів у інші, обмежуючи безпосереднє адміністративне втручання в інвестиційні процеси в окремих регіонах до мінімуму. Другий варіант, передбачає проведення активної державної політики із стимулювання розвитку інвестиційної діяльності в Україні з чітким обґрунтуванням цілей та визначенням комплексу заходів щодо розвитку системи державних інвестицій, підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства та стимулювання залучення приватних інвестицій у реальний сектор економіки з урахуванням кращого світового досвіду в інвестиційній сфері. Такий варіант відповідає завданням поставленим у Програмі економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада», схваленої 2 червня 2010 р. на засіданні Комітету з економічних реформ, утвореного згідно з Указом Президента України від 26 лютого 2010 р. № 273 та сучасним тенденціям інвестиційної політики розвинутих держав у посткризовий період і дасть змогу поліпшити інвестиційний клімат та активізувати інвестиційну діяльність, забезпечити підтримку базових секторів економіки, розвиток імпортозамінного виробництва та диверсифікацію зовнішніх ринків збуту, сприяє капіталізації заощаджень та їх трансформації в інвестиції, розширює доступ суб'єктів ведення бізнесу до інвестиційних ресурсів, створює умови для переходу на інвестиційну модель розвитку та підвищення конкурентоспроможності національної економіки [149].

Результати порівняльного аналізу свідчать про те, що цей варіант сприятиме збалансованому розвитку державного та приватного секторів, концентрації зусиль на пріоритетних напрямках розвитку та підвищенню привабливості об'єктів інвестування.

Розв'язання проблеми передбачається здійснити шляхом:

- 1) створення умов для переходу до інвестиційної моделі розвитку економіки, стимулювання залучення приватних інвестицій, удосконалення законодавства, що регулює інвестиційну діяльність, зняття перешкод в інвестуванні;
- 2) розбудови системи державного інвестування, реалізації національних проектів;
- 3) розвитку інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури;
- 4) забезпечення розвитку ринку цінних паперів;
- 5) забезпечення підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства (концесії, спільна діяльність, угоди про розподіл продукції тощо).

Крім вирішення питання вдосконалення відносин в інвестиційній сфері на макрорівні, провідна роль у створенні механізму залучення, сприйняття та ефективного використання інвестицій належить місцевій владі. Загальним критерієм при цьому є скорочення сукупних витрат фінансових, матеріально-технічних та енергетичних ресурсів і збереження довкілля в регіоні при досягненні прийнятних показників щодо якості й термінів реалізації інвестиційних проектів.

На сьогоднішній день одним із ключових напрямів комплексної стратегії розвитку регіону є диверсифікація економіки шляхом підвищення конкурентоспроможності, підвищення інвестиційної привабливості за допомогою таких заходів, як: поширення діючих програм з бізнес- та менеджмент-освіти на рівні регіонів; розробки локальних інформаційних стратегій щодо залучення інвестицій; впровадженні місцевими компаніями принципів прогнозування та стратегічного планування; проведенні реструктуризації та оптимізації малоефективних місцевих підприємств; лібералізації відносин «влада-бізнес» на регіональному рівні.

Від інвестицій, зокрема іноземних, залежить реформування економіки та структурні перетворення, відновлення виробництва, створення дієвої ринкової

та соціальної інфраструктури, формування конкурентоспроможності регіону. Базуючись на аналізі результатів дослідження, а також беручи до уваги стратегію економічного розвитку Дніпропетровської області, формування інвестиційного клімату регіону варто здійснювати за такими основними напрямками:

- усунення бюрократичних та корупційних перешкод. Інвестори повинні розуміти вимоги, які їм висуваються, і бути впевненими у тому, що ці вимоги однакові для всіх та не залежать від особистих уподобань або інтересів державних службовців.

- захист прав власності. Інвестори повинні бути впевненими у тому, що їхні права як власників будуть захищені. Це дасть їм можливість робити довгострокові та масштабні інвестиції.

- посилення контролю за дотриманням екологічних стандартів, які визначають вимоги до стану повітря, ґрунтів та питної води. Ці стандарти повинні бути прозорими та справедливими.

- проведення зустрічей та форумів за участю національних та закордонних виробників і інвесторів та представників державних структур.

- сприяння місцевим підприємствам в участі у ділових подіях в інших областях України та за кордоном.

- прозора та продумана інформаційна і фінансова підтримка підприємств.

2.3. Діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки

Для України, як держави з трансформаційною економікою, необхідно розглядати залучення іноземних інвестицій у контексті структурних та економічних змін. Пріоритетними завданнями, які необхідно вирішувати за участю прямих іноземних інвестицій, є: структурна перебудова економіки, технологічне оновлення виробництва, подолання залежності України від

імпорту. На сьогоднішній день, найбільша частка іноземних інвестицій припадає на фінансові установи (33,1% загального обсягу та промисловість (30,9%) [148, с. 94 – 95].

Аналіз обсягів іноземних інвестицій в Україну за секторами надано у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Обсяги іноземних інвестицій в залежності від секторів економіки

млн. дол. США

Сектор економіки	Роки		
	2010	2011	2012
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	793,0	813,0	800,7
Добувна промисловість	1050,1	1492,4	1548,4
Переробна промисловість	11128,1	13056,8	14078,7
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	309,8	689,5	1539,7
Будівництво	2206,0	2992,7	974,1
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	4316,6	5193,5	6003,0
Діяльність готелів та ресторанів	444,8	463,7	487,4
Діяльність транспорту та зв'язку	1626,5	1885,0	3015,7
Фінансова діяльність	12431,0	16318,5	16105,7
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	4268,5	5721,5	9058,5
Державне управління	0,5	0,0	0,1
Освіта	14,1	9,1	6,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	121,0	134,4	129,7
Інші види економічної діяльності	549,0	607,8	1211,2
Усього	40053	49362,3	54958,3

Побудовано автором на основі [94]

Проаналізувавши отримані у табл. 2.14 дані бачимо, що у фінансових установах акумульовано 16318,5 млн. дол. США (33,06% загального обсягу) інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 57321,5 млн. дол. США (11,59%), у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 5193,5 млн. дол. США (10,52%).

На підприємствах промисловості зосереджено 15238,6 млн. дол. США (30,87%), у т.ч. переробної – 13056,8 млн. дол. США (85,68%), та добувної – 1492,4 млн. дол. США (9,8).

Серед секторів переробної промисловості у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів внесено 6114,9 млн. дол. США (46,8%) прямих інвестицій, у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 2896,1 млн. дол. США (22,18%), хімічну та нафтохімічну промисловість – 1269,8 млн. дол. США (9,7%), машинобудування – 1129,3 млн. дол. США (8,65%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – 993,1 млн. дол. США (7,6%).

З секторових пріоритетів інвестування в економіку України в 2011 р., випливає, що основні представники приватного сектору іноземних держав дотримуються єдиної інвестиційної стратегії щодо України, при цьому основний інтерес викликає фінансовий сектор і сектор промисловості. За прогнозами експертів, найближчим часом зростатиме капіталовкладення в металургію, хімічну і нафтохімічну промисловість та агропромисловий комплекс. У першому півріччі 2012 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 52426,7 млн. дол. США прямих інвестицій, що на 4,7% більше обсягів інвестицій на початок 2012 р., та, у розрахунку на одну особу населення, складає 1151,6 дол. США. Найбільший обсяг капітальних інвестицій було освоєно у Києві (13 млрд. 611,5 млн. грн.), а також у Донецькій (4 млрд. 650,6 млн. грн.) і Дніпропетровській (4 млрд. 352,2 млн. грн.) областях. У 12 регіонах України питома вага прямих іноземних інвестицій не перевищує 1% від загального показника. Це переважно регіони з потенційними (але не використовуваними) можливостями розвитку агропромислового комплексу і занепадом промисловості, низьким рівнем розвитку сектору послуг.

Проведено діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки напрямом реалізації інвестиційних проектів, який передбачає проведення порівняльного аналізу обсягів сукупних інвестицій у проекти за видами економічної діяльності та регіонами, що забезпечує

діагностику пріоритетних для інвестування секторів економіки та виявлення загальних тенденцій формування інвестиційного клімату (Додаток Д 3).

Усі інвестиційні проекти на території України здійснюються центральним органом виконавчої влади – Державним агентством з інвестицій та управління національними проектами України, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України. Держінвестпроект України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері інвестиційної діяльності та управління Національними проектами. Місія Держінвестпроекту України полягає у наступному:

- 1) залучення іноземних інвестицій в Україну та забезпечення реалізації стратегічно важливих проектів, що спрямовані на технологічне оновлення та розвиток базових секторів економіки України;
- 2) реалізація державної політики у сфері інвестиційної діяльності;
- 3) управління Національними проектами;
- 4) поліпшення інвестиційного іміджу України, підтримка інвестиційного розвитку регіонів України.

Важливим напрямком роботи зі здійснення реформ є реалізація Національних проектів – своєрідних «точок зростання» економіки України, центрів залучення інвестиційних ресурсів. За словами Пола Кругмана: «Держава повинна примусити гроші працювати і дати корпораціям поштовх для початку інвестицій» [155]. Тому, на базі Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України була створена програма «Інвестиційна реформа» - сукупність механізмів, проектів та інституцій, синергетично поєднаних між собою та спрямованих на радикальне збільшення об'єму інвестицій в національній економіці. Всі компоненти «Інвестреформи» базуються на міжнародній практиці, але адаптовані до умов ведення бізнесу в Україні, взаємопов'язані між собою, мають практичну форму реалізації та фіскальну результативність.

Очікувані результати реалізації програми [154]:

- 1) Збільшення об'єму інвестицій до 80 млрд. дол. США протягом 2014 – 2016 рр.;
- 2) Покращення суверенних рейтингів України:
  - Doing Business Світового банку (до 100-го зі 145-го місця);
- 3) Зменшення щорічного відтоку іноземних інвестицій з 15% до 10%.

Завданням «Інвестреформи» є формування ефективного механізму участі українських інвестиційних проектів у міжнародному інвестиційному ринку, підготовка інвестиційних проектів в Україні за міжнародними стандартами.

Для вирішення поставленого завдання необхідним є опрацювання нових принципів державного управління, трансформація управлінських підходів у всій системі виконавчої влади. «Національні проекти» є самостійним фронт-брендом інвестиційного потенціалу України і їх реалізація здійснюється у поєднанні з іншими компонентами Інвестреформи – Українським банком розвитку, Міжнародним інвестиційним форумом тощо.

Проаналізуємо об'єм інвестицій у реалізацію інвестиційних проектів у регіонах України за 2012 р., що приведена на рис. 2.5.

Проаналізуємо наведені на рис. 2.5 дані ґрунтуючись на даних додатку Д (табл. Д 4) за деякими з регіонів України.

Так, у Автономну Республіку Крим за 2012 р. надійшло 1146,1 млн. дол. США інвестицій. Основна сума цих коштів була вкладена в реалізацію інвестиційних проектів, що стосуються двох видів економічної діяльності:

- 1) культура, туризм, рекреація, готельний бізнес – 780,9 млн. дол. США;
- 2) транспорт – 270 млн. дол. США.

По відношенню до такого виду економічної діяльності, як культура, туризм, рекреація, готельний бізнес, то 500 млн. дол. США вкладено на розвиток рекреаційної території «Золоте кільце здоров'я» - послуги санаторно-курортних, рекреаційних та спортивних закладів.

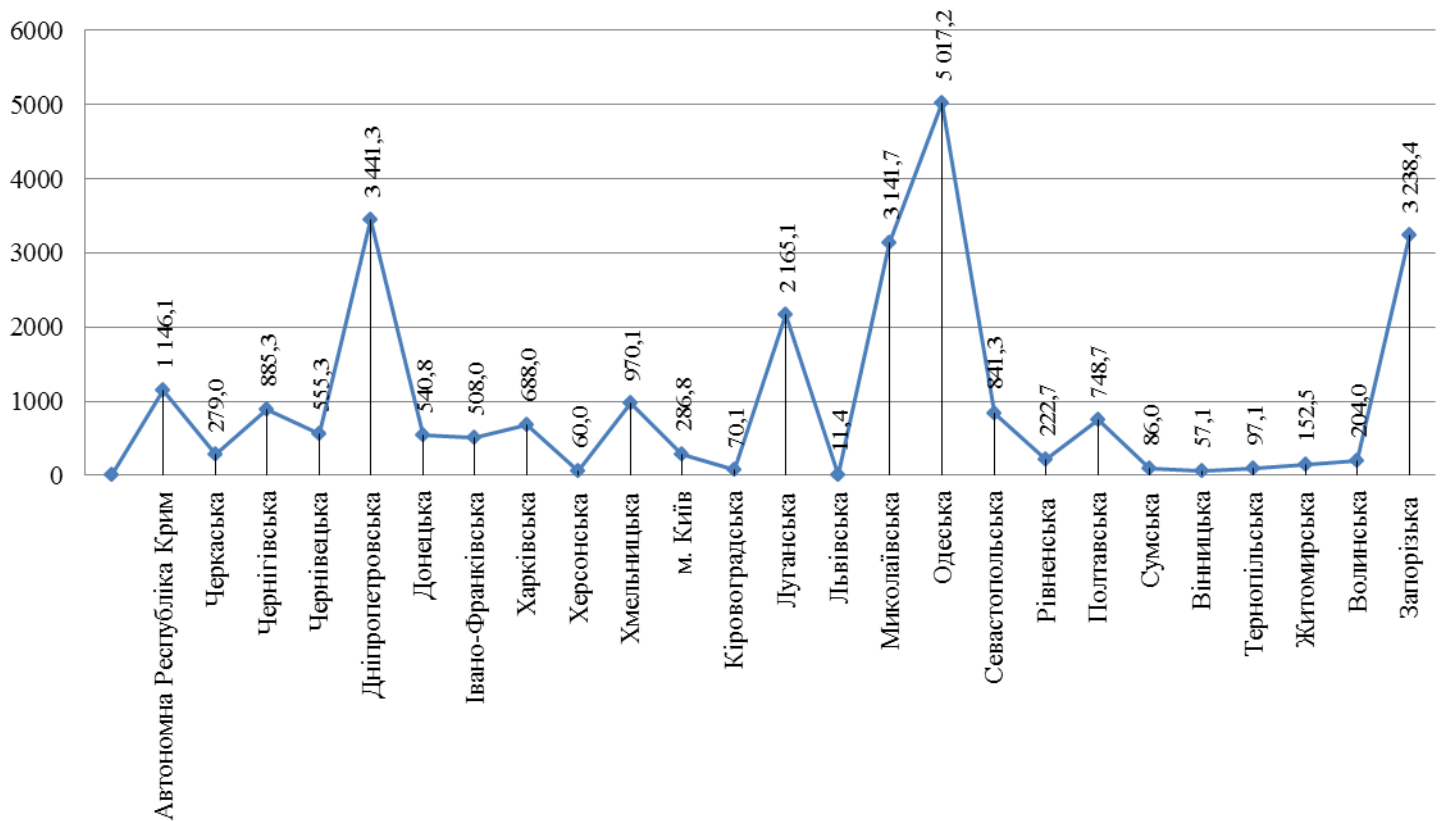

Рис. 2.5. Об'єм інвестицій в інвестиційні проекти в регіонах України, 2012 рік, млн. дол. США

Черкаська область за період 2012 р. залучила в реалізацію інвестиційних проектів 279,03 млн. дол. США. З цих коштів 200 млн. дол. США вкладені в будівництво та будівельну індустрію, а саме в будівництво заводу по утилізації та переробці побутових і будівельних відходів «Інтегрований Центр».

Чернігівська область у 2012 р. залучила 885,28 млн. дол. США. З цих коштів 375 млн. дол. США направлені на Екологічне оздоровлення, економічний і соціологічний розвиток м. Чернігова шляхом поетапного переходу від витратної практики розміщення відходів на полігонах до повної високорентабельної переробки у товарну продукцію (вид економічної діяльності – будівництво та будівельна індустрія).

Чернівецька область – 555,28 млн. дол. США інвестицій у реалізацію проектів. З цих коштів 200 млн. дол. США направлені на розвиток всесезонного туристичного комплексу с активними формами відпочинку «Садниста»

(культура, туризм, рекреація, готельний бізнес). Спосіб залучення коштів – зовнішні інвестиції.

Дніпропетровська область у 2012 році залучила у реалізацію проектів 3441,26 млн. дол. США. З цієї суми:

1) 1231 млн. дол. США направлені у будівництво та будівельну індустрію, а саме: будівництво Дніпропетровського метрополітену, Правобережного підходу до Кайдацького мосту, Південного обходу м. Дніпропетровська, продовження будівництва автомобільної дороги Дніпропетровськ – Царичанка – Кобеляки – Решетилівка. Спосіб залучення коштів – кредит.

2) 120 млн. дол. США – створення виробництва не обслуговуваних герметичних промислових акумуляторних батарей потужністю 1 млн. елементів в рік (хімічна і нафтохімічна промисловість). Спосіб залучення коштів – кредит для міжнародної науково-промислової корпорації «Веста».

3) 500 млн. дол. США – створення спільного українсько-китайського виробництва колісних з Китайською корпорацією «СІТІС Group», групою компаній «УТО» на базі виробничих потужностей ДП «ВО ПМЗ ім. О.М.Макарова» (машинобудування та приладобудування). Спосіб залучення коштів – кредит.

4) 568 млн. дол. США направлені на розширення та модернізацію існуючого виробництва ракетно-космічної та авіаційної техніки ДП «ВО ПМЗ ім. О.М.Макарова» (машинобудування та приладобудування). Спосіб залучення коштів – кредит, бюджетні кошти.

5) 475 млн. дол. США направлені на створення космічного ракетного комплексу «ЦИКЛОН-4» (наукова діяльність). Спосіб залучення коштів – кредит.

Донецька область – 225 млн. дол. США направлені на реконструкцію Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання з будівництвом двох корпусів (медицина).

Івано-Франківська область залучила у 2012 р. 508,08 млн. дол. США, з яких 188 млн. дол. США – гірськолижний комплекс «Бескид» (культура,

туризм, рекреація, готельний бізнес). Спосіб залучення коштів – зовнішні інвестиції, кредит.

Хмельницька область – 917,13 млн. дол. США, з яких: 500 млн. дол. США направлені на введення в експлуатацію житлових будинків (будівництво та будівельна індустрія). Спосіб залучення коштів – продаж майнових прав; 300 млн. дол. США – будівництво сміттєпереробного комплексу (будівництво та будівельна індустрія). Спосіб залучення коштів – інвестиції в капітал компанії.

М. Київ залучило в реалізацію проектів 286,75 млн. дол. США. З цих коштів: 178 млн. дол. США направлені на будівництво та введення в експлуатацію сучасного гірничо-збагачувального комбінату (гірничодобувна промисловість). Спосіб залучення коштів – прямі інвестиції.

Луганська область залучила у 2012 р. 2165,08 млн. дол. США, з яких: 1782 млн. дол. США направлені на придбання та монтаж 2-х термічних печей для ВАТ «Сталь» (металургія). Спосіб залучення коштів – іноземні інвестиції.

Зарубіжні капіталовкладення в Україні спрямовані не на підтримку національного виробника, а на захоплення внутрішнього ринку товарів і послуг. Метою прямих іноземних інвестицій, які спрямовуються в Україну, не є налагодження виробництва й ефективне виробниче включення у міжнародний поділ праці. Більшість іноземних інвесторів в Україні намагається поліпшити власний фінансовий стан за рахунок операцій на українському ринку [141].

Перелік основних інвестиційних проектів у регіонах України за видами економічної діяльності у 2012 представлено у табл. 2.15.

Фінансування зазначених інвестиційних проектів є можливим лише при умові функціонування податкових методів стимулювання інвестицій. Оскільки звільнення від оподаткування прибутку підприємств дозволяє не лише зекономити кошти, що є податковими витратами суб'єкта підприємництва, але й направити значні ресурси на розвиток не лише підприємства, а й регіону в цілому.

Таблиця 2.15

Перелік основних інвестиційних проектів у регіонах України за видами економічної діяльності у 2012 р.*

Регіон	Назва найбільшого інвестиційного проекту в регіоні	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Вид економічної діяльності
Автономна Республіка Крим	Розвиток рекреаційної території «Золоте кільце здоров'я»	500	Вкладення фінансових коштів	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Черкаська	Переробка твердих побутових відходів „Інтегрований Центр”	210	Державні гарантії, іноземні інвестиції	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво сміттєпереробного комплексу	375	Спільне капіталовкладення, кредит	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Реставрація з реабілітацією (добудова) лікувального корпусу дитячої лікарні	56,44	Кошти державного, міського бюджетів та спонсорська допомога	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Розвиток виробництва ракетно-космічної і авіаційної техніки	568	кредит, бюджетні кошти	Машинобудування та приладобудування
Донецька	Реконструкція Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання (ДОКТМО) з будівництвом двох корпусів	225	-	Медицина
Івано-Франківська	Гірськолижний комплекс «Бескид» (Долина)	187,5	Зовнішні інвестиції, кредит	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Харківська	Технічне переозброєння ДП ТЕЦ-2 «Есхар»	420	-	Енергетика та альтернативні види палива
Херсонська	Будівництво першої черги причалу № 6	14,49	-	Будівництво та будівельна індустрія
Хмельницька	Малоповерхова забудова	500	Продаж майнових прав	Будівництво та будівельна індустрія
Київська	Тарасівське родовище	177,8	Прямі інвестиції	Гірничодобувна промисловість
Кіровоградська	Оптимізація системи тепlopостачання м. Олександрія. Техніко-економічне обґрунтування децентралізації тепlopостачання	16,2	Кредитна лінія міжнародної фінансової установи під 6% річних (ставка LIBOR) в дол. США з відстрочкою платежу на 5 років	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Придбання та монтаж 2-х термічних печей	1782	Іноземні інвестиції	Металургія
Львівська	Логістичний склад (переробка та зберігання в холодильних камерах плодово-ягідних продукції)	7,35	Негарантований кредит нерезидента	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Миколаївська	Універсальний морський комплекс терміналів	2409	Грошові внески	Будівництво та будівельна індустрія
Одеська	Автодорога Одеса-Рені	1118	На умовах концесії	Будівництво та будівельна індустрія
Севастополь	Теплозабезпечення міста	700	Надання кредиту на придбання устаткування або система фінансового лізингу	Енергетика та альтернативні види палива
Рівненська	Виробництво поліетилену	150	Вкладання коштів	Будівництво та будівельна індустрія
Полтавська	Будівництво мосту через річку Дніпро в місті Кременчугі Полтавської області	657,9	зовнішні інвестиції	Будівництво та будівельна індустрія
Сумська	Реконструкція сірчано-кислотного цеху № 4 з доведенням потужності до 300 тис. тон моногідрату на рік	57,90	Залучення кредитних ресурсів	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Вінницька	Будівництво молочної ферми на 7200 гол./місць в Томашпільському районі	40,35	Зовнішні інвестиції	Сільське та лісове господарство
Тернопільська	Будівництво комплексу «Спортивно-оздоровчий комплекс»	39,02	-	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Житомирська	Проект високоефективної системи тепlopостачання м. Житомира зі створенням компанії по наданню комплексу житлово-комунальних послуг в окремому мікрорайоні.	42,78	кошти вітчизняного інвестора, іноземні інвестиції	Торгівля та надання послуг
Волинська	Будівництво санаторно-курортного комплексу в с. Журавичі, Ківерцівського району	17,82	Надання послуги гостинності, лікування і реабілітації	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Запорізька	Гірничо-збагачувальний комбінат на базі Васинівського залізничного родовища	1130	Створення підприємства	Гірничодобувна промисловість

- Дані відсутні

* Побудовано автором на підставі [94]

Передумовами для збільшення припливу іноземних інвестицій в Україну є досягнення політичної, економічної і соціальної стабільності в Україні, подолання економічної кризи, удосконалення і розвиток форм залучення іноземного капіталу (в особливості – створення спільних підприємств). Для реалізації програми «Інвестреформи» держава в особі Комітету економічних реформ та Укрнацінвесту формулює проектну ідею, консолідує необхідні активи, проводить необхідні дозвільні та ліцензійні процедури та розробляє бізнес-план, що закріплює аудиторськими висновками провідних світових компаній.

На сьогоднішній день Комітетом економічних реформ визначено 11 національних проектів, основними з яких є:

- «LNG термінал» - морський термін з приймання скрапленого природного газу;
- «Відкритий світ» - створення інформаційно-комунікаційної освітньої мережі національного рівня на базі технологій радіозв'язку четвертого покоління (4 G);
- «Енергія природи» - будівництво комплексу вітряних, сонячних та малих гідроелектростанцій, виробництво твердого альтернативного палива.

Дослідивши перелік основних інвестиційних проектів на території України перейдемо до аналізу наступної характеристики іноземного інвестиційного капіталу – його секторової структури.

У таблиці 2.16 представлено об'єм залучення іноземних інвестицій в Україну за видами економічної діяльності впродовж 2012 року в млн. дол. США (рис. 2.6).

Окрім недосконалого законодавства, традиційно проблемами залучення іноземного капіталу до України називають політичну нестабільність, бюрократію та корупцію, безробіття, не конвертованість національної валюти, слабе інформаційне забезпечення іноземних інвесторів про потенційні можливості інвестування; утрудненість доступу до місцевих кредитів фондової діяльності; недосконалість процедури оформлення іноземних інвестицій;

порівняно високі податки і незначні інвестиційні пільги; недостатнє страхування від політичного і економічного ризику.

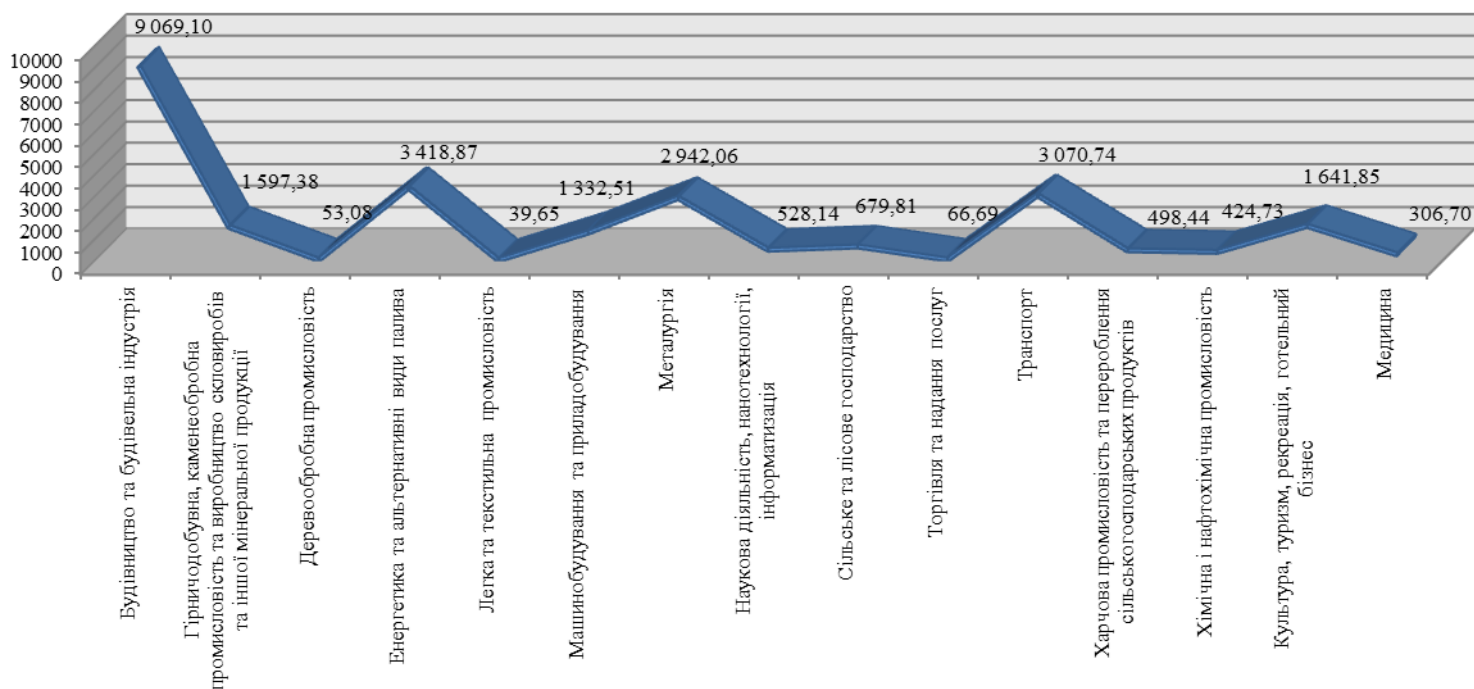

Рис. 2.6. Обсяг інвестицій у пріоритетні проекти на території України за видами економічної діяльності, 2012 рік, млн. дол. США*

* Побудовано автором на підставі [94]

Для заохочення інвесторів необхідно проводити наступні кроки: створення стратегічної програми іноземного інвестування, яка б надала іноземним інвесторам вигідні умови для здійснення інвестиційної діяльності; реформа правового регулювання режиму іноземного інвестування, а також надання захисту і гарантій держави інвесторам від змін у законодавстві; створення вільних економічних зон та боротьба із корупцією, встановлення прозорих інвестиційних схем.

Підрахуємо обсяги прямих іноземних інвестицій відповідно до основних секторів національної економіки України, визначимо їхню частку та динаміку. Так, у 2012 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 6013,1 млн. дол. США прямих інвестицій.

Таблиця 2.16

Інвестиції в Україні за видами економічної діяльності за 2012 р.

№	Вид економічної діяльності	Обсяги інвестицій станом на:				Приріст	
		01.01.2012 р.		31.12.2012 р.		млн. дол. США	у % до млн. дол. США
		млн. дол. США	у % до загального підсумку	млн. дол. США	у % до загального підсумку		
	Усього	50333,9	100	54462,4	100	4128,5	8,20
1	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	692	1,37	800,7	1,47	108,7	15,71
2	Рибальство	12,6	0,03	12,8	0,02	0,2	1,59
3	Промисловість	15029,9	29,86	17166,7	31,52	2136,8	14,22
3.1	<i>добувна</i>	<i>1311,9</i>	<i>8,73</i>	<i>1548,4</i>	<i>9,02</i>	<i>236,5</i>	<i>18,03</i>
3.2	<i>переробна</i>	<i>12945</i>	<i>86,13</i>	<i>14078,7</i>	<i>82,01</i>	<i>1133,7</i>	<i>8,76</i>
3.2.1	виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	2221,9	17,16	3039,9	21,59	818,0	36,82
3.2.2	легка промисловість	140,8	1,09	145,1	1,03	4,3	3,05
3.2.3	Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	302,9	2,34	307,4	2,18	4,5	1,49
3.2.4	Целюлозно-паперово виробництво, видавнича діяльність	215,4	1,66	237,8	1,69	22,4	10,40
3.2.5	Виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	398,2	3,08	408,3	2,90	10,1	2,54
3.2.6	Хімічна та нафтохімічна промисловість	1272,9	9,83	1325,8	9,42	52,9	4,16
3.2.7	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	933,5	7,21	1053,9	7,49	120,4	12,90
3.2.8	Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	6108,7	47,19	6157,0	43,73	48,3	0,79
3.2.9	Машинобудування	1114,2	8,61	1154,7	8,20	40,5	3,63
3.2.10	Інші сектори промисловості	236,6	1,83	248,8	1,77	12,2	5,16
3.3	<i>Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води</i>	<i>773</i>	<i>5,14</i>	<i>1539,7</i>	<i>8,97</i>	<i>766,7</i>	<i>99,18</i>
4	Будівництво	813,8	1,62	974,1	1,79	160,3	19,70
5	Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	5405,7	10,74	6003,0	11,02	597,3	11,05
6	Діяльність готелів та ресторанів	721,1	1,43	810,3	1,49	89,2	12,37
7	Діяльність транспорту та зв'язку	2731,9	5,43	3015,7	5,54	283,8	10,39
8	Фінансова діяльність	16184,5	32,15	16105,6	29,57	-78,9	-0,49
9	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	8251,5	16,39	9058,5	16,63	807	9,78
10	Державне управління	0,1	0,00	0,1	0,00	0,0	0,00
11	Освіта	4,2	0,01	6,0	0,01	1,8	42,86
12	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	115,5	0,23	120,7	0,22	5,2	4,50
13	Надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту	371,1	0,74	388,1	0,71	17,0	4,58

Кольором виділено значення у відсотках до загального підсумку від найменшого (зелений) – до найбільшого (червоний)

Обсяг унесених з початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій на 31 грудня 2012 р. становив 54462,4 млн. дол. США, що на 8,2% більше обсягів інвестицій на початок 2012 р., та в розрахунку на одну особу населення складає 1199,3 дол. США [145]. Отримані результати представлені у табл. 2.16. Щодо загального аналізу таблиці, то, виходячи з наведених статистичних даних та розрахованих відносних показників розміщення інвестиційного капіталу, бачимо, що, на фоні відтоку кількох мільярдів європейських інвестицій, падіння інвестиційного капіталу не відбулося у жодному із секторів української економіки, окрім фінансової діяльності, з незначним абсолютним показником (-78,9) млн. дол. США та відносним у (-0,49%). Проаналізувавши рух прямих іноземних інвестицій в Україні та прямих іноземних інвестицій з України в економіці держав світу за основними їхніми характеристиками та числовими показниками, можна сформулювати висновки:

1. Відтік прямих іноземних інвестицій розвинених держав світу, які розміщували свої активи в основному в технологічних секторах національної економіки свідчить про погіршення інвестиційного клімату в Україні, причинами якого є: політична нестабільність, непередбачуваність та непрозорість державної політики, недосконалість правового середовища, обтяжлива фіскальна та митна політика, «клановість» економіки. З іншого боку, нарощування обсягів інвестицій від господарчих суб'єктів держав, в яких й так великі проблеми з коштами і відомі вони далеко не розвинутою економікою, а розташуванням на їхній території офшорів – свідчить про непрозорість інвестиційної політики в Україні, головне про «різні правила гри» для іноземного капіталу різного походження.

2. Обсяги прямих іноземних інвестицій, які прямують з України (83,71% зі 100% акціонерного капіталу зареєстровано в Донецькій області) до економік іноземних держав (89,64% зі 100% прямують до Кіпру), зосереджуються в основному в невиробничих секторах економіки (83,13% з яких належать лише одному сектору економіки – операціям з нерухомістю,

орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям), свідчать про відсутність інвестиційної політики держави в напрямку зосередження капіталів на власній території. Стратегічна інвестиційна політика розглядається як найважливіша складова загальної економічної політики, яку проводить держава. Головною метою реалізації стратегії інвестиційного розвитку є забезпечення стабільності інвестиційного процесу у секторах національної економіки шляхом створення сприятливого бізнес-середовища як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів.

З огляду на наведену інформацію, першочергового значення набуває саме правовий режим та обґрунтованість нормативних актів з регулювання інвестиційного клімату в Україні, оскільки більшість проектів фінансуються саме за участі трьох основних інвесторів: Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР); Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР); Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

На сьогоднішній день в Україні на стадії реалізації знаходяться різноманітні інвестиційні проекти (табл. 2.17).

З метою успішного виконання завдань щодо модернізації вітчизняної економіки та подальшого проведення структурних реформ, визначених Президентом України у «Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки» [154],

Урядом проводиться активна робота, спрямована на поглиблення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, збільшення обсягів залучення міжнародної технічної допомоги. За весь період співробітництва Україні надано ресурсів від:

- МБРР – на суму 7,5 млрд. дол. США для фінансування 119 проектів;
- ЄБРР – на суму біля 8,6 млрд. дол. США для впровадження 337 проектів;
- ЄІБ – на суму 2 млрд. дол. США для 10 проектів.

Таблиця 2.17

**Перелік проектів Міжнародних фінансових організацій в Україні
(станом на березень 2013 р.)**

№ п/п	Назва проекту	МБРР	ЄБРР	ЄІБ
		Сума позики, млн. дол. США		
1	Проект "Видача державних актів на право власності на землю в сільській місцевості та розвиток системи кадастру"	89,68		
2	Проект "Розвиток системи державної статистики для моніторингу соціально-економічних перетворень" + Додаткове фінансування	42,00		
3	Проект "Реабілітація гідроелектростанцій" + Додаткове фінансування (106+60)	166,00		
4	Проект "Другий проект розвитку експорту" + додаткове фінансування	304,50		
5	Проект з передачі електроенергії	200,00		
6	Проект модернізації державних фінансів	50,00		
7	Проект "Розвиток міської інфраструктури в Україні"	140,00		
8	Проект "Покращення автомобільних доріг та безпеки руху"	400,00		
9	Проект з енергоефективності	200,00		
10	Проект "Другий проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху"	450,00		
11	Проект "Модернізація після завершення будівництва ХАЕС-2 – РАЕС-4"		42,00	
12	Проект "Фінансування Української ЕСКО (друга фаза)"		12,90	
13	Проект "Впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України"		120,00	
14	Третій проект "Ремонт автомобільної дороги Київ-Чоп" (частина ЄБРР)		280,76	
15	Проект "Будівництво ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська" (частина ЄБРР)		210,57	
16	Проект "Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до м. Києва" (частина ЄБРР)		631,71	
17	"Український проект європейських доріг України"			280,76
18	Проект "Будівництво ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська" (частина ЄІБ)			210,57
19	Проект "Україна - Європейські дороги України - II" (частина ЄІБ)			631,71
20	Проект "Розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві"			21,82
21	Підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій)			
22	Проект "Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська" (частина ЄБРР)		245,67	
23	Проект "Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська" (частина ЄІБ)			245,67
24	Реабілітація гідроелектростанцій (частина ЄБРР)		280,76	
25	Проект "Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську" (частина ЄБРР)		213,38	
26	Реабілітація гідроелектростанцій (частина ЄІБ)			280,76
Всього		2042,18	2037,75	1671,29
Загальна сума позик:		5751,22		

МБРР – це Міжнародний банк реконструкції та розвитку

ЄБРР – це Європейський банк реконструкції та розвитку

ЄІБ – це Європейський інвестиційний банк

Спільними зусиллями Уряду та Міжнародних фінансових організацій (МФО) вдалось покращити структуру та якість портфелю проектів Світового банку, шляхом переорієнтації проектного портфелю з соціально-гуманітарної сфери на реалізацію прибуткових та самоокупних інвестиційних проектів для модернізації інфраструктури. Так, 86% діючого проектного портфелю зорієнтовано на підтримку реального сектору економіки. Найбільший обсяг ресурсів міжнародних фінансових організацій сконцентровано у сферах транспорту (51%) та енергетики (31%).

У 2013 році портфель проектів МФО в державному секторі складався з 26 проектів, що знаходилися на стадії реалізації, на суму 5,8 млрд. дол. США, з них:

- МБРР – 10 проектів на суму 2,042 млрд. дол. США;
- ЄБРР – 9 проектів на суму 2,037 млрд. дол. США;
- ЄІБ – 6 проектів на суму 1,671 млрд. дол. США.

Виконання зазначених проектів дозволить: покращити транспортно-експлуатаційний стан автомобільних доріг на основних підходах до міста Києва; підвищити енергоефективність підприємств шляхом використання відновлювальних джерел енергії; забезпечити надання середньострокового та довгострокового фінансування підприємствам-експортерам з метою сприяння розвитку приватного експортного сектора України [125]. З огляду на позитивні результати реалізації проектів у 2013 році, Україна та Світовий банк домовилися про збільшення портфелю проектів МБРР у 2014 році. Йдеться про підготовку п'яти нових інфраструктурних і соціально орієнтованих проектів на загальну суму понад 1,7 млрд. дол. США для модернізації систем водо- та теплопостачання міст України, подальшої модернізації підстанцій НЕК «Укренерго», реформування систем охорони здоров'я та соціального захисту населення.

Продовжується підготовка спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів, спрямованих на модернізацію газотранспортної системи України, підвищення безпеки українських АЕС, розвиток транспортної

та муніципальної інфраструктури [125]. Щодо правового режиму інвестування в Україні, то він визначається національним законодавством, яке, в свою чергу, складається з великої кількості нормативних актів (табл. 2.18).

Таблиця 2.18

Основні нормативні акти з регулювання інвестиційного клімату в економіці України [145]

Назва	Зміст закону
Конституція України	Положення щодо забезпечення державою соціальної орієнтації економіки України та гарантування захисту прав усіх суб'єктів, у т. ч. права власності (ч. 4 ст. 13), права приватної власності (ст. 41), права громадян на підприємницьку діяльність (ст. 42) та ін.
Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»	Стосується порядку випуску та обігу цінних паперів в Україні
Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Щодо загальних засад здійснення інвестиційної діяльності в Україні незалежно від її суб'єктів
Закон України «Про дію міжнародних договорів на території України»	Щодо умов і порядку дії таких договорів в Україні
Указ Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії»	Щодо порядку створення та діяльності інвестиційних фондів та інвестиційних компаній
Закон України «Про режим іноземного інвестування»	Визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України
Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»	Визначає іноземне інвестування як різновид зовнішньоекономічної діяльності та встановлює особливості, принципи та форми здійснення останньої
Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні»	Визначено правовий режим діяльності іноземних інвесторів та гарантії держави щодо здійснення інвестиційної діяльності на території України.
Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»	Визначає правові та організаційні основи створення, діяльності та відповідальності суб'єктів спільного інвестування, особливості управління їх активами, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання активів, особливості розміщення та обігу цінних паперів інститутів спільного інвестування, порядок та обсяг розкриття інформації інститутами спільного інвестування з метою залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів тощо.

Державна політика щодо залучення іноземного капіталу здійснюється Кабінетом Міністрів України спільно з Національним банком України і регулюється Верховною Радою України.

Важливу роль у цьому процесі відіграє Адміністрація Президента України. Указами Президента України створено певну кількість державних інституцій, що безпосередньо займаються залученням іноземних інвестицій в Україну (Додаток Ж, табл. Ж 1):

- Українська державна кредитно-інвестиційна компанія;
- Національне агентство України з реконструкції і розвитку;
- Державний інвестиційно-кліринговий комітет;
- Палата незалежних експертів з питань інвестицій;
- Консультативна рада з питань іноземних інвестицій в Україні;
- Координаційна рада з питань інвестиційно-клірингового співробітництва.

У рамках дослідження, компілюючи дані проведеного статистичного моніторингу інвестиційного клімату національної економіки, виявлено, що міжнародними й вітчизняними рейтинговими агентствами, у рамках трьох видів діяльності: інвестиційної, фінансової та операційної, проводиться оцінка саме інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату, як такого. Цей факт наголошує на необхідності створення дієвої системи управління станом інвестиційного клімату національної економіки з метою забезпечення сталого перспективного стратегічного розвитку інвестиційного клімату економіки України та постійного притоку іноземного інвестиційного капіталу.

Діяльність іноземних інвесторів в Україні регулюється близько 70 нормативними актами різного рівня, якими іноземному інвестору досить важко керуватися у зв'язку з неоднозначністю положень [147, с. 13 – 14]. У стратегії інвестиційної діяльності важливу роль відіграють науково обґрунтоване визначення пріоритетних напрямів інвестування, їх відповідність державним інтересам, програмним цілям національного відродження України, швидкого подолання економічної кризи і досягнення стабілізації та зростання бізнесу в державі.

Сучасний етап розвитку України характеризується прагненням реалізувати амбітну мету – забезпечити стійке економічне зростання за рахунок системної технологічної модернізації та структурної перебудови економіки. На розвиток сучасних і майбутніх високотехнологічних виробництв можуть претендувати тільки ті держави, які здатні забезпечувати високий рівень науки, техніки, освіти, культури, організації управління та трудової дисципліни. Найбільших успіхів у залученні іноземних інвестицій досягають ті держави, які, по-перше, ставлять таку мету, як пріоритетну у своїй економіці, по-друге, використовують при цьому можливо більший набір заходів.

В основу управління інвестиційним кліматом в економіці України мають бути покладені принципи державного регулювання, вираженого у державній фінансовій підтримці розвитку: ціновій, антимонопольній політиках, розвитку інфраструктури, пошуку напрямів інвестиційної антикризової структурної політики в Україні тощо.

Висновки до розділу II:

1. Узагальнено методичні підходи до оцінювання інвестиційного клімату національної економіки шляхом виокремлення трьох основних: ризиковий, звужений та факторний. Проведено порівняльну характеристику підходів до оцінювання інвестиційного клімату, виявлено переваги та недоліки кожного з них.

2. Аналіз спеціальної літератури засвідчив відсутність єдиної методики оцінки стану інвестиційного клімату в національній економіці. Сформовано два ключові методи, які використовуються для оцінювання інвестиційного клімату в державі: кредитні рейтинги та економічні індекси, які характеризують складові, показники та фактори управління інвестиційним кліматом, що звужує рівень розпорошеності інформації та уможливорює цільову орієнтацію рейтингового оцінювання на потреби суб'єктів управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Виявлено, що економічні індекси та

кредитні рейтинги є різними за своєю суттю. Економічні індекси відрізняються від рейтингів об'єктами дослідження і споживачами.

3. Проаналізовано динаміку позицій України у рейтингу «Doing Business» за період 2011 – 2013 рр., що засвідчує, що держава покращила свої позиції на 15 пунктів (до 137 місця зі 185 держав), а також досліджено позиції України у рейтингах, які складають міжнародні науково-дослідні організації, що оцінюють економічний та соціальний розвиток держави (інститут розвитку менеджменту (IMD) – 57 з 59 місць, інститут Като – 163 зі 183 місць, дослідницький центр Brooking Institution – 107 зі 141 місця, Світовий банк – 137 зі 183 місць, Всесвітній економічний форум у Давосі – 71 зі 121 місця).

4. Виявлено, що методики оцінки інвестиційної привабливості, що використовуються в Україні, мають недоліки: багато методів, що запозичені в іноземних авторів, спрямовані, в основному, на фінансові, а не на реальні інвестиції; запозичені методи, що стосуються саме реальних інвестицій, розроблені для умов стабільної економіки, де чітко проявлені всі економічні закони і не адаптовані до реальної економічної ситуації в Україні; більшість методів заснована на аналізі безсистемних наборів показників фінансового стану підприємства, тобто носить ретроспективний характер, тоді як інвестора цікавлять результати майбутньої діяльності; багато методів засновано на експертній оцінці і мають характер невизначеності, бо відображають суб'єктивну думку експертів. Необхідним є створення системи моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці.

5. Визначено, що відсутня єдина система оцінювання інвестиційного клімату національної економіки. Встановлено, що міжнародними та вітчизняними рейтинговими агентствами, у рамках трьох видів діяльності (інвестиційної, фінансової та операційної) проводиться оцінка інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату, як такого. Необхідним є створення дієвої системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці з метою забезпечення сталого перспективного розвитку

інвестиційного клімату та постійного притоку іноземного інвестиційного капіталу.

6. Проаналізовано стан інвестиційного клімату економіки України за регіонами внаслідок систематизації, доповнення та уточнення параметрів аналізу (економічний розвиток, обсяг вхідних інвестиційних потоків, інвестиційний потенціал, конкурентоспроможність, проблемні фактори ведення бізнесу, інвестиційна привабливість), що дозволяє класифікувати регіони України за ступенем реалізації інвестиційного потенціалу й збалансовувати регіональний розвиток державного та приватного секторів шляхом концентрації зусиль на пріоритетних інвестиційних напрямках та підвищенні привабливості об'єктів інвестування.

7. Проаналізовано індекс конкурентоспроможності Дніпропетровської області в порівнянні з іншими регіонами України (3 місце з 27 регіонів (4,16 бали з 5), проведено оцінку найбільш проблемних факторів для ведення бізнесу у Дніпропетровській області (податкова політика, корупція, нестабільність державної політики). Виявлено основні завдання державної інвестиційної політики щодо покращення інвестиційного клімату в Дніпропетровській області: здійснення заходів, спрямованих на прискорення структурної перебудови економіки; реформування податкової системи з метою зменшення податкового навантаження; надання пільг суб'єктам, які здійснюють інвестиційну діяльність; залучення інвестицій у наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність; гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами; проведення презентацій найперспективніших інвестиційних проектів в Україні та за кордоном.

8. Проведено діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки напрямом «реалізація інвестиційних проектів», що забезпечує діагностику пріоритетних для інвестування секторів економіки та виявлення загальних тенденцій формування інвестиційного клімату. Проаналізовано обсяги іноземних інвестицій в залежності від секторів національної економіки за період 2010 – 2012 рр. У 2012 р. найбільш

привабливими секторами національної економіки виявлено: фінансову діяльність – 16105,7 млн. дол. США, переробну промисловість – 14078,7 млн. дол. США, операції з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям – 9058,5 млн. дол. США.

9. Досліджено об'єм інвестицій в інвестиційні проекти в регіонах України за 2012 р. Перше місце серед регіонів держави займає Одеська область, що залучила у 2012 р. 5017,2 млн. дол. США у реалізацію інвестиційних проектів, на другому місці – Дніпропетровська область (3441,3 млн. дол. США), третє місце замає Миколаївська область (3141,7 млн. дол. США). Виявлено, що основна сума коштів вкладена в реалізацію інвестиційних проектів, що стосуються двох видів економічної діяльності: 1) культура, туризм, рекреація, готельний бізнес – 780,9 млн. дол. США; 2) транспорт – 270 млн. дол. США.

Основні результати дослідження за розділом II опубліковані у працях автора [157 – 164].

РОЗДІЛ 3

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

3.1. Концепція управління інвестиційним кліматом в економіці України

Наростання диспропорційності й нерівномірності світових бізнес-процесів, диференціація у рівнях розвитку держав внаслідок посилення нееквівалентності міждержавного обміну, свідоме обмеження державами-технологічними лідерами дифузії технологічних здобутків та загострення конкурентної боротьби за фактори виробництва і розподіл світових ринків є об'єктивними реаліями сьогодення. Здобутки і прогалини глобалізації диференційовано екстраполюються на національне підґрунтя в залежності від рівня конкурентоспроможності і стійкості національних економік, що визначається ефективністю державного менеджменту. Проблема досягнення стійкого зростання економіки України вимагає активізації інвестиційних процесів, переорієнтації з поточного управління і регулювання на довгострокове стратегічне планування. Як свідчить вітчизняна практика, розроблення стратегій розвитку окремих видів і сфер діяльності не забезпечує їх збалансованості за ресурсами, часом, пріоритетами. Тому, необхідно розробити комплексний механізм державного регулювання інвестиційного клімату в економіці України.

У рамках проведеного дослідження виявлено, що інвестиційний процес є лише однією зі складових рівнів управління інвестиційним кліматом, а, тому, не відтворює комплексної картини регулювання інвестиційного клімату в економіці України. Крім того, автор розглядає лише складові макро- та мікрорівня, ігноруючи при цьому рівні управління інвестиційним кліматом на мезорівні національної економіки, а також їх взаємозв'язок. Вищевикладене

формує нагальну необхідність аналізу інвестиційного процесу в межах цілісного підходу, що дозволить визначити місце та значення процесу залучення інвестицій як в окремій сфері ведення бізнесу, так і стосовно взаємозв'язку рівнів управління інвестиційним кліматом у національній економіці на макро-, мезо- та мікрорівнях.

Головним питанням, у рамках розробки комплексної схеми взаємозв'язку рівнів управління інвестиційним кліматом на макро-, мезо- та мікрорівнях, є пошук відповіді: чим мають можливість управляти органи державної влади, а також вітчизняні та іноземні інвестори на різних рівнях формування інвестиційного клімату. Проведений аналіз засвідчив, що основоположним є макрорівень національної економіки, оскільки є своєрідною базою для формування інвестиційного клімату на інших рівнях.

Основні рівні, які формують інвестиційний клімат у національній економіці наведені на рис. 3.1.

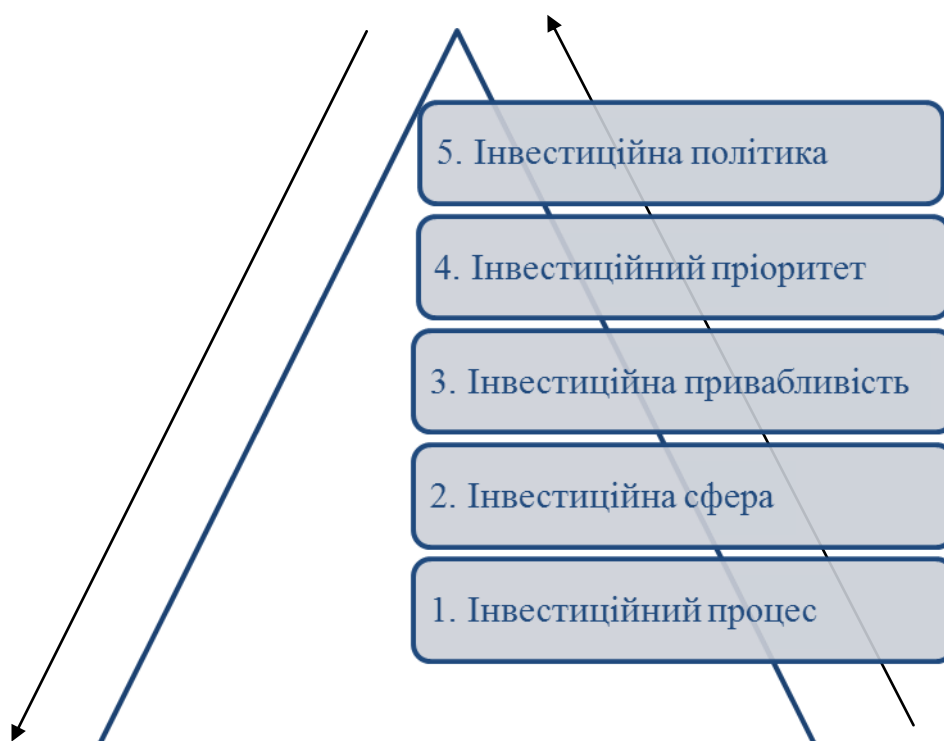

Рис. 3.1. Рівні управління інвестиційним кліматом у національній економіці

Виокремлюємо п'ять основних рівнів управління інвестиційним кліматом у національній економіці, а саме: інвестиційний процес; інвестиційна сфера; інвестиційна привабливість; інвестиційний пріоритет; інвестиційна політика держави.

Проаналізуємо детальніше кожний із п'яти рівнів управління інвестиційним кліматом. Перший рівень управління інвестиційним кліматом – це інвестиційний процес. Інвестиційний процес включає в себе такі складові, як: інвестиційне середовище, інвестиційна діяльність, інвестиційна поведінка, об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності.

За слова Н.А. Навроцької: «Механізм здійснення інвестиційного процесу містить у собі ряд складових, які пов'язані із формуванням, розподілом та використанням різноманітних ресурсів за участю різноманітних економічних агентів, якими виступають держава, корпорації, фінансові посередники, іноземні інвестори, домогосподарства. Багатоаспектність інвестиційного процесу в умовах глобалізації посилюється й ускладнюється міжнародним обміном капіталу, що виступає найважливішою умовою функціонування і розвитку світового виробництва» [152, с. 67 – 71].

Активізація інвестиційних процесів неможлива без забезпечення мотивації інвесторів щодо вкладання ресурсів. Така мотивація може здійснюватися через останню стадію інвестиційного процесу – отримання результату у вигляді певного ефекту: економічного або соціального. Завдяки цьому формується наступний рівень управління інвестиційним кліматом – інвестиційна сфера. Інвестиційна сфера прямо впливає на формування інвестиційної привабливості в державі, а тому є одним зі складових рівнів управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Серед причин низької інвестиційної привабливості України можна назвати відсутність необхідних ринкових інституцій, що покликані забезпечити стабільне функціонування правової системи, що гарантує права власності, дотримання контрактних зобов'язань, дієвість антимонопольного законодавства й інше. Відсутність історичних традицій, що визначають правила і норми поведінки

економічних суб'єктів, також перешкоджають прийняттю інвестиційних рішень.

Формування інституціональної інфраструктури в Україні включає створення законодавчої і нормативної бази, забезпечення рівних економічних можливостей для вітчизняних і закордонних інвесторів, утворення спеціальних органів, що координували б інвестиційну інфраструктуру на всіх рівнях, від регіонального до міждержавного, – Консультативної ради іноземних інвестицій, Ради незалежних експертів з питань іноземних інвестицій, Агентства інвестиційного сприяння. Робота цих органів повинна підвищити привабливість української економіки для іноземних інвесторів, прискорити просування інвестиційних проектів з моменту їхнього розгляду і до реалізації, а, отже, сприяти взаємодії всіх рівнів управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

Серед першочергових заходів для поліпшення економічної ситуації в Україні можна назвати наступні: розвиток ринкових відносин; забезпечення випереджального росту інвестицій; скорочення частки тіньового сектору; забезпечення відкритості економіки.

Пріоритетною задачею поточного етапу є створення правових і економічних умов функціонування ринкового механізму. Лібералізація законодавства по прямих іноземних інвестиціях буде стимулювати ріст об'ємів приватних вкладень у прибуткові сектори національної економіки і ріст ефективності виробництва. Створення правових, економічних інститутів, розвиток фінансової інфраструктури обумовлять становлення в Україні інституціональної системи ринкового типу [173, с. 4 – 5]. З огляду на вищевикладене, четвертим параметром формування інвестиційного клімату в економіці України є інвестиційний пріоритет. Ключові пріоритети залучення іноземних інвестицій в економіку України можуть бути такі, як:

1. Секторові пріоритети. Для досягнення стабільного економічного зростання, інвестиційні ресурси повинні бути спрямовані у ті сектори національної економіки, які забезпечують максимальний економічний ефект та

підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Найкращою довгостроковою альтернативою може стати впровадження промислової політики з систематичним залученням іноземних технологій.

2. Технологічні пріоритети. Для національної економіки важливим є формування кінцевого циклу виробництва готової продукції. Саме обсяг виробництва кінцевої продукції впливає на кількісні характеристики економічного зростання України. Тому, важливим напрямком вкладення іноземних інвестицій повинні стати технології ресурсозбереження, зокрема енергозбереження.

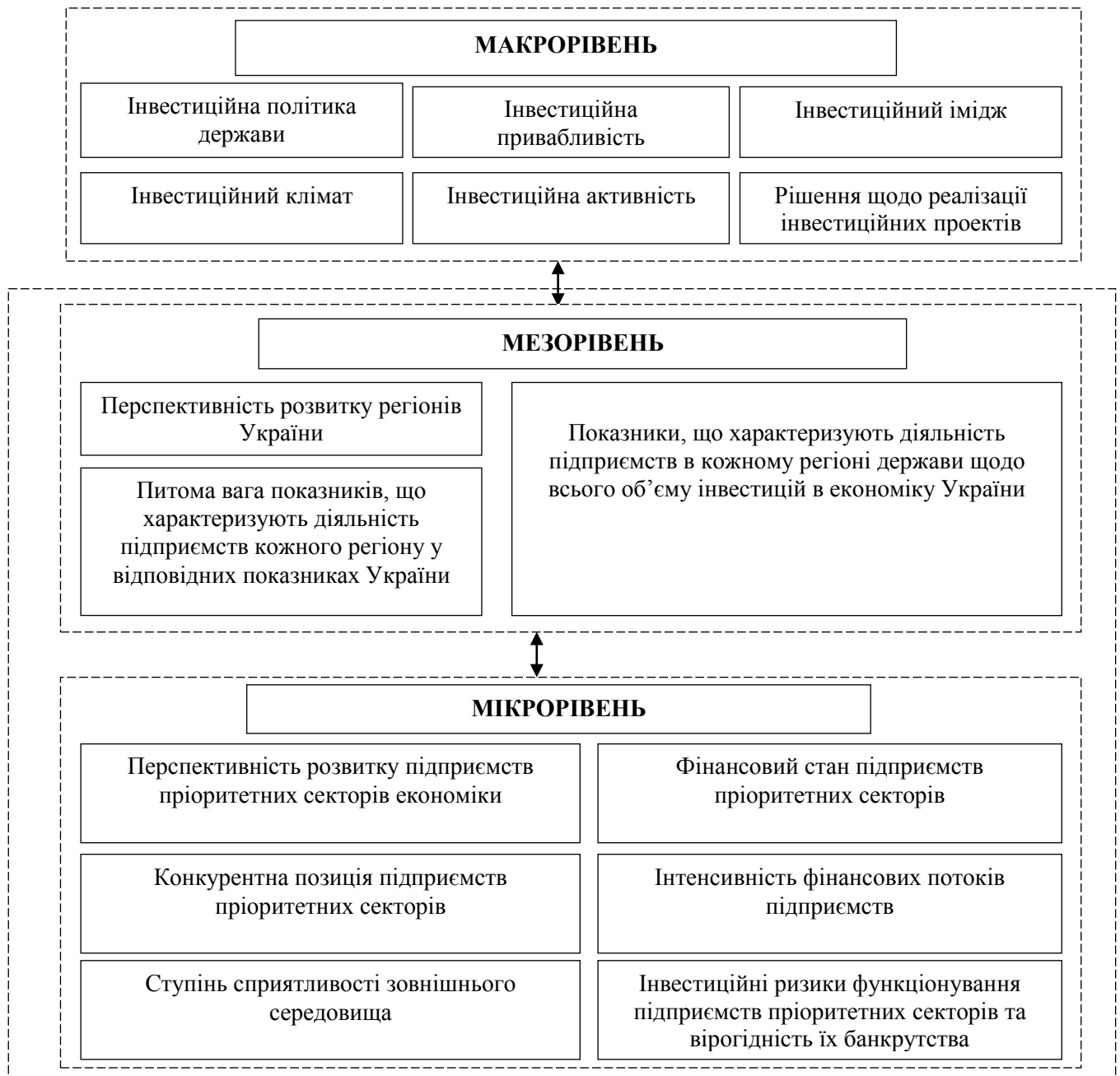
3. Пріоритети регіонального розвитку. На сьогоднішній день розподіл іноземних інвестицій є нерівномірним – більше 50% всіх іноземних інвестицій спрямовано у Київську область. Тому, необхідна стратегія, яка спрямована на використання ресурсного потенціалу всіх регіонів.

4. Інституційні пріоритети. Необхідність вироблення в Україні комплексу заходів, спрямованих на боротьбу із зловживаннями та на залучення іноземних інвестицій відповідно до встановлених у державі пріоритетів розвитку [155].

Останнім параметром формування інвестиційного клімату економіки України є інвестиційна політика. Головною метою реалізації державної інвестиційної політики, на сучасному етапі розвитку економіки України, є економічне зростання держави, що є можливим лише за умов активізації приливу коштів у пріоритетні сектори національної економіки, які мають забезпечувати прогресивні технологічні зміни в промисловості та модернізувати технічний стан виробництва.

При реалізації системної державної інвестиційної політики важливим є її узгодження на регіональних рівнях, на яких мають враховуватися перспективи розвитку територіальних одиниць з їх специфічними особливостями. На державному рівні повинні здійснюватися заходи підтримки збалансованості розвитку економіки України та перехід її до нового якісного стану з найменшими витратами.

Схема взаємозв'язку рівнів управління інвестиційним кліматом в національній економіці на макро-, мезо- та мікрорівнях наведена на рис. 3.2.

----- Ранжування блоків, які відображають рівні інвестиційного клімату в національній економіці

Рис. 3.2. Схема взаємозв'язку рівнів інвестиційного клімату економіки України ієрархії «держава – сектор економіки (регіон) – підприємство»

Наведена схема взаємозв'язку рівнів інвестиційного клімату відповідає завданню управління інвестиційним кліматом в економіці України, оскільки визначає коло складових, на які необхідно впливати, і розподіляє цей вплив на кількісний (спрямований на оптимізацію фінансової діяльності у державі) і якісний (спрямований на покращення бізнес-іміджу України за рахунок активної протидії негативним факторам зовнішнього середовища) основі. Впровадження схеми дозволяє припустити, що ефективне управління інвестиційним кліматом за визначеною ієрархією дозволить покращити загальний рівень інвестиційного клімату держави, що, в свою чергу, завдяки покращенню інвестиційного іміджу на вищих ланках ієрархії, зменшить негативний вплив зовнішніх факторів. Категоріями, пов'язаними з інвестиційним кліматом, визначені «інвестиційний потенціал» та «інвестиційний ризик», що дозволяє, для створення системи управління інвестиційним кліматом в економіці України, використовувати інструментарій оцінки та визначення рівня цих категорій.

Отже, активізація інвестиційної діяльності можлива тільки на основі виявлення та систематизації рівнів управління інвестиційним кліматом в національній економіці, що дає можливість, на основі отриманої інформації, розробити комплексну концепцію управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

У таблиці 3.1 наведено рівні управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

Наведена таблиця формується з п'яти загальних рівнів. Кожний наступний рівень формує попередній. Таким чином, перший рівень управління інвестиційним кліматом – інвестиційний процес в національній економіці. Основними складовими, що безпосередньо впливають на формування інвестиційного процесу є інвестиційне середовище, інвестиційна діяльність, інвестиційна поведінка, об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності. Другий рівень управління інвестиційним кліматом – це інвестиційна сфера

Таблиця 3.1

Рівні управління інвестиційним кліматом в економіці України*

№	Рівень управління	Характеристика рівня управління інвестиційним кліматом
Перший рівень управління інвестиційним кліматом		
1	Інвестиційний процес в національній економіці	Комплекс практичних дій, пов'язаних з процесом прийняття інвестором рішення щодо вибору об'єктів, обсягів та строків інвестування в економіці України.
1.1	Інвестиційне середовище	Одинична чи множинна сфера діяльності, що визначає специфіку і зміст інвестиційного процесу.
1.2	Інвестиційна діяльність	Процес організації інвестування в існуючих у державі умовах ведення бізнесу.
1.3	Інвестиційна поведінка	Специфічна спрямованість практичної діяльності суб'єкта (громадян, юридичних осіб, держави) стосовно здійснення інвестицій у економічних умовах, визначена його цілепокладанням.
1.4	Об'єкти інвестиційної діяльності	Новостворювані і модернізовані фонди і оборотні кошти, грошові внески, цінні папери, науково-технічна продукція, об'єкти власності, майнові права, права на інтелектуальну власність.
	- внутрішні	Основні засоби, оборотні засоби, «людський капітал», нематеріальні активи, виробнича і соціальна інфраструктури та інше.
	- зовнішні	Депозитні операції, надання позик; внески до статутних фондів підприємств; акції, облігації, інші цінні папери та інше.
1.5	Суб'єкти інвестиційної діяльності (за належністю до резидентів держав)	Інвестори, замовники, виконавці робіт, користувачі об'єктів інвестиційної діяльності, постачальники устаткування, фінансово-кредитні організації.
	- резиденти	Громадяни, фізичні та юридичні особи, посередники, суб'єкти підприємницької діяльності, держава.
	- нерезиденти	Держави і міжнародні структури, суб'єкти підприємницької діяльності інших держав, іноземні громадяни, особи без громадянства.
Другий рівень управління інвестиційним кліматом		
2	Інвестиційна сфера секторів економіки	Сукупність суб'єктів, що взаємодіють і взаємопов'язані між собою в процесах накопичення, вкладення і ефективного використання капіталу з метою його розширеного відтворення.
Третій рівень управління інвестиційним кліматом		
3	Інвестиційна привабливість економіки України	Сукупність політичних, соціальних, інституціональних, економічних умов функціонування національної економіки, що забезпечують стабільність інвестиційної діяльності вітчизняних і зарубіжних інвесторів.
3.1	Інвестиційний потенціал	Здатність інвестиційної сфери реалізувати можливості інвестиційних ресурсів в цілях досягнення максимального позитивного результату функціонування економічної системи
3.2	Інвестиційний ризик	Об'єктивні обмеження, що перешкоджають реалізації можливостей по залученню інвестицій.
Четвертий рівень управління інвестиційним кліматом		
4	Інвестиційний пріоритет національної економіки	Напрямок інвестування, що володіє певним статусом відповідно до принципів і критеріїв його відбору і визначається цілями соціально-економічного розвитку.
П'ятий рівень управління інвестиційним кліматом		
5	Інвестиційна політика держави	Комплекс економічних, організаційно-правових та інших заходів держави, спрямованих на формування сприятливого інвестиційного клімату, структурну перебудову, підвищення ефективності національної економіки.

* Джерело: розроблено автором

У рамках другого рівня – інвестиційна сфера секторів економіки – визначальним є процес формування інвестиційного ринку, що складається з двох складових: інвестиційний попит та інвестиційна пропозиція.

Ринок інвестицій характеризується пропозицією інвестицій (або пропозицією інвестиційного капіталу) з боку інвесторів, що виступають у цьому випадку як продавці, та попитом на інвестиції, і з боку потенційних учасників інвестиційної діяльності, які виступають у ролі покупців інвестицій (інвестиційного капіталу). Третій рівень управління інвестиційним кліматом – це інвестиційна привабливість національної економіки. Інвестиційна привабливість включає інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик. Четвертий рівень управління інвестиційним кліматом – інвестиційний пріоритет національної економіки. Головна роль держави має полягати у підтримці інвестиційної моделі економічного зростання, створенні умов інвестиційної розвитку економіки України в цілому та регіонів зокрема; формуванні економіко-організаційних засад управління інвестиційної розвитком різних її сфер та секторів, а також удосконаленні напрямків розвитку механізму державного регулювання інвестиційної процесів за умов безперервної трансформації суспільства, ринку, конкуренції через призму існуючих проблем розвитку глобальної економіки. Отже, інвестиційні процеси мають стати головним джерелом економічного зростання, особливо в контексті сучасної парадигми сталого розвитку та обмеженості природних ресурсів.

П'ятий рівень – інвестиційна політика держави. Розроблена концепція управління інвестиційним кліматом в національній економіці дає змогу оцінити не тільки зміну умов інвестування при визначених вхідних параметрах, а у разі несприятливих результатів, забезпечує інформацію про напрямки та межі зміни вхідних параметрів, які сприятимуть поліпшенню інвестиційної ситуації в секторах національної економіки та на підприємствах, а, отже, на мезо- та мікрорівнях. Таким чином, державна та ринкова складові регулювання і сила їх впливу на формування інвестиційного клімату визначають можливості

ефективної реалізації інвестиційної діяльності та притоку іноземного капіталу в національну економіку.

Проведене дослідження показало, що, у зв'язку з відсутністю комплексної системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці, та необхідності систематизації й взаємозв'язку рівнів управління ним за ієрархією «держава – сектор економіки (регіон) – підприємство», необхідним є формування концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури засвідчив, що потрібним є введення у використання терміну «концепція управління інвестиційним кліматом», який не використовується вченими, як комплексне поняття.

Концепція (від лат. *conceptio* – розуміння, єдиний задум, провідна думка) – «система поглядів, що віддзеркалює певний спосіб бачення, розуміння, трактування будь-яких предметів, явищ, процесів і презентує провідну ідею» [172]. Розробка концепції управління інвестиційним кліматом, як цілісної системи поглядів на бачення даного процесу, здійснюється на основі розуміння змісту поняття інвестиційного клімату та передбачає формулювання його вихідних положень. Враховуючи, що управлінська діяльність передбачає розробку та здійснення керуючих впливів, то теоретичним підґрунтям розробки концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці мають бути три ключових аспекти: функцій управління інвестиційним кліматом, складові системи управління інвестиційним кліматом та рівні управління ним.

На основі вищевикладеного, сформулюємо авторське визначення: **концепція управління інвестиційним кліматом** – це сукупність компонентів, що через відповідні структурні елементи дозволяють забезпечувати формування і розвиток інвестиційного потенціалу, одержання конкурентних переваг та підвищення ефективності національної економіки з метою досягнення стратегічних цілей розвитку.

На основі процесу розробки інвестиційної політики в сфері управління інвестиційним кліматом зазначимо, що формування концепції управління інвестиційним кліматом відбувається завдяки досягненню двох додаткових цілей: розвитку інвестиційного ринку та підвищенню ефективності діяльності органів влади у сферах, прямо чи опосередковано пов'язаних з інвестиційною діяльністю у державі.

Головною ціллю концепції управління інвестиційним кліматом є підвищення інвестиційної активності в державі, що підтверджується постійним зростанням обсягів інвестиційних ресурсів. Завдяки цьому формується дерево цілей концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Дерево цілей концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці

Критеріями визначення механізму управління інвестиційним кліматом необхідно вважати досягнення в національній економіці стійкої динаміки таких показників, як: динаміка зростання прибуткової частини державного бюджету, динаміка зростання заробітної плати, динаміка зростання зайнятості та інші. Дослідження поставлених цілей впливатиме на складові інвестиційного

середовища в процесі управління інвестиційним кліматом в економіці України: інвестиційний потенціал, інвестиційні ризики та інституційне середовище. Деякі цілі сприяють зниженню інвестиційних ризиків, в той час, як інші є каталізатором підвищення інвестиційного потенціалу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Вплив цілей концепції управління інвестиційним кліматом на складові інвестиційного середовища в національній економіці

Цілі концепції управління інвестиційним кліматом	Інвестиційний ризик	Інвестиційний потенціал	Інституційне середовище
Реалізації інвестиційної політики в контексті формування інвестиційного клімату в національній економіці	+	+	+
Покращення показників інвестиційного клімату, що сприяють підвищенню інвестиційної активності, що підтверджується постійним зростанням об'ємів інвестиційних ресурсів	+	+	+
Підвищення інвестиційної активності за рахунок розвитку інвестиційного ринку	+	+	+
Підтримка існуючих та потенційних інвесторів в державі	+	+	+
Підтримка реципієнтів інвестицій	+	+	+
Розвиток інвестиційної інфраструктури	+	+	+
Вдосконалення нормативно-правової бази інвестування	+	+	+
Зниження адміністративних бар'єрів при вкладенні капіталу	+	+	+
Зниження інвестиційних ризиків в державі	+	+	+
Досягнення стійкої динаміки темпу зростання інвестицій (залучення до відтворювального процесу власних фінансових ресурсів держави, інвестиційних кредитів за рахунок зовнішніх заощаджень та інше)	+	+	+
Підвищення ефективності бізнес – зв'язків на ринку товарів, послуг, капіталу	+	+	+

Цілі концепції управління інвестиційним кліматом впливають на складові інвестиційного середовища (інвестиційний ризик, інвестиційний потенціал та

інституційне середовище), формуючи підґрунтя для стратегічного розвитку національної економіки.

Таким чином, цілі концепції управління інвестиційним кліматом є взаємопов'язаними між собою та впливають на кожну зі складових інвестиційного середовища в національній економіці.

Управління інвестиційним кліматом в національній економіці включає в себе три основні компоненти: складові системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці; рівні управління інвестиційним кліматом в національній економіці; функції управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

Структурно концепцію управління інвестиційним кліматом в економіці України наведено на рис. 3.4.

Складові системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці включають в себе об'єкти управління інвестиційним кліматом, суб'єкти управління, інвестиційний механізм, інвестиційну політику держави, комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату, моніторинг та контролінг інвестиційного клімату.

Функції управління інвестиційним кліматом включають чотири основні напрямки:

- 1) планування розвитку інвестиційного клімату економіки України;
- 2) організацію руху інвестиційних коштів;
- 3) реалізацію заходів державної політики щодо стратегічного розвитку економіки України;
- 4) контроль за управлінням інвестиційним кліматом економіки України.

До функцій державних органів управління входить такі, як: забезпечення розвитку науково-технічного прогресу, переведення економіки на інноваційну модель, яка нині набуває визначального характеру в конкурентному виробництві продукції як на внутрішньому, так і на міждержавних ринках.

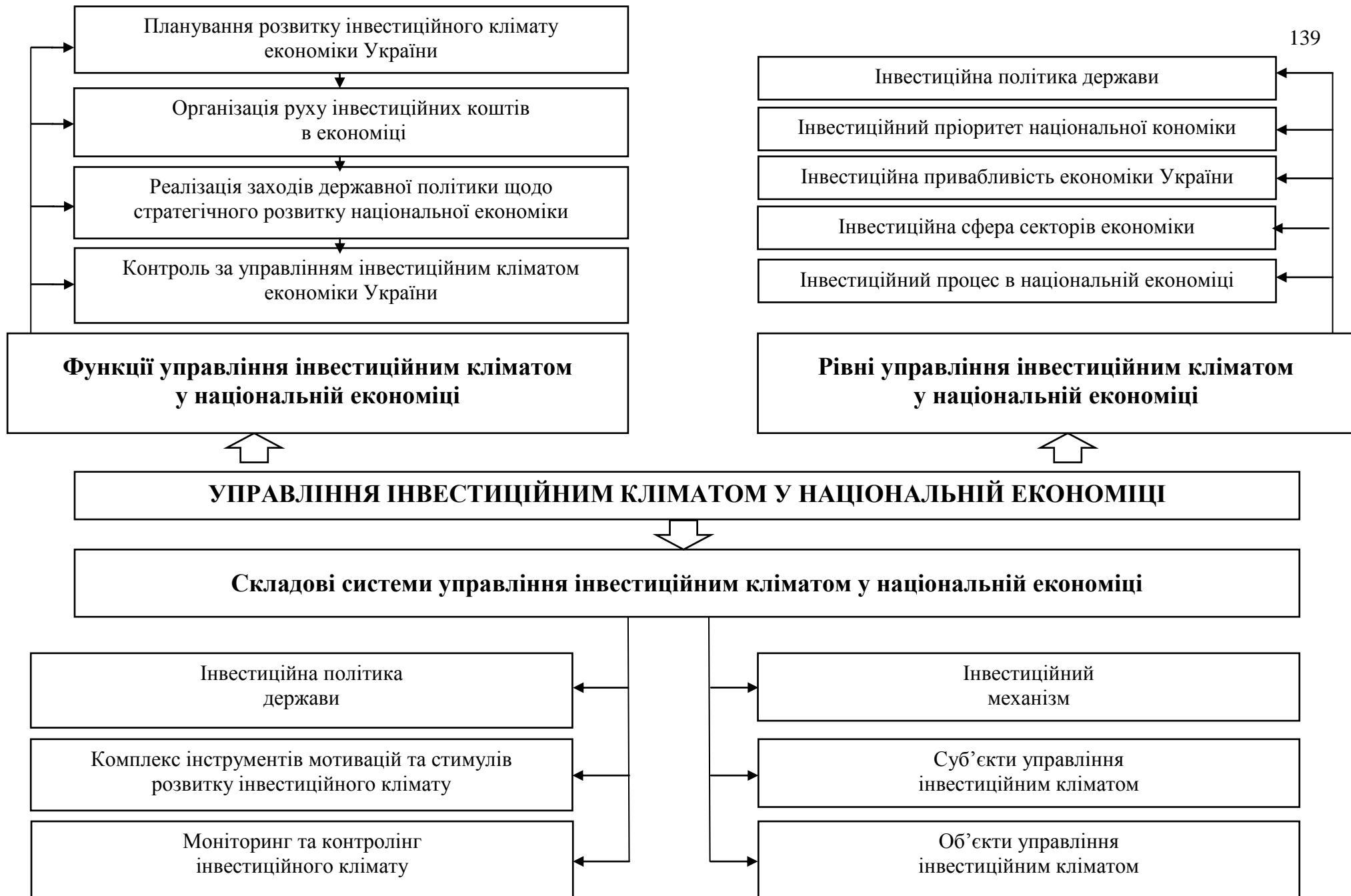

Рис. 3.4. Концепція управління інвестиційним кліматом у національній економіці

Механізм забезпечення управління інвестиційним кліматом в економіці України включає економічні, організаційно-правові та соціальні заходи держави щодо формування середовища для стратегічного розвитку інвестиційного клімату за умови державної фінансової підтримки, яка реалізується в процесі формування правового, фінансового та наукового сприяння розвитку економіки. Організаційно-економічний механізм державного регулювання інвестиційного клімату представлено на рис. 3.5.

Компілюючи отримані результати щодо формування концепції управління інвестиційним кліматом в економіці України, пропонуємо науково-методичний підхід, який являє собою систему, побудовану на синтезі державних та ринкових інструментів.

. Аналіз сучасних тенденцій в управлінні інвестиційним кліматом в економіці України дає змогу визначити, що удосконалення можливе тільки за рахунок чіткої державної політики, поєднання секторового і територіального управління, посилення ролі місцевого самоврядування, а також застосування змішаного режиму управління.

Реалізація організаційно-економічного механізму державного регулювання інвестиційного клімату здійснюється на підставі використання принципів державного регулювання інвестиційного клімату [156, с. 262 – 264].

Процес державного регулювання інвестиційного клімату забезпечує наявність ряду умов, що включають у себе умови ринкового механізму, макроекономічні, екологічні, фінансові і політичні умови, умови мотивації, нормативно-правові, соціальні та етнографічні умови, а також умови інформаційного забезпечення і державного стимулювання.

Згідно концепції управління інвестиційним кліматом та визначених основних параметрів формування інвестиційного клімату, розробимо комплексну модель управління інвестиційним кліматом в національній економіці (рис. 3.6).

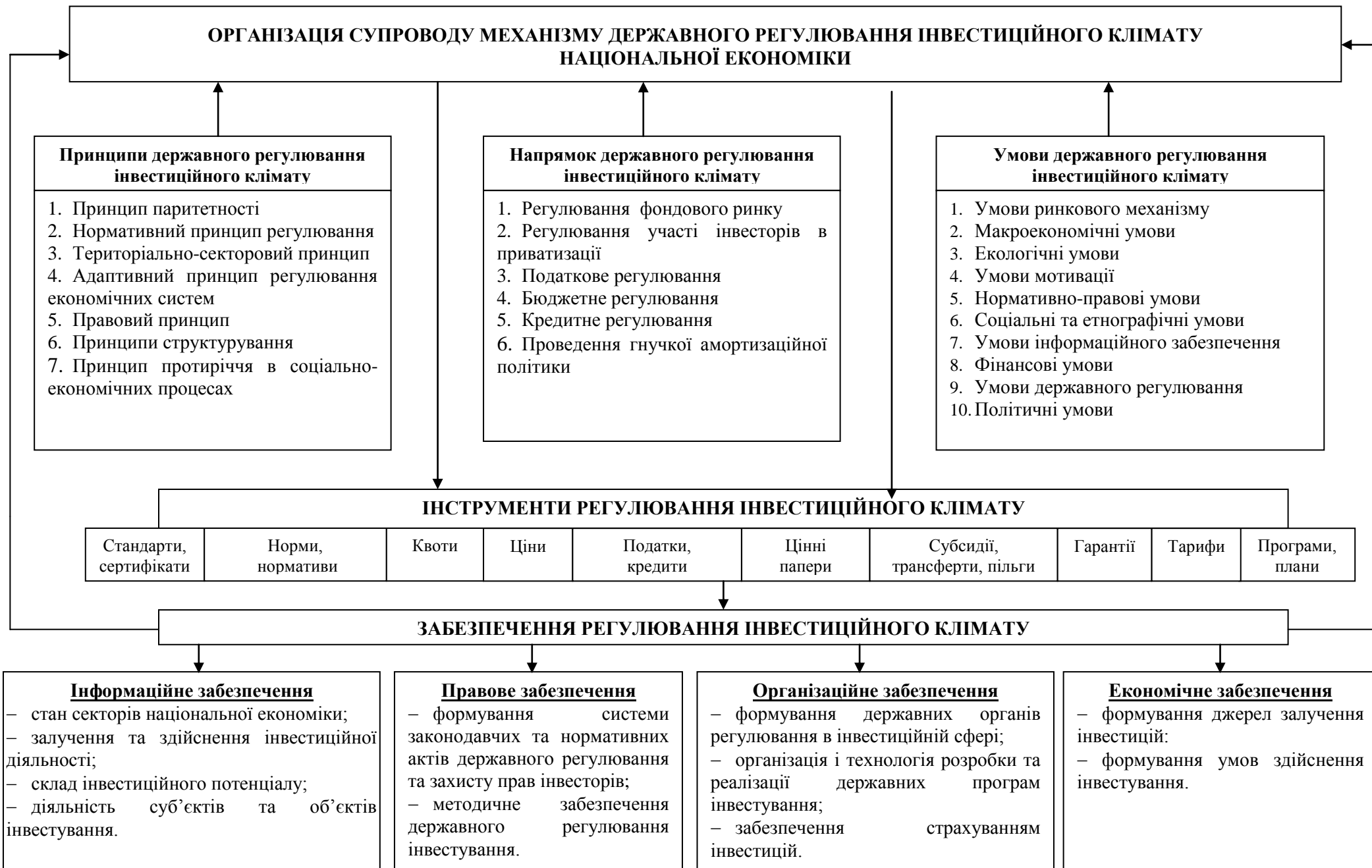

Рис. 3.5. Організаційно-економічний механізм державного регулювання інвестиційного клімату

Модель управління інвестиційним кліматом в національній економіці складається з п'яти основоположних рівнів: управління інвестиційним процесом; управління інвестиційною сферою; управління інвестиційною привабливістю; формування інвестиційного пріоритету національної економіки; управління інвестиційною політикою держави. Усі рівні є взаємопов'язаними між собою та формують єдину систему управління інвестиційним кліматом в економіці України. Так, наприклад, до складу першого рівня – управління інвестуванням – входять такі складові, як формування інвестиційної поведінки потенціального інвестора, управління інвестиційною діяльністю, формування інвестиційного середовища, регулювання об'єктів інвестиційної діяльності. Виділення поняття інвестиційної діяльності на даному рівні управління інвестиційним кліматом веде за собою введення понять, що характеризують учасників процесу і наочну сторону діяльності, – об'єкти і суб'єкти.

Проте, недостатність теоретичного дослідження такої категорії, як інвестиційна поведінка, в системі економічних понять, істотно знижує можливості пізнання і використання всього комплексу інвестиційних процесів. Динамізм інвестицій надає їм якості процесу тимчасової тривалості та передбачає здійснення ряду перетворень, а саме: ресурси (цінності) – вкладення (витрати) – доход (ефект). Практичні ж кроки з реалізації інвестицій і являють собою інвестиційну діяльність.

У науковій літературі поняття «інвестиційної діяльності» ототожнюють з поняттям «інвестиційний процес». Інвестиційний процес є складною економічною категорією, що характеризує соціально-економічний стан держави та дозволяє моделювати її майбутнє. Різні автори розглядають інвестиційний процес по-різному, включаючи у нього певні складові елементи.

Таким чином, інвестиційний процес є концепцією реалізації інвестиційної діяльності, яка орієнтована на обґрунтування доцільності інвестицій та їх реалізацію.

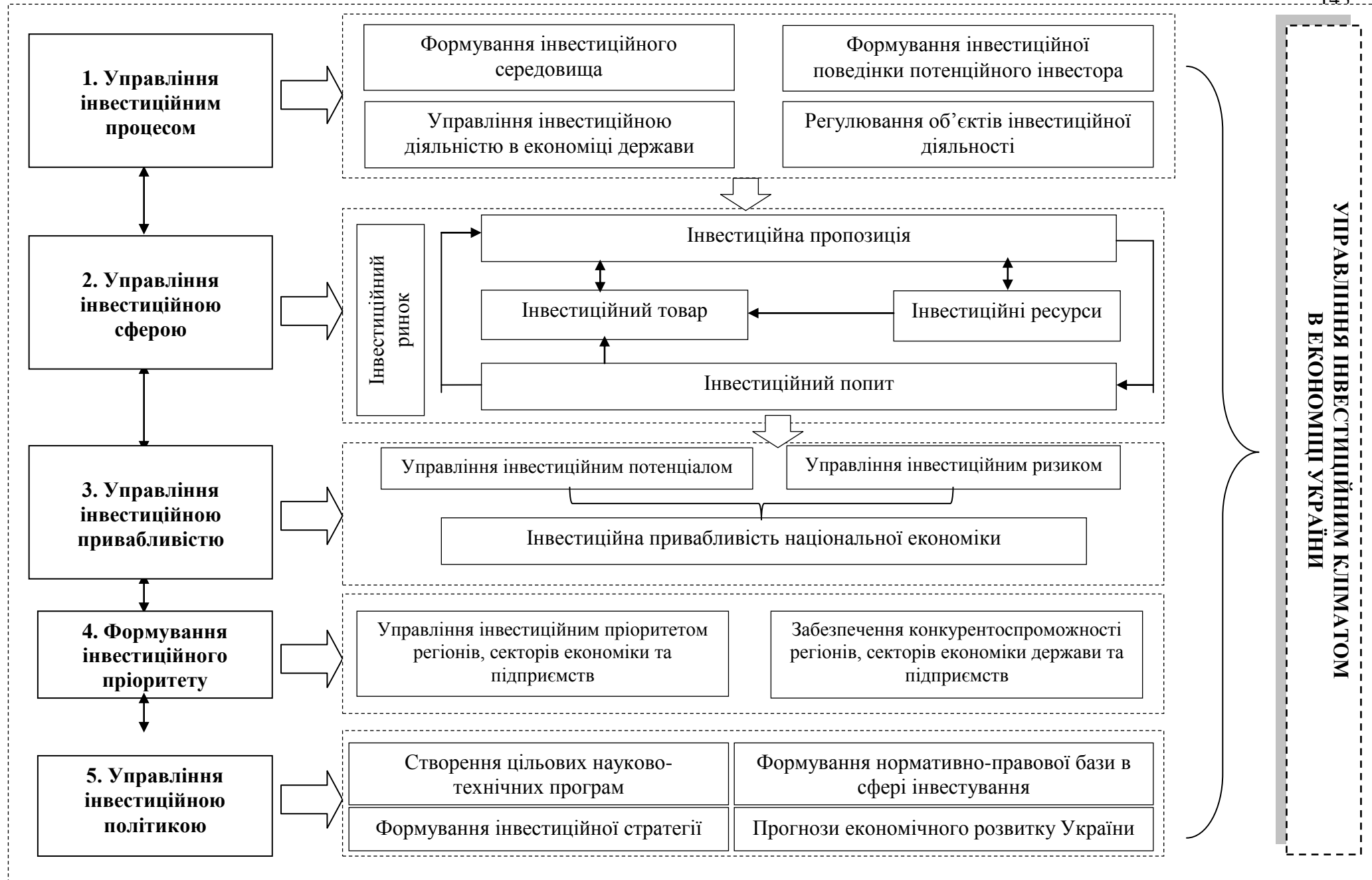

Рис. 3.6. Модель управління інвестиційним кліматом в економіці України

У поняттях другого рівня головним чином відображається факт взаємодії і взаємозв'язку суб'єктів інвестиційної діяльності, які створюють цілісність, і володіють властивістю інтегративності. Так, управління інвестиційною сферою включає в себе інвестиційний ринок: інвестиційну пропозицію та інвестиційний попит. Це дає підставу представляти інвестиційну сферу, як систему, інтегративність якої виявляється в тому, що тільки в умовах взаємодії учасників інвестиційного процесу створюються найважливіші передумови розширеного відтворення в державі. Інвестиційна діяльність здійснюється на інвестиційному ринку, де відбувається купівля-продаж специфічного товару, який приймає форму інвестиційних ресурсів або інвестиційних товарів. Третій рівень – управління інвестиційною привабливістю – включає в себе управління інвестиційним потенціалом та управління інвестиційним ризиком. Інвестиційний потенціал економіки запропоновано оцінювати за такими напрямками: ресурсний, фінансово-економічний, зовнішньоекономічний, інфраструктурний та інноваційний; інвестиційний ризик – за екологічним, фінансовим, соціальним та кримінальним напрямками.

Вершину ієрархії представлено поняттям «інвестиційна політика держави», під якою розуміють сукупність відносин між державними органами влади і управління та суб'єктами інвестиційного процесу з приводу створення економічних, організаційних і правових основ його регулювання. Змістова сторона даного поняття відображає регулюючі дії, за допомогою яких держава не тільки створює умови, потрібні для перебігу відтворювального процесу, але, за необхідності, прямо або опосередковано впливає на нього. Всі елементи, що входять до складу системи є взаємопов'язаними та мають суттєвий вплив один на одного.

Проблема необхідності збору статистичних даних по більшості держав світу лише посилює проблеми розбалансованості притоку іноземного капіталу в економіку, збільшуючи інтервали часу, на якому технологічно базується рейтингове оцінювання. За умов динамічно змінної економічної ситуації, високого рівня світової конкуренції часто немає можливості використовувати

дані рейтингів для побудови рейтингу України з позиції завдань національної системи державного управління внаслідок такого «часового запізнення». В рамках цього, пріоритетне значення набуває саме формування комплексної моделі управління інвестиційним кліматом в національній економіці, що є запорукою створення моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці та пошуку шляхів оптимізації управління інвестиційним кліматом в економіці України.

Оцінювання інвестиційного клімату, як передумова прийняття відповідних управлінських рішень в інвестуванні національної економіки перетворюється на окремий інструмент управління, що сприяє досягненню збалансованого розвитку. У перспективі його здійснення дозволить не лише оцінити реальний стан інвестиційного клімату в економіці України, а й визначити доцільність інвестування, розробити ефективні управлінські рішення відповідно до сформованих умов.

3.2. Інвестиційний контролінг як інструмент управління інвестиційним кліматом у національній економіці

Розвиток економічних систем може бути контрольованим й інертним об'єктом, підвладним цілеспрямованим діям, але при цьому можливі непередбачені зміни. Нестабільність економічного середовища в Україні та непередбачуваність розвитку її економічної й енергетичної сфер можуть бути продуктивно враховані під час аналізу саме різноспрямованих явищ і процесів у наявних варіантах їхнього глобального або регіонального прояву. Адже вони мають загальносвітове значення і є каталізатором структурних та інституційних трансформацій, змін масштабів функціонування й розвитку багатокomпонентних систем [165, с. 16 – 20].

Проблематика політики макроекономічної стабільності сучасної держави, у тому числі й України, – це чітко окреслений курс економічних досліджень. При цьому, висока адаптивність і динаміка системи стратегічного управління у

провідних державах світу стимулює невинне оновлення базових положень теорії економічного зростання. У найбільш загальному визначенні політика макроекономічної стабільності – це частина загальної економічної політики держави або створених нею спеціальних інститутів влади, які здійснюють підготовку регуляторів для досягнення тих чи тих стратегічних цілей.

Плануючи стратегію економічного зростання держави потрібно виділити пріоритетні сектори національної економіки та, відштовхуючись від їх потреб, прогнозувати зміну ситуації та розробляти методичку дії на увесь механізм ведення бізнесу в цілому.

Таким чином, першочергової важливості набувають новітні методи розробки та реалізації впливу на економічне зростання та створення схеми макроекономічної політики України в контексті концепції управління інвестиційним кліматом [166, с. 345 – 349].

У зазначеному контексті формування сприятливого інвестиційного клімату дасть можливість:

- об'єднати інтереси всіх учасників інвестиційної діяльності на основі створення сприятливого механізму регулювання економічних процесів; створити відповідний режим стимулювання різних видів інвестицій;

- прискорити впровадження в суспільне виробництво інноваційної моделі розвитку економіки;

- забезпечити збалансованість інвестицій із процесами відтворення робочої сили через кількість ефективно функціонуючих робочих місць;

- створити умови економічної сталості, безпеки держави і бізнесу.

Узагальнюючи комплекс практичних рекомендацій щодо активізації інвестування, до найбільше істотного з них варто віднести [165, с. 348 – 351]:

- зусилля взаємодії фінансового, виробничого і венчурного капіталів на основі ринкових механізмів їхньої дії;

- стимулювання інтеграції банківського і виробничого капіталу шляхом створення корпоративних структур холдингового типу;

- активізацію участі держави в спільному фінансуванні проектів, у наданні кредитів за зниженими дисконтними ставками й в емісії цінних паперів;

- визначення пріоритетів економічного розвитку, інвестиційних проектів, науково-технічних програм, основних напрямів фундаментальних і пошукових досліджень.

Вибір шляху економічного розвитку, національне багатство і людський потенціал є достатніми передумовами для швидкого наближення України до соціально-економічного рівня розвинутих держав, але економіка майбутнього потребує вкладень.

Роль держави полягає в тому, щоб знайти можливість провести інвестування в інноваційний розвиток пріоритетних секторів національної економіки, що мають стратегічне значення для України.

Для успішного притягнення іноземних інвестицій необхідно формувати інвестиційну принадність економічної системи держави-реципієнта. Це важливо для тієї категорії інвесторів, що не мають чітко виражених інвестиційних інтересів і формують свою інвестиційну стратегію на підставі інвестиційного маркетингу, оцінки інвестиційної привабливості України за міжнародними рейтингами та інше [166].

Для стимулювання притягнення іноземних інвестицій і усунення негативних тенденцій в економіці України доцільно здійснити ряд заходів, головними принципами яких є:

- політична стабільність держави і її прогнозованість як суб'єкта міжнародних відношень;

- стабільність законодавства щодо умов іноземного інвестування;

- гнучкість оподаткування виходячи з обсягів, форм інвестування, а також пріоритетів в інвестуванні окремих секторів економіки;

- адекватність організаційно-правового й інформаційного забезпечення притягнення іноземних інвестицій.

Важливими мотиваційними фактором залучення іноземних інвестицій може стати система стимулювання інвестицій:

- тимчасове звільнення від сплати податків;
- дозвіл вкладення інвестицій у вільні митні зони;
- дозвіл ввезення машин і устаткування без сплати мита;
- надання грантів для створення робочих місць;
- підготовку і навчання працівників;
- надання права на придбання за низькими цінами будівельних майданчиків та інфраструктури.

Водночас, перед іноземними інвесторами нерідко ставилися відповідні умови, зокрема щодо мінімуму інвестицій та мінімуму робочих місць [167, с. 21]. Вирішення проблем в інвестиційній сфері економіки України потребують здійснення заходів антикризової структурної політики, що сприятимуть відновленню виробничого потенціалу, формуванню ринкової поведінки економічних суб'єктів, забезпечення ефективних механізмів ринкової конкуренції, оздоровленню інститутів антимонопольного регулювання і банкрутства, підвищенню показників стану інвестиційного клімату, інтеграції промислового і фінансового потенціалу.

При реформуванні інвестиційного середовища варто враховувати стратегічну направленість економічного курсу України. При визначення стратегічних пріоритетів необхідно виходити з наявних конкурентних переваг на світовому ринку, що виражаються, в першу чергу, в об'ємі притоку іноземного капіталу в економіці держави. Отже, довгострокове дерево стратегічних цілей України можна відобразити у вигляді логічної схеми (рис. 3.7).

Питання визначення сутності й основних рис сучасного стану економіки є дискусійним, але, незважаючи на відсутність єдності у розгляді проблеми світовою наукою, констатуємо, що економіка початку третього тисячоліття заснована на інноваціях, які матеріалізуються у вигляді нових високоефективних наукомістких технологій і продуктів.

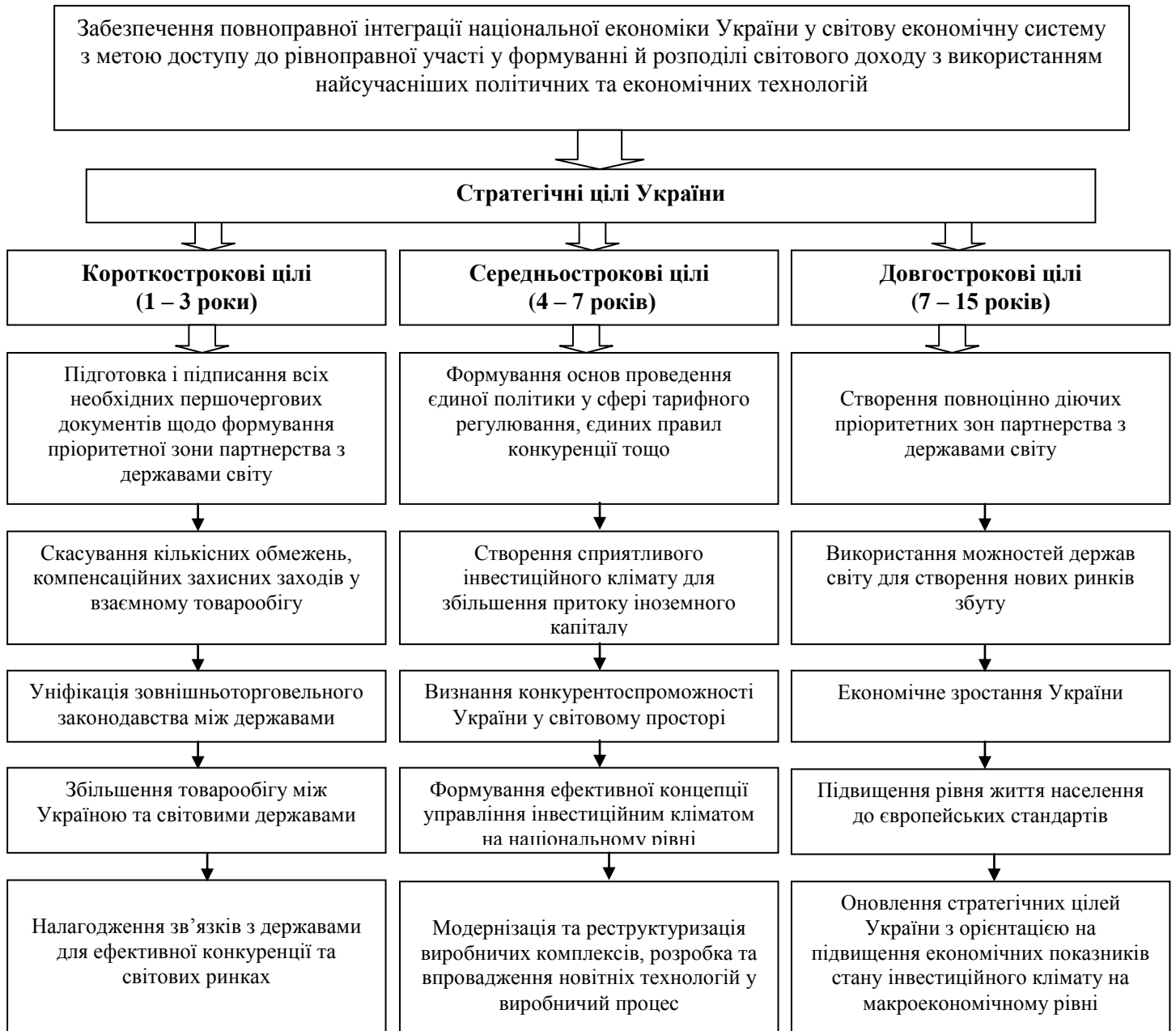

Рис. 3.7. Дерево інвестиційних стратегічних цілей України

З огляду на це, пріоритетними напрямками подальших досліджень у сфері створення дієвої концепції управління інвестиційним кліматом в економіці України є визначення стратегічних цілей розвитку національної економіки.

Основною стратегічною ціллю України є забезпечення повноправної інтеграції національної економіки України у світову економічну систему з метою доступу до рівноправної участі у формуванні й розподілі світового

доходу з використанням найсучасніших політичних та економічних технологій. Усі стратегічні цілі держави можна поділити на три види:

1) короткострокові цілі (1 – 3 роки), а саме: уніфікація зовнішньоторговельного законодавства між державами, збільшення товарообігу між Україною і світовими державами, налагодження бізнес-зв'язків між державами для ефективної конкуренції на світових ринках та інші.

2) Середньострокові цілі (4 – 7 років) такі, як: Створення сприятливого інвестиційного клімату для збільшення притоку іноземного капіталу, формування ефективної концепції управління інвестиційним кліматом на національному рівні, модернізація та реструктуризація виробничих комплексів, розробка та впровадження новітніх технологій у виробничий процес та інші.

3) Довгострокові цілі (7 – 15 років): Створення повноцінно діючих пріоритетних зон партнерства з державами світу, підвищення рівня життя населення до європейських стандартів, оновлення стратегічних цілей України з орієнтацією на підвищення економічних показників стану інвестиційного клімату на макроекономічному рівні та інші.

Виділені у рис. 3.7 цілі мають реалістичний, конкретний характер, визначають кількісний і якісний результат їх досягнення, окреслені строком їх реалізації. Крім того, в цьому питанні необхідно враховувати також політичний досвід й традиції організації та функціонування подібних об'єктів управління з огляду на місцеву специфіку.

Реалізація запропонованих вище завдань зовнішньоекономічної політики України у світовому економічному просторі можлива через використання проектно-цільового планування подолання проблемних явищ і подальшого ефективного розвитку України.

Проаналізований досвід зарубіжних держав дозволив виокремити такі ключові напрями його імплементації в Україні [167]:

1) акценти на чинниках фінансового потенціалу, зокрема, досягнення політичної і правової стабільності (досвід Росії);

2) інвестування на основі програмно-цільової орієнтації, стратегічної взаємодії наукового і промислового секторів (Естонії);

3) сприяння розвитку інфраструктури, партнерства державного і приватного секторів (досвід Чехії, Словенії);

4) створення спеціалізованих інституцій зі стимулювання залучення інвестицій та оптимального використання потенційних фінансових можливостей (досвід Чехії, Естонії).

Слід звернути увагу на те, що суспільство ХХІ ст. увійшло в інформаційну епоху, що потребує прийняття нестандартних рішень та використання нових підходів до управління як економікою в цілому, так і діяльністю окремих суб'єктів ведення бізнесу. Сучасні стратегії розвитку мають формуватися з урахуванням використання контролінгу в системі управління.

Практичне впровадження сформованої стратегії неможливе без формування концепції управління інвестиційним кліматом. Ключовим елементом цієї концепції є координаційно-регулюючий характер впливу керуючої підсистеми на керовану, що забезпечується за рахунок використання науково обґрунтованих підходів, принципів, методів та засобів управління.

Аналіз останніх досліджень підтверджує неоднозначність трактування терміну «контролінг». «У деяких літературних джерелах під поняттям «контролінг» розуміють виключно контроль або управлінський облік. Таке тлумачення є неповним, оскільки і контроль, і управлінський облік є лише окремими функціями контролінгу» [168, с. 32 – 37]. «Система контролінгу являє собою синтез елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує вироблення альтернативних підходів при здійсненні оперативного управління процесом досягнення кінцевих цілей і результатів діяльності підприємства» [169, с. 136 – 148].

Зазвичай контролінг випадково ототожнюють з контролем, але контролінг – це набагато ширше поняття ніж контроль, це комплексна

міжфункціональна концепція управління, ціллю якої є координація системи планування контролю і інформаційного забезпечення».

Контролінгова система може бути впроваджена в системі державної адміністрації за умови того, що будуть виконані такі передумови: завдання та цілі мають плануватися стратегічно; цілі щодо результатів визначаються як цілі щодо видатків, часу та якості; продуктивність планується з орієнтацією на результат; для створення результату задається певний бюджет; керівники безперервно забезпечуються інформацією стосовно ступеня досягнення цілей [169, с. 38].

Задачі контролінгу на рівні управління можуть бути визначені так: основна задача стратегічного контролінгу складається в забезпеченні взаємозв'язку стратегії і бюджету на етапі їх розробки – планування; основною задачею оперативного контролінгу є підтримка взаємодії стратегії і бюджету на етапі їх реалізації, що передбачає можливість взаємокорекції у вигляді «зворотного зв'язку» (рис. 3.8).

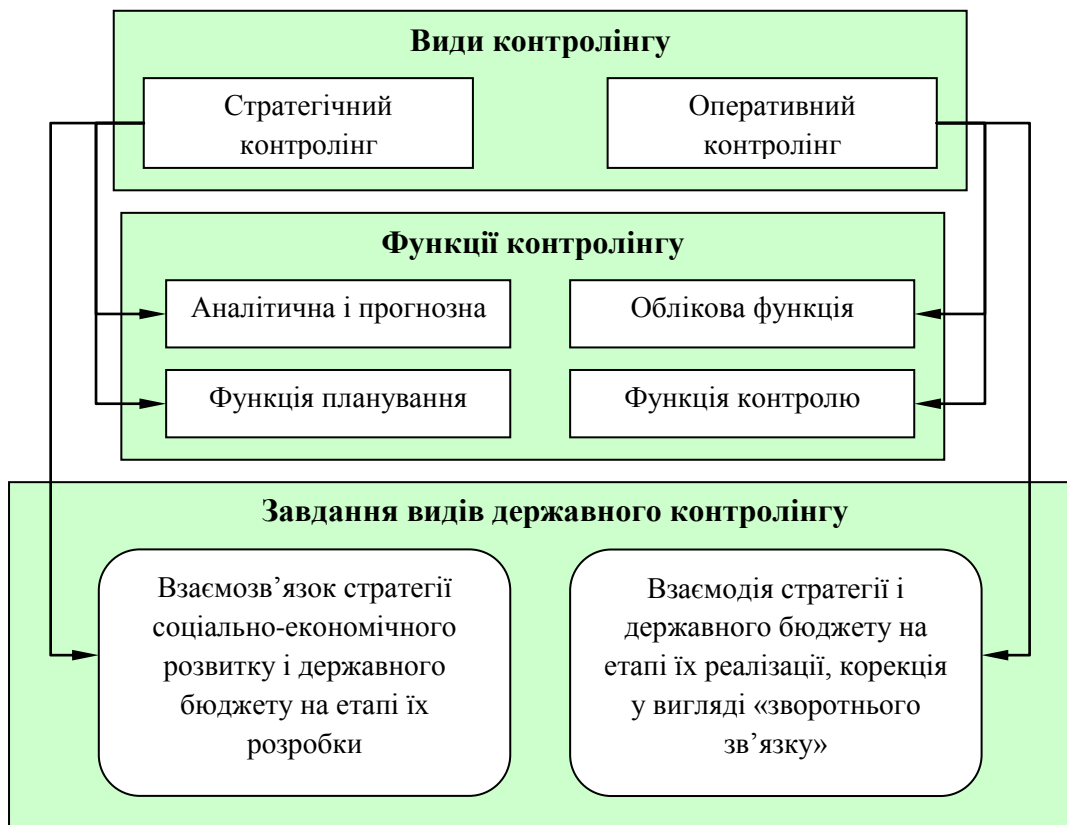

Рис. 3.8. Види, функції і задачі інвестиційного контролінгу

Завдання контролінгу в системі державної адміністрації такі: визначити інформаційну потребу адміністративного керівництва; з'ясувати та вдосконалювати інформаційні засади; координувати планування, контроль та інформаційне забезпечення; надавати підтримку адміністрації при визначенні інформативних (змістовних) планових параметрів; коментувати порівняння планових і фактичних показників; визначати потребу щодо прийняття рішень; вказувати керівникам на альтернативні можливості прийняття управлінських рішення [171].

Інвестиційний контролінг має свою концептуальну основу, яка включає принципи управління фінансовими потоками, спрямовані переважно на забезпечення чіткої аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень. Інвестиційний контролінг, як комплексна система функцій управління інвестиціями у економіці, що спрямована на координацію та взаємодію елементів управління інвестиційним процесом, контроль за його системною ефективністю в умовах нестабільності та динамізації економічних циклів, має стати основою функціональних підсистем механізму інвестування. Це зумовлено тим, що інвестиційний клімат економіки України, в умовах динамізації економічних циклів, характеризується підвищеними ризиками, а отже, вимагає постійного удосконалення і гнучкого реагування на зміни макроекономічного середовища. Щодо сутності інвестиційного контролінгу, то існує дві точки зору з цього приводу. З одного боку, інвестиційний контролінг ототожнюється із внутрішнім контролем інвестиційної діяльності підприємства і визначається його завданнями:

- контроль і спостереження за реалізацією інвестиційних завдань;
- вимір та діагностика відхилень фактичних результатів інвестиційної діяльності від передбачуваних;
- розробка управлінських рішень по корегуванню поточної інвестиційної діяльності або її цілей та завдань [171].

З іншого боку – розглядається як моніторинг, оцінка і контроль інвестиційних проектів, тобто ототожнюється з проект-контролінгом. Інвестиційний контролінг – це система методів та інструментів, яка спрямована на підтримку інвестиційного менеджменту, що охоплює інформаційне забезпечення, планування, координацію, реалізацію та контроль інвестиційного клімату національної економіки. Відповідно, головною метою інвестиційного контролінгу є забезпечення відпрацювання управлінських рішень в сфері інвестиційної діяльності задля найкращого досягнення стратегічних цілей держави. В рамках поставленої мети повинні бути вирішені завдання, які можна згрупувати у відповідності до фаз інвестиційного процесу (див. рис. 3.9).

Механізм інвестування, в умовах структурного реформування, повинен містити сукупність форм, методів та важелів, поєднання і взаємодія яких сприятимуть гнучкості й мобільності його функціонування, що забезпечуватиме безперервну роботу та ефективність інвестиційної політики держави. Реалізація такого механізму важлива на базі використання концепції інвестиційного контролінгу. Інвестиційний контролінг є невід’ємною складовою системи фінансового управління в умовах динамізації циклів економічного розвитку. Це певна концепція діяльності, орієнтована на ефективне залучення і використання інвестиційних ресурсів та стратегічний розвиток економіки України, інтегрована система аналітичної підтримки у процесі аналізу, планування, контролю і прийняття рішень у системі управління секторовими інвестиціями. Контролінг базується на плануванні та полягає у координації інвестиційного процесу відповідно до стратегії розвитку економіки України, реалізації інвестиційних проектів у різноманітних секторах економіки, пристосуванні до умов зовнішнього середовища, контролі бюджету інвестицій.

Механізм інвестування, в умовах структурного реформування, повинен містити сукупність форм, методів та важелів, поєднання і взаємодія яких сприятимуть гнучкості й мобільності його функціонування, що забезпечуватиме безперервну роботу та ефективність інвестиційної політики держави.

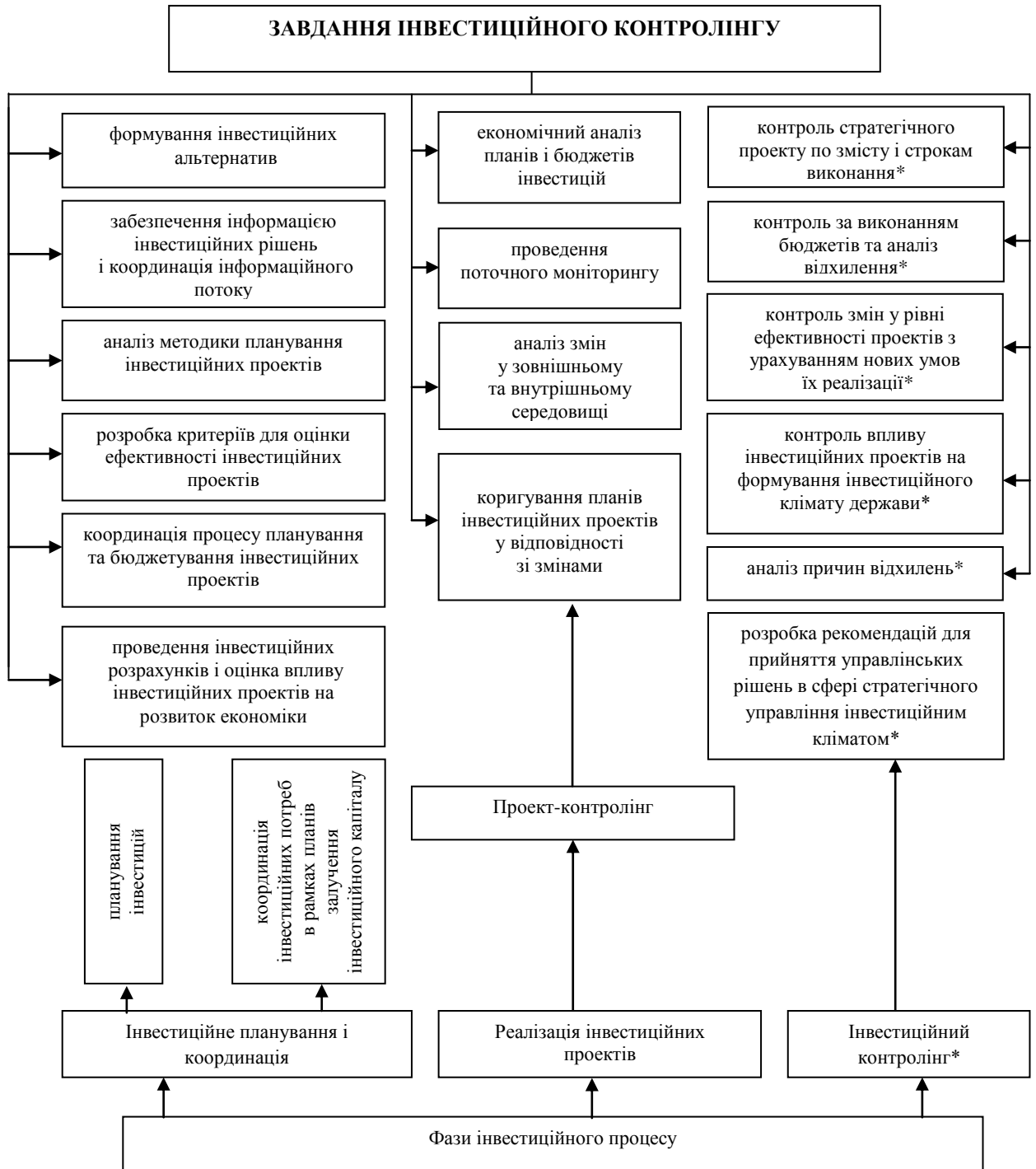

Рис. 3.9. Сукупність завдань інвестиційного контролінгу у розрізі фаз інвестиційного процесу [167; 169]

* Удосконалено автором

Реалізація такого механізму важлива на базі використання концепції інвестиційного контролінгу [166].

Інвестиційний контролінг передбачає не лише управління інвестиційними ризиками, а й створення потужної інформаційно-аналітичної бази (яка містить інформацію про макроекономічні показники, їх динаміку, прогноз, оцінку взаємовпливу із показниками розвитку національної економіки, аналіз впливу кризових явищ тощо). Діагностика факторів впливу на формування інвестиційного клімату економіки, аналіз і оцінка її інвестиційних можливостей підтвердили відсутність дієвої концепції управління інвестиційним кліматом. Важливим завданням, у системі інвестиційного контролінгу є:

1. Упровадження програми реформування економіки України;
2. Координація процесу інвестиційного планування, як елемента системи фінансового стратегічного планування та бюджетування інвестиційних проектів;
3. Діагностика впливу (аналіз, оцінка, прогнозування) факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, коригування інвестиційного процесу відповідно до показників економіки України;
4. Контроль параметрів реалізації інвестиційного проекту на предмет дотримання принципів інвестування.

У структурі концепції управління інвестиційним кліматом економіки вагома роль належить системі регулювання ризиків, що супроводжують інвестиційну діяльність. Практична реалізація функцій концепції управління інвестиційним кліматом спирається на сукупність організаційно-економічних підходів до фінансування інвестиційних секторових програм, однією з яких є диверсифікація джерел фінансування секторових інвестиційних проектів.

За результатами проведеного дослідження з питань організації системи контролінгу можна зробити висновок, що на сьогоднішній день, виникла гостра необхідність організації системи контролінгу, що зумовлена проблемами, які пов'язані з реформуванням економіки України, зміною форм власності і ведення бізнесу та недоліками у сфері управління економікою.

Отже, основною метою інвестиційного контролінгу виступає забезпечення реалізації інвестиційної стратегії перспективного розвитку економіки України на базі системи дій щодо реалізації державної підтримки та стимулювання інвестиційної діяльності, а також запровадження механізмів короткострокового управління формуванням інвестиційного клімату в національній економіці. Для усунення негативних факторів, що мають вплив на інвестиційний контролінг визначено за доцільне:

1) встановити чіткий взаємозв'язок на етапі планування між стратегією соціально-економічного розвитку України і державним бюджетом;

2) забезпечити взаємодію стратегічних цілей і руху фінансових потоків у реальному часі за допомогою:

а) ранжирування бюджетних програм за рівнем пріоритетності;

б) системи оперативного контролінгу, що відслідковує відхилення фактичних показників бюджетного фінансування від планових;

3) удосконалити законодавство України, що визначає процес стратегічних пріоритетів розвитку держави. Зокрема, доцільно визначити:

– структуру стратегії соціально-економічного розвитку;

– часовий горизонт планування;

– «вихідні» дані, обов'язкові для використання в інших планових

документах: Програмі Кабінету Міністрів України на рік, Державному бюджеті України, стратегіях соціально-економічного розвитку регіонів, стратегіях розвитку окремих секторів економіки.

В умовах економічної кризи в Україні впровадження контролінгу в сфері управління інвестиційним кліматом необхідно проводити такими шляхами: організація Департаменту контролінгу; визначення цілей щодо продуктивності управління; надання послуг у системі управління в умовах ринкової економіки (за принципом конкуренції у виробництві, створення ринку управлінської праці, вивчення попиту клієнтів); вибір ефективних шляхів досягнення цілей; визначення кінцевого продукту управлінської діяльності; упорядкування бюджету; сучасний кадровий менеджмент, мотивація працівників, робота з

персоналом; створення команд із співпрацівників, які пройшли підвищення кваліфікації; деталізація стратегічних завдань держави в сфері іноземного інвестування; делегування відповідальності, розподіл зобов'язань та повноважень органів державної влади у сфері інвестування.

Для реалізації управлінських рішень в економіці України повинна бути створена інформаційна система контролінгу – CIS (controlling information system), яка повинна дозволити вирішувати чотири самостійні, але взаємопов'язані завдання стратегічного управління: вибір напрямів діяльності, основ та ідеології держави, а також побудови стратегічних планів; визначення переліку контрольованих показників, які кількісно описують стратегічні цілі; контроль за досягненням запланованих показників; прийняття управлінських рішень [169].

Тому, CIS повинна включати в себе п'ять взаємопов'язаних підсистем:

1. Підсистему визначення привабливих для України стосовно досягнення конкурентної переваги стратегічних цілей, виявлених внаслідок первинного аналізу ринку; вибір базових стратегій розвитку секторів національної економіки, виявлених внаслідок первинного аналізу ринку. Ця підсистема буде системою вибору напрямів діяльності та ідеології – SSAI (system selection activities and ideology).

2. Підсистему контрольних показників для забезпечення взаємозв'язку стратегічного і тактичного рівня управління державою – SBISTM (Subsystem benchmarks for interconnection strategic and tactical management).

3. Підсистему стеження, що забезпечує моніторинг змін підконтрольних показників у стратегічних зонах бізнесу у національній економіці, шляхом аналізу слабких та сильних сигналів зі зовнішнього і внутрішнього середовища для обчислення фактичних значень підконтрольних показників; порівняння їх з показниками сценаріїв і планів, пошук причин відхилень; передачу отриманих даних у підсистему прийняття рішень. Цю підсистему зручно позначити як підсистему стеження та контролю стратегічних цілей – SMCST (subsystem monitor and control strategic targets).

4. Підсистему прийняття стратегічних рішень у контурі управління, що забезпечує аналіз відхилень і прийняття на основі аналізу управлінських рішень, щодо зміни стратегічних планів і сценаріїв відповідно до появи відхилень або прийняття рішення з повторення стратегічного аналізу (вторинного запуску системи SSAI). Цю підсистему можна охарактеризувати системою прийняття стратегічних управлінських рішень з контруправління – SMSDAA (System management's strategic decision of anticipating actions).

5. Підсистему аналізу організаційних змін та перетворень у контурі стратегічного управління, що забезпечує довготермінову корекцію та адаптацію структури національної економіки до змін системи інформаційного забезпечення діяльності – SAOCT (Subsystem analysis of organizational change and transformation).

Отже, загальна концепція стратегічно орієнтованого контролінгу повинна базуватися на роботі інформаційної системи контролінгу – CIS (controlling information system). Водночас, інформаційна система контролінгу – CIS має включати в себе п'ять взаємопов'язаних підсистем: підсистему визначення привабливих для держави стосовно досягнення конкурентної переваги стратегічних цілей, підсистему контрольних показників для забезпечення взаємозв'язку стратегічного і тактичного рівня у національній економіці, підсистему стеження, що забезпечує моніторинг змін підконтрольних показників у стратегічних зонах господарювання, підсистему прийняття стратегічних рішень у контурі управління, підсистему аналізу організаційних змін та перетворень у контурі стратегічного управління.

Така побудова інформаційної системи контролінгу дасть змогу формування механізму створення та утримання стійких конкурентних переваг у економіці України та прийняття швидких і адекватних управлінських рішень щодо завдань управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

Таким чином, використання контролінгу як інструменту інформаційного забезпечення управління інвестиційним кліматом в національній економіці (через обґрунтування сутності, видів, функцій і завдань контролінгу

інвестиційного клімату на рівні національної економіки), сприяє реалізації інвестиційної стратегії України на базі визначених інвестиційних стратегічних цілей й напрямів реалізації державної підтримки та стимулювання інвестиційної діяльності.

3.3. Моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України

В умовах інтернаціоналізації світової економіки та лібералізації руху капіталу зростають ризики неконтрольованого транскордонного переміщення інвестиційного капіталу, що гостро ставить питання про створення засобу реалізації інвестиційної політики держави – моніторингу інвестиційного клімату, що дозволяє Україні регулювати не лише процеси протидії легалізації доходів, але й здійснювати макроекономічний синергетичний вплив на економіку в сфері загального державного регулювання та інформаційної прозорості. Актуальним є виділення критеріїв формування механізму координації діяльності суб'єктів моніторингу, що дозволить створити оптимальну національну модель моніторингу в Україні.

Моніторинг стає дієвим засобом інвестиційної політики за умови своєчасного надходження якісної інформації до учасників інвестиційного процесу. При невизначеності та мінливості результатів інвестування розроблена система моніторингу повинна коригуватися при зміні інвестиційного середовища.

Проблемою моніторингу є формування методичної стратегії, яка базується на економічному аналізі статистичних показників. Інформаційною основою моніторингових досліджень є база систематизованих показників, які надходять із різних джерел: показники діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності (обсяг інвестиційних ресурсів, зміна структури інвестицій, ефективність інвестиційної діяльності); інформаційні ресурси про стан нормативно-правового забезпечення інвестиційного процесу.

Тому, на сучасному етапі розвитку економіки України для підвищення інвестиційної активності, актуальними стають питання розробки системи показників, які характеризують стан інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях національної економіки.

Виходячи з визначення інвестиційного клімату в економіці, наведеного у розділі 1 дисертаційної роботи, його оцінка повинна бути комплексною, методична база – багатогранною, а, отже, моніторинг повинен являти собою комплекс з декількох груп показників.

В сучасних умовах економічного розвитку, що характеризується нестабільністю, швидкістю змін, повторюваністю кризових явищ та зростання ролі значення інформації в процесі управління, необхідними є інформаційні центри, які б систематизували інформаційні ресурси та формували бази даних для учасників інвестиційного процесу. Наявність таких центрів потребує спеціальних знань та вмінь, професійної підготовки, а також створення комплексних автоматизованих систем інформаційно-аналітичної підтримки прийняття інвестиційних управлінських рішень на основі сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій.

Зокрема, моніторинг інвестиційного клімату в Україні може здійснюватися за допомогою створення Центру моніторингу інвестиційних процесів – науково-практичного закладу, метою якого буде аналіз стану інвестиційного клімату і підготовка рекомендацій щодо покращення його організації. Найважливішим є проведення комплексної оцінки інвестиційного клімату економіки України (на базі даних моніторингу) шляхом формування інтегрального показника, об'єднуючи кількісні та якісні результати за групами факторів. У рамках цього проведемо аналіз стану складових інвестиційного клімату національної економіки за економічними індексами.

До найбільш поширених індексів у різних державах світу належать (табл. 3.3) [174].

**Найбільш поширені індекси інвестиційного клімату
у різних державах світу**

Держава	Економічні індекси
Сполучені Штати Америки	Dow Jones Industrial Average
	Dow Jones Transportation Average
	Dow Jones Utilities Average
	AMEX Composite
	NASDAQ 100
	NASDAQ Composite
	NYSE Composite
	Russell 3000 Index
	Russell 1000 Index
	Standard & Poor's Composite 500 Index
	Standard & Poor's 400 Index (S&P Midcap)
	Value Line Composite
	Wilshire 5000
	FTSE
STI	
Франція	CAC-40
	CAC General
Німеччина	DAX 30
	Xetra DAX
	DAX 100
	CDAX
Великобританія	FT-SE 30 Share Index (Financial Times Industrial Ordinary Share Index)
	FT-SE 100 (footsie 100)
	FT-SE Mid 250%;
Японія	Nikkei (nihon keizai)
	Topix
	JPN
Канада	TSE 300
Мексика	IPC
Гонконг	Hang Seng Index

Однією з найвідоміших оцінок економічних індексів держав світу є оцінка індексу інвестиційної привабливості, що проводиться Європейською Бізнес Асоціацією за підтримки дослідницької компанії InMind [177].

Індекс розраховується на основі регулярного моніторингу оцінок інвестиційної привабливості держави першими особами компаній-членів Європейської Бізнес Асоціації. Європейська Бізнес Асоціація у 2013 р. провела 22-гу хвилю тренінгового дослідження інвестиційної привабливості в Україні.

За інформацією ЄБА, інвестори відзначили низку негативних тенденцій, які сьогодні спостерігаються в економіці України: корупція (15%); недосконале правове середовище (11%); непрозорість судової системи (5%); технічні бар'єри в процесі митного оформлення (13%); 5% респондентів зіткнулися з проблемами під час отримання банківських кредитів і позик (рис. 3.10).

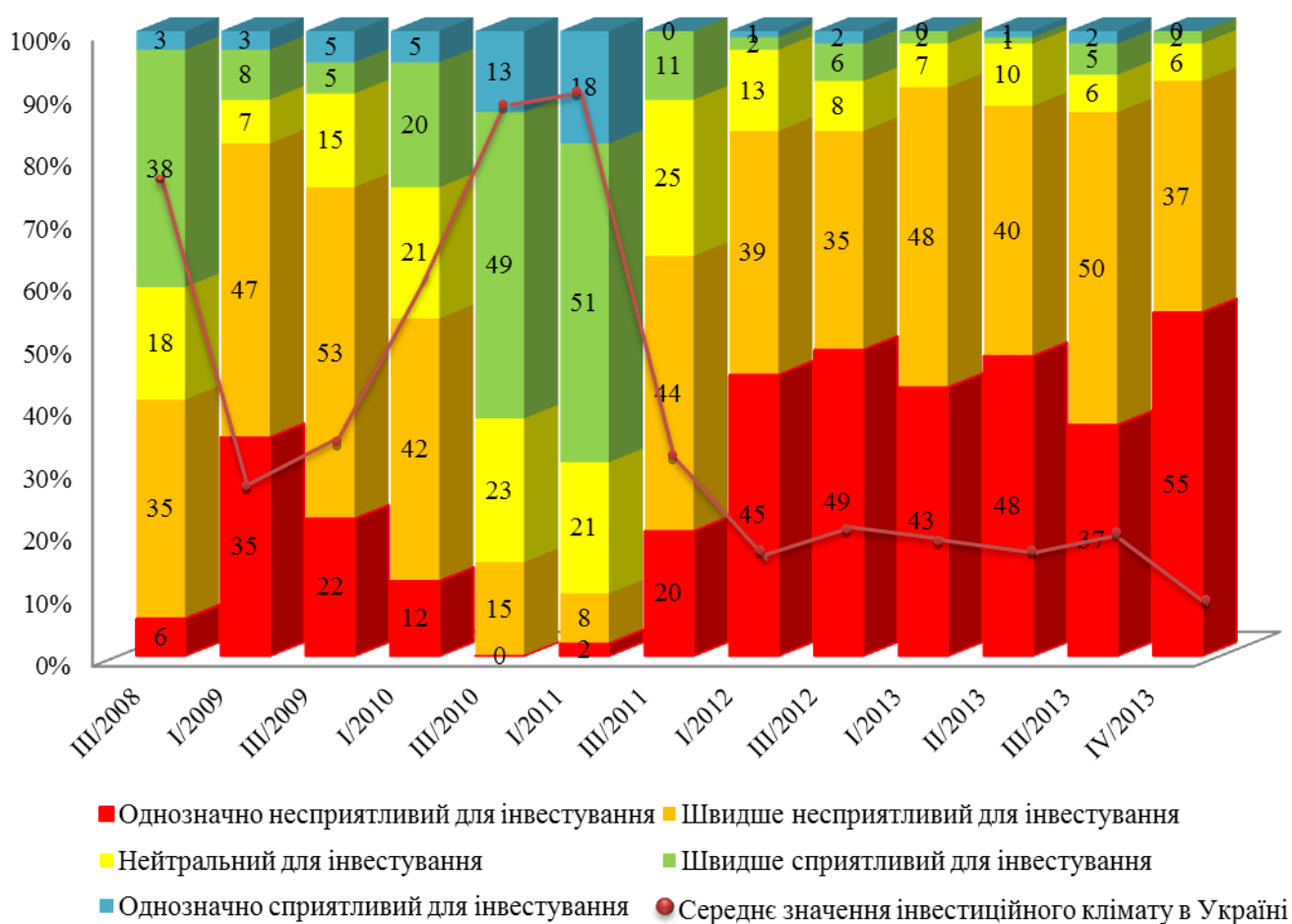

Рис. 3.10. Інвестиційний клімат в Україні за оцінкою 105-ти керівників компаній-членів ЄБА *

* Побудовано автором на підставі [177]

Аналізуючи рис. 3.10 бачимо відсутність оцінок «однозначно сприятливий для інвестування» у 4 кварталі 2013 р., а понад 90% опитаних керівників компаній визначили інвестиційний клімат в Україні, як несприятливий для інвестування.

Оцінкою інвестиційної привабливості займається низка відомих аналітичних компаній: інвестиційна привабливість держав світу – European attractiveness survey (компанія «Ernst & Young»); інвестиційний ризик (журнал «Euromoney»); індекс економічної свободи – Index of Economic Freedom (газета Wall Street Journal у співпраці з дослідницьким центром «The Heritage Foundation»); індекс конкурентоспроможності держав світу Інституту розвитку менеджменту; індекс сприйняття корупції – Corruption Perceptions Index (неурядова організація «Transparency International»); індекс глобальної конкурентоспроможності – Global Competitiveness Index (Всесвітній економічний форум в Давосі).

Серед інтегральних показників, що визначають позицію держави та кількість балів, що вона займає, можна виокремити індекс економічної свободи (Index of Economic Freedom), який визначає американська дослідницька організація «Heritage Foundation» та оприлюднює видання «Wall Street Journal».

Індекс економічних свобод акцентує увагу на негативних наслідках державного втручання в економіку та необхідності ефективного захисту прав власності.

Так, наприклад, за 18 річний період становлення України величина індексу економічної свободи держави зросла з 39,9 балів (1995 рік) до 46,1 балів (2012 рік), причому з 1995 року по 2002 рік Україна була у групі держав з так званою «невільною економікою», з 2003 по 2008 роки держава покращила свій рейтинг і піднялась до позиції в групі держав з «переважно невільною економікою» з найвищим рівнем економічної свободи у 2005 році – 55,8 бали (рис. 3.11).

Однак, починаючи з 2009 року, індекс економічної свободи є нижчим за 50 балів, що зараховує Україну до групи держав, де економічна свобода

обмежується і є репресивною (рис. 3.11). Україна у 2011 р. зайняла 164 місце із 179 країн (45,8 пунктів із 100, де 0 – 49,9 пунктів – деспотичні країни, а 80 – 100 пунктів – вільні).

Україна знаходиться на останньому місці у рейтингу серед 43 європейських держав та посідає позицію значно нижчу за середньосвітову (Додаток 3, табл. 3 1).

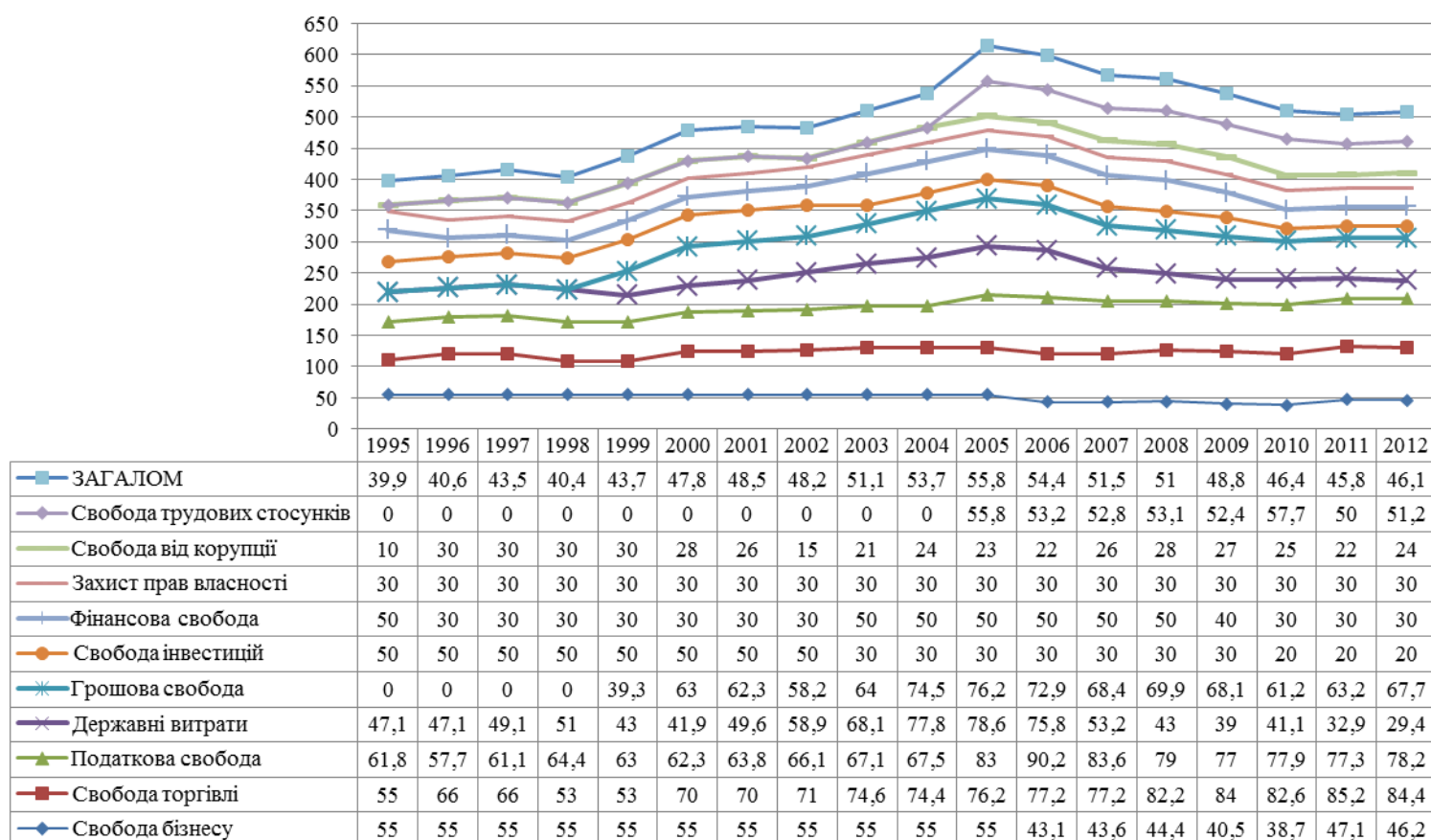

Рис. 3.11. Індекс економічної свободи України за період з 1995 до 2012 рр.*

* Побудовано автором на підставі [176]

Міжнародне співставлення позицій України з іншими державами, за показниками інвестиційного клімату та перешкод ведення бізнесу, свідчать про низькі вітчизняні показники (міжнародне дослідження рейтингу «The Heritage Foundation») (див. додаток 3 2, табл. 3 2).

Дані додатку 3 2 (табл. 3 2) ілюструють відставання України за показниками: інвестиційної свободи – у 4,5 рази, фінансової свободи, прав власності та свободи від корупції – в 2,6 рази, свободи праці – в 1,6 рази. Ці показники свідчать про загальний несприятливий для інвестування капіталу інвестиційний клімат в Україні. Таким чином, у рейтингу 2012 року Україна погіршила свої позиції у сфері державних видатків, свободи робочої сили, свободи від корупції і фіскальної свободи. За інтегральним показником економічної свободи Україна займає останнє місце серед 43 держав європейського регіону. Крім того, її загальний бал нижчий за середньосвітовий показник (Додаток 3 3, табл. 3 3).

Огляд міжнародних індексів інвестиційного клімату держав світу та показників їх іміджу на міжнародній арені був би неповним без урахування позиції у рейтингу за індексом глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index). Даний індекс розраховується за методикою Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), заснованою на комбінації загальнодоступних статистичних даних і результатів глобального опитування керівників компаній – великого щорічного дослідження, яке проводиться ВЕФ разом з мережею партнерських організацій – провідних дослідницьких інститутів і організацій у державах, аналізованих у звіті [136].

Індекс глобальної конкурентоспроможності складається зі 113 змінних, які характеризують конкурентоспроможність держав світу, що знаходяться на різних рівнях економічного розвитку. Усі змінні об'єднані у 12 контрольних показників, що визначають конкурентоспроможність. Значення складових залежить від стадії розвитку держави. Щоб приймати це до уваги, складники об'єднані в субіндекси, на основі яких складаються глобальні індекси зростання конкурентоспроможності та індекс ділової конкурентоспроможності (Додатки К1, К 2, К 3).

Системність і тривалість проведення щорічного моніторингу поточної конкурентоспроможності держави відповідними установами, міжнародне визнання цих рейтингів та чуттєва рефлексія ринку на результати досліджень,

свідчать про високий професійний підхід і компетентність фахівців при визначенні критеріїв оцінювання та їх розподілу за групами. Однією з основних задач, що сформовані перед сучасним суспільством, є саме створення необхідних та сприятливих умов для інтенсифікації економічного зростання, підвищення якості життя населення. Досягнення поставленої задачі можливе через шляхом залучення інвестицій. Об'єм та темп росту інвестицій є індикаторами інвестиційного клімату.

Інвестор, обираючи держави для вкладення капіталу, керується певними характеристиками: наприклад, інвестиційним потенціалом, рівнем ризику. В Україні відсутня комплексна модель моніторингу стану інвестиційного клімату. Основним питанням є створення такої моделі [178, с. 124 – 126].

Комплексна оцінка інвестиційного клімату у різних методиках ґрунтується на аналізі кількох складових інвестиційного клімату, а не комплексної оцінки його стану на макроекономічному рівні. Так, методики міжнародної оцінки інвестиційного клімату мають значні розбіжності, однак велика кількість методик ранжування дозволяє інвестору отримати різносторонню інформацію стосовно всіх аспектів стану інвестиційного клімату в економіці України та проводити систематичний порівняльний аналіз ефективності національного конкурентного середовища.

Прозорість інформації щодо методики ранжування більшості критеріїв дає право впливати на майбутні результати шляхом проведення реформ, у першу чергу, у найслабших позиціях рейтингів.

За результатами дослідження методичних підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості, які складової інвестиційного клімату та ґрунтуючись на міжнародних рейтингових оцінках та показниках економічних індексів, зроблено висновок, що на сучасному етапі не існує методики яка б повністю задовольняла інтереси інвесторів. Є лише окремі показники складових інвестиційного клімату, проте повністю відсутня усталена комплексна модель оцінки стану інвестиційного клімату.

Оскільки міжнародні методики є неадаптованими для використання в Україні в повному обсязі та більшість методик пристосовані лише для окремих секторів економіки, а також потребують значних ресурсів для їх здійснення, - пропонується власна методика оцінки стану інвестиційного клімату в економіці України на основі розробки індексної моделі, що передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів.

Для моніторингу інвестиційного клімату та розрахунку інтегрального показника за індексною моделлю виділяємо наступні 4 основні складові:

1 – інвестиційне середовище: інституційне середовище; інвестиційний ризик; інвестиційний потенціал – 45% (0,45);

2 – інвестиційна привабливість – 20% (0,20) ;

3 – інвестиційний імідж – 15% (0,15);

4 – інвестиційна активність – 20% (0,20).

За кожним з індексів визначається його цільовий орієнтир, - оптимальне максимальне значення індексу.

Загальний показник інвестиційного клімату дорівнює 100% (1).

У загальному розумінні моніторинг – це постійне спостереження за будь-яким процесом з метою виявлення його відповідності очікуваному результату або первинним передбаченням. Він передбачає систематичний збір та оброблення інформації, яка використовується для ухвалення рішень, і виконує низку організаційних функцій, серед яких для моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці розроблена комплексна модель, що базується на оцінці міжнародних індексів.

Результати моніторингу інвестиційного клімату для України представлені за період 2009 – 2013 рр. та охоплюють такі основні індекси, як: глобальний індекс талантів, інвестиційний ризик та надійність держав – індекс журналу «Euromoney», індекс економічної свободи – Index of Economic Freedom (газета Wall Street Journal у співпраці з дослідницьким центром «The Heritage

Foundation»), індекс інвестиційної привабливості ЄБА, індекс брендів країн та індекс інвестиційної активності.

За своєю структурою та повнотою факторів індекс має аналітичний та комплексний характер, що забезпечує об'єктивний аналіз тенденцій та надає можливості для вироблення та оцінки моделей впливу на інвестиційний клімат, що має надати аргументи при розгляді та прийнятті рішень щодо розвитку національної інвестиційної політики.

Розрахуємо стан інвестиційного клімату економіки України з використанням запропонованої індексної моделі моніторингу інвестиційного клімату.

Кожна з наведених складових моніторингу інвестиційного клімату має базуватись на розрахунку індексу.

Таким чином, отримаємо наступні інтегральні показники:

- 1) Інституційне середовище: глобальний індекс талантів (цільовий орієнтир – 100), маємо значення інтегрального показника – 5,7% (0,057);
- 2) Інвестиційні ризик – значення інтегрального показника – 6,6% (0,066);
- 3) Інвестиційний потенціал – 6,72% (0,0672);
- 4) Інвестиційна привабливість – 4,72% (0,0472);
- 5) Інвестиційний імідж – 14,7% (0,147);
- 6) Інвестиційна активність – 0,89% (0,0089).

Сумарне значення загального інтегрального показника (ЗІП) інвестиційного клімату в економіці України складає:

$$5,7 + 6,6 + 6,72 + 4,72 + 14,7 + 0,89 = 39,33\% (0,3933).$$

Індексна модель моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України з використанням математичної пропорції для аналізу стану інвестиційного клімату в економіці України представлена у табл. 3.4.

Згідно з аналізом, проведеним за чотирма комплексними показниками (рис. 3.11) виявлено, що ефективність управління інвестиційним кліматом в економіці України за 2009 – 2013 рр. є дуже низькою, за першим індексом

(індекс брендів країни) рівень ефективності – задовільний, а за іншими трьома індексами – незадовільний, оскільки показники індексів не перевищують половини нормативного значення.

Таблиця 3.4

Результати моніторингу інвестиційного клімату України з використанням запропонованої індексної моделі

Найменування індексу	Показник України					Цільові орієнтири	Відхилення від цільового орієнтира (у порівнянні 2013 р.)	Бажана динаміка показника (збільшення↑ / зменшення↓)
	2009	2010	2011	2012	2013			
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ (45% - 0,45)								
Інституційне середовище (15%)								
Глобальний індекс талантів	33	36	38	42	38	100	-62	↑
Інвестиційні ризики (15%)								
Інвестиційний ризик та надійність держав – Індекс журналу «Euromoney»	-	-	-	42,82	43,97	100	-56,03	↓
Інвестиційний потенціал (15%)								
Індекс економічної свободи – Index of Economic Freedom (газета Wall Street Journal у співпраці з дослідницьким центром «The Heritage Foundation»)	44,7	45,2	45,8	46,1	44,8	100	-53,9	↑
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ (20% - 0,20)								
Індекс інвестиційної привабливості СБА	2,56	2,62	2,4	2,16	1,18	5	-3,82	↑
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІМІДЖ (15% - 0,15)								
Індекс брендів країн	-	-	94	96	98	100	-97	↓
ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК: ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ (20% - 0,20)								
Індекс інвестиційної активності	4,18	4,28	4,39	4,43	4,45	10	-5,55	↑
Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці	49,32	51,04	51,32	51,53	47,20	100	60,67	↑

Розрахунок ефективності за комплексними складовими дозволяє оцінити ефективність управління інвестиційним кліматом в національній економіці та розробити напрями оптимізації управління інвестиційним кліматом. Таким чином, з позиції міжнародного рівня оцінки стану інвестиційного клімату в

економіці України впровадження комплексної індексної моделі дасть можливість проведення постійного моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України та розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів.

Рис. 3.11. Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці за період 2009 – 2013 рр.

Інвестиційний клімат включає в себе об'єктивні можливості держави (інвестиційний потенціал), інституційне середовище та умови діяльності інвесторів (інвестиційний ризик) та дозволяє співставляти ці показники. У ситуації, коли інвестиційна привабливість перевищує інвестиційний ризик доцільно говорити про формування інвестиційної привабливості в державі.

В Україні на сьогоднішній день не існує єдиної загальноприйнятої методики оцінки інвестиційного клімату, що забезпечила б створення загальнодержавної класифікаційної системи індексів за наведеними складовими: складові інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційний ризик, інвестиційний потенціал) та показники інвестиційного клімату (інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційна активність). Така ситуація обумовлена низьким рівнем розвитку національної економіки, оскільки публікації у різноманітних рейтингах та інформаційний оглядах засвідчують те, що переважна більшість рейтингів та індексів націлені

на визначення інвестиційного потенціалу виходячи з рівня економічного розвитку того чи іншого регіону, а не комплексно усєї території держави, та проводять лише оцінку інвестиційної привабливості, яка є складовою частиною інвестиційного клімату, а не комплексного моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці держави. Аналіз закордонних методик оцінки стану інвестиційного клімату дозволяє зробити висновок про те, що побудова індексу за критерієм стану інвестиційного клімату має базуватися на системному аналізі ситуації та комплексному пошуку можливих шляхів подальшого її розвитку, визначення факторів, які впливають на прийняття інвестором управлінського рішення та подальшу реалізацію інвестиційних проектів.

Інвестиційний клімат України формується під впливом комплексної взаємодії факторів політичного, економічного, правового, соціального, технічного та екологічного характеру. Ступінь впливу перерахованих факторів відображається певним набором показників, що визначають стан інвестиційного клімату держави (Додаток К 4).

Множинність різноманітних факторів, які впливають на формування інвестиційного клімату, протиріччя між ними та необхідність розгляду декількох варіантів моделей моніторингу стану інвестиційного клімату й зумовили формування двох моделей моніторингу. В умовах хаотичності економіки держави, багатоваріантності та збільшення потенційно можливих варіантів рішень, формування оптимального єдиного варіанту є неможливим. У цій ситуації актуальним є саме використання комплексної методики оцінки на основі застосування методики розрахунку індикаторів. Моніторинг стану інвестиційного клімату в економіці України визначається у рейтингу, як сукупність факторів, що формують інвестиційний клімат національної економіки. Ці фактори є активним фоном для інвестиційних проектів у пріоритетні сфери економіки України. Таким чином, інвестиційний клімат економіки України складається з декількох факторів, кожен з яких може бути оцінений за допомогою підбору для нього окремих проксі-змінних (змінних-замінників). У запропонованій моделі використовуються шість різноманітних

факторів: політичні фактори, правові фактори, економічні фактори, соціальні фактори, технічні фактори, екологічні фактори. Для оцінки кожного з шести факторів було складено набір з різної кількості показників (проксі-змінних) для визначення значення питомої ваги загального індексу для кожного з факторів. Розгорнута факторна модель моніторингу стану інвестиційного клімату держави заснована на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та представлена у додатку Л (табл. Л 1).

Отже, факторам які є підґрунтям для формування моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України були присвоєні наступні ваги:

- політичні фактори – питома вага загального індексу – 0,23;
- економічні фактори – 0,22;
- правові фактори – 0,33;
- соціальні фактори – 0,1;
- технічні фактори – 0,1;
- екологічні фактори – 0,02.

Кожен із зазначених макрофакторів формування інвестиційного клімату у національній економіці аналізується більш детально, і йому призначаються бали від 0 до 10 виходячи з рейтингових та експертних оцінок. А також визначається його питома вага та загальний інтегральний показник.

Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату складає 1.

Розроблений підхід дозволяє проаналізувати стан інвестиційного клімату в національній економіці на основі факторів його формування і, таким чином, визначити напрями стратегічного управління інвестиційним кліматом на підставі дерева цілей управління інвестиційним кліматом в національній економіці, запропонованого організаційно-економічного механізму державного регулювання інвестиційного клімату. Фактори формування інвестиційного клімату в національній економіці є активним фоном для інвестиційних проектів у пріоритетні сфери економіки України.

На основі виявлених факторів сформовано загальний інтегральний показник (I_n), що розраховується за формулою:

$$I_n = \sum (x_i \times y_i) \quad (1)$$

де, x_i – це оцінка фактору, який впливає на інвестиційний клімат;

y_i – це питома вага фактору в інтегральному показнику інвестиційного клімату.

$$x_i = \sum (z_i \times p_i) \quad (2)$$

де, z_i – це бал за складовою фактора, що впливає на інвестиційний клімат;

p_i – це питома вага складової у факторі.

Проведемо розрахунок факторної моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України:

1) Політичні фактори (питома вага загального індексу – 0,23):

а) $x_i = 0 \times 0,3 + 6 \times 0,3 + 2 \times 0,2 + 4 \times 0,2 = 0 + 1,8 + 0,4 + 0,8 = 3$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 3 \times 0,23 = 0,69$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за політичним фактором.

2) Економічні фактори (питома вага загального індексу – 0,22):

а) $x_i = 2 \times 0,25 + 4 \times 0,15 + 2 \times 0,2 + 8 \times 0,1 + 8 \times 0,05 + 4 \times 0,15 + 2 \times 0,1 = 0,5 + 0,6 + 0,4 + 0,8 + 0,4 + 0,6 + 0,2 = 3,5$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 3,5 \times 0,22 = 0,77$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за економічним фактором.

3) Правові фактори (питома вага загального індексу – 0,33):

а) $x_i = 2 \times 0,33 + 0 \times 0,2 + 2 \times 0,3 + 2 \times 0,2 = 0,6 + 0 + 0,6 + 0,4 = 1,6$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 1,6 \times 0,33 = 0,53$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за правовими факторами.

4) Соціальні фактори (питома вага загального індексу – 0,10):

а) $x_i = 2 \times 0,3 + 4 \times 0,15 + 2 \times 0,25 + 2 \times 0,3 = 0,6 + 0,6 + 0,5 + 0,6 = 2,3$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 2,3 \times 0,1 = 0,23$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за соціальними факторами.

5) Технічні фактори (питома вага загального індексу – 0,10):

а) $x_i = 4 \times 0,5 + 2 \times 0,5 = 2 + 1 = 3$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 3 \times 0,1 = 0,3$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за технічними факторами.

б) Екологічні фактори (питома вага загального індексу – 0,02):

а) $x_i = 2 \times 0,5 + 2 \times 0,5 = 1 + 1 = 2$ – вага фактору, який впливає на інвестиційний клімат держави;

б) $I_n = 2 \times 0,02 = 0,04$ – інтегральний показник інвестиційного клімату держави за екологічними факторами.

Загальний показник:

$$\sum 0,69 + 0,77 + 0,53 + 0,23 + 0,30 + 0,04 = 2,56 \text{ (бали).}$$

Використовуючи розраховані показники стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю, можна визначити загальний інтегральний показник інвестиційного клімату України. Даний показник дозволяє визначити рівень сприятливості інвестиційного клімату до вкладення капіталу з позиції здійснення інвестування та отримання максимального прибутку. Крім того, суб'єкти інвестиційної діяльності мають можливість проводити постійний моніторинг стану інвестиційного клімату в економіці України та порівнювати його з іншими державами світу. Для цього запропоноване наступне ранжування загального інтегрального показника стану інвестиційного клімату в економіці України (табл. 3.5). На об'єм притоку іноземного капіталу безпосередньо впливають фактори формування інвестиційного клімату держави. Проводячи порівняльний аналіз факторів формування інвестиційного клімату держави, а також аналіз різноманітних вітчизняних та закордонних методик оцінки інвестиційного клімату держави (International Institute for Management Development, Euromoney, Всесвітній банк

та інші) виявлені наступні фактори, що впливають на інвестиційний клімат: політичні, економічні, правові, технологічні, екологічні, соціальні.

Таблиця 3.5

**Класифікація стану інвестиційного клімату економіки України
за сприятливістю до вкладення капіталу**

Загальна характеристика інтегрального показника інвестиційного клімату	Шкала оцінки
Сприятливий інвестиційний клімат – найбільш оптимальний варіант інвестування для потенційного інвестора	8,20 – 10,0
Сприятливий інвестиційний клімат, проте з помірним ризиком – достатній для інвестування рівень національної економіки	5,40 – 8,19
Інвестиційний клімат з високим ризиком – вкладення інвестиційного капіталу характеризується високим рівнем ризику та середнім рівнем доходності	2,65 – 5,39
Несприятливий інвестиційний клімат з високим рівнем ризику – інвестування капіталу характеризується рівнем доходності, що є нижчим за середнє значення та високий рівень ризику	0 – 2,64

На об'єм притоку іноземного капіталу безпосередньо впливають фактори формування інвестиційного клімату держави. Проводячи порівняльний аналіз факторів формування інвестиційного клімату держави, а також аналіз різноманітних вітчизняних та закордонних методик оцінки інвестиційного клімату держави (International Institute for Management Development, Euromoney, Всесвітній банк та інші) виявлені наступні фактори, що впливають на інвестиційний клімат: політичні, економічні, правові, технологічні, екологічні, соціальні. Також кожному з факторів присвоєно перелік його складових (Таблиця 3.6). Запропонований в роботі моніторинг надає інформацію щодо стану інвестиційного клімату економіки держави в розгорнутому вигляді, що дозволяє проаналізувати вплив кожного з факторів формування інвестиційного клімату та прийняти обґрунтоване управлінське рішення щодо корегування інвестиційної політики державними органами влади. Наведена модель моніторингу інвестиційного клімату може бути корисною і для потенційних інвесторів. Доведено, що для поширення інформації щодо результатів моніторингу слід її розміщувати на сайті Державної служби статистики України.

Таблиця 3.6

Факторна модель моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці

Фактор та його складові	Питома вага	Фактор та його складові	Питома вага
$I_n = \sum (x_i \times y_i)$ де, I_n – це інтегральний показник інвестиційного клімату держави n ; x_i – це оцінка фактору, який впливає на інвестиційний клімат; y_i – це питома вага фактору в інтегральному показнику інвестиційного клімату.			
Політичні фактори (питома вага загального індексу – 0,23 або 23%)			
Загальна стабільність політичної влади у державі	0,3	Ступінь довіри населення до влади	0,2
Відношення влади до інвесторів (резидентів та нерезидентів)	0,3	Рівень пріоритетного розвитку регіонів держави	0,2
Економічні фактори (питома вага загального індексу – 0,22 або 22%)			
Рівень економічної активності населення	0,25	Рівень державної підтримки у вигляді пільг для секторів економіки	0,15
Середньорічний рівень інфляції за останні 10 років	0,2	Розвиток конкурентоспроможності (за Індексом глобальної конкурентоспроможності – Global Competitiveness Index (Всесвітній економічний форум в Давосі)	0,05
Присутність іноземного капіталу в структурі національної економіки	0,05	Рівень стабільності національної грошової одиниці	0,15
Рівень доступності кредитів в економіці	0,1	Рівень безробіття	0,05
Правові фактори (питома вага загального індексу – 0,33 або 33%)			
Індекс сприйняття корупції (індекс Transparency International)	0,30	Індекс інвестиційної свободи (Індекс економічної свободи)	0,20
Індекс свободи торгівлі (Індекс економічної свободи)	0,30	Індекс легкості ведення бізнесу (Індекс економічної свободи)	0,20
Соціальні фактори (питома вага загального індексу – 0,1 або 10%)			
Рівень життя населення (Індекс розвитку людського потенціалу – ІРЛП)	0,3	Відношення населення до іноземних інвесторів та іноземних компаній на території держави	0,15
Ділові якості та етика власників бізнесу	0,3	Рівень міграції населення	0,25
Технічні фактори (питома вага загального індексу – 0,1 або 10%)			
Рівень забезпеченості природними та енергетичними ресурсами	0,5	Рівень розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури	0,5
Екологічні фактори (питома вага загального індексу – 0,02 або 2%)			
Наявність розвинутих транспортних комунікацій	0,5	Наявність природних ресурсів	0,5
Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці		Бали	
<i>Сприятливий інвестиційний клімат</i>		$x_i = \sum (z_i \times p_i)$	
<i>Сприятливий інвестиційний клімат, проте з помірним ризиком</i>		де, x_i – це фактор, який впливає на інвестиційний клімат держави;	
<i>Інвестиційний клімат з високим ризиком</i>		z_i – це бал за складовою фактора, що впливає на інвестиційний клімат;	
<i>Несприятливий інвестиційний клімат з високим рівнем ризику</i>		p_i – це питома вага складової у факторі.	
		8,20 – 10,0	
		5,40 – 8,19	
		2,65 – 5,39	
		1,13 – 2,64	

Використовуючи розраховані показники стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю, можна визначити загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці. Даний показник дозволяє визначити рівень сприятливості інвестиційного клімату до вкладення капіталу, з позиції здійснення інвестування та отримання максимального прибутку (рис. 3.12, рис. 3.13).

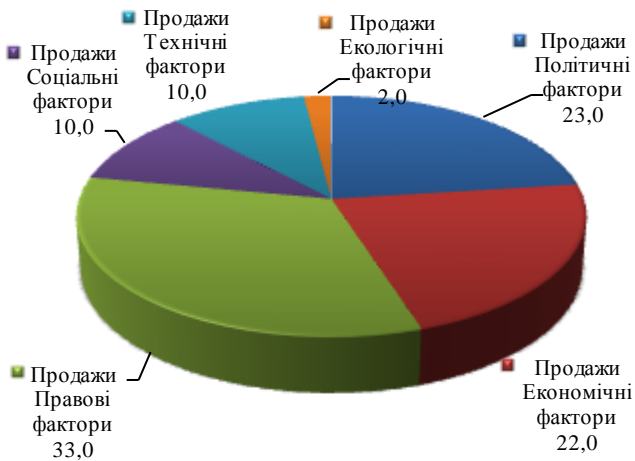

Рис. 3.12. Результати розрахунку стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю (нормативний показник)

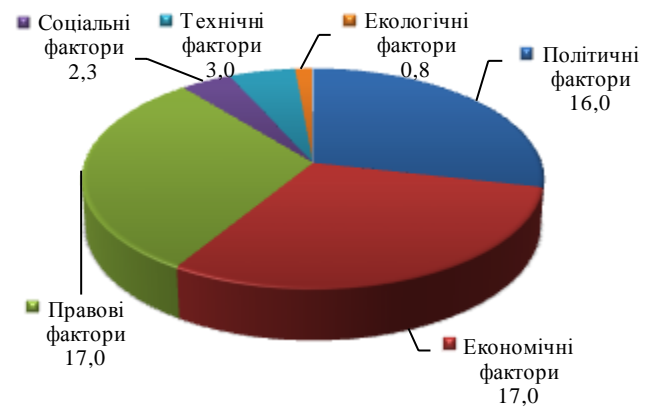

Рис. 3.13. Результати розрахунку стану інвестиційного клімату в економіці України за факторною моделлю за 2013 р. (фактичне значення у відсотках)

Моделі є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього попередження можливих загроз та ризиків при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях. Запропонована система моніторингу надає інформацію щодо стану інвестиційного клімату економіки держави в розгорнутому вигляді, що дозволяє проаналізувати вплив кожного з факторів формування інвестиційного клімату та прийняти обґрунтоване управлінське рішення щодо корегування інвестиційної політики державними органами влади.

Висновки до розділу III:

1. Доведено, що, у зв'язку з відсутністю комплексної системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці, та необхідності систематизації й взаємозв'язку рівнів управління ним за ієрархією «держава – сектор економіки (регіон) – підприємство», необхідним є формування концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці. Аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури засвідчив, що потрібним є введення у використання терміну «концепція управління інвестиційним кліматом», який не використовується вченими, як комплексне поняття. Сформульоване авторське визначення зазначеного поняття: концепція управління інвестиційним кліматом – це сукупність поглядів, що формують загальне уявлення про систему управління інвестиційним кліматом, яка сприяє формуванню та посиленню інвестиційного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності економіки держави в цілому з метою досягнення стратегічних цілей розвитку.

2. Проаналізовано вплив концепції управління інвестиційним кліматом на складові інвестиційного середовища в національній економіці та сформовано дерево цілей концепції управління інвестиційним кліматом в національній економіці на основі виокремлення двох основних складових: розвиток інвестиційного ринку (розвиток інвестиційної інфраструктури, підтримка реципієнтів інвестицій, підтримка існуючих та потенційних інвесторів в державі) та підвищення ефективності діяльності органів влади (вдосконалення нормативно – правової бази інвестування, зниження адміністративних бар'єрів при вкладенні капіталу, зниження інвестиційних ризиків в державі).

3. Сформовано концепцію управління інвестиційним кліматом в економіці України, яка включає 3 компоненти (складові управління, функції управління та рівні управління) і обґрунтовує побудову системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці за 5 рівнями (інвестиційний процес, інвестиційна сфера, інвестиційна привабливість, інвестиційний

пріоритет, інвестиційна політика держави) та ієрархією «держава – сектор економіки/регіон – підприємство».

4. Запропоновано модель управління інвестиційним кліматом в економіці України, що включає п'ять складових: управління інвестиційним процесом (формування інвестиційного середовища, управління інвестиційною діяльністю, формування інвестиційної поведінки, регулювання об'єктів інвестиційної діяльності), управління інвестиційною сферою (формування інвестиційного попиту та пропозиції), управління інвестиційною привабливістю (управління інвестиційним потенціалом та управління інвестиційним ризиком), формування інвестиційного пріоритету (управління інвестиційним пріоритетом та забезпечення конкурентоспроможності регіонів, секторів економіки та підприємств), управління інвестиційною політикою (створення науково-технічних програм, формування інвестиційної стратегії, формування нормативно-правової бази в сфері інвестування, прогнози економічного розвитку України).

5. Окреслено наступні умови для використання контролінгу, як інструменту інформаційного забезпечення управління інвестиційним кліматом в національній економіці (через обґрунтування сутності, видів, функцій і завдань контролінгу інвестиційного клімату на рівні національної економіки): організація Департаменту контролінгу; визначення цілей щодо продуктивності управління; надання послуг у системі управління в умовах ринкової економіки; вибір ефективних шляхів досягнення цілей; проведення сучасного кадрового менеджменту; деталізація стратегічних завдань держави в сфері іноземного інвестування.

6. Визначено, що використання контролінгу сприяє реалізації інвестиційної стратегії України (забезпечення повноправної інтеграції національної економіки України у світову економічну систему з метою доступу до рівноправної участі у формуванні й розподілі світового досвіду з використанням найсучасніших політичних та економічних технологій) на базі визначення інвестиційних цілей й напрямів реалізації державної підтримки та

стимулювання інвестиційної діяльності завдяки впровадження коротко-, середньо- та довгострокових цілей стратегічного розвитку національної економіки.

7. Виявлено, що не існує єдиної загальноприйнятої методики оцінки інвестиційного клімату, що забезпечила б створення загальнодержавної класифікаційної системи індексів за наведеними складовими: складові інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційний ризик, інвестиційний потенціал) та показники інвестиційного клімату (інвестиційна привабливість, інвестиційний імідж, інвестиційна активність). Така ситуація обумовлена низьким рівнем розвитку національної економіки, оскільки публікації у різноманітних рейтингах та інформаційний оглядах засвідчують те, що переважна більшість рейтингів та індексів націлені на визначення інвестиційного потенціалу виходячи з рівня економічного розвитку того чи іншого регіону, а не комплексно усієї території держави.

8. Сформовано дві комплексні моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України: індексну та факторну моделі. Індексна модель передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів (глобальний індекс талантів, інвестиційний ризик та надійність держав, індекс економічної свободи, індекс інвестиційної привабливості ЄБА, індекс брендів країн, індекс інвестиційної активності). Факторна модель заснована на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та забезпечує його оцінку за шкалою (сприятливий, сприятливий з помірним ризиком, з високим ризиком, несприятливий), які є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього попередження можливих загроз та ризиків при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівнях.

Основні результати дослідження за розділом III опубліковані у працях автора [191 – 194].

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало змогу сформулювати низку теоретичних, методичних та практичних висновків, що відображають досягнення визначеної мети і вирішення поставлених завдань.

1. У роботі проаналізовано та систематизовано підходи до сутності поняття «інвестиційний клімат», що розглядається як опосередковане значення стану інвестиційного середовища за тривалий проміжок часу і визначається статистичним комплексом економічних показників та факторів, які впливають на його формування. Виокремлено групи факторів формування інвестиційного клімату (політичні, правові, економічні, соціальні, технічні, екологічні) з визначенням складових, ознак, характеру впливу, напрямів покращення інвестиційного клімату за кожною групою, що уможливорює побудову ефективної системи управління інвестиційним кліматом в економіці України в умовах невизначеності.

2. Адаптовано класичні функції менеджменту для потреб управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Під основними функціями управління інвестиційним кліматом розуміються: планування розвитку інвестиційного клімату економіки України; організація процесу формування інвестиційного клімату в економіці України; реалізація заходів державної політики щодо формування інвестиційного клімату в економіці України; контроль за ефективністю управління інвестиційним кліматом в економіці України. Сформовано принципи ефективного управління інвестиційним кліматом в національній економіці: принцип інтегрованості із системою управління на державному рівні; комплексний характер формування управлінських рішень; принцип високого динамізму рішень; варіативність підходів до розробки управлінських рішень; принцип узгодженості із стратегічними цілями розвитку національної економіки. Виокремлено групи факторів управління інвестиційним кліматом у національній економіці: правові, політичні, економічні, екологічні, технічні, соціальні фактори.

3. Розроблено систему управління інвестиційним кліматом в економіці України, що полягає у виокремленні об'єктів управління за складовими інвестиційного середовища (інституційне середовище, інвестиційні ризики, інвестиційний потенціал) та суб'єктів управління (державне управління та бізнес-управління). Наведена схема управління інвестиційним кліматом є замкненою та характеризується чітким взаємозв'язком між складовими.

4. Оцінено стан управління інвестиційним кліматом шляхом узагальнення методичних підходів до оцінювання (ризиковий, звужений і факторний) та відбору і систематизації рейтингових оцінок (економічних індексів, кредитних рейтингів), які характеризують складові, показники та фактори управління інвестиційним кліматом, що звужує рівень розпорошеності інформації та уможливорює цільову орієнтацію рейтингового оцінювання на потреби суб'єктів управління інвестиційним кліматом у національній економіці. Доведено, що міжнародними і вітчизняними рейтинговими агентствами, у рамках трьох видів діяльності (інвестиційної, фінансової, операційної), проводиться оцінка інвестиційної діяльності в державі, а не інвестиційного клімату в Україні. Необхідним є створення дійової системи управління інвестиційним кліматом у національній економіці з метою забезпечення перспективного стратегічного розвитку економіки України.

5. Проаналізовано стан інвестиційного клімату економіки України за регіонами у ході систематизації, доповнення та уточнення параметрів аналізу (економічний розвиток, інвестиційний потенціал, конкурентоспроможність, проблемні фактори ведення бізнесу, інвестиційна привабливість), що дозволяє класифікувати регіони України за ступенем реалізації інвестиційного потенціалу збалансувати регіональний розвиток державного і приватного секторів шляхом концентрації зусиль на пріоритетних інвестиційних напрямках та підвищенні привабливості об'єктів інвестування.

6. Проведено діагностування стану управління інвестиційним кліматом за секторами національної економіки у напрямі реалізації інвестиційних проектів, що забезпечує діагностику пріоритетних для

інвестування секторів економіки та виявлення загальних тенденцій формування інвестиційного клімату. Досліджено обсяг інвестицій в інвестиційні проекти в регіонах України за 2012 р.

7. Сформовано концепцію управління інвестиційним кліматом в економіці України, яка включає 3 компоненти (складові управління, функції управління та рівні управління) і обґрунтовує побудову системи управління інвестиційним кліматом в національній економіці за 5 рівнями (інвестиційний процес, інвестиційна сфера, інвестиційна привабливість, інвестиційний пріоритет, інвестиційна політика держави) та ієрархією «держава – сектор економіки/регіон – підприємство».

8. Визначено, що контролінг інвестиційного клімату передбачає не лише управління інвестиційними ризиками, а й створення потужної інформаційно-аналітичної бази (яка містить інформацію про макроекономічні показники, їх динаміку, прогноз, оцінку взаємовпливу з показниками розвитку національної економіки, аналіз впливу кризових явищ тощо).

9. Сформовано дві комплексні моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України: індексна модель передбачає розрахунок загального інтегрального показника інвестиційного клімату через моніторинг сформованого комплексу міжнародних індексів (глобальний індекс талантів, інвестиційний ризик та надійність держав, індекс економічної свободи, індекс інвестиційної привабливості ЄБА, індекс брендів країн, індекс інвестиційної активності); факторна модель базується на оцінці факторів управління інвестиційним кліматом та забезпечує його оцінку за шкалою (сприятливий, сприятливий з помірним ризиком, з високим ризиком, несприятливий), які є взаємодоповнюючими та дозволяють здійснювати комплексний моніторинг інвестиційного клімату для оперативного реагування та раннього запобігання можливим загрозам та ризикам при прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційного клімату на макро-, мезо- та мікрорівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корчак А.С. Інвестиційний клімат в Україні: проблеми та шляхи забезпечення / А.С. Корчак, А.Д. Ворошан // Серія «Економічні науки»: Інвестиційна діяльність та фондові ринки,, 2011 р., С. 121 – 123.
2. Дж. Стігліц «Глобалізація та її тягар» (Globalization and Its Discontents) / Нью-Йорк, Лондон, 2002. Українською мовою в перекладі Андрія Іщенка вийшла в 2003 році, Київ, видавництво «КМ Академія».
3. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / пер. с англ. И. Минервина.– М.: Альпина Паблишер, 2011.– 454 с.
4. Кузнецова С.А. Инвестиционная позиция и учетная информация: глобальные изменения и локальные решения / С.А. Кузнецова // Периодический всероссийский научный журнал «Основы экономики, управления и права», Изд. «Самарский университет», 2012. – С. 49.
5. Россоха В.В. Інноваційна парадигма управлінської діяльності / В.В. Россоха // Агроінком. – 2005. – Вип. 5. – С. 59 – 61.
6. Бусарева Т. Г. Методика оцінки національного інвестиційного клімату / Т. Г. Бусарева // Інвестування: практика та досвід. – 2012. – № 20. – С. 44 – 46.
7. Гайдуцький І. П. Структурні та інноваційні пріоритети залучення прямих іноземних інвестицій у контексті здійснення регуляторних реформ в Україні / І. П. Гайдуцький // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 4. – С. 47 – 62.
8. Запухляк В. З. Інвестиційна складова економічного розвитку країн в умовах глобалізації / В. З. Запухляк // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 19. – С. 13 – 15.
9. Малай А. О. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України / А. О. Малай // Економіка та держава. – 2011. – № 9. – С. 102 – 105.

10. Панкова М. О. Характерні ознаки сучасного світового інвестиційного простору / М. О. Панкова // Вісник економічної науки України. – 2011. – № 1. – С. 103 – 107.

11. Продіус О. І. Дослідження інвестиційної привабливості регіонів та шляхи їх підвищення / О. І. Продіус // Економіка та держава. – 2010. – № 2. – С. 48 – 50.

12. Прушківський В. Г. Проблеми інвестиційної політики та інновацій національної економіки (економіко-екологічний аспект) / В.Г. Прушківський, Т. Г. Сиволап. – Економічний простір: Збірник наукових праць. - №47. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2011. – С. 115 – 123.

13. Ткаченко В.Г. Инвестиционные и инновационные процессы в АПК Украины в условиях аграрной реформы: [монография] / Под ред. В.Г. Ткаченко, И.В. Богачева. – Луганск : «Книжковий світ», 2010.

14. Томарева В. В. Оцінка інвестиційного клімату України та її регіонів / В. В. Томарева // Держава та регіони. – 2011. – № 4. – С. 56–61. – (Серія "Економіка та підприємництво").

15. Федоренко В. Г. Державна підтримка інвестиційної діяльності в Україні /В. Г. Федоренко,М. П. Денисенко, Т. Є. Воронкова // Економіка та держава. – 2011. – № 2. – С. 48 – 49.

16. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: курс для вузов / И. А. Бланк. – Киев:Эльга, 2006. – 552 с.

17. Белогур С. Инвестиционные просторы России // Российский инвестиционный вестник. 1997.– №3. С. – 15.

18. Гончаров А.Б. Інвестування = Investment: Навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.Б. Гончаров; Харк. держ. екон. ун-т. – Х.: ІНЖЕК, 2004. – 239 с.

19. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.

20. Іваненко–Свинцицька І.Є. Інвестиційний клімат в Україні: його формування, Ключові моменти та характеристики // Формування ринкових відносин України. – 2002. – №9/ – С.63 – 65.
21. Карпінський Б.А. Інвестиційний клімат України / Б.А. Карпінський // Фінанси України. – 2001. – №7 – С. 139 – 148.
22. Грязнова М.Г. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Колл. авторов; подбщ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 1168 с. – С. 139.
23. Економічна енциклопедія [Текст] : у 3 т. Т.3 / редкол. : С.В. Мочерний (відп. ред.) [та ін.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
24. Носова О.В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник, Національний інституту стратегічних спостережень 2008. – № 1(6). – С. 59– 65.
25. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
26. Сазонець І.Л. Інвестування [Текст] : підручник / І.Л. Сазонець, В.А. Федорова. – К.: Центручбової літератури, 2011. – 312 с.
27. Барановський О.І., Туріянська М.М. Залучення інвестицій: питання теорії і практики. Монографія. – Донецьк: Астро, 1999. – 276 с.
28. Сухинова С.Е. Региональная специфика инвестиционного климата: Изд-во ВолГУ, 2004.– 82с.
29. Фоломьев А., Ревазов В. Инвестиционный климат регионов России и пути его улучшения // Вопросы экономики. 1998. – №9. – С. 63.
30. Медвідь Я. Ф. Державне управління інвестиційною діяльністю в Україні / Я. Ф. Медвідь, Я. І. Ніколаєва // Наукові праці МАУП. – К., 2011. – № 1 (28). – С. 107 – 112.
31. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: історія: підруч. / А.С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2006. – 392 с.

32. Москаленко А.М. Інвестиційний клімат: тенденції і напрями поліпшення./ А.М. Москаленко //Економіка АПК – 2009. - №10. – С.66 – 69.
33. Ведення бізнесу 2012. Міжнародний банк реконструкції та розвитку / Світовий банк. - Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/>
34. Бакитжанов А., Филін С. Инвестиционная привлекательность региона: методические подходы и оценка // Инвестиции в России. – 2001. – № 5.
35. Жук М.В. Регіональна економіка: підручник / М.В. Жук. – К: ВЦ «Академія», 2008. – 416 с.
36. Грідасов В.М. Інвестування: навч. посібник / В.М. Грідасов, С.В. Кривченко, О.Є. Ісаєва. – К: Центр навчальної літератури, 2004 – 164 с.
37. Павленко І.І. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб / І.І. Павленко, О.В. Варяниченко, Н.А. Навроцька. – К: центр учбової літератури, 2012. – 256 с.
38. Майстро С. В. Напрями формування державної політики щодо підвищення інвестиційної привабливості агропромислового комплексу / С. В. Майстро // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2007. – № 2. – С. 135 – 144.
39. Малай А. О. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України / А. О. Малай // Економіка та держава. – 2011. – № 9. – С. 102 – 105.
40. Авдокушин, Е.Ф. Международные экономические отношения [Текст]: учеб. пособие / Е.Ф.Авдокушин. – М.: Маркетинг, 1997. –196 с.
41. Барановський О.І., Туріянська М.М. Залучення інвестицій: питання теорії і практики. Монографія. - Донецьк: Астро, 1999. – 276 с.
42. Кахович О. О. Особливості формування структурно-інвестиційної політики України /О. О. Кахович // Економіка та держава. – 2009. – № 11. – С. 178–180.

43. Головатюк В. М. Проблеми поліпшення інноваційної сприятливості регіональних економік / В. М. Головатюк, В. П. Соловійов // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 89 – 98.

44. Абрамович І. В. Напрями активізації державної політики щодо залучення іноземних інвестицій в економіку України / І. В. Абрамович // Економіка та держава. – 2009. – № 9. – С. 25 – 27.

45. Грязнова А.Г. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Колл. авторов; под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 1168 с. – С. 139.

46. Подшиваленко Г.П. Инвестиционный климат и инвестиционная привлекательность. // Финансовая аналитика: проблемы и решения. – 2010. – № 15. – с. 7 – 10.

47. Федоренко В.Г., Проценко Т.О., Солдатенко В.В., Степанов Д.В. // Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

48. Сухоруков А. І. Інвестування української економіки : монографія / А. І. Сухоруков, С. І. Пирожков, Г. Г. Шестопапов та ін.; під ред. А. І. Сухорукова. – К. : НІПМБ, ЗАТ “ВІПОЛ”, 2005. – 440 с.

49. Іващук І.О. Мотиваційні фактори формування інвестиційного клімату регіону // Фінанси України. – 1998. – № 1. – С. 72 – 77.

50. Бутко М.П. та Родін В.С. Агропромислова інтеграція як шлях до активізації аграрного виробництва / М.П. Бутко, В.С. Родін // Агросвіт. – 2010. – №3. – С. 10 – 13.

51. Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України. – Режим доступу: <http://www.ief.org.ua/>

52. Прибіткова Г.К. Методологические подходы к оценке инвестиционной привлекательности как основы разработки инвестиционной политики / Г.К. Прибытова // Инвестиции в России. – № 3. - 2005. – С. 7.

53. Рейтингове агентство „Експерт”. Режим доступу:
<http://www.raexpert.ru>

54. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент / Бочаров В.В. — СПб : Питер, 2000. — 160 с.

55. Вологдин Е.В. Методические и практические аспекты оценки инвестиционной привлекательности региона (на примере Алтайского края) : автореф. дис. на получение науч. степени канд.экон.наук: спец 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (по отраслям и сферам деятельности, в т.ч.):» / Е.В. Вологдин. – Новосибирск, 2006. – 21 с.

56. Гуськова Т.Н. Методология статистического исследования инвестиционной привлекательности объектов: автореф. дис. на получение науч. степени канд. экон. Наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (по отраслям и сферам деятельности)» / Т. Н. Гуськова. – Ростов-на-Дону, 1997. – С. 9.

57. Прибытова Г. Методологические подходы к оценке инвестиционной привлекательности как основы разработки инвестиционной политики / Г. Прибытова // Инвестиции в России. – 2005. – № 3. – С. 7.

58. Донцов С.С. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия посредством анализа надежности его ценных бумаг / С.С Донцов // Финансовый менеджмент. – 2003. – № 3. – С. 78 – 84.

59. Нападовська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України/І.В. Нападовська // Вісник ДонДует . – 2005. – № 4(28).– С. 55 – 61.

60. Гайдуцький А.П. Методологічні аспекти інвестиційної привабливості економіки / А.П.Гайдуцький // Регіональна економіка.– 2004. – № 4. – С. 81–86.

61. Квартальнов В.А. Туризм / В.А. Квартальнов. – М. : Финансы і статистика, 2002. – 320 с.

62. Валірунова Л.С. Інвестування : [підручник для ВУЗів] / Л.С. Валірунова, О.Б. Казакова. – М. :Волтерс Клівер, 2010. – 448 с.

63. Задорожна Я.Є. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів / Задорожна Я.Є., Дядечко Л.П. // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 2. – С. 32 – 35.

64. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства / Л.О.Чорна // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 24. – С. 4–6.

65. Толмачев В. А. Инвестиционная привлекательность в системе корпоративного управления предприятием / В. А. Толмачев // Собственность и рынок. – 2004. – № 3. – С. 11.

66. Dabla-Norris E. FDI Flows to Low-Income Countries: Global Drivers and Growth Implications / Era Dabla-Norris, Jiro Honda, Amina Lahreche, Geneviève Verdier // Finance and Development : The International Monetary Fund. — 2010. — June. — WP/10/132. — 38 p.

67. Погода [Електронний ресурс] / Вікіпедія — Вільна енциклопедія — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Погода>.

68. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. - М.: Прогресс, 1978. – 498 с.

69. Массе П. Критерии и методы оптимального определения капиталовложения. – М., 1971.

70. Борщ Л.М., Герасимова С.В. Інвестування: теорія і практика: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 685с.

71. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Рынок: макроэкономическая модель/ Пер с англ. В. Лукашевича и др./ Подобщ ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича. – Спб, 1992.

72. Боди З., Кейн А., Маркус А. Принципы инвестиций. – 4-е изд.: Пер. с англ.. – М.: Вильямс, 2004. – 984с.

73. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции / Пер сангл. – М.: ИНФРА – М, 2003. – XII. – 1028с.

74. Черваньов Д.В., Нейкова Л.І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: Монографія. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. – 514с.

75. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом перспективи [Текст] /А. А. Пересада. — К. : Лібра, 2002. — 472 с.

76. Авдокушин Е. Ф. Международные экономический отношения/ Е.Ф. Авдокушин; перераб. и доп. Е.Ф. Авдокушиним. – [4-е изд.]. - М.: ИВЦ "Маркетинг", 1999. – 264 с.

77. Управління [Електронний ресурс] / Вікіпедія — Вільна енциклопедія — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Управління>.

78. Економіка України: глобальні виклики і національні перспективи : колективна монографія / під ред. В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченко. — К. : НДЕІ, 2009. — 492 с.

79. Кожем'якіна С. М. Інвестиційне забезпечення розвитку економіки України / С. М. Кожем'якіна // Формування ринкових відносин в Україні. — 2008. — № 11. — С. 66–70.

80. Світкін М. Інтегровані системи менеджменту / М. Світкін // Стандарти та якість. – 2004. – № 2. – С. 56 – 61.

81. Уманець Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості регіону за допомогою інтегральних індексів / Т. В. Уманець // Економіка і прогнозування. - № 4. – 2006. – С. 133 – 146.

82. Кунев, Ю.Д. Управління в митній службі: Підручник: За заг. ред. Ю.Д. Кунева / Ю Д Кунев. — К.: Центр навчальної літератури, 2006.

83. Грицаєнко І. А. Економічний прагматизм як домінанта інвестиційної політики України в інтеграційних процесах / І. А. Грицаєнко // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 2. — С. 4–13.

84. Гриньов А. В. Сучасні тенденції прямого іноземного інвестування в умовах глобалізації економічного розвитку і світової фінансової кризи [Електронний ресурс] / А. В. Гриньов, К. П. Покатаєва // Економічний простір : зб. наук. праць. — Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. — № 25. — С. 5–15. —

Режим

доступу:

http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_25/grinjov.htm.

85. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О. К. Малютін // Фінанси України. — 2008. — № 11. — С. 64–74.

86. Дымников В.П., Лыкосов В.Н., Володин Е.М., Галин В.Я., Глазунов А.В., Грицун А.С., Дианский Н.А., Толстых М.А., Чавро А.И. Моделирование климата и его изменений. – В: «Современные проблемы вычислительной математики и математического моделирования», М.: Наука, 2005, т. 2. – С. 38 – 175.

87. Халиков М. И. Система государственного и муниципального управления: учеб. пособ. / М. И. Халиков. — М. : Флинта, 2008. — 448 с.

88. Акуленко В. Л. Аналіз теоретичних підходів до управління інвестиційною діяльністю підприємства / В. Л. Акуленко, І. В. Новикова // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». — 2012. — № 3. — С. 66 – 76.

89. Пешко А. В. Інвестиційна стратегія управління компанією [Електронний ресурс] / А. В. Пешко, А. В. Назаренко // Державне будівництво. — 2007. — №1 (ч. 2). — Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-2/doc/2/01.pdf>.

90. Тимошик Н. С. Особливості оперативного управління фінансовими інвестиціями / Н. С. Тимошик // Науковий вісник НЛТУ України. — 2010. — Вип. 20.15. — С. 278 – 283.

91. Кнорринг В. И. Теория, практика и искусство управления: Учебник для вузов по специальности «Менеджмент». [2-е изд., изм. и доп]. – М.:Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА–ИНФРА-М), 2001. – 528 с.

92. Поліщук Н. В. Функціонування економічних систем: моделі складових результативності: [моногр.] / Н. В. Поліщук. – Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2010. –396 с.

93. Орловська Ю.В. Стратегічне управління інвестиціями в регіональний розвиток / Ю.В. Орловська. – К.: Знання України, 2004. – 336 с.

94. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

95. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С.Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь. – 2002. – 470 с.

96. Мусіна Л.А. Формування та реалізація державної політики сприяння розвитку інноваційних виробництв і технологій / Л.А. Мусіна // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – К.: НДЕІ, 2012. – № 5 (132). – С. 78 – 82.

97. Лукінов І.І. Інвестиційний потенціал економічного зростання / І.І. Лукінов // Вісник національної академії наук України. – 2001. – № 4 . – С. 13 – 14.

98. Структурні перетворення в Україні: передумови модернізації економіки / А.П. Павлюк, Д.С. Покришка, Я.В. Белінська [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – 104 с.

99. Сазонець І.Л. Міжнародна інвестиційна діяльність / І.Л. Сазонець, О.А. Джусов, О.М. Сазонець // Підручник – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.

100. Грицайчук В.Ф. Інвестиційна привабливість регіону в умовах трансформації економіки України / В.Ф. Грицайчук// <http://www.donduet.edu.ua>.

101. Вакулич М.М. Теоретичні основи управління інвестиційною політикою на промислових підприємствах України / М.М. Вакулич // Облік і фінанси: зб. наук. праць. – 2011. – № 8 (29). – С. 115 – 121.

102. Вакулич М.М. Складові формування інвестиційного клімату в трансформаційній економіці України / М.М. Вакулич // Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 1 (14). – С. 39 – 47.

103. Вакулич М.М. Формирование инвестиционного климата Украины в условиях современной хаотично структурированной экономики / М.М. Вакулич // Актуальные проблемы развития финансово - экономических систем и институтов: сб. науч. трудов. – 2012. – С. 69 – 76 Вакулич М.М.

Состояние инвестиционного климата агропромышленного комплекса экономики Украины / М.М. Вакулич // Актуальные проблемы развития финансово - экономических систем и институтов: сб. науч. трудов . – 2013. – Ч. 1. – С. 63 – 70

104. Вакулич М.М. Перспективні напрямки формування інвестиційного клімату в Україні / М.М. Вакулич // Розвиток фінансового менеджменту та реформування фінансової системи в умовах хаотично структурованої економіки: II Міжнар. наук. – практ. конф. молодих вчених і студентів, Дніпропетровськ, 2012 р. – С. 21 – 23.

105. Вакулич М.М. Теоретичні аспекти управління інвестиційним кліматом в Україні / М.М. Вакулич // Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України: IV Міжрегіональна наук. – практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 1 березня 2012 р., Дніпропетровськ, 2012. – С. 151 – 152.

106. Вакулич М.М. Теоретические аспекты формирования инвестиционного климата в Украине в условиях современной глобализации / М.М. Вакулич // Сучасні соціально – економічні системи та проблеми освітології: міжвузівська наук. – практ. конф. аспірантів та молодих учених, Дніпропетровськ, 28 квітня 2012 р. – Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012 р. – С. 16 – 18.

107. Вакулич М.М. Інформаційне забезпечення обліково – аналітичної системи менеджменту підприємства / М.М. Вакулич // 26 – 28 квітня 2012 р., м. Львів, 2012 р. – С. 34 – 36.

108. Вакулич М.М. Теоретичні аспекти концепції розвитку бухгалтерського обліку при формуванні сприятливого інвестиційного клімату в Україні / М.М. Вакулич // Зимові читання, присвячені ідеям І.В. Малишева та П.П. Німчинова: X Всеукр. наук. інтернет – конф. студентів та молодих вчених, присвячена видатним вчених І.В. Малишеву та П.П. Німчинову, 22 лютого 2012 р. – С. 159 – 161.

109. Вакулич М.М. Теоретические аспекты формирования благоприятного инвестиционного климата в условиях современной глобализации / М.М. Вакулич // Формування практичних компетенцій у майбутніх фінансистів: досвід співпраці ВНЗ та працедавців України: V Міжрегіональна наук. – практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 23 жовтня, 21 листопада 2012 р., Дніпропетровськ, 2012 р. – С. 65 – 67.

110. Захарова Є.В. Закордонні методики рейтингових оцінок інвестиційного клімату та їх застосування / Є.В. Захарова // Морські новини Росії. – 2008. - № 5. – С. 36 – 38.

111. Хасанов С. Методики оцінки інвестиційного клімату / С. Хасанов, С. Юлдошев // Інвестиції у Росії. – 2001. - № 5. – С. 40 – 46.

112. Корецький М.Х. Активізація діяльності інвесторів на фондовому ринку / М.Х. Корецький // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 1. – С. 7 – 9.

113. Носова О. В. Моделі інвестиційної привабливості: основні методики оцінювання / О. В. Носова // Агора. Перспективи соціального розвитку регіонів. — К. : Стилос, 2008. — Вип. 7. — С. 102 – 110.

114. Коваль Н. Інвестиційний клімат в Україні: оцінки міжнародних експертів / Н. Коваль // Запорізька правда. 2013. – №9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zp-pravda.info/?option=com_content&view=article&id=6423:2013-09-25-18-55-31&catid=34:2009-04-14-10-24-35&Itemid=63.

115. Продіус О. І. Дослідження інвестиційної привабливості регіонів та шляхи їх підвищення / О. І. Продіус // Економіка та держава. – 2010. – № 2. – С. 48 – 50.

116. Поєдинок В. В. Форми та засоби державного регулювання інвестиційної діяльності / В. В. Поєдинок . – 2010. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

117. Standard & Poors Rating Services [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>

118. Moody's Investors Service Асоціація [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.moodys.com/>
119. Doing Business 2011: European Union. – The World Bank and the IFC, 2011. – 48 р.
120. Doing Business 2012. – The World Bank and the IFC, 2008. – 195 р.
121. Doing Business 2013: Eastern Europe & Central Asia. – The World Bank and the IFC, 2013. – 49 р.
122. Офіційний сайт «Інституту розвитку менеджменту (IMD)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imd.org/>.
123. Офіційний сайт «Інституту Като» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cato.org/>.
124. Офіційний сайт «Дослідного центру Brookings Institution» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.brookings.edu/>
125. Офіційний сайт «Світового банку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>.
126. Офіційний сайт «Всесвітнього економічного форуму» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.weforum.org/>
127. Офіційний сайт «Програми розвитку людства ООН» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hdrstats.undp.org/>.
128. Офіційний сайт компанії «PricewaterhouseCoopers» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pwc.com/>
129. Офіційний сайт журналу «Euromoney» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.euromoney.com>.
130. Офіційний сайт журналу «Newsweek» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thedailybeast.com/newsweek.html>.
131. Офіційний сайт журналу «Forbes» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forbes.com/>.
132. Офіційний сайт журналу «Economist» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economist.com/>.

133. Офіційний сайт журналу «Foreign Policy» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.foreignpolicy.com/>.
134. Офіційний сайт журналу «International Living» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalliving.com/>.
135. Офіційний сайт журналу «Business Insider» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessinsider.com/>.
136. Сайт журналу «Institutional Investor» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.institutionalinvestor.com/>.
137. Худавердієва В.А. Стратегія залучення іноземних інвестицій у економіку України / В.А. Худавердієва // Фінанси України. – 2010. – № 6 – С. 62 – 71.
138. Марцин В. С. Інвестиційна діяльність в Україні в умовах виходу з кризи / В. С. Марцин // Проблеми науки. — 2011. — № 7. — С. 2 – 8.
139. Петкова Л.О., Проскурін В.В. Муніципальні інвестиції та кредити. // [Електронний ресурс] / Петкова Л.О., Проскурін В.В. — К., 2011. — 158с. — (Серія Навчальні програми для працівників місцевого самоврядування; Кн.9).
Режим доступу - <http://users.i.com.ua/~zddm/RUSSIAN/INVBOOK/parts/autors.htm>.
140. Федоренко В.Г. Іноземне інвестування економіки України: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 272 с.
141. Швець В.Я., Баранець Г.В., Єфремова Н.Ф. Інвестування: навч. посіб. / Швець В.Я., Баранець Г.В., Єфремова Н.Ф. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2011. – 459 с.
142. Проект «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc.
143. Регіони України 2011, частина I : [стат. зб. за ред. О.Г. Осауленко]. – К. Державний комітет статистики України, 2011. – 498 с.
144. Регіони України 2011, частина I : [стат. зб. за ред. О.Г. Осауленко]. – К. Державний комітет статистики України, 2011. – 368 с.

145. Регіони України 2012, частина I : [стат. зб. за ред. О.Г. Осауленко]. – К. Державний комітет статистики України, 2012. – 369 с.
146. Регіони України 2012, частина II : [стат. зб. за ред. О.Г. Осауленко]. – К. Державний комітет статистики України, 2012. – 758 с.
147. Лукінов І.І. Інвестиційний потенціал економічного зростання / І.І. Лукінов // Вісник національної академії наук України. – 2001. – № 4 . – С. 13 – 14.
148. Марченко Н.А. Рейтингова оцінка України за рівнем інвестиційної привабливості / Н.А. Марченко // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 2 (10). – С. 94 – 100.
149. Мелкунов Я. С. Экономическая оценка эффективности инвестиций и финансирования инвестиционных проектов / Я. С. Мелкунов. – М. : Дим, 2009. – 287 с.
150. Москвін С.О. Характеристика інвестиційного клімату в Україні та перспективи його покращення // Пріоритети. – 2010. – № 2. – С. 2 – 8.
151. Мусіна Л.А. Формування та реалізація державної політики сприяння розвитку інноваційних виробництв і технологій/ Л.А. Мусіна// Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – К.: НДЕІ, 2012. – № 5(132). – С. 78 – 82.
152. Навроцька Н.А. Дуалізм впливу прямих іноземних інвестицій на приймаючі країни / Н.А. Навроцька // Бізнес Інформ. – 2012. – № 1. – С. 67–71.
153. Основні положення звіту про конкурентоспроможність України 2012: Назустріч економічному зростанню та процвітання [Текст] / За ред. М.Д. Хану і Т.Гейзера // Всесвітній економічний форум, Женева, Швейцарія, 2012. – 74 с.
154. Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”

[Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf.

155. Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки [Електронний ресурс]: проект Закону. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=41158.

156. Пирог О. В. Концептуальні засади комплексної оцінки інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання регіону / О. В. Пирог // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук, праць. : в 4 т. — Дніпропетр.: Вид-во ДНУ, 2005. — Вип. 206. — Т. 1. — С. 265 – 277.

157. Вакулич М.М. Аналіз методів оцінювання інвестиційного клімату в Україні в умовах сучасної хаотично структурованої економіки / М.М. Вакулич // БІЗНЕС ІНФОРМ. 2013. — № 1 (420). — С. 85 – 88.

158. Вакулич М.М. Складові формування інвестиційного клімату в трансформаційній економіці України / М.М. Вакулич // Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. — 2013. — Вип. 1 (14). — С. 39 – 47.

159. Вакулич М.М. Дослідження інвестиційного клімату агропромислового сектору економіки України / М.М. Вакулич // Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. — 2013 — 240 с.

160. Вакулич М.М. Проблемно - ориентированная оценка инвестиционного климата в условиях посткризисного развития экономики Украины / М.М. Вакулич // Экономика, финансы и управление в современных условиях: международ. сб. ст. — 2011 г. — Вып. 9 (11). С. 25 – 36

161. Вакулич М.М. Состояние инвестиционного климата агропромышленного комплекса экономики Украины / М.М. Вакулич // Актуальные проблемы развития финансово - экономических систем и институтов: сб. науч. трудов . — 2013. — Ч. 1. С. 63 – 70.

162. Вакулич М.М. Ефективність залучення грошових коштів в системі управління інвестиційним кліматом в економіці України /

М.М. Вакулич // Сучасні проблеми та механізми фінансового управління: Міжнар. наук. – практ. конф. – 12-13 грудня 2013 р. – Харків. – С. 483 – 488.

163. Вакулич М.М. Інформаційне забезпечення обліково – аналітичної системи менеджменту підприємства / М.М. Вакулич // 26 – 28 квітня 2012 р., м. Львів, 2012 р. – С. 34 – 36.

164. Вакулич М.М. Формування інвестиційного клімату, як базису оптимізації діяльності промислових підприємств України / М.М. Вакулич // Інноваційний розвиток економіки України: Міжнар. наук. – практ. конф, м. Київ, 2013 р.

165. Верхоглядова Н.І. Контролінг в системі управління підприємством/ Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна // Держава та регіони – 2008 – №5 – С. 16 – 20.

166. Давидович І.Є. Контролінг: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С. 343 – 370.

167. Шепітко Г.Ф. Контролінг: посібник. – К.: Вид-во Європ. Уп-ту, 2005. – 136 с.

168. Басюк Т. Інвестиційний контролінг : проблеми і перспективи // Економіка України. - 2004. - № 6. - С. 32 – 37.

169. Морозов Д.М. Сучасна концепція контролінгу в контексті корегування фінансових планів // Актуальні проблеми економіки. - 2005. - № 11. - С. 136 – 148.

170. Цигилик І.І. Стратегія і контролінг в системі внутрішнього економічного механізму підприємства // Економіка. Фінанси. Право. - 2004. - № 11. - С. 11 – 14

171. Новікова І.В. Шляхи застосування системи фінансового контролінгу у діяльності вітчизняних підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – №4. – С.35 – 40.

172. Хан Д., Планирование и контроль: концепция контроллинга: Пер. с нем. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.

173. Грицаєнко І. А. Економічний прагматизм як домінанта інвестиційної політики України в інтеграційних процесах / І. А. Грицаєнко // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 2. — С. 4–13.

174. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку – [Електронний доступ]. Режим доступу: <http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=212>

175. Офіційний сайт інформаційного агентства "УНИАН-економіка" – [Електронний доступ]. Режим доступу : <http://www.unian.ua/news/551472-ebrr-investitsiyniy-klimat-v-ukrajini-istotno-pogirshivsya.html>

176. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний доступ]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/>.

177. Європейська Бізнес Асоціація погіршила Індекс інвестпривабливості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.net/ukr/detail/151145>.

178. Економіка України: глобальні виклики і національні перспективи: колективна монографія / під ред. В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченко. — К. : НДЕІ, 2009. — 492 с.

179. Денисенко М. П. Державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні / М. П. Денисенко, Т. Є. Денисенко // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 1 (51).

180. Чухно А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи її подолання / А. Чухно // Економіка України. – 2010. – № 2. – С. 4 – 13.

181. Яременко О.Л. Институциональные характеристики финансово- глобализации / О.Л. Яременко, Т.В. Розит // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. – Вып. 37–1. – С. 153 – 157.

182. Л. Шморгун, І. Бузько. Інвестиційна політика у глобальному вимірі: формування та реалізація [Текст] : монографія / І. Р. Бузько, В. І. Чиж, А. Ю. Тищенко. — Луганськ : Вид-во СНУ і м. Даля, 2011. — 192 с.
183. Реверчук С. К. Інвестологія: наука про інвестування [Текст] : навч. посіб. /С. К. Реверчук, Н. Й. Реверчук, І. Г. Скоморович. — К. : Атака, 2001. — 264 с.
184. Коваль Н. В. Інвестиційна привабливість України в міжнародних рейтингових оцінках / Н. В. Коваль // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 17. — С. 3 – 10.
185. Колесник Я. О. Проблеми визначення інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату в Україні [Електронний ресурс] / Я. О. Колесник, Н. Є. Скоробагатова. — Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Evkpi/2012/3ME%5C12.pdf.
186. Конкурентоспроможність економіки України: місце України в основних світових рейтингах [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=173714&cat_id=173713.
187. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент [Текст]: [навч. посібн.] – Львів: Вид-во НУ «ЛП», 2010. – 332 с.
188. Інвестиційна політика в Україні на регіональному рівні / І. Баранецький, П.Вдович, Ю. Григоренко. — К.: Інститут Реформ. — 2003. — 88 с.
189. Детюк Т. Г. Інвестиційний клімат в Україні. / Т.Г. Детюк // Економіка та держава. — 2009. — №1 — С. 31 – 33.
190. Вакулич М.М. Механізм управління інвестиційним кліматом в агропромисловому комплексі економіки України / М.М. Вакулич // міжнародного Нобелівського економічного форуму «Світова економіка XXI століття: цикли та кризи: зб. наук. праць. — 2013. — № 1 (6). — С. 51 – 58.
191. Вакулич М.М. Моделі моніторингу стану інвестиційного клімату в економіці України / М.М. Вакулич // Бюлетень міжнародного

Нобелівського економічного форуму «Світова економіка XXI століття: цикли та кризи»: зб. наук. праць. – 2013.

192. Вакулич М.М. Формування сприятливого інвестиційного клімату для розвитку агропромислових підприємств України / М.М. Вакулич // Розвиток фінансів в умовах хаотично структурованої економіки: III Міжнар. наук. – практ. конф., м. Дніпропетровськ, 4 квітня 2013 р. – С. 166 – 167.

193. Вакулич М.М. Управління механізмом формування інвестиційного клімату в національній економіці України в умовах інтеграції в європейське співтовариство / М.М. Вакулич // Фінанси, грошовий обіг та кредит в сучасних умовах: II Всеукр. наук. – практ. конф., 17 травня 2013 р. – Сімферополь. – 2013 р. – С. 87 – 90.

194. Вакулич М.М. Формування агропромислових кластерів як фактор розвитку інвестиційного клімату України в посткризових умовах / М.М. Вакулич // Соціально-економічний розвиток регіонів: XXV Міжнар. наук. – практ. конф. / К.: 2013 р. – С. 69 – 71.

Трактування дефініції «інвестиційний клімат» в спеціальній літературі

Джерело визначення	Трактування дефініції «інвестиційний клімат»
І. Бланк, [16, с. 45]	Інвестиційний клімат – це система правових, економічних, соціальних умов інвестиційної діяльності в країні, що істотно впливають на прибутковість інвестицій і рівень інвестиційних ризиків
П. Глаголев, С. Белогур[17, с. 15]	Инвестиционный климат это обобщенная характеристика совокупности экономических, социальных, политических и государственно-правовых условий, создающий определенный уровень привлекательности финансовых вложений
А. Гончаров[18, с. 24]	Інвестиційний клімат сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів
А. Завгородній, Г. Вознюк [19, с. 56]	Інвестиційний клімат – сукупність політичних, соціальних та економічних чинників, які бере до уваги чужоземний інвестор, приймаючи рішення про здійснення інвестицій
І. Іваненко-Свінцицька[20, с. 63 – 65]	Інвестиційний клімат формується під впливом економічних, політичних, технічних та соціальних чинників, найвагомішу роль серед яких відіграють економічні параметри приймаючої країни
Б. Карпінський[21, с. 139 – 148]	Інвестиційний клімат – комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект
М. Грязнова [22, с. 139]	Інвестиційний клімат – це сукупність політичних, соціально - культурних, фінансово - економічних та правових умов, що склались у країні, та визначають якість підприємницької інфраструктури, ефективності інвестування та можливі ризики при вкладенні капіталу
С. Мочерний[23, с. 83]	Інвестиційний клімат – сукупність об’єктивних та суб’єктивних умов, які сприяють(гальмують) процесу інвестування народного господарства (на макрорівні) та окремих підприємств, компаній, галузей (на мікрорівні)
О. Носова[24, с. 59 – 65]	Під інвестиційним кліматом розуміється ступінь сприятливості ситуації, що складається тій чи іншій країні (галузі, регіоні, підприємстві), стосовно інвестицій, що могли б бути зроблені в країну (галузь, регіон, підприємство)
А. Пересада [25, с. 19]	Інвестиційний клімат держави – це сукупність політичних, правових, економічних та соціальних умов, що забезпечують та сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та закордонних інвесторів
І. Сазонець, В. Федорова [26, с. 54]	Інвестиційний клімат – наявність таких умов інвестування, що впливають на переваги інвестора у виборі певного об’єкта інвестування. На макрорівні це поняття містить показники політичного (включаючи законодавство), економічного та соціального середовища для інвестицій. На мікрорівні – виявляє себе через двосторонні відносини інвестора (приватної чи юридичної особи) і конкретних державних органів, господарських суб’єктів-постачальників, клієнтів, банків, небанківських фінансових структур, а також профспілок та трудових колективів держави (регіону) – реципієнта інвестицій.

Джерело визначення	Трактування дефініції «інвестиційний клімат»
М. Туріянська [27, с. 121]	Інвестиційний клімат – це інтегральна оцінка діючої за певний термін сукупності факторів, що дає змогу визначити ефективність економічної політики держави та прийняти управлінське рішення про доцільність інвестування при існуючому рівні країнового ризику
С. Сухінова[28, с. 15]	Інвестиційний клімат це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що зумовлює привабливість та доцільність інвестування в ту або іншу господарську систему(економіку держави, регіону, корпорації)
А. Фоломьев, В. Ревазов [29, с. 63]	Инвестиционный климат – обобщенная характеристика совокупности социальных, экономических, организационных, правовых, политических, социокультурных предпосылок, определяющих привлекательность и целесообразность инвестирования в ту или иную хозяйственную систему (экономику страны, региона, отдельного предприятия)
Я. Медвідь [30, с. 107 – 112]	Інвестиційний клімат – це сукупність економічних, правових, регуляторних, політичних та інших факторів, які у кінцевому рахунку визначають ступінь ризику капіталовкладень та можливість їх ефективного використання
А. Філіпенко [31, с. 73]	Інвестиційний клімат – сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що характеризують привабливість даного економічного середовища для вітчизняних та зарубіжних інвесторів.
А. Москаленко [114, с. 66 – 69]	Под инвестиционным климатом обычно понимается совокупность политических, социально - экономических, социальных, культурных, организационно - правовых и географических факторов, присущих той или иной стране, привлекающих или отталкивающих инвесторов вкладывать свои средства в ту или иную хозяйственную систему (экономику страны, региона, предприятия)
Всемирный банк [33]	Инвестиционный климат представляет собой совокупность характерных для каждой местности факторов, определяющих возможности компаний и формирующих у них стимулы к осуществлению продуктивных инвестиций, созданию рабочих мест и расширению своей деятельности
А. Бакитжанов, С. Филин [34, с. 32]	Инвестиционный климат – система отношений, формирующихся под воздействием широкого круга взаимосвязанных процессов и совокупности условий инвестиционной деятельности политического, социально-психологического, финансово-экономического, законодательного, нормативно-правового, экологического, криминального, ресурсно-сырьевого, производственного, инновационного, трудового, инфраструктурного, потребительского и институционального характера, подразделяющихся на свои макро-, микро-и собственно региональные уровни управления, отражающие как объективные возможности региона к развитию и расширению инвестиционной деятельности, характеризующие его инвестиционный потенциал, так и условия деятельности инвесторов, создающие предпосылки для появления устойчивых инвестиционных мотиваций, оказывающих существенное влияние на доходность инвестиций и уровень инвестиционных рисков и определяющих целесообразность и эффективность инвестиций

Продовження табл. А 1

Джерело визначення	Трактування дефініції «інвестиційний клімат»
М. Жук [35, с. 53]	Інвестиційний клімат – це сукупність соціально – економічних, суспільно – політичних, природних, екологічних та інших умов, які безпосередньо визначають масштаби, обсяги і темпи залучення інвестицій
В. Грідасов, С. Кривченко та О. Ісаєва [36, с. 155]	Інвестиційний клімат – це сукупність політичних, соціально – економічних, фінансових, соціокультурних, організаційно – правових і географічних чинників, наявних у певній країні, що залучають або відштовхують інвесторів
І. Павленко, О. Варяниченко та Н. Навроцька [37, с. 67 – 68]	Інвестиційний клімат – це сукупність правових, політичних, економічних і соціальних факторів, які формують привабливість держави для зарубіжних інвестицій (умовно суб’єктивні фактори). Це поняття розглядають у тісному взаємозв’язку із забезпеченість країни ресурсами, необхідними для реалізації проектів (об’єктивні фактори)
М. Вакулич (авторська пропозиція)	Інвестиційний клімат – це опосередковане значення стану інвестиційного середовища за тривалий проміжок часу, що визначається статистичним комплексом економічних показників та факторів, які впливають на його формування

Систематизація визначення терміну «інвестиційна привабливість» в спеціальній літературі

Автор	Визначення	Група
В. Бочаров [54]	Під інвестиційною привабливістю розуміє існування економічного ефекту (доходу) від вкладення грошей у цінні папери (акції) за мінімальним рівнем ризику.	Інвестиційна привабливість як ефективність
Е. Вологдін [55]	Інвестиційна привабливість – це сукупність природно - географічних, соціально - економічних, політичних та інших факторів, які формують уявлення інвестора про ефективність інвестування в об’єкти, які знаходяться в певному регіоні.	
Т. Гуськова [56]	Інвестиційна привабливість підприємства – це стан його господарського розвитку, при якому з високою долею ймовірності в прийнятні для інвестора терміни інвестиції зможуть досягнути позитивний ефект.	
Г. Прибітова [57]	Інвестиційна привабливість – самостійна економічна категорія, що характеризується ефективністю використання майна.	Інвестиційна привабливість як ефективність
С. Донцов [58]	Інвестиційна привабливість – це можливість отримання прибутку при вкладанні грошей в цінні папери підприємства.	Інвестиційна привабливість як можливість для інвесторів
І. Нападівська [59]	Інвестиційна привабливість – це системна сукупність потенційних можливостей укладання коштів з метою отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об’єкта інвестування, суб’єктивно оцінювана інвестором.	
А. Гайдуцький [60]	Інвестиційна привабливість підприємства дозволяє потенційному інвестору оцінити,наскільки той або інший об’єкт інвестицій привабливіше інших для вкладення наявнихкоштів.	Інвестиційна привабливість як порівняльний показник
В. Квартальнов [61]	Інвестиційна привабливість – це відносне поняття, що відображає думку певної групи інвесторів відносно співвідношення рівня ризику, рівня прибутковості і вартості фінансових ресурсів в тій або іншій державі, регіоні або галузі.	
Л. Валірунова [62]	Інвестиційна привабливість - це сукупність деяких факторів, об’єктивних ознак, властивостей, засобів, можливостей економічної системи, яка обумовлює потенційний платіжний попит на інвестиції.	Інвестиційна привабливість як сукупність факторів
Я. Задорожна, Л. Дядечко [63]	Інвестиційну привабливість слід визначити як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку.	

Трактування поняття «інвестиції» в спеціальній літературі

Автор	Характеристика поняття
П. Массе [69]	«інвестиції – це акт обміну задоволення сьогоденної потреби на очікуване задоволення їх у майбутньому за допомогою інвестиційних благ»
А. Воронцовський [24, с. 144]	«інвестиції – це необхідність витрати власних коштів інвестором заради індивідуальних цілей при здійсненні можливого проекту»
В.Ситникова[25, с. 18]	«інвестиції – це грошові (вартісні) витрати на відтворення основних фондів»
З.Боді, А.Маркус [26, с. 155]	«інвестиції – це витрачання в даний час грошових або інших засобів в очікуванні отримання майбутньої вартості»
О.Балацький [27, с. 12]	«інвестиції – це довгострокові капіталовкладення, спрямовані на стабілізацію, підтримку і розвиток виробничо – господарських можливостей підприємства»
Ю.Краковський, А.Ковальов [28, с. 36]	«інвестиції – є матеріальним засобом зростання суспільного виробництва і продуктивності суспільної праці за рахунок матеріалізації досягнень науково – технічного прогресу, вдосконалення галузевих і територіальних пропорцій господарства, посилення стимулюючої ролі невиробничої сфери з метою всебічного підвищення культурного рівня життя»
Дж. Кейнс [68]	«інвестиції – це приріст цінності капітального майна у наслідок виробничої діяльності за певний період»
І.Колот [30, с. 17]	«інвестиції – це фінансовий ресурс у будь – якій формі прояву, і такий ресурс обов’язково повинен приносити певний прибуток»
Д.Черваньов, Л.Нейкова[74]	«інвестиції – це відносини, пов’язані з довгостроковим авансуванням грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об’єкти підприємницької діяльності, в їхні основні та оборотні фонди, а також у науково – технічний розвиток, якісне удосконалення виробничої бази та освоєння випуску нових видів продукції від моменту авансування до реального відшкодування та одержання прибутку або досягнення соціального ефекту»

Автор	Характеристика поняття
У.Шарп, Г. Александер[73]	«у широкому розумінні термін «інвестування» означає розлучитися з грошми сьогодні з тим, щоб отримати їх більшу суму у майбутньому»
Л.Гітман, М.Джонк [25, с. 10]	«інвестиція – це спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу»
Д. Розенберг [34, с. 173]	«інвестиції – це використання коштів з метою отримати ще більше коштів, для отримання доходу або для досягнення приросту капіталу, або для того й іншого»
В.Шевчук, П.Рогожин[35, с. 25]	«інвестиції за фінансовим визначенням – це всі види активів (коштів), що вкладаються в господарчу діяльність з метою отримання доходу» «інвестиції за економічним визначенням – це видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу, а також на пов'язані з цим зміни обігового капіталу, оскільки зміни у товарно – матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал»
І.Комаров [36, с. 143]	«інвестиції – це вкладення фінансових і матеріально – технічних засобів з метою отримання бажаного соціально – економічного ефекту»
А.Пересада [75]	«інвестиції – це вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою забезпечення його зростання в майбутньому»
Н. Тараненко, А.Поручник [38, с. 84]	«інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення певних соціальних ефектів»
Е.Долан, Д. Ліндаст [71]	«інвестиції на макрорівні – це збільшення обсягу капіталу, що функціонує в економічній системі, тобто збільшення пропозиції виробничих ресурсів»
В. Палій [43, с. 11]	«інвестиції – це активи, що приносять економічні вигоди у формі відсотка, дивіденду, роялті і орендної плати, а також у формі підвищення вартості капіталу»
К. Маркс [44, с. 92 – 93]	«інвестиції – це частка додаткової вартості, створеної за рахунок кругообігу капіталу в активному процесі виробництва, яка надалі авансується в розвиток галузі»

Автор	Характеристика поняття
Т. Хачатуров [45, с. 182]	«інвестиції – це витрати на виробництво основних засобів, їх збільшення та удосконалення»
А. Черняєвський [46, с. 125]	«інвестиції – це вкладення в оборотний капітал, визначаючи капітальні інвестиції як вартість, авансовану в основні засоби та в приріст оборотних засобів»
Т. Майорова [47, с. 4]	«інвестиції – це перетворення абстрактного (грошового) капіталу в майнову спроможну вартість»
І. Бланк, М. Крупка [16]	«інвестиції – це вкладення капіталу з метою подальшого його збільшення»
Л. Борщ [70]	«інвестиції – це економічні ресурси, які спрямовуються на збільшення як реального капіталу суспільства, тобто на розширення чи модернізацію виробничого апарату, так і інвестиції в «людський капітал»»
З. Боді, А. Маркус А. Кейн [72]	«інвестиції - витрачання у даний час грошових або інших засобів в очікуванні отримання майбутньої вигоди»
В. Федоренко [26]	«інвестиції - вкладання капіталу з метою подальшого його збільшення»
І. Ліпсиц, В. Коссос [64, с. 142]	«інвестиції – це потік оплат і виплат (витрати), що починаються з виплат (витрат)»
Г. Подшиваленко [46]	«інвестиції – це сукупності витрат, що реалізуються у формі цілеспрямованого вкладення капіталу на певний термін у різні галузі і сфери економіки, в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності для отримання прибутку (доходу) і досягнення як індивідуальних, цілей інвестора, так і позитивного соціального ефекту»
А. Дука [66, с. 31]	«під інвестиціями слід розуміти всі види економічних ресурсів, які вкладаються у поточному періоді у відповідні об'єкти, створення яких сприяє забезпеченню розширеного відтворення, а використання компенсує інвестору відмову від поточного споживання вкладених ресурсів шляхом отримання у майбутньому вигід»
С. Мочерний [23]	«інвестиції – це довготермінові вкладення капіталу в різні сфери та галузі народного господарства всередині країни та за її межами з метою привласнення прибутку»
О. Крутик, О. Нікольська [70, с. 27]	«інвестиції – це динамічний процес зміни форм капіталу, послідовного перетворення початкових ресурсів і цінностей в інвестиційні витрати та перетворення вкладених коштів у приріст капітальної вартості у формі доходу або соціального ефекту»

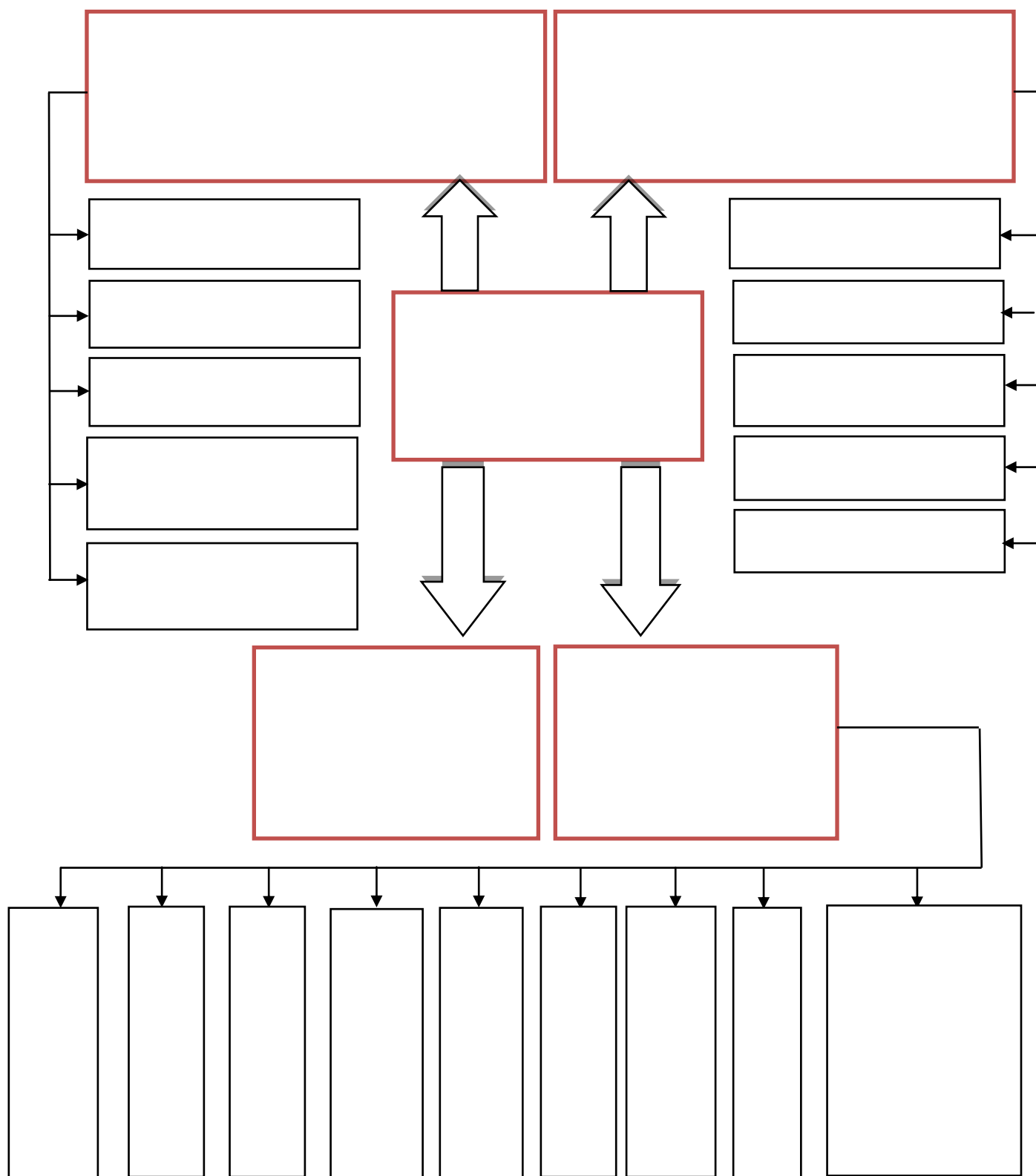

Рис. Б 2. Розподіл основних критеріїв оцінювання конкурентоспроможності держав, що використовує IMD [122]

Додаток Б 1

Таблиця Б 1

Показники соціально-економічного розвитку держав Європейського Союзу та України у 2012 р.

№	Держави	Рівень безробіття, %	Рівень інфляції, %	Частка інвестицій у ВВП, %	Сальдо міграції	Фінансування НДКР, % у ВВП	Заробітна плата, % у ВВП	Домогосподарств, % виплат	ВНД на душу населення, тис. дол.	Рівень зайнятості, %	Рівень безробіття молоді, %	Середня тривалість життя жінок, років	Середня тривалість життя чоловіків, років	Народжуваність, ‰	Смертність, ‰	Природний приріст, ‰
1	Бельгія	7,0	4,5	22,6	5,579	1,92	51,2	52,0	44,330	34,5	18,0	82,60	77,60	11,672	9,488	2,184
2	Болгарія	5,6	12,0	33,4	-0,115	0,49	36,2	68,2	5,490	46,0	12,7	77,03	69,78	10,194	14,498	-4,304
3	Чехія	4,4	6,3	23,9	6,887	1,47	44,3	49,7	16,600	47,6	9,9	80,52	74,06	11,470	10,068	1,403
4	Данія	3,3	3,6	20,9	4,590	2,72	56,7	48,7	59,130	57,0	7,6	80,99	76,52	11,839	9,937	1,902
5	Німеччина	7,3	2,8	19	-0,652	2,63	49,0	56,5	42,440	53,8	9,9	82,67	77,63	8,312	10,284	-1,972
6	Греція	7,7	4,2	19,4	3,392	0,58	34,6	72,5	28,650	42,8	22,1	82,35	77,69	10,278	9,522	0,756
7	Іспанія	11,3	4,1	28,8	9,083	1,35	48,4	57,2	31,960	45,6	24,6	84,32	78,01	11,391	8,513	2,878
8	Франція	7,8	3,2	21,8	1,198	2,02	51,6	57,0	42,250	38,2	19,1	84,83	77,60	13,013	8,478	4,535
9	Італія	6,7	3,5	20,7	7,216	1,18	41,9	59,3	35,240	34,4	21,2	84,22	78,71	9,624	9,686	-0,100
10	Кіпр	3,6	4,4	23,3	4,442	0,46	44,0	69,5	22,950	54,8	8,8	83,09	78,45	11,569	6,421	5,148
11	Люксембург	4,9	4,1	19,3	15,758	1,62	44,2	32,4	84,890	34,1	17,3	83,06	78,11	11,452	7,357	4,095
12	Угорщина	7,8	6,0	20,9	1,631	1,00	46,5	54,0	12,810	31,4	19,9	78,25	69,97	9,882	12,951	-3,068
13	Мальта	5,9	4,7	16,3	5,908	0,54	43,8	63,4	16,680	29,2	11,9	82,33	77,08	10,018	7,870	2,148
14	Нідерланди	2,8	2,2	20,4	1,172	1,63	49,5	45,7	50,150	53,0	5,3	82,47	78,43	11,142	8,115	3,010
15	Австрія	3,8	3,2	21,8	4,078	2,67	49,1	52,8	46,260	41,0	8,0	83,28	77,75	9,326	9,006	0,320
16	Польща	7,1	4,2	22,1	-0,390	0,61	37,1	61,7	11,880	31,6	17,3	80,02	71,26	10,872	9,951	0,921
17	Португалія	7,7	2,7	21,7	0,881	1,51	50,2	66,5	20,560	50,8	16,4	82,41	76,24	9,847	9,817	0,030
18	Фінляндія	6,4	3,9	21,6	2,897	3,73	49,5	51,8	48,120	56,5	16,5	83,28	76,47	11,204	9,240	1,964
19	Швеція	6,2	3,3	20,1	6,027	3,75	53,5	46,7	50,940	70,1	20,0	83,25	79,19	11,855	9,919	1,936
20	Великобританія	5,6	3,6	16,8	3,686	1,88	53,3	64,1	45,390	58,0	15,0	81,88	77,70	12,935	9,439	3,496
21	Україна	6,4	25,2	26,4	0,322	0,90	49,0	62,2	3,210	59,3	13,3	74,28	62,51	11,000	16,300	-5,300

Рейтинг субіндексів ведення бізнесу в Україні

1. Започаткування бізнесу (50 місце)

Значне покращення позицій України за субіндексом "Започаткування бізнесу" (на 66 позицій) відбулося у першу чергу завдяки прийняттю Закону України від 21.04.2011 № 3263-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва". Так, відповідно до нього в Україні були скасовані вимоги до мінімального розміру статутного капіталу підприємств, а також вимоги щодо обов'язкового нотаріального засвідчення ряду документів при створенні юридичної особи. Внаслідок останнього було зменшено кількість процедур при започаткуванні бізнесу (до 7 процедур проти 9 процедур згідно попереднього рейтингу), вартість відкриття підприємства зменшилася майже у 3 рази – до 1,5% від річного доходу особи, а тривалість скоротилася на 2 дні (до 22 днів). **Варто зазначити, що тривалість процедур із відкриття нового бізнесу в Україні є значно нижчою, ніж у середньому у світі (30 днів) та нижчою, ніж у Польщі (32 дні).** Крім того, відсутність вимоги щодо мінімального розміру статутного капіталу є світовою практикою, що набуває все більшого поширення. Зокрема дана вимога відсутня у Німеччині, США та Грузії, але ще діє у Росії (1,4% від річного доходу особи) та Польщі (13%).

Таблиця В 1

Рейтинг субіндекси започаткування бізнесу в Україні та інших країнах світу

	Процедури (кількість)	Час (днів)	Витрати (% від душевого доходу)	Мінімальний капітал (% від душевого доходу)	Місце у рейтингу
Україна	7	22	1,5	0,0	50
Росія	8	18	2,0	1,4	101
Польща	6	32	14,4	13,0	124
Грузія	2	2	3,8	0,0	7
Латвія	4	16	2,3	0,0	59
Німеччина	9	15	4,9	0,0	106
Білорусь	5	5	2,3	0,0	9
США	6	6	1,4	0,0	13

2. Реєстрація власності (149 місце)

Покращення позицій України за субіндексом "Реєстрація власності" (на 19 позицій) пов'язана із прийняттям та набуття чинності ряду нормативно-правових актів, що впорядковують як процес реєстрації прав власності у цілому, так і процес реєстрації прав власності на землю зокрема. Так, було прийнято Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI "Про Державний земельний кадастр" та постанову Кабінету Міністрів України від 22.06.2011 №703 "Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно", відповідно до яких встановлено чіткі строки щодо проведення процедури реєстрації прав власності вповноваженими органами державної влади.

Як наслідок, при незмінності кількості процедур із реєстрації прав власності (10 процедур) тривалість даного процесу бала скорочена майже у двічі – до 69 днів.

Крім того, рівень витрат на оформлення скоротився на 0,2 вп. - до 3,7% від вартості об'єкту власності.

Таблиця В 2

Рейтинг субіндексу реєстрація власності в Україні та інших країнах світу

	Процедури (кількість)	Час (днів)	Витрати (% вартості об'єкту власності)	Місце у рейтингу
Україна	10	69	3,7	149
Росія	5	44	0,2	46
Польща	6	54	0,4	62
Грузія	1	2	0,1	1
Латвія	5	18	2,0	31
Німеччина	5	40	5,7	81
Білорусь	2	10	0,0	3
США	4	12	3,5	25

3. Сплата податків (165 місце).

У рейтингу Doing Business 2013 за субіндексом "Сплата податків" Україна не лише покращила власну позицію на 18 пунктів, а й потрапила до десятки країн-найбільших реформаторів даної сфери діяльності за останні 7 років - 6 місце. Так, за даний період Україна наблизилась до оптимального значення на 31 в.п. (з 16% до 47% від оптимального значення).

Завдяки проведенню податкової реформи в Україні поступово скорочується як рівень податкового навантаження, так і кількість та тривалість платежів із сплати податків.

Зокрема завдяки прийняттю та набуттю чинності ряду положень Податкового кодексу від 02.12.2010 № 2755-VI, Закону України 08.07.2010 № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та інших нормативних актів **кількість податкових платежів на рік було скорочено до 28 проти 135 платежів у попередньому періоді.**

Крім того, завдяки впровадженню в дію пункту 49.4 Податкового кодексу України, відповідно до якого платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації до органу державної податкової служби лише в електронній формі, тривалість процесу сплати податків в Україні була скорочена на 166 годин – до 491 години на рік.

Також згідно з пунктом 10 підрозділу 4 "Перехідних положень" Податкового кодексу України ставка податку на прибуток підприємств з 1 квітня 2011 року була знижена з 25% до 23%, з 1 січня 2012 року – до 21%, а з 1 січня 2013 року буде знижена до 19%. Як наслідок, **відповідно до даних Doing Business середньозважена ставка оподаткування підприємств скоротилася до 55,4% проти 57,1%.**

Довідково. Показник рівня навантаження на суб'єктів господарювання розраховується як співставлення валових доходів та усіх податків, які сплачуються компанією. Податок на додану вартість та податок з доходів фізичних осіб не включається до даного розрахунку.

Таблиця В 3

Рейтинг субіндексу податкової системи в Україні та інших країнах світу

	Платежі (кількість)	Час (кількість годин на рік)	Середньозважена ставка оподаткування, %	Місце у рейтингу
Україна	28	491	55,4	165
Росія	7	177	54,1	64
Польща	18	286	43,8	114
Грузія	5	280	16,5	33
Латвія	7	264	36,6	52
Німеччина	9	207	46,8	72

	Платежі (кількість)	Час (кількість годин на рік)	Середньозважена ставка оподаткування, %	Місце у рейтингу
Білорусь	10	338	60,7	129
США	11	175	46,7	69

4. Підключення до мережі електропостачання (166 місце)

За субіндексом, який оцінює ступінь легкості проходження процедур, необхідних для підключення підприємства¹ до системи електропостачання Україна піднялася на 4 сходинки до 166 місця.

Доступ до енергозабезпечення в Україні пов'язаний із значною тривалістю та зарегламентованістю даного процесу (11 процедур на виконання яких необхідно 285 днів). Однак, у порівнянні із попереднім звітом в Україні спостерігається зменшення витрат необхідних для підключення підприємства до системи електрозабезпечення з 229,2% до 192,3% по відношенню до прибутку на душу населення. Зазначимо, що обсяг витрат в Україні значно нижчий ніж, зокрема, в Росії (1 573,7%), Білорусі (838,8%) та Латвії (389,1%).

Таблиця В 4

Рейтинг субіндекси підключення до системи електрозабезпечення в Україні та інших країнах світу

	Процедури (кількість)	Час (днів)	Витрати (% від прибутку на душу населення)	Місце у рейтингу
Україна	11	285	192,3	166
Росія	10	281	1573,7	184
Польща	6	186	208,3	137
Грузія	4	71	561,8	50
Латвія	5	108	389,1	83
Німеччина	3	17	48,3	2
Білорусь	7	179	838,8	171
США	4	68	16,1	19

Складність умов підключення до мережі електропостачання в Україні пов'язана з високим рівнем монополізації даного ринку, відсутністю конкуренції між електропостачальними компаніями та значною часткою державної власності серед підприємств з виробництва та постачання електроенергії. Однак, починаючи з 2012 року спостерігається інтенсивний процес приватизації у даній сфері, покликаний передати ряд енергетичних компаній ефективному власнику, а також посилити конкуренцію та ефективність роботи на ринку енергопостачання.

Довідково. За даними Фонду державного майна із 11 договорів купівлі - продажу пакетів акцій акціонерних товариств у січні-липні 2012 року на загальну суму 4,9 млрд. грн. 8 договорів на суму 4,8 млрд. грн. стосувалися підприємств енергетичної сфери.

5. Виконання зобов'язань по контракту (42 місце)

Місце у рейтингу за даним субіндексом підвищилося на 2 пункти до 42 позиції. Даний субіндекс відображає складність, а також втрати часу та капіталу, які можуть бути понесені у зв'язку з необхідністю вимагання від контрагента виконання ним своїх зобов'язань через арбітражний суд та інші процедури, у т.ч. впровадження рішень суду. Хоча серед представлених країн Україна має відносно високі витрати (41,5% від суми вимоги), але водночас – досить швидкі терміни вирішення боргової суперечки (30 процедур, на які

¹На прикладі складського приміщення.

витрачається близько 343 днів). Заощаджений таким чином час може частково компенсувати понесені витрати, оскільки в країні з високою вартістю банківського капіталу, швидкість його обертання стає запорукою успішного ведення бізнесу.

Таблиця В 5

**Рейтинг субіндекси виконання зобов'язань по контракту в Україні та
Інших країнах світу**

	Процедури (кількість)	Час (днів)	Витрати (% від суми вимоги)	Місце у рейтингу
Україна	30	343	41,5	42
Росія	36	270	13,4	11
Польща	33	685	19,0	56
Грузія	33	285	29,9	30
Латвія	27	469	23,1	24
Німеччина	30	394	14,4	5
Білорусь	29	275	23,4	13
США	32	370	14,4	6

6. Банкрутство (157 місце)

Україна за даним субіндексом дещо збільшила свою позицію у рейтингу Doing Business 2013 (на 1 пункт), що відбулось не внаслідок поліпшення власних показників, а погіршення складових субіндексу в інших країнах. Зафіксовано зменшення частки поверненого капіталу кредиторам з 8,9 центів за 1 доллар до 8,7 центів. Також стримуючим фактором виступають високі витрати підприємств під час процедури банкрутства, що в Україні складають 42% від статутного капіталу. Високі витрати підприємства при його закритті (судові витрати, оплата послуг юристів, ліквідаційної комісії тощо) не дозволяють власникам та кредиторам в належній мірі розподілити майно компанії, що ліквідується.

Таблиця В 6

Рейтинг субіндекси банкрутство в Україні та інших країнах світу

	Час (років)	Витрати (% від статутного фонду)	Рівень повернення боргів при банкрутстві (центів на доллар)	Місце
Україна	2,9	42	8,7	157
Росія	2,0	9	43,4	53
Польща	3,0	15	54,5	37
Грузія	2,0	4	35,7	81
Латвія	3,0	13	59,8	33
Німеччина	1,2	8	78,1	19
Білорусь	3,0	22	43,0	56
США	1,5	7	81,5	16

7. Отримання кредиту (23 місце)

Україна за даним субіндексом знаходиться на 23 місці, що свідчить про розвиненість її фінансово-кредитної системи з точки зору захисту прав та інтересів кредиторів. У Doing Business 2013 рейтинг України залишився без змін, що було обумовлено незмінністю складових субіндекси порівняно із попереднім роком. Разом з тим, кількість позичальників у приватному реєстрі (по відношенню до дорослого населення) збільшилась з 17% до 23,3%.

За субіндексом “Отримання кредиту” Україна знаходиться у рейтингу на одній сходинці із Німеччиною та випереджає Росію та Білорусь на 81 позицію. Разом з тим місце України нижче ніж в Грузії, США та Польщі (4 місце у рейтингу).

Таблиця В 7

Рейтинг субіндекси отримання кредиту в Україні та інших країнах світу

	Рівень правової захищеності (0-10)	Рейтинг доступності кредитної інформації (0-6)	Кількість позичальників у публічному реєстрі (% дорослого населення)	Кількість позичальників у приватному реєстрі (% дорослого населення)	Місце у рейтингу
Україна	9	4	0,0	23,3	23
Росія	3	5	0,0	45,4	104
Польща	9	6	0,0	76,9	4
Грузія	9	6	0,0	35,5	4
Латвія	10	5	63,8	0,0	4
Німеччина	7	6	1,3	100,0	23
Білорусь	3	5	56,2	0,0	104
США	9	6	0,0	100,0	4

8. Дозвільна система у будівництві (183 місце).

Найгіршу позицію з усіх субіндексів Україна має за субіндексом "Дозвільна система у будівництві", випереджаючи лише Албанію та Еритрею² (обидві країни знаходяться на 185 місці). Так, процес отримання дозволу в Україні вимагає проходження 20 процедур із загальною тривалістю 375 днів та вартістю у 1262,6% від середнього доходу на душу населення в країні.

Відсутність прогресу України у даній сфері пов'язана, зокрема, із тривалою імплементацією Закону України від 17.02.2011 № 3038-VI "Про регулювання містобудівної діяльності", покликаною значно спростити процедуру отримання дозволів на будівництво в країні. Так, з метою впровадження в дію норм зазначеного Закону, у 2011 році було прийнято 21 постанову Уряду, 15 наказів Мінрегіону, внесено зміни в 23 Закони України і один декрет Кабінету Міністрів³. Очікується, що у найближчий час даний процес буде завершено і це дозволить суттєво спростити процедуру отримання дозволів на будівництво.

Таблиця В 8

Рейтинг субіндексу дозвільна система у будівництві в Україні та інших країнах світу

	Процедури (кількість)	Час (днів)	Витрати (% від душевого доходу)	Місце у рейтингу
Україна	20	375	1262,6	183
Росія	42	344	129,2	178
Польща	29	301	49,4	161
Грузія	9	74	17,7	3
Латвія	21	203	18,6	113
Німеччина	9	97	48,1	14
Білорусь	12	130	24,8	30
США	15	27	14,4	17

9. Зовнішня торгівля (145 місце).

Погіршення позиції України за субіндексом "Зовнішня торгівля" у рейтингу Doing Business 2013 (на 1 пункт) відбулось в основному, не через зростання вартості та терміну

² В Албанії та Еритреї встановлено ряд заборон щодо отримання дозволу на приватне будівництво

³ Дані Мінрегіону від 05.01.2012.

оформлення документів при експортно – імпорتنих операціях, а внаслідок більш динамічної лібералізації умов здійснення зовнішньої торгівлі в інших країнах світу.

Усі складові субіндексу стану проведення зовнішньої торгівлі у рейтингу Doing Business 2013 порівняно із попереднім звітом залишилися без змін.

Таблиця В 9

Рейтинг субіндексу зовнішньої торгівлі в Україні та інших країнах світу

	Документи на оформлення експорту (кількість)	Час на оформлення експорту (днів)	Витрати на оформлення експорту (дол. США на контейнер)	Документи на оформлення імпорту (кількість)	Час на оформлення імпорту (днів)	Витрати на оформлення імпорту (дол. США на контейнер)	Місце у рейтингу
Україна	6	30	1865	8	33	2155	145
Росія	8	21	2820	11	36	2920	162
Польща	5	17	1050	5	16	1025	50
Грузія	4	9	1355	4	10	1595	38
Латвія	5	10	600	6	11	801	16
Німеччина	4	7	872	5	7	937	13
Білорусь	9	15	1510	10	30	2315	151
США	4	6	1090	5	5	1315	22

10. Захист прав інвесторів (117 місце)

За даним субіндексом позиція України погіршилася на 3 пункти (до 117 місця). Це зумовлено незмінністю позицій України (у порівнянні з попереднім рейтингом) за основними його індикаторами. Так, за індексом впливу міноритарних акціонерів на діяльність компанії Україна отримала 7 балів (з 10 можливих), за індексом повноважень прийняття рішення на фірмах – 5 балів, а за показником відповідальності керівництва перед акціонерами – лише 2 бали. Як наслідок, інтегральний показник захисту прав інвесторів склав лише 4,7 бали, що відповідає рівню Російської Федерації, але є значно нижчим ніж у США (8,3 бали), Грузії (7 балів) чи Польщі (6 балів).

Таблиця В 10

Рейтинг субіндекси захисту прав інвесторів в Україні та інших країнах світу

	Індекс повноважень прийняття рішення на фірмах	Індекс відповідальності керівництва фірм	Індекс впливу власників акцій	Індекс захисту інвесторів (розраховується на підставі перших 3-х)	Місце у рейтингу
Україна	5	2	7	4,7	117
Росія	6	2	6	4,7	117
Польща	7	2	9	6,0	49
Грузія	9	6	6	7,0	19
Латвія	5	4	8	5,7	70
Німеччина	5	5	5	5,0	100
Білорусь	7	1	8	5,3	82

Додаток Д

Таблиця Д 1

Індекс конкурентоспроможності регіонів України за 2012 р.

Номер з/п	Показник	Рейтинг/ 27	Бал	У порівнянні із середнім значенням	Середнє за регіонами	Кращий регіон	
						Бал	Назва регіону
	Індекс конкурентоспроможності регіонів України 2012 р.	3	4,16	+	4,00	4,37	Київ
	Субіндекс А: Базові вимоги	14	4,46	-	4,47	4,67	Київ
	Субіндекс Б: Підсилювачі ефективності	2	4,02	+	3,73	4,30	Київ
	Субіндекс В: Фактори розвитку та інноваційного потенціалу	3	3,72	+	3,44	3,76	Донецька обл.
	Складова 1: Інституції	19	3,70	-	3,77	4,04	Волинська обл.
1.01	Права власності	18	4,35	-	3,40	4,80	Закарпатська обл.
1.02	Охорона інтелектуальної власності	22	2,90	-	3,10	3,51	Волинська обл.
1.03	Нецільове використання бюджетних коштів	21	3,34	-	3,64	4,24	Волинська обл.
1.04	Довіра громадськості до політиків	7	2,58	+	2,45	2,91	Чернівецька обл.
1.05	Хабарі та неформальні платежі	22	3,65	-	3,91	4,40	Чернівецька обл.
1.06	Незалежність судової системи	24	2,61	-	2,86	3,25	Чернівецька обл.
1.07	Фаритизм у рішеннях чиновників	21	2,81	-	3,03	3,59	Волинська обл.
1.08	Марнотратство у бюджетних витратах	16	3,94	-	4,01	4,55	Рівненська обл.
1.09	Тиск адміністративного регулювання	18	3,02	-	3,15	3,91	Чернівецька обл.
1.10	Ефективність правової системи у врегулюванні суперечок	20	2,87	-	2,96	3,37	Чернівецька обл.
1.11	Ефективність правової системи в оскаржуванні регуляторних актів	15	2,95	-	2,99	3,46	Чернівецька обл.
1.12	Прозорість політики держорганів	14	4,69	-	4,71	5,13	Закарпатська обл.
1.13	Держслужби на підтримку бізнесу	13	3,46	-	3,51	4,30	Рівненська обл.
1.14	Втрати бізнесу від загрози тероризму	22	6,26	-	6,42	6,64	Тернопільська обл.
1.15	Втрати бізнесу від злочинності та насильства	24	4,35	-	4,60	5,00	Вінницька обл.
1.16	Організована злочинність	22	4,64	-	4,96	5,45	Кіровоградська обл.
1.17	Надійність роботи правоохоронних органів	25	3,79	-	4,09	4,61	Чернівецька обл.
1.18	Корпоративна етика	1	3,77	+	3,47	3,77	Дніпропетровська обл.
1.19	Рівень стандартів аудиту та звітності	1	3,77	=	3,77	3,77	Для всіх (27)
1.20	Ефективність корпоративного управління	2	5,38	+	5,07	5,47	Донецька обл.
1.21	Захист інтересів міноритарних акціонерів	10	3,47	+	3,41	3,83	Хмельницька обл.
1.22	Надійність захисту інвесторів (1 – 10, 10 – кращий) *	1	4,70	=	4,70	4,70	Для всіх (27)
	Складова 2: Інфраструктура	9	3,99	+	3,81	5,03	Київ
2.01	Якість інфраструктури в цілому	13	4,32	-	4,34	4,79	Київська обл.
2.02	Якість доріг	12	3,52	+	3,45	4,22	Київська обл.

2.03	Якість залізничної інфраструктури	2	5,32	+	4,91	5,49	Харківська обл.
2.04	Якість портової інфраструктури	9	3,19	+	2,78	5,13	Одеська обл.
2.05	Якість інфраструктури повітряних перевезень	8	4,16	+	3,13	5,55	Київ
2.06	Пасажири обігу авіаційного транспорту (на тиждень, млн. місць* км) *	6	1,00	-	1,02	1,30	Декілька (2)
2.07	Якість електропостачання	12	4,66	+	4,59	5,17	Сумська обл.
2.08	Кількість абонентів мобільного зв'язку (на 100 осіб) * ½	20	98,50	-	116,63	283,30	Київ
2.09	Кількість телефонних ліній (на 100 мешканців) * ½	5	29,20	+	25,12	60,00	Одеська обл.
	Складова 3: Макроекономічне середовище	1	4,52	=	4,52	4,52	Для всіх (27)
3.01	Сальдо держбюджету (% ВВП) *	1	-1,79	=	-1,79	-1,79	Для всіх (27)
3.02	Норма внутрішніх заощаджень (% ВВП) *	1	17,45	=	17,45	17,45	Для всіх (27)
3.03	Інфляція (%) *	1	7,96	=	7,96	7,96	Для всіх (27)
3.04	Державний борг (% ВВП) *	1	36,50	=	36,50	36,50	Для всіх (27)
3.05	Кредитний рейтинг держави *	1	34,40	=	34,40	34,40	Для всіх (27)
	Складова 4: Охорона здоров'я та початкова освіта	23	5,63	-	5,76	6,00	Чернівецька обл.
4.01	Вплив малярії на ведення бізнесу	н/з	н/з		н/з	н/з	Для всіх (27)
4.02	Захворюваність на малярію *	н/в	н/в		н/в	н/в	Для всіх (27)
4.03	Вплив туберкульозу на ведення бізнесу	24	3,77	-	3,99	4,55	Київ
4.04	Захворювання на туберкульоз (випадків на 100 000 мешканців) *	26	95,40	-	65,81	38,90	Київ
4.05	Вплив ВІЛ/СНІД на ведення бізнесу	24	4,80	-	4,98	5,30	Волинська обл.
4.06	Поширеність ВІЛ (% дорослого населення) *	26	1,06	-	0,40	0,03	Закарпатська обл.
4.07	Дитяча смерть (смерть на 1 000 немовлят) *	22	9,70	-	8,92	6,10	Полтавська обл.
4.08	Середня очікувана тривалість життя (років при народженні) *	23	69,16	-	70,55	73,66	Київ
4.09	Якість початкової освіти	15	3,58	-	3,89	4,39	Чернівецька обл.
4.10	Охоплення початковою освітою (%) *	14	93,60	-	93,99	100,00	Декілька (2)
	Складова 5: Вища освіта та професійна підготовка	6	4,73	+	4,49	5,10	Харківська обл.
5.01	Охоплення середньою освітою (%) *	5	98,50	+	94,52	100,00	Декілька (3)
5.02	Охоплення вищою освітою (%) *	6	70,36	+	57,40	100	Декілька (2)
5.03	Якість системи освіти	9	4,13	+	4,00	4,46	Рівненська обл.
5.04	Якість викладання математики та природничих наук	26	3,98	-	4,25	4,82	Севастополь
5.05	Якість шкіл менеджменту	9	3,32	+	3,13	3,64	Київ
5.06	Доступ до Інтернету в учбових закладах	20	4,32	-	4,46	5,02	Севастополь
5.07	Доступність дослідницьких та освітніх послуг	3	4,91	+	4,55	5,02	Харківська обл.
5.08	Підвищення кваліфікації персоналу	21	3,02	-	3,12	3,42	Донецька обл.
	Складова 6: Ефективність ринку товарів	6	4,03	+	3,94	4,12	Київська обл.
6.01	Інтенсивність конкуренції на внутрішньому ринку	4	4,64	+	4,39	4,80	Київ
6.02	Ступінь монополізації ринку	26	3,37	-	3,98	4,39	Хмельницька обл.
6.03	Ефективність антимонопольної політики	11	3,35	+	3,23	3,63	Волинська обл.
6.04	Вплив оподаткування	14	3,12	-	3,13	3,52	Кіровоградська обл.
6.05	Сукупна податкова ставка (% прибутку) * ½	1	57,10	=	57,10	57,10	Для всіх (27)

6.06	Кількість процедур, необхідних для відкриття бізнесу *	1	9,00	=	9,00	9,00	Для всіх (27)
6.07	Час, необхідний для відкриття бізнесу (днів) *	1	24,00	=	24,00	24,00	Для всіх (27)
6.08	Витрати на проведення аграрної політики	8	3,21	+	3,08	3,64	Волинська обл.
6.09	Переважаючі торговельні бар'єри	15	4,13	-	4,22	4,95	Херсонська обл.
6.10	Митні тарифи *	1	2,92	=	2,92	2,92	Для всіх (27)
6.11	Частка іноземної валюти	8	3,27	+	3,10	4,02	Закарпатська обл.
6.12	Вплив регулювання на прямі іноземні інвестиції	18	4,02	-	4,12	4,66	Сумська обл.
6.13	Тягар митних процедур	18	3,10	-	3,11	3,68	Кіровоградська обл.
6.14	Частка імпорту у ВРП *	7	47,87	+	36,66	103,72	Закарпатська обл.
6.15	Ступінь орієнтованості на клієнта	2	4,99	+	4,75	5,09	Чернівецька обл.
6.16	Вибагливість покупця	10	3,48	+	3,40	3,72	Київська обл.
	Складова 7: Ефективність ринку праці	5	4,85	+	4,78	4,93	Чернігівська обл.
7.01	Співпраця у відносинах працівник-працедавець	16	4,85	-	4,87	5,17	Чернівецька обл.
7.02	Гнучкість при встановленні заробітної плати	6	5,45	+	5,33	5,71	Київ
7.03	Практика наймання і звільнення	2	4,81	+	4,58	13,00	Черкаська обл.
7.04	Витрати, пов'язані зі звільненням (тижнів заробітної платні) *	1	13,00	=	13,00	5,57	Для всіх (27)
7.05	Оплата праці та продуктивність	12	5,11	+	5,11	4,48	Чернігівська обл.
7.06	Ставка на професійне управління	5	4,39	+	4,21	3,38	Рівненська обл.
7.07	Відтік розумів	2	3,11	+	2,68	0,98	Київська обл.
7.08	Частка жінок у робочій силі (% участі чоловіків) *	22	0,84	-	0,87	3,52	Чернігівська обл.
7.09	Вплив оподаткування	14	3,12	-	3,13		Кіровоградська обл.
	Складова 8: Рівень розвитку фінансового ринку	6	4,08	+	4,00	4,17	Волинська обл.
8.01	Наявність фінансових послуг	10	4,88	+	4,79	5,06	Донецька обл.
8.02	Доступність фінансових послуг	5	4,30	+	4,17	4,51	Рівненська обл.
8.03	Отримання фінансування на внутрішньому фондовому ринку	7	2,94	+	2,77	3,30	Донецька обл.
8.04	Легкість отримання позичок	8	2,55	+	2,47	2,84	Івано-Франківська обл.
8.05	Доступність венчурного капіталу	7	2,23	+	2,13	2,46	Волинська обл.
8.06	Надійність банків	6	4,80	+	4,64	4,97	Київська обл.
8.07	Регулювання фондового ринку	13	3,15	+	3,15	3,65	Волинська обл.
8.08	Індекс надійності юридичних прав (1 – 10, 10 – кращий) *	1	9,00	=	9,00	9,00	Для всіх (27)
	Складова 9: Технологічна готовність	4	3,34	+	3,10	4,29	Київ
9.01	Доступність новітніх технологій	4	3,91	+	3,52	4,22	Донецька обл.
9.02	Впровадження технологій на рівні компаній	3	4,52	+	4,21	4,68	Донецька обл.
9.03	Прямі іноземні інвестиції та передача технологій	4	3,81	+	3,44	4,12	Закарпатська обл.
9.04	Інтернет-користувачі (на 100 осіб) *	4	33,51	+	24,22	82,37	Київ
	Складова 10: Розмір ринку	2	3,06	+	2,10	3,69	Київ
10.01	Індекс розміру внутрішнього ринку *	2	2,75	+	1,91	3,56	Київ
10.02	Індекс розвитку зовнішнього ринку *	3	4,00	+	2,69	4,31	Донецька обл.

	Складова 11: Рівень розвитку бізнесу	2	4,14	+	3,89	4,18	Донецька обл.
11.01	Кількість місцевих постачальників	2	5,13	+	4,72	5,15	Донецька обл.
11.02	Якість місцевих постачальників	1	4,37	+	4,12	4,37	Дніпропетровська обл.
11.03	Рівень розвитку бізнес-кластерів	2	4,84	+	3,82	5,25	Донецька обл.
11.04	Природа конкурентної переваги	7	3,43	+	3,35	3,88	АР Крим
11.05	Ширина ланцюжка доданої вартості	6	3,68	+	3,44	3,98	Сумська обл.
11.06	Контроль міжнародної дистрибуції	20	4,50	-	4,60	5,13	Сумська обл.
11.07	Рівень розвитку виробничих процесів	12	3,29	+	3,27	3,80	Київська обл.
11.08	Рівень маркетингу	4	4,26	+	3,94	4,52	Донецька обл.
11.09	Готовність делегувати повноваження	6	3,68	+	3,55	3,80	Київська обл.
11.10	Ставка на професійне управління	5	4,39	+	4,21	4,48	Рівненська обл.
	Складова 12: Інновації	4	3,30	+	2,99	3,44	Харківська обл.
12.01	Здатність до інновацій	7	3,80	+	3,55	3,92	Харківська обл.
12.02	Якість науково-дослідних закладів	5	4,13	+	3,76	4,65	Харківська обл.
12.03	Витрати компаній на НДДКР	2	3,28	+	2,82	3,30	Сумська обл.
12.04	Співпраця університетів і бізнесу в НДДКР	2	3,67	+	3,09	3,86	Харківська обл.
12.05	Держзакупівлі високотехнологічної продукції	10	3,06	+	2,96	3,36	Донецька обл.
12.06	Наявність наукових та інженерних кадрів	4	4,16	+	3,57	4,42	Харківська обл.
12.07	Патенти на винаходи (на млн. осіб) *	5	1,18	+	1,11	1,71	Київ
12.08	Охорона інтелектуальної власності	22	2,90	-	3,10	3,51	Волинська обл.

Джерело: сформовано автором за даними [94]

Примітки: н/з – не застосовується;

«Декілька» - означає, що кращий бал отримав більше ніж один регіон;

н/в – немає випадків;

* - статистичні дані;

«+» - краще, ніж в середньому за регіонами;

«-» - гірше, ніж в середньому за регіонами;

«=» - однаково в усіх регіонах.

Додаток Д
Таблиця Д 2

Додаток
до регіональної цільової
програми розвитку
інвестиційної
діяльності на 2012-2015 роки

Перелік заходів,
обсяги та джерела фінансування регіональної цільової програми

Назва замовника: **управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації**

Назва програми: **регіональна цільова програма розвитку інвестиційної діяльності на 2012-2015 роки, фінансування якої здійснюватиметься у межах асигнувань, що виділятимуться з обласного бюджету**

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
Створення умов для ефективного залучення інвестицій та розбудова інвестиційної інфраструктури									
1	Завершення роботи з розроблення схеми планування територій області	Департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури облдержадміністрації, головне управління Держземагентства в області, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013-2014 р.						Затверджені схеми планування територій
2	Проведення інвентаризації земель населених пунктів та земель несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів	Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, головне управління Держземагентства в області	2013-2015 р.						Актуалізація інформації про земельні ділянки
3	Аналіз земельних ділянок, що мають належну інженерну інфраструктуру, придатну для створення індустріальних парків, але не використовуються, на предмет можливості їх використання з такою метою	Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013 р.						Поліпшення передумов для створення індустріальних парків
4	Організаційні заходи щодо створення центрів надання адміністративних послуг і розширення їх мережі	Місцеві органи виконавчої влади, департамент економіки облдержадміністрації	2013 р.						Реформування системи надання адміністративних послуг і покращення їх якості
5	Створення «інвестиційних карт» найбільш привабливих об'єктів для інвестування	Місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування	2013-2015 р.						Поліпшення взаємодії з інвесторами
6	Активізація роботи з пошуку інвесторів для розбудови об'єктів соціально-культурного і господарського призначення	Місцеві органи виконавчої влади	2013-2015 р.						Введення в експлуатацію об'єктів соціально-культурного і господарського призначення

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
7	Проведення робіт з розмежування земель державної та комунальної власності	Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, головне управління Держземагентства в області	2013-2015 р.						Документальне підтвердження меж
8	Коригування генеральних планів населених пунктів з метою зменшення адміністративного навантаження на інвестора та з метою конкретного визначення перспективних територій для реалізації інвестиційних проєктів, подання на затвердження відповідним місцевим радам	Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури облдержадміністрації	2013-2015 р.						Підвищення якості містобудівної документації
9	Передбачення інвестиційно привабливих ділянок (площадок) у генеральних планах територій з метою їх презентації потенційним інвесторам	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації	2013-2015 р.						Збільшення кількості інвестиційно привабливих територій
10	Підготовка пакетів документів на земельні ділянки, які пропонуються для продажу (надання в оренду) потенційним інвесторам	Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, головне управління Держземагентства в області	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	73 23 25 25	73 23 25 25			Скорочення термінів підготовки пакетів документів на аукціон для реалізації пріоритетних проєктів
11	Сприяння інвесторам в інженерному та логістичному облаштуванні ділянок (площадок) з метою створення сприятливих умов для реалізації проєктів	Департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури, управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013-2015 р.						Поліпшення інженерної інфраструктури та умов для реалізації проєктів
12	Підготовка пропозицій щодо утворення в області промислових, індустріальних і технологічних парків на основі вивчення та комплексного аналізу інфраструктури територій, розроблення відповідної документації, їх державна реєстрація	ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, головне управління Держземагентства в області, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	77 27 25 25	77 27 25 25			Аналітичні матеріали щодо створення промислових зон
13	Створення та забезпечення функціонування системи "єдиного інвестиційного вікна" з метою взаємодії інвесторів з органами влади для одержання ліцензій, дозволів, погоджень, вирішення земельних питань тощо	ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013-2015 р.						Спрощення дозвольно-реєстраційних та погоджувальних процедур для інвесторів
Поліпшення іміджу області серед потенційних інвесторів									
14	Проведення заходів щодо налагодження нових зв'язків з інвесторами (виставки, виставкові акції, форуми, ярмарки, торгові місії, бізнес-зустрічі, візити, засідання, наради, конференції, презентації, переговори тощо); участь представників області в аналогічних заходах в Україні та за кордоном з метою представлення економічного, інвестиційного та експортного потенціалу та презентації інвестиційних проєктів	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", Івано-Франківська торгово-промислова палата, райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад	2013-2015 р.р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	1375 450 455 470	1375 450 455 470			Налагодження нових зв'язків з інвесторами
15	Ініціювання проведення на території області І Всеукраїнського форуму міжрегіонального	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, управління зовнішніх	жовтень 2013 р.						Наповнення інвестиційного іміджу

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
	співробітництва	економічних зв'язків і туризму облдержадміністрації							області конкретним змістом
16	Підготовка і виготовлення презентаційних матеріалів, зокрема, буклетів, компакт-дисків, флаєрів, планшетів, інформаційних програм і роликів, плакатів, банерів, стендів, інвестиційних карт, інших презентаційних матеріалів про економічний потенціал, інвестиційний клімат та можливості залучення інвестицій в економіку області та поширення матеріалів серед потенційних інвесторів	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	550 170 180 200	550 170 180 200			Поліпшення рівня поінформованості потенційних інвесторів
17	Виготовлення інформаційних плакатів (постерів) та їх розміщення на біл-бордах	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	35 10 20 5	35 10 20 5			Поліпшення рівня поінформованості потенційних інвесторів
18	Створення та підтримка інвестиційного Інтернет-порталу Івано-Франківської області. Виготовлення та поширення інвестиційного вісника з метою розповсюдження серед потенційних інвесторів	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	16 5 5 6	16 5 5 6			Поліпшення промоції області та якості інвестиційного продукту
19	Виготовлення матеріалів та забезпечення належного функціонування експозиції області на національній виставці інвестиційної привабливості регіонів та на виставці інвестиційних проектів міст і районів області	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки, департамент промисловості та інфраструктури, департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	41 11 20 10	41 11 20 10			Інформування потенційних інвесторів про інвестиційні проекти області
20	Підготовка матеріалів щодо планів участі підприємств області у виставково-презентаційних заходах за межами області	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, управління зовнішніх економічних зв'язків і туризму облдержадміністрації	2013-2015 р.						Поліпшення інформаційної співпраці з учасниками зовнішньоекономічної діяльності
21	Постійне оновлення інвестиційних паспортів області, районів та міст обласного значення	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад	2013-2015 р.						Актуалізація інформації про інвестиційні можливості територій
22	Розробка та затвердження Положення про присвоєння звання "Почесний інвестор Прикарпаття"	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки, департамент промисловості та інфраструктури, департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку", райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення	2013 р.						Наповнення інвестиційного іміджу області конкретним змістом

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
Сприяння реалізації важливих інвестиційних проєктів									
23	Розробка техніко-економічних обґрунтувань щодо впровадження виробництва холодильників і порохотягів на ТОВ „Електролюкс Україна”	ТОВ “Електролюкс Україна”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації	2013 р.	-	1,0 млн. євро	-	-	1,0 млн. євро, кошти підприємств а	Збільшення обсягів виробництва нових видів імпортозамінної техніки. Вихід на нові ринки збуту, підвищення іміджу і репутації продукції підприємства
24	Впровадження проєкту з виробництва холодильників і порохотягів на ТОВ „Електролюкс Україна”	ТОВ “Електролюкс Україна”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації	2014 р.	-	15,0 млн. євро	-	-	15,0 млн. євро, кошти підприємств а	-»-
25	Збільшення потужностей виробництва електрокабельної продукції на ВО “Карпати” для сучасних автомобілів європейського типу, зокрема, освоєння нових видів цієї продукції та створення додатково 200 робочих місць	ВО “Карпати”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради	2013-2015 р.		2,5 млн. дол. США	-	-	2,5 млн. дол. США, кредитні ресурси	Збільшення обсягів виробництва, підвищення іміджу продукції підприємства. Створення на ВО “Карпати” додатково 200 робочих місць
26	Виведення на повну потужність виробництва деталей для автомобільної промисловості на викуплених французькою фірмою „Камелін” у процедурі санації виробничих площ ВАТ „Коломиясільмаш”	ПП “Камінко”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, виконавчий комітет Коломийської міської ради	2013 р.		1,5 млн. євро	-	-	1,5 млн. євро, кошти інвестора	Виведення на повну потужність виробництва деталей для автомобільної промисловості на викуплених французькою фірмою „Камелін” у процедурі санації виробничих площ ВАТ „Коломиясіль-маш”
27	Виведення на проєктну потужність виробництва з ПВХ-С на ТОВ “Карпатнафтохім”	ТОВ “Карпатнафтохім”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, виконавчий комітет Калуської міської ради	2013-2014 р.		20,9 млн. дол. США	-	-	20,9 млн. дол. США, кошти інвестор-ра	Випуск у 2013 р. виробів з ПВХ-С в обсязі 5 тис. тонн і вихід у 2014 році на проєктну потужність (20 тис. тонн в рік)
28	Модернізація та реконструкція виробництва ТОВ “Синтелон УА”	ТОВ “Синтелон УА”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації	2013-2015 р.		10300 тис. грн.			10300 тис. грн., кошти підприємств а	Збільшення виробництва тафтингового покриття, освоєння нових видів продукції
29	Освоєння сучасного виробництва верхнього шару для паркетної дошки на ТОВ “Таркет Вінісін”	ТОВ “Таркет Вінісін”, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації	2013-2014 р.		1,3 млн. євро			1,3 млн. євро, кошти підприємств а	Збільшення обсягів виробництва продукції з метою її реалізації на внутрішньому і зовнішньому ринках

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
30	Проведення реконструкції та модернізації енергетичного обладнання (4 енергоблоки) на Бурштинській ТЕС ПАТ "ДТЕК Західенерго", у тому числі: Блок №5 Блок №10 Блок №9 Блок №8	Бурштинська ТЕС ПАТ "Західенерго"	2013-2015 р.	2013 2014 2014-2015 2015	2384,0 млн. грн 537,0 519,0 661,0 667,0			2384,0 млн. грн., кошти підприємств а	Нарощення генеруючих потужностей енергоблоків
31	Будівництво високовольтних ліній електропередач (ЛЕП-330 кВ "Західно-Українська – Богородчани", ЛЕП-110 кВ "Яворів – Льці"), у тому числі: ЛЕП-110 кВ "Яворів – Льці" ЛЕП-330 кВ "Західно-Українська – Богородчани"	ПАТ "Прикарпаттяобленерго", Західна електроенергетична система НЕК "Укренерго"	2013-2015 р.	2013-2014 2014-2015	500,0 млн. грн. 100,0 400,0			500,0 млн. грн., кошти підприємств	Покращення електропостачання споживачів області, зокрема у гірських районах
32	Реалізація програми капітального будівництва і реконструкції на ПАТ "Нафтохімік Прикарпаття" з метою забезпечення виробництва нафтопродуктів за європейськими стандартами	ПАТ "Нафтохімік Прикарпаття"	2013-2015 р.		350,0 млн. грн.			350,0 млн. грн., кошти підприємств а	Покращення якості нафтопродуктів
33	Будівництво свиногокомплексу у Галицькому районі	ТОВ "Данова", у тому числі: с. Деліїв с.Маріямпіль	2013 р.		110 млн. дан. крон, 45 млн. грн.	-	-	110 млн. данських крон, 45 млн. грн.	Збільшення поголів'я свиней
34	Спорудження зерносушильного комплексу	ПП "Агрофірма "Вільхівці", с.Вільхівці Городенківського району	2013 р.		46 млн. грн.	-	-	46 млн. грн.	Покращення умов зберігання зерна
35	Будівництво біогазової установки	ТзОВ "Данова", с.Копанки Калуського району	2013 р.		50 млн. грн.	-	-	50 млн. грн.	Забезпечення підприємства власними енергоносіями
36	Посадка інтенсивного саду із системою крапельного зрошення	ПП "Аронія", м.Снятин	2013 р.		45 млн. грн.	-	-	45 млн. грн.	Збільшення виробництва плодів
37	Реалізація проекту реконструкції та розвитку агропарку	ТзОВ "Ірлюкс", с.Нова Гута Тисменицького району	2013-2015 р.		100583 тис. євро	-	-	100583 тис. євро	Вирощування хутрових звірів, збільшення поголів'я птиці, замкнутий цикл виробництва, переробки, зберігання с/г продукції та переробки їх відходів

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
Організаційні заходи органів державної влади щодо розвитку інвестиційної діяльності									
38	Внесення на розгляд органів місцевого самоврядування пропозицій щодо надання пільг тим суб'єктам підприємництва, які реалізують перспективні інвестиційні проекти на земельних ділянках, вільних виробничих площах або в промислових зонах, визначених пріоритетними для залучення інвестицій	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення	2013-2015 р.						Поліпшення інвестиційного клімату та умов для діяльності інвесторів
39	Проведення заходів з обміну досвідом з іншими регіонами щодо ефективного залучення інвестицій і супроводження інвестиційних проектів	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	15 5 5 5	15 5 5 5			Покращення інвестиційного клімату в області
40	Розгляд стану підготовки проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку (національні проекти), наданих Державному агентству з інвестицій та управління національними проектами для державного сприяння, з метою вирішення пов'язаних з їх підготовкою проблем	Управління облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.						Забезпечення основних умов підготовки національних проектів
41	Розробка інвестиційних проектів і пропозицій за дорученням місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування	Міські, районні бізнес-центри	2013-2015 р.						Підвищення рівня підготовки інвестиційних проектів
42	Вжиття заходів, спрямованих на реалізацію пріоритетних інвестиційних проектів на територіях районів і міст обласного значення, а також у галузях економіки	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, структурні підрозділи облдержадміністрації	2013-2015 р.						Економізація стратегічних напрямків розвитку територій
43	Формування переліків інвестиційних проектів (з виділенням пріоритетних) та об'єктів для інвестування у відповідних галузях із зазначенням потреб в інвестиційних ресурсах для їх узагальнення управлінням з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент промисловості та інфраструктури, департамент агропромислового розвитку, департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури, управління культури, національностей та релігій, департамент економіки облдержадміністрації, головне управління Держземагентства в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення	Щорічно до 1 грудня						Удосконалення системи збору та обробки інформації щодо реалізації проектів
44	Удосконалення, узагальнення та постійне оновлення електронних баз даних інвестиційних проектів та пропозицій, вільних об'єктів нерухомості (земельні ділянки, виробничі площі, об'єкти незавершеного будівництва), поширення їх серед потенційних інвесторів українською та	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та	2013-2015 р.						Підвищення рівня поінформованості потенційних інвесторів про перспективи інвестиційної діяльності в регіоні

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
	іноземними мовами	розвитку”, головне управління Держземагентства в області							
45	Сприяння інвесторам в реалізації започаткованих інвестиційних проєктів у промисловості та інших секторах економіки області	Департамент промисловості та інфраструктури, департамент агропромислового розвитку, управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації, ДБУ “Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку”	2013-2015 р.						Забезпечення сприятливих умов для реалізації інвестиційних проєктів
46.	Розробка нових або коригування діючих програм розвитку інвестиційної діяльності в районах та містах обласного значення	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення	2013 р.						Удосконалення інвестиційної політики на рівні районів та міст обласного значення
47	Створення та забезпечення роботи постійно діючих координаційних рад зі сприяння залученню інвестицій	Райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, ДБУ “Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку”	2013-2015 р.						Покращення співпраці з інвесторами
48	Активізація роботи ради інвесторів при облдержадміністрації та забезпечення проведення її спільних засідань з комітетом економічних реформ	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації	2013-2015 р.						Покращення співпраці з інвесторами
49	Проведення заходів щодо обговорення та узагальнення проблем, зокрема в діяльності митних та податкових служб, які негативно впливають на інвестиційний клімат та стримують процес інвестування	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, ДБУ “Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку”	2013, 2015 р.	2013, 2015 в т.ч. 2013 2015	10 5 5	10 5 5			Підготовлені обґрунтовані пропозиції щодо поліпшення нормативно-правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності
50	Підготовка пропозицій щодо поліпшення інвестиційного клімату та надання узагальнених пропозицій центральним органам державної виконавчої влади	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки, департамент промисловості та інфраструктури облдержадміністрації, ДБУ “Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку”, головне управління Держземагентства в області, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	2013-2015 р.						Підвищення рівня поінформованості центральних органів державної виконавчої влади

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.					Очікувані результати
				Роки	Всього	в т.ч. за джерелами			
						Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела	
51	Збільшення частки бюджету розвитку в структурі обласного бюджету та місцевих бюджетів області	Департамент фінансів, департамент економіки, департамент будівництва, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури облдержадміністрації, райдержадміністрації та виконавчі комітети міських рад	2013-2015 р.						Забезпечення сприятливих умов розвитку реального сектора економіки
Поліпшення системи управління реалізацією Програми, підвищення фахового рівня представників органів місцевої влади									
52	Проведення засідань, нарад, конференцій, семінарів, навчань, тренінгів з питань інвестиційної діяльності; участь в аналогічних заходах за межами області	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	80 20 30 30	80 20 30 30			Покращення рівня підготовки фахівців райдержадміністрацій, міськвиконкомів з питань інвестиційної діяльності
53	Проведення виїзних семінарів-тренінгів з питань залучення інвестицій для фахівців райдержадміністрацій, виконкомів міських рад міст обласного значення	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	43 13 15 15	43 13 15 15			Покращення кваліфікаційного рівня фахівців райдержадміністрацій, міськвиконкомів
54	Проведення тематичних тренінгів з метою підготовки до створення системи фінансового та економічного обґрунтування інвестиційних проектів, які передбачають залучення бюджетних коштів або міжнародних кредитів (позик)	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій облдержадміністрації	2014 р.	2014	7	7			Підвищення рівня обґрунтування інвестиційних проектів
55	Проведення обласного конкурсу інвестиційних проектів, бізнес-планів, презентацій інвестиційного потенціалу	Управління з упровадження економічних реформ, євроінтеграції та інвестицій, департамент економіки облдержадміністрації, ДБУ "Івано-Франківський регіональний центр з інвестицій та розвитку"	2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	20 6 7 7	20 6 7 7			Поліпшення якості презентаційних матеріалів
Потреба в коштах обласного бюджету, всього:			2013-2015 р.	2013-2015 в т.ч. 2013 2014 2015	2 389 771 804 814	2 389 771 804 814			

Національний проект «LNG - термінал»

Проект спрямований на забезпечення енергетичної незалежності держави шляхом диверсифікації енергопостачання, інтеграції у міжнародні проекти з видобування та транспортування вуглеводнів, розбудови вітчизняної інфраструктури.

Створено державне підприємство «Національний проект «LNG-термінал».

Робота проектної групи (Державного підприємства) на даний момент сконцентрована на трьох ключових питаннях:

- аналіз прибережних територій Одеської та Миколаївської обл. для визначення оптимального місця розташування газопорту;
- здійснюється пошук потенційних інвесторів, зацікавлених у будівництві газового терміналу на узбережжі Чорного моря;
- триває визначення та пошук потенційних постачальників скрапленого газу для забезпечення повноцінної роботи терміналу.

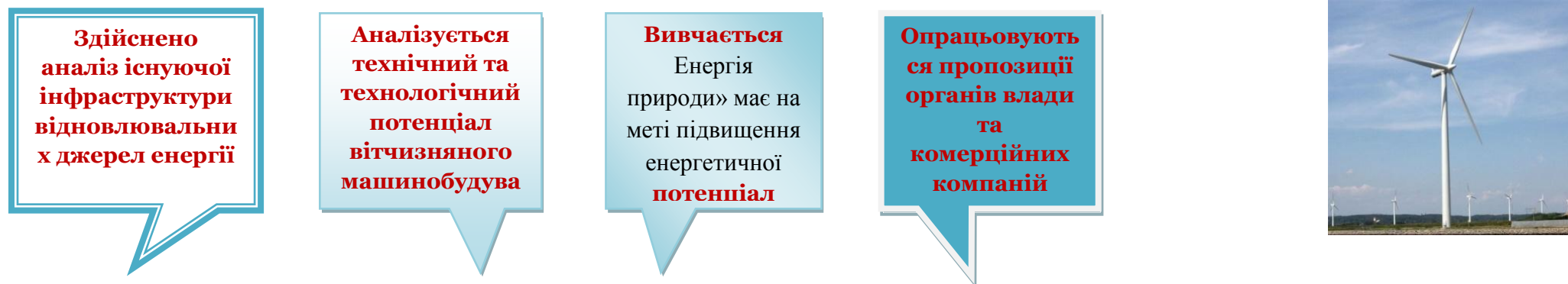
На 41-у Міжнародному економічному форумі у Давосі президентами Азербайджану та України досягнуто домовленості щодо постачання зрідженого газу для потреб проекту. 28 січня 2011 КМУ та Уряд Азербайджану підписали Меморандум про співпрацю в організації постачання до України скрапленого газу (LNG), згідно якого, український термінал буде забезпечено ресурсом у 2 млрд куб. метрів до 2014 р. і до 5 млрд куб. м - до 2015 р.

Впродовж квітня ТЗ було доопрацьовано технічне завдання (ТЗ) до проведення конкурсу на виготовлення техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) проекту.

В рамках офіційного візиту української делегації до Азербайджану 28 квітня 2011 року, розпочато активні перемовини та консультації стосовно постачання скрапленого газу до України, що є однією з найважливіших та невід'ємних частин процесу впровадження національного проекту «LNG-термінал». Азербайджанська сторона заявила про зацікавленість брати участь в усіх процесах, пов'язаних із впровадженням проекту.

Національний проект «Енергія природи»

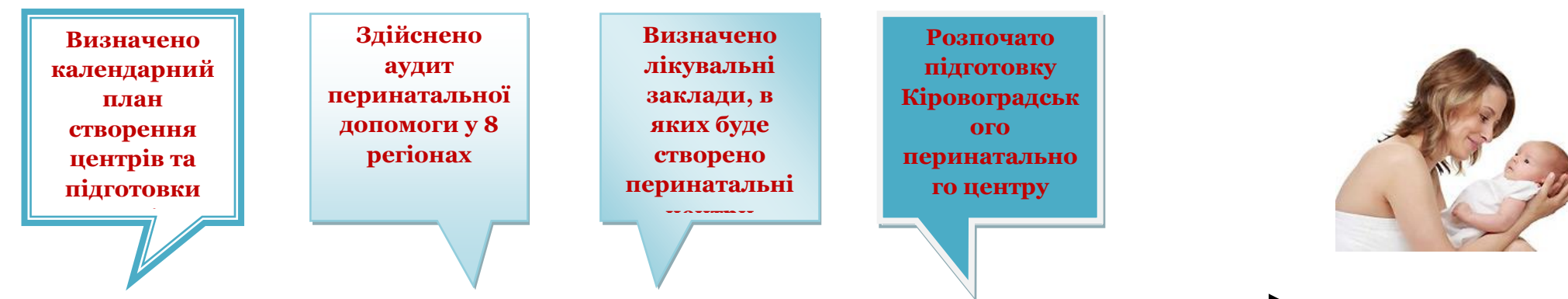
Національний проект «незалежності держави через диверсифікацію джерел енергопостачання, зокрема використання альтернативних джерел виробництва електроенергії. Проект впроваджуватиметься у всіх регіонах країни та включатиме 4 складові:

- будівництво сонячних електростанцій в південних та східних регіонах (Крим, Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Одеська, Дніпропетровська та інші);
- будівництво електростанцій з використанням енергії вітру на території АПК, Херсонської, Запорізької, Дніпропетровської, Миколаївської, Одеської областей тощо;
- спорудження малих ГЕС на річках в Карпатському регіоні (насамперед Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька, Львівська);
- будівництво заводів для отримання енергії з біомаси (насамперед виробництва твердого альтернативного палива) – по всій території України.

З огляду на широкий спектр завдань національного проекту «Енергія природи», проектна група займається передпроектною підготовкою. Продовжується аналіз існуючої інфраструктури, яка стосується відновлювальних джерел енергії, технічний та технологічний потенціал галузі вітчизняного машинобудування щодо можливостей виготовлення вітрових турбін, сонячних батарей та обладнання для гідроенергетики. Вивчається потенціал регіонів щодо запровадження того чи іншого виду альтернативної енергетики, здійснюється аналіз запропонованих регіонами **об'єктів для інвестування**.

Ведеться робота над проектом **спільного наказу** Державного агентства України з інвестицій та управління національними проектами і Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України **“Про затвердження порядку відбору проектів, які впроваджуються у складі національного проекту “Енергія природи”**”.

Національний проект «Нове життя»

Національний проект «Нове життя», який передбачає створення перинатальних центрів, буде реалізовано практично в усіх регіонах України.

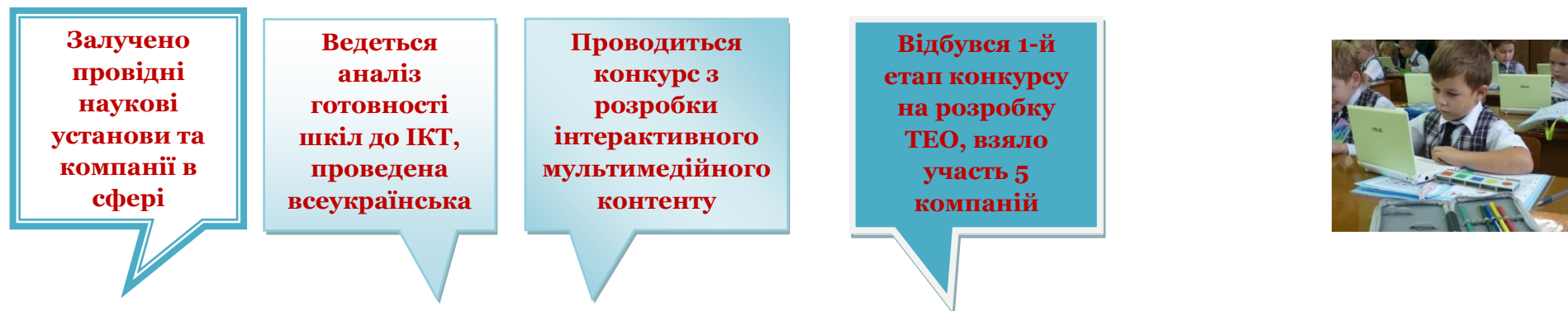
2011 р. – Кіровоградська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Одеська, Тернопільська, Харківська обл., АР Крим;
 2012 р. – Вінницька, Волинська, Івано-Франківська, Закарпатська, Київська, Львівська, Хмельницька, Чернівецька обл. та м. Севастополь;
 2013 р. – Запорізька, Луганська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Херсонська, Черкаська, Чернігівська обл. та м. Київ.

Проведена серія зустрічей з міжнародними експертами щодо підготовки кадрів для перинатальних центрів. Спільно з Національною медичною академією післядипломної освіти розроблений план-графік для забезпечення кадрів базовими знаннями щодо перинатальних технологій. Створена робоча група щодо адаптації інструментарію, рекомендованого ВООЗ, для проведення аудиту перинатальної допомоги.

Робочою групою розроблений проект реконструкції та впровадження сучасних інженерних і медичних технологій у Кіровоградському перинатальному центрі. Розпочаті ремонтні роботи приміщень. Також спільно із спеціалістами «Фонду Віктора Пінчука» відпрацьовані медико-технічні параметри медичного обладнання для відділення реанімації новонароджених Кіровоградського перинатального центру.

В рамках проекту підготовлено необхідні технічні завдання до проведення конкурсу на виготовлення техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) проекту. **Проведений аудит перинатальної допомоги у всіх 8 регіонах** (у період з 23 березня по 15 квітня ц.р.), в яких передбачається створення перинатальних центрів у 2011 році. **Визначено лікувальні заклади, в яких буде створено перинатальні центри**, генеральних проєктантів та замовників робочих проєктів.

Національний проект «Відкритий світ»

Проект передбачає створення інформаційно-комунікаційної (4G) освітньої мережі національного рівня і впроваджуватиметься по всій території України. Створено Державне підприємство «Національний проект «Відкритий світ».

Ведеться підготовка до виконання науково-дослідних робіт:

- «Оптимізація розгортання безпроводових мереж широкосмугового доступу 4 покоління (4G)»
- «Склад програмно-апаратного комплексу і призначення його компонентів»;
- «Розроблення та впровадження єдиного національного інформаційного освітнього середовища на рівні забезпечення роботи користувачів з електронними освітніми ресурсами»;
- «Правові аспекти, пов'язані із розробкою та застосуванням електронних освітніх ресурсів».

Проводиться технічна, кількісна та фахова інвентаризація готовності шкіл до впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій.

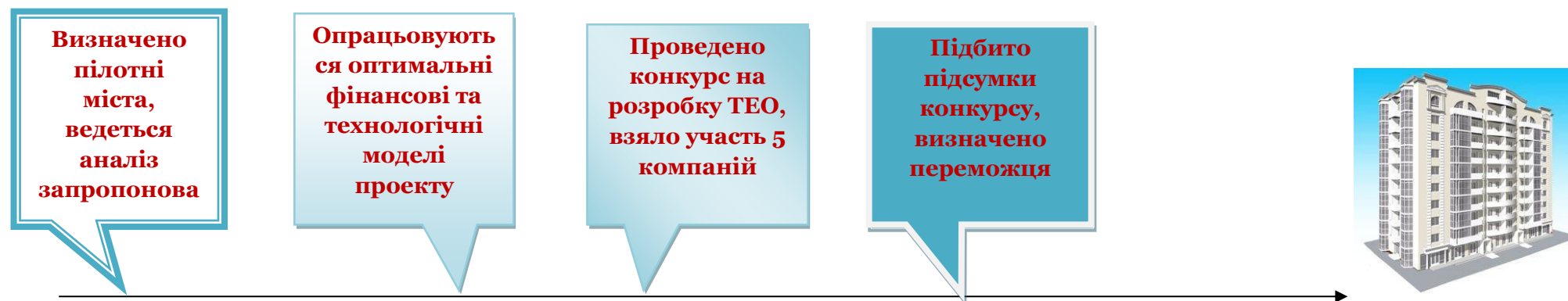
Готується до проведення Всеукраїнський освітянський конкурс з розробки інтерактивного мультимедійного контенту «Відкритий світ».

Підготовлено ТЗ для розробки ТЕО, оголошено конкурс на виготовлення ТЕО проекту, відбувся 1-й етап (заявки подали 5 компаній).

Оголошено і проводиться загальнонаціональний учнівський конкурс на кращий логотип і талісман національного проекту «Відкритий світ» (підбиття підсумків – кінець травня 2011 року).

Створено і розпочато функціонування інтернет сторінки проекту (www.ow.org.ua).

Національний проект «Доступне житло»

В усіх регіонах, насамперед обласних центрах та містах обласного підпорядкування (по мірі їх готовності виділити необхідні земельні ділянки на будівництво «президентські квартали»), буде впроваджено проект «Доступне житло». Таким чином, як мінімум 40,0 тис. українських сімей зможуть придбати житло по ціні, що не перевищуватиме 4,0 тис. грн. за 1 кв.м.

Робочою групою проекту та Державним підприємством «Національний проект «Доступне житло» сформовано детальне технічне завдання щодо відведення земельних ділянок під будівництво житлових об'єктів та детальне технічне завдання щодо розробки проекту вторинного використання («президентський квартал»). Ведеться аналіз запропонованих регіонами активів, здійснюється відбір ділянок під будівництво житлових об'єктів. Проведено первинний аналіз земельних ділянок придатних для будівництва доступного житла в 17 регіонах. Визначені перші вісім земельних ділянок для будівництва доступного житла (в Київській, Сумській, Львівській, Харківській, Вінницькій, Тернопільській та Одеській областях).

Підготовлено детальне ТЗ для розробки ТЕО проекту. Визначено кваліфікаційні вимоги для учасників конкурсних торгів.

Оголошено та **проведено конкурс на виготовлення ТЕО** проекту, участь в якому взяли 5 учасників. 15 квітня 2011 року відбулось розкриття пропозицій, **визначено переможця**. 22 квітня 2011 року **акцепт опубліковано в інформаційному бюлетні «Вісник державних закупівель»**.

Національний проект «Чисте місто»

В рамках проекту триває процес відбору 10 пілотних міст для будівництва заводів з переробки ТПВ, які буде збудовано з використанням найсучасніших технологій та вимог екологічної безпеки. Зацікавленість в реалізації даного проекту підтвердило керівники всіх ОДА та міські голови понад 20 українських міст, переважно обласних центрів. Проектною групою налагоджено ділові стосунки з виконавчими органами низки зацікавлених міст, серед яких Дніпропетровськ, Донецьк, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Київ, Луганськ, Львів, Тернопіль, Харків, Чернівці, Ялта, Сімферополь, Володимир-Волинський, Луцьк, Чернігів, Вінниця, Кіровоград.

В рамках визначення готовності до участі в проекті, у січні відвідано та підписано протоколи про наміри з міськими радами Луцька і Луганська, Тернополя, Вінниці, Хмельницького, Рівного та Чернівців.

Державне підприємство «Національний проект «Чисте місто» підтримує контакти із потенційними інвесторами та партнерами, які виявили зацікавленість в реалізації проекту, зокрема компаніями «Ремондис», «Veolia» (представник компанії в Києві ДП «Альфатер»), ВТБ «Капітал», «Київспецтрансом», «Екологія України», КІБ «Креді Агріколь», HANSE.ING, FIEDLER BECK Ingenieure, Ingenieurbüro Birkhahn + Nolte, INTECUS GmbH.

Підготовлено ТЗ до проведення конкурсу на виготовлення ТЕО проекту.

Здійснено **аналіз наявної нормативно-правової бази**, визначено перелік законів, які необхідно прийняти (або внести зміни до чинних НПА).

Національний проект «Якісна вода»

Проект насамперед впроваджуватиметься в регіонах Півдня, Сходу та Центру України, де найбільш гостро стоїть питання забезпечення населення якісною питною водою.

Здійснено аналіз базових технологій, проводиться моніторинг стану виконання забезпечення питною водою різних регіонів України, відпрацьовуються можливі моделі вирішення цього питання в Луганській області.

Триває пошук та відбір кандидатів на посаду керівника робочої групи та керівника проекту «Якісна вода».

Національний проект «Київ – місто майбутнього»

**Розробляється
стратегічний і
Генеральний
план розвитку
міста**

**Проводиться
підготовка
бізнес-
проектів в
рамках
визначених**

**Триває пошук
та відбір
кандидатів на
посаду
керівника
проекту**

Проводиться активна робота по розробці стратегічного плану Києва на період до 2025 року. Партнером столиці виступає компанія «Бостонконсалтинггруп» (здійснювала розробку стратегічних планів Нью-Йорка, Бостона, Сінгапуру, Санкт-Петербургу, Берліна).

Триває підготовка бізнес-проектів, спрямованих на залучення інвестицій в розвиток столиці. Особлива увага приділяється національним проектам «Доступне житло» та «Чисте місто».

Проводиться робота з підготовки Генерального плану розвитку міста.

Триває пошук та відбір кандидатів на посаду керівника робочої групи та керівника проекту «Київ – місто майбутнього».

Національний проект «Повітряний експрес»

Проект передбачає створення швидкісних пасажирських перевезень між столицею та Міжнародним аеропортом «Бориспіль» та будівництво інфраструктурних об'єктів Київського регіону. Підготовлено детальне обґрунтування здійсності проекту, здійснено комплексну державну експертизу, за підсумками якої отримано:

- позитивний висновок № 436-2010/ПБ державної експертизи щодо Техніко-економічного обґрунтування будівництва об'єкту «Реконструкція льотної зони №2 ДП МА «Бориспіль»;
- позитивний висновок № 461-2010/ПБ державної експертизи щодо ТЕО «Організація залізничного пасажирського сполучення м. Київ – аеропорт «Бориспіль».

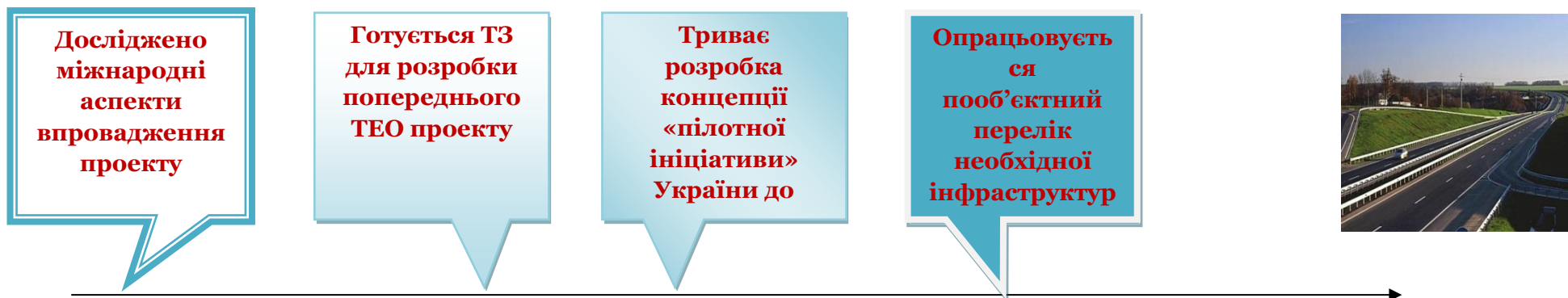
На засіданні КМУ 28 березня 2011 року вирішено питання надання державних гарантій для реалізації національного проекту «Повітряний експрес». Прийнято постанову КМУ від 28 березня 2011 року № 335 «Деякі питання підготовки до реалізації проекту організації залізничного пасажирського сполучення м.Київ – міжнародний аеропорт «Бориспіль» і будівництва інших інфраструктурних об'єктів Київського регіону».

Утворено державне підприємство «Дирекція з будівництва та управління національного проекту «Повітряний експрес» та інших інфраструктурних об'єктів Київської області».

18 квітня 2011 року у Пекіні між Державним агентством з інвестицій та управління національними проектами та Експортно-імпортним Банком Китаю підписано **Меморандум про розуміння та фінансування пріоритетних державних проектів та договір про реалізацію національного проекту «Повітряний експрес».**

Національний проект «Дунайський коридор»

Напрацьовано аналітичні матеріали щодо міжнародних аспектів впровадження проекту «Дунайський коридор», який спрямований на закріплення стратегічної державної присутності у регіоні та поширення регіонального впливу, інтеграцію України у європейські транспортні коридори, збільшення транзитного потенціалу країни, збільшення пропускної здатності коридору Чорне море – Дунай на території країни.

Підготовлено календарний план реалізації НП на 2011 рік. Триває розробка проекту Концепції для «пілотної ініціативи» України у рамках імплементації національного проекту «Розвиток Дунайського коридору» до Стратегії ЄС по Дунайському коридору та Транспортній стратегії.

Готується ТЗ для підготовки попереднього ТЕО національного проекту з урахуванням будівництва нової автомобільної дороги Одеса – Рені протяжністю 261 км, розбудови залізничного сполучення, будівництва каналу для судового ходу у гирлі р. Дунай та нового конкурентоспроможного порту.

Національний проект «Олімпійська надія – 2022»

Проект спрямований на виконання доручення Президента України щодо розвитку інфраструктури в західних регіонах України та підготовки до подання заявки. Створено Оргкомітет для підготовки до подання заявки на проведення в Україні Олімпійських ігор 2022.

Визначено ймовірні місця для проведення змагань та створення/реконструкції спортивної інфраструктури – насамперед Львівська, а також Івано-Франківська та Закарпатська області. Ведеться детальний аналіз наявної спортивної інфраструктури зазначених регіонів. Разом із зазначеним аналізом попередньо визначається об'єм проведення необхідних робіт. Проводяться попередні фінансово-економічні розрахунки, опрацьовуються фінансові моделі та механізми залучення інвестиційних ресурсів.

Розглядаються варіанти можливого розміщення олімпійського містечка. Визначено головні критерії для потенційних приймаючих міст. «Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури 2011 -22 роках».

У співпраці з обласними державними адміністраціями усіх регіонів України аналізується спортивна інфраструктура для створення центрів підготовки спортсменів до участі в міжнародних змаганнях.

Підготовлено необхідне **ТЗ на проведення конкурсу на виготовлення ТЕО** проекту (конкурс буде проведено у травні ц.р.).

Додаток Д

Таблиця Д 4

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2012 РІК (складено автором на основі [186])

Регіон	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Автономна Республіка Крим	Тематичний парк пригод «ДНОЛЕНД»	ТОВ "Компанія" Чорномор"	169	Фінансовий кредит, частка від прибутку, частка від обсягу продажів, надання технологій, надання матеріалів, сировини, устаткування, вкладення фінансових коштів	Парк високотехнологічних 4-Д атракціонів, аналога яких ще не існує в Європі.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Автономна Республіка Крим	Розбудова та функціонування Щолкінського індустріального парку	Комунальне підприємство Щолкінської міської ради керуюча компанія «Щолкінський індустріальний парк»	80	Вкладення фінансових коштів	Створення об'єктів будівництва та технічного обслуговування парку загальної інфраструктури	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Автономна Республіка Крим	Стабілізація та закриття існуючого звалища відходів у селі Гаспра (існуючої ділянки звалища) та запуск установи по переробці відходів в енергію (ПВЕ) потужністю до 500 тонн у день.	Виконавчий комітет Ялтинської міської ради, відділ інвестиційної діяльності керування зовнішніх зв'язків та інвестицій	45	Вкладення фінансових коштів	продаж електроенергії в місцеву мережу; продаж пари існуючим вузлам районного опалення Гаспри та Корея; продаж пари в літні місяці для виробництва охолодженої води місцевим комерційним підприємствам	Енергетика та альтернативні види палива
Автономна Республіка Крим	Будівництво торговельного комплексу шляхом реконструкції Центрального продовольчого ринку	Виконавчий комітет Ялтинської міської ради, відділ інвестиційної діяльності керування зовнішніх зв'язків та інвестицій	25	Вкладення фінансових коштів	Створення 6-7 поверхового торгового центру	Будівництво та будівельна індустрія
Автономна Республіка Крим	Реконструкція та розвиток міжнародного аеропорту «Сімферополь»	Міністерство економіки Автономної Республіки Крим	270	Частка від прибутку, покупка акцій підприємства, надання технологій, надання матеріалів, сировини, устаткування, вкладення фінансових коштів	Послуги авіаційного транспорту	Транспорт
Автономна Республіка Крим	Створення підприємства по виготовленню швидкозбірних житлових приміщень і супутніх будівель	ВАТ "Агроелектроремонт"	10	Надання технологій надання матеріалів, сировини, устаткування вкладення фінансових коштів	Виготовлення швидкозбірних житлових приміщень і супутніх будівель	Будівництво та будівельна індустрія
Автономна Республіка Крим	Організація технологічного процесу виробництва курячих яєць	Закрите Акціонерне Товариство "Птахофабрика "Південна"	9,2	Вкладення фінансових коштів	Харчові курячі яєця	Сільське та лісове господарство
Автономна Республіка Крим	Розвиток сільського "зеленого" туризму на базі агротуристичного комплексу "Денісовська трауєсна ферма"	Фермерське господарство "Савінов"	5,9	Немає інформації	Послуги сільського зеленого туризму і активного відпочинку	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Автономна Республіка Крим	Будівництво вівчарського та скотарського комплексу з повним циклом переробки.	Сільськогосподарський виробничий кооператив "Аграрний"	6	Надання технологій, надання матеріалів, сировини, устаткування, вкладення фінансових коштів	М'ясо скотарства та м'ясо, шерсть вівчарство, виробництво кормів, вирощування зернових культур, вироблення шкір, шиття курток, дублянок	Сільське та лісове господарство
Автономна Республіка Крим	Будівництво Центру водного туризму "Аквамарин" на пляжі "Сонячний".	Виконавчий комітет Ялтинської міської ради, відділ інвестиційної діяльності керування зовнішніх зв'язків та інвестицій	26	Вкладення фінансових коштів	Послуги у сфері водного туризму і розваг, культури та спорту	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Автономна Республіка Крим	Розвиток рекреаційної території «Золоте кільце здоров'я»	Головне управління інвестиційної політики і зовнішньоекономічних зв'язків Саванторійської міської ради	500	Вкладення фінансових коштів	Послуги санаторно-курортних, спортивних і рекреаційних закладів. Комплексний розвиток території навколо озера Мойнаки	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Черкаська	Переробка твердих побутових відходів „Інтегрований Центр”	ПП ВКФ" Алекс і К"	210	Державні гарантії, іноземні інвестиції	Будівництво заводу по утилізації та переробці побутових і будівельних відходів	Будівництво та будівельна індустрія
Черкаська	Створення логістичного центру	ДП "Автоскладальний завод №2 ПАТ «АК «БОГДАН МОТОРС»	61,2	Вкладення фінансових коштів з боку інвестора (виробничі інвестиції, отримання пільгового кредиту)	Створення логістичного центру (Технопарк – 18 Га) з метою надання послуг по забезпеченню потреб виробництва ініціатора проекту (ДП «АСЗ№2 ВАТ «ЛуАЗ») та промислового потенціалу м. Черкаси	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Черкаська	Створення науково-технічної продукції та підготовка виробництва для виготовлення цілодобового прицільного комплексу ІК14	Державне підприємство НВК "Фотоприлад"	0,3	Вкладення фінансових коштів з боку інвестора	Створення науково-технічної продукції та підготовка виробництва для виготовлення цілодобового прицільного комплексу ІК14	Машинобудування та приладобудування
Черкаська	Створення науково-технічної продукції та підготовка виробництва для виготовлення окулярів нічного бачення ОНБ-300	Державне підприємство НВК "Фотоприлад"	0,11	Власні кошти	Створення науково-технічної продукції та підготовка виробництва для виготовлення окулярів нічного бачення ОНБ-300	Машинобудування та приладобудування
Черкаська	Розширення виробництва хлібобулочних та кондитерських виробів	ПАТ «Ватутинський хлібокомбінат»	3,22	Іноземні інвестиції, кредит, фінансовий лізинг, державні гарантії	Збільшити обсяги виробництва та продаж за рахунок капіталовкладень в обладнання	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Черкаська	Модернізація плодоконсервного заводу	Корсунь-Шевченківський плодоконсервний завод	0,4	Державні гарантії	Модернізація плодоконсервного заводу Випуск якісної консервованої продукції, створення додаткових робочих місць, підвищення рівня заробітної плати, збільшення надходжень до бюджету, забезпечення споживачів якісною продукцією	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Черкаська	Закладання горіхових насаджень	ПП "Родинний сад"	0,8	Державні гарантії	Посадка і вирощування горіхового саду	Сільське та лісове господарство
Черкаська	Збільшення обсягів до рівня серійного виробництва та створення рівномірного завантаження робочої сили і потужностей складального виробництва сівалки універсальної точного висіву моделі СУ-12 протягом року	Державне підприємство "Приладобудівний завод "Райдуга"	0,75	Державні гарантії	Збільшення обсягів до рівня серійного виробництва та створення рівномірного завантаження робочої сили і потужностей складального виробництва сівалки універсальної точного висіву моделі СУ-12 на протязі року	Машинобудування та приладобудування
Черкаська	Розширення та модернізація гальванофарбового виробництва	Державне підприємство "Приладобудівний завод "Райдуга"	0,75	Державні гарантії	Розширення та модернізація гальванофарбового виробництва	Будівництво та будівельна індустрія
Черкаська	Розширення виробництва та модернізація виробництва виробів із пластмас	Державне підприємство "Приладобудівний завод "Райдуга"	0,71	Державні гарантії	Розширення виробництва та модернізація виробництва виробів із пластмас	Будівництво та будівельна індустрія
Черкаська	Модернізація механічного виробництва деталей високої складності з використанням обладнання з ЧПК	Державне підприємство "Приладобудівний завод "Райдуга"	0,68	Державні гарантії	Модернізація механічного виробництва деталей високої складності з використанням обладнання з ЧПК	Машинобудування та приладобудування

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Черкаська	Відновлення випуску засобів контролю та безпеки котлів малої потужності	Державне підприємство "Приладобудівний завод "Райдуга"	0,11	Державні гарантії	Відновлення випуску засобів контролю та безпеки котлів малої потужності	Машинобудування та приладобудування
Чернігівська	Ведення м'ясного скотарства, вирощування ВРХ, будівництво зернохосвища	ТОВ "Агрікор"	13,38	Кредит, спільне капіталовкладення	Ведення м'ясного скотарства, вирощування ВРХ в с. Ядуборзнянського р-ну, будівництво зернохосвища для зберігання 100 тис. т зернових в с.Івківці Прилуцького р-ну, реконструкція 2-х діючих свинарських ферм в с.Канівщина Прилуцького р-ну	Сільське та лісове господарство
Чернігівська	Будівництво молочнотоварних ферм з дойним залом на 6 тис. гол. ВРХ в с. Комарівка та Ховмиборзнянського району	ТОВ «Українська молочна компанія»	45	Кредит	Будівництво молочно-товарних ферм, виробництво молока високої якості	Сільське та лісове господарство
Чернігівська	Виробництво керамічної цегли	ЗАТ «Агропромбуд»	2,5	Кредит, спільне капіталовкладення	Реконструкція цегельного заводу, виробництво цегли та інших будівельних виробів з випаленої глини. Доведення випуску цегли до 30 млн. шт. на рік (в т.ч. 14 млн. шт. - облицювальна цегла)	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво цегельного заводу	ТОВ "АННАТ КЕРАМІК"	43,73	Кредити, спільне капіталовкладення	Будівництво цегельного заводу потужністю 80 млн. шт. цегли на рік	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво заводу залізобетонних подвійних стін та конструкцій	ТОВ "Нова енергія"	13,63	Кредити, спільне капіталовкладення	Будівництво заводу, продаж бетону та залізобетонних виробів, участь в програмах будівництва соціального житла та цивільних об'єктів	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Модернізація ліючого заводу по випуску цегли	ТОВ ВТФ «Керамік-Прилуки»	3,75	Відкриття кредитної лінії	Модернізація підприємства по виробництву цегли для покращення якості та збільшення обсягів продукції (до 30 млн. шт./рік) із застосуванням енергозберігаючих технологій	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Видобування бішофиту (Ічнянський р-н) та створення виробництва по його переробці (м. Ніжин)	ТОВ «Укрперіклаз»	5,38	Спільне капіталовкладення	Видобування та промислова переробка бішофиту на Ново-Подільському родовищі	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво заводу крохмалопродуктів «Вимал»	ПБП «Вимал»	3,66	Кредит, спільне капіталовкладення	Будівництво сучасного крохмального заводу	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Чернігівська	Будівництво заводу по виготовленню картонної гофрованої тари	ТОВ „Остерськийгофротарний завод“	0,63	Кредит, спільне капіталовкладення	Будівництво заводу по виготовленню гофрованого картону	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво готельно-офісного центру	ТОВ «Прилуки-Інвестбуд»	1,88	Відкриття кредитної лінії, спільне капіталовкладення	Будівництво готельно-офісного центру	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернігівська	Будівництво спортивно-оздоровчого комплексу з басейном	ТОВ «Прилуки-Інвестбуд»	1,875	Відкриття кредитної лінії, спільне капіталовкладення	Будівництво спортивно-оздоровчого комплексу з басейном	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернігівська	Будівництво сміттєпереробного комплексу	ПП «Техтранссервіс»	375	Спільне капіталовкладення, кредит	Екологічне оздоровлення, економічний і соціологічний розвиток м.Чернігова шляхом поетапного переходу від витратної практики розміщення відходів на полігонах до повної високорентабельної переробки у товарну продукцію	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Технологічна лінія по виготовленню елементів мостиння, цегли методом пресування.	ВАТ " Домобудівник"	1	Кредит	Технологічна лінія по виготовленню елементів мостиння методом пресування дозволяє виготовляти продукцію високої якості, низької собівартості, високої продуктивності	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Розробка і постановка на виробництво комплексу по виготовленню абсолютowanego спирту та біостанолу	ВАТ «Ніжинський механічний завод»	0,45	Кредит	Комплекс по виготовленню спирту та біостанолу призначається для: 1. обезводнення спирту ректифікованого і вироблення спирту абсолютowanego з об'ємною часткою стилowego спирту не менше 99,8%, що відповідає світовим вимогам до якості продукції, 2.виробництво біостанолу.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернігівська	Виробництво обладнання для виготовлення паливних брикетів з відходів рослинного походження	ТОВ "Бахмацький машинобудівельний завод"	3,75	Спільне капіталовкладення,	Запуск серійного виробництва обладнання для виготовлення паливних брикетів з відходів рослинного походження (гірса, солома, лушпиння).Суть даного проекту полягає в отриманні палива, яке по енергетичності не поступає кам'яному вугіллю.	Енергетика та альтернативні види палива
Чернігівська	Придбання ліній для виробництва геотекстилю	ЗАТ КСК "Чексіл"	4	Спільне капіталовкладення, державні гарантії	Виробництво геотекстилю (нетканого матеріалу, виготовленого з термічно закріплених волокон поліпропілену або поліефіру.	Легка промисловість
Чернігівська	Створення молекулярних та квантово-електронних технологій і енергостаткування для виробництва електроенергії на малих безтреблевих гідроелектростанціях та вітрових електростанціях, працюючих при повільних потоках повітря	ТОВ "Ніжинські лабораторії скануючих пристроїв"	4,75	Кредит, спільне капіталовкладення, державні гарантії	Створення серійного виробництва енергетичного устаткування, заснованого на використанні молекулярних та квантово-електронних технологій, що дозволить будувати екологічно безпечні безтреблевні гідроелектростанції на повільних стоках річок, а також вітрові електростанції, працюючі при повільних потоках повітря.	Енергетика та альтернативні види палива
Чернігівська	Виробництво лазерного мікрохірургічного офтальмологічного обладнання, лазерних хірургічних апаратів для онкології, фізіотерапевтичних апаратів, які не поступаються за якісними характеристиками продукції західних фірм	ТОВ "Ніжинські лабораторії скануючих пристроїв"	6,25	Кредит, спільне капіталовкладення, державні гарантії	Виробництво лазерного мікрохірургічного офтальмологічного обладнання, лазерних хірургічних апаратів для онкології, фізіотерапевтичних апаратів, які не поступаються за якісними характеристиками продукції західних фірм	Медицина
Чернігівська	Створення виробництва по виготовленню медичної техніки (кардіодефібриляторів та комплексу аеросолейного для лікування опікових хворих) та підготовка серійного виробництва тренажерів для підготовки трактористів-машиністів тракторної техніки та зернозбиральних комбайнів з урахуванням науково-практичного досвіду підприємства	ТОВ НВП "Метекол"	0,51	Кредит, державні гарантії	Створення виробництва по виготовленню медичної техніки (кардіодефібриляторів та комплексу аеросолейного для лікування опікових хворих) та підготовка серійного виробництва тренажерів для підготовки трактористів-машиністів тракторної техніки та зернозбиральних комбайнів з урахуванням науково-практичного досвіду підприємства	Медицина
Чернігівська	Створення виробничих потужностей з видобутку і переробки торфу (Корюківський район)	ТОВ "Цифрові рішення 3000"	13,5	Спільне капіталовкладення, державні гарантії	Створення виробництва з видобутку і переробки торфу	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернігівська	Створення сучасних потужностей з виробництва високоякісного листового скла флоат-методом (Ніжинський район)	ТОВ "Тостомель Авто Логістик Сервіс"	278	Спільне капіталовкладення, державні гарантії	Створення сучасних потужностей з виробництва високоякісного листового скла флоат-методом	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Випуск інноваційної продукції для забезпечення потреб птахівничої галузі	ВАТ «Завод «Ніжинсьлімаш»	9,53	Кредит, державні гарантії	Випуск інноваційної продукції для забезпечення потреб птахівничої галузі	Сільське та лісове господарство
Чернігівська	Впровадження установки полімеризації потужністю 160 т/ на добу	ВАТ «Чернігівське Хімволокно»	50	Кредит, державні гарантії	Заміна морально та фізично зношеного обладнання на нове, що відповідає сучасному рівню техніки і технологій, збільшення потужності виробництва	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Будівництво радіотелевізійної передавальної станції (цифровий стандарт мовлення)	Концерн радіомовлення, радіов'язку та телебачення (Чернігівська філія)	1,38	Державні кошти	Будівництво радіотелевізійної передавальної станції (цифровий стандарт мовлення)	Будівництво та будівельна індустрія
Чернігівська	Виробництво сучасних біопрепаратів на основі корисних мікроорганізмів	Інститут сільськогосподарської мікробіології Української академії аграрних наук	1,74	Кредит	Виробництво сучасних біопрепаратів на основі корисних мікроорганізмів	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернівецька	Реконструкція світлосигнального обладнання аеродрому	КП «Міжнародний аеропорт «Чернівці»	1,30	Зовнішні інвестиції, кредит	Прийм сучасних повітряних суден типу Ембаєр-195, Бойнг-347. Відкриття нових авіарейсів до Португалії, Іспанії, Чернігорові. Використання місцевого аеродрому, як запасного для дезаерації транзитних повітряних суден, які прямують у Балканському напрямку. Прийм повітряних суден у нічний час.	Транспорт
Чернівецька	Реконструкція штурних покриттів аеродрому	КП «Міжнародний аеропорт «Чернівці»	4,58	Зовнішні інвестиції, кредит	Див. вище	Транспорт

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Чернівецька	Розвиток прикордонної інфраструктури в с. Мамалига	Мамалигівська сільська рада	5,1	Зовнішні інвестиції	Будівництво та введення в експлуатацію об'єкту прикордонної інфраструктури, який включатиме складське господарство, офісну будівлю, готель, ресторан, станцію технічного обслуговування, авто мийку та паркінг із щодобовим режимом роботи	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Створення цеху з виробництва клеєного шпиту, встановлення нарізної лінії та двох сушильних камер на базі Глибського лісопереробного цеху Державного підприємства «Чернівецький лісгосп»	Державне підприємство «Чернівецький лісгосп»	0,57	Зовнішні інвестиції	Встановлення на виробничих площах підприємства сучасної лінії виробництва клеєного шпиту, лінії з виробництва. Впровадження проекту дасть можливість припинити відтік високоякісної сировини з регіону та налагодити її переробку на території району	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Завод по виробництву молока та молочної продукції	Агроторговий дім «Партнер»	0,25	Зовнішні інвестиції	Залучення коштів на придбання заводу по виробництву та переробці молока	Сільське та лісове господарство
Чернівецька	Добудова нового цеху по виробництву плодоовочевих консервів та повна її укомплектація	ВАТ «Ошихлібський консервний завод»	5	Зовнішні інвестиції	Завершення будівництва та придбання обладнання, необхідного для виробництва консервованої продукції	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Чернівецька	Модернізація та переобладнання цеху по розливу води в с. Ошихліби Кіцманського району	Кіцманська райспоживспілка	0,1	Зовнішні інвестиції	Виробництво безалкогольних напоїв на основі натуральних сиропів у кількості 1500 поліетиленових пляшок ємністю 1,5 л. за зміну та мінеральних вод	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Чернівецька	Будівництво цегельного заводу в с. Новоселиця	ТОВ «Промресурс»	5	Кредитні ресурси, зовнішні інвестиції	Будівництво та технічне оснащення цегельного заводу	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Відкриття комплексу «Волмарі»	Відкриття комплексу «Волмарі»	1,16	Кредитні ресурси, зовнішні інвестиції	Залучення капіталу для реконструкції, введення в експлуатацію та функціонування мультифункціонального комплексу «Волмарі» у м. Кіцмань Чернівецької області шляхом переобладнання існуючих виробничих приміщень та добудови одного поверху.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Будівництво туристичного комплексу «Станчина» в с. Багна Вижницького району Чернівецької області	Багнянська сільська рада	12	Зовнішні інвестиції	залучення капіталу для будівництва та введення в експлуатацію туристичного комплексу спортивного спрямування, який включатиме в себе: котеджі 2-х типів, ресторан, спортивно-оздоровчий центр, кінну школу, стрільбище, аквацентр, пейнтбол, прокат квадроциклів, дитячі та спортивні майданчики.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Будівництво готельно-туристичного комплексу з додатковими послугами «Фортеця Гетьманів»	ТзОВ «Фортеця Гетьманів»	9,8	Зовнішні інвестиції	Будівництво готельно-туристичного комплексу з додатковими послугами «Фортеця Гетьманів» (міжнародного туристичного центру) шляхом відтворення з максимально історичною достовірністю культурного і історичного образу Хотинської фортеці часів XI-XVI століть та атмосфери козацького духу.2. Надання послуг для відпочинку та дозвілля туристам, місцевому населенню. 3. Організація патріотичного виховання та патріотичного міжнародного відношення, шляхом популяризації історії, культури та традицій всіх національностей, що проживають на теренах Буковини.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Реконструкція та спорудження туристично-оздоровчого санаторно-курортного комплексу	Обласна лікарня відновного лікування	8	Зовнішні інвестиції	Створення сучасного оздоровчого комплексу з надання високоякісних оздоровчих, лікувальних та туристичних послуг	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Всесезонний туристичний комплекс «Садниста»	Молодіжно-оздоровчий спортивно туристський екстремальний центр «Садниста»	200	Зовнішні інвестиції	Всесезонний туристичний комплекс з активними формам відпочинку	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Розбудова туристичного комплексу «Мігово»	СП ВКФ «Сатори»	48,1	Зовнішні інвестиції	Гірськолижний курорт зимку	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Реконструкція з добудовою лікувального корпусу на 90 ліжок обласної лікарні відновного лікування с. Брусниці Кіцманського району	Головне управління охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації	4,04	Зовнішні інвестиції	Впровадження інвестиційного проекту дасть можливість ефективно надавати послуги лікування, оздоровлення та відпочинку, як вітчизняним так і іноземним громадянам, здійснювати профілактику: опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, нервової системи, шлунково-кишкового тракту, шкіри.	Медицина
Чернівецька	Реконструкція та переоснащення медичним обладнанням обласного онкологічного диспансеру з добудовою патологоанатомічного корпусу, призначення для розміщення гамма-терапевтичного обладнання, хоспісу для онкохворих на 50 ліжок	Головне управління охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації	8,37	Субвенції Державного бюджету, зовнішні інвестиції	Капітальне будівництво патологоанатомічного корпусу, заміна 100% морально та фізично застарілого обладнання. Добудова приміщень для апаратів по проведенню променевої терапії	Медицина
Чернівецька	Обласний пульмофізіотерапевтичний центр на 450 ліжок	Головне управління охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації	37,5	Субвенції Державного бюджету, зовнішні інвестиції	Перенесення за межі м. Чернівці обласного та міського протитуберкульозних диспансерів, поліпшення демографічної ситуації, зміцнення здоров'я населення, підвищення якості і ефективності медико-санітарної допомоги, створення матеріально-технічної бази з метою покращення санітарно-гігієнічної ситуації з туберкульозу в м. Чернівці та області.	Медицина
Чернівецька	Будівництво протизсувних споруд по вул. Орловській в м. Чернівці	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	14,72	Кошти державного, міського бюджетів	Протизсувні заходи	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Реконструкція насосносилового обладнання на тепло-розподільчих пунктах (ТПР) міста	КП «Чернівціводоканал»	0,23	Зовнішні інвестиції	Забезпечення сталого водопостачання, зменшення втрат води, зменшення енергоспоживання	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Реконструкція ГРС с.Топорівці Новоселицького району Чернівецької області	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	14,81	Кошти державного, міського бюджетів	Збільшення потужності ГРС	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Будівництво газопроводу відводу від ГРС с.Топорівці Новоселицького району Чернівецької області до м. Чернівці	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	14,99	Кошти державного, міського бюджетів	Заходи з упередження щодо безаварійної роботи міського господарства	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Реконструкція котельні "Будинок дитини" м. Чернівці	МКП "Чернівцітеплокомуненерг"	1,52	Державні програми та субвенції	Здійснення реконструкції котельні з впровадженням енергозберігаючих насосів, з заміною 4 котлів ННСТУ – 5 на 2 котла КОЛВІ 350 та обладнання котельні тепловодопідігрівачами СВТУ-10М з GSM зв'язком.	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Модернізація, реконструкція, диспетчеризація системи теплопостачання мікрорайону Кармелюка - Салтикова-Шелерна з оснащенням автоматизованими приладами обліку та регулювання споживання енергоресурсів м. Чернівці	МКП "Чернівцітеплокомуненерг"	7,27	Державні програми та субвенції	Здійснення реконструкції котельні „Салтикова – Шелерна“ з встановленням енергозберігаючих насосів, котлів з більш високим ККД та димильником СВТУ-10М з GSM зв'язком. Реконструкція системи теплопостачання мікрорайону	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Реконструкція, модернізація насосно силового обладнання насосної станції води мікрорайонів вул. Чапаєва-Фрунзе, Достоевського	КП «Чернівціводоканал»	0,242	Зовнішні інвестиції	Забезпечення сталого водопостачання	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернівецька	Покращення водозабезпечення жителів с. МошанецьКельменецького району	Мошинська сільська рада	0,15	Зовнішні інвестиції	Будівництво глибинної свердловини, насосної станції, 2-х водонапірних багт, 1000 м водоводу	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернівецька	Реконструкція хімводоочистки та водогону Юрківці-Заставна протяжністю 7,6 км м. Заставна	Заставнівське житлово-експлуатаційне управління тепловодозабезпечення	1,25	Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам	Безперебійне забезпечення якісно питною водою м. Заставна	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Чернівецька	Реконструкція очисних споруд Заставнівського ЖЕУТВЗ в м.	Заставнівське житлово-експлуатаційне управління	0,61	Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам	Включає проблему скидання неочищених стоків	Хімічна і нафтохімічна

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
	Застава по вул. Незалежності, 45	тепловодозабезпечення				промисловість
Чернівецька	Будівництво другої нитки водогону Лужани-Кіцмань	Кіцманське виробниче управління житлово-комунального господарства	1,04	Кошти державного бюджету	Будівництво другої нитки водогону Лужани-Кіцмань для сталого централізованого водопостачання м.Кіцмань. Існуючий водогін фізично зношений.	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Реконструкція силового електрообладнання і автоматизації електродвигунів насосів ВНС Кіцманського ВУЖКГ	Кіцманське виробниче управління житлово-комунального господарства	0,37	Державні програми та субвенції	Переведення з ручного на автоматичне управління існуючих насосів із використанням частотного перетворювача ACS550-01-157A-4, програмного контролера MSP430-309, а також заміна силового електрообладнання	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Реставрація з реабілітацією (добудова) лікувального корпусу дитячої лікарні на вул. Буковинській, 4	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	56,44	Кошти державного, міського бюджетів та спонсорська допомога	Реставрація існуючих корпусів лікарні з добудовою в контексті з архітектурним ансамблем корпусів додаткових 170 ліжок.	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Реконструкція адмінприміщень під учбовий корпус університету на вул. Кармелюка	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	11,87	Кошти міського бюджету та спонсорська допомога	Створення в місті архітектурно-будівельного факультету	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Реконструкція гуртожитку в житловий будинок відселенського фонду міської ради на вул. Чехова, 23 в м. Чернівці	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	6,42	Кошти міського бюджету та спонсорська допомога	Реконструкція застарілого житла	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Будівництво 120 кв. житлового будинку на вул. Рівненська, 10	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	29,95	Кошти державного, міського бюджетів та населення	Будівництво доступного житла	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Організація збору, сортування, транспортування, утилізації і знешкодження побутових відходів Новоселицького району	КП «Новоселицьке ВУЖКГ»	13,25	Зовнішні інвестиції	Облаштування існуючих та будівництво нових сортувальних площадок; придбання контейнерів для сортування сміття; будівництво міні-заводу по переробці та утилізації сміття; придбання додаткової спецтехніки для вивезення сміття	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Енерго та енергоефективна схема теплопостачання м. Новоселиця	КП «Новоселицька міська тепломережа»	1,1	Зовнішні інвестиції	Відновлення автономної котельні №1 для школи №3; будівництво автономної котельні №2 в приміщенні райдержадміністрації; будівництво автономної котельні №3 на території гімназії; будівництво дахової автономної котельні №4 на будівлі типографії; облаштування автономної котельні №5; реконструкція та модернізація обладнання існуючої котельні КП «Новоселицька міська тепломережа»	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Будівництво центру підводного плавання в урочищі «Атаки» за межами Дністровської сільської ради (1 черга)	Приватні підприємці Мудрий В.І., Некрасова З.В.	0,57	Зовнішні інвестиції	Будівництво причалу, готелю, кафе та 4 будинків для сімейного відпочинку	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Чернівецька	Виробництво та переробка льону	ЗАТ «Буковина»	0,45	Зовнішні інвестиції	Підприємство має виробничі потужності та робочу силу для вирощування та переробки льону. Необхідно побудувати об'єкти для переробки льону (міні-завод).	Легка промисловість
Чернівецька	Виробництво овечого молока, переробка його на сири та розфасування на базі фермерських господарств Новоселицького району	Буковинський інститут агропромислового виробництва	0,44	Кредит, зовнішні інвестиції	Фермерське господарство Новоселицького району розводять овець, від яких одержують товарне молоко і переробляють його на сир	Сільське та лісове господарство
Чернівецька	Створення екоростлих гібридів кукурудзи, післязбиральна обробка гібридного насіння F1 та доведення його до посівних кондицій	Буковинський інститут агропромислового виробництва	0,6	Кредит, зовнішні інвестиції	Створення нових екоростлих гібридів кукурудзи, що забезпечить сільськогосподарське виробництво західного регіону високоефективним насінням	Сільське та лісове господарство
Чернівецька	Створення і розмноження високородуктивних сортів гречки, які відповідають сучасним вимогам інтенсивного садивництва	Буковинський інститут агропромислового виробництва	0,5	Кредит, зовнішні інвестиції	Створення і розмноження високородуктивних сортів гречки, які відповідають сучасним вимогам інтенсивного садивництва	Сільське та лісове господарство
Чернівецька	Впровадження новітніх технологій переробки відходів з метою одержання біогазу з органічних відходів та біопалива на базі СВК Агрофірма «Оршівська»	СВК Агрофірма «Оршівська»	0,007	Кредит, зовнішні інвестиції	Впровадження новітніх технологій переробки відходів з метою одержання біогазу з органічних відходів та біопалива на базі СВК Агрофірма «Оршівська»	Енергетика та альтернативні види палива
Чернівецька	Виробництво асептичних напівфабрикатів, розширення основного виробництва	СГВП ЗАТ «Буковинапродукт»	1,37	Зовнішні інвестиції	Виробництво асептичних напівфабрикатів, розширення основного виробництва	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Будівництво оптового ринку сільськогосподарської продукції «Дари Буковини»	ТОВ «Букотрейдинг»	22,5	Власні кошти, кредити під гарантію уряду	Покращення інфраструктури аграрного ринку області, збільшення кількості робочих місць, забезпечення стабільності і збалансованості ціни на сільськогосподарську продукцію в регіоні	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Чернівецька	Будівництво забійного цеху та придбання відповідного обладнання для нього на базі ФГ «Еком'ясо – НІК»	ФГ «Еком'ясо – НІК»	0,51	Зовнішні інвестиції	Будівництво забійного цеху та придбання відповідного обладнання для нього на базі ФГ «Еком'ясо – НІК»	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Чернівецька	Будівництво споруд для укріплення лівого берега р.Прут від м/р «Ленківці» до автодорожнього мосту м. Чернівці	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	0,37	Кошти державного, міського бюджетів	Противадовкові заходи	Будівництво та будівельна індустрія
Чернівецька	Будівництво споруд для укріплення лівого берега р.Прут від м/р «Нові Ленківці» до м/р «Ленківці»	Департамент містобудівного комплексу та земельних відносин міської ради	0,86	Кошти державного, міського бюджетів	Противадовкові заходи	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Будівництво Дніпропетровського метрополітену	Державне підприємство "Дніпропетровська дирекція будівництва метрополітену"	284,4	Зовнішні інвестиції	Перша черга метрополітену в м. Дніпропетровську	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Розширення діючого виробництва бройлерів	Агропромислове підприємство ТОВ «Агро-Овен»	14,3	Кредит	Розширення діючого виробництва бройлерів	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Завод по екстракції сої та соєвиготовки макухи	АВ ТОВ «Агроцентр Ю»	2	Кредит	Введення в експлуатацію заводу, а саме придбання будівельних матеріалів та обладнання	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Модернізація технологічних процесів виробництва м'яса бройлерів	ТОВ «АПК, ЛТД» бройлерна птахофабрика	10	Кредит	Модернізація технологічних процесів виробництва м'яса бройлерів	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Будівництво переробного мінізаводу (енергокомплексу)	Свинферма МПП «Ларго»	1,106	Кредит, фінансовий лізинг	Будівництво переробного мінізаводу (енергокомплексу) по переробці сільськогосподарських тваринницьких відходів (соєном, гною, стоків) в газ, теплову енергію, електроенергію.	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Модернізація технічного парку птахофабрики	ТОВ «Марганецька птахофабрика»	0,474	Кредит	Модернізація технічного парку дасть можливість забезпечити високий рівень економії витрат при обробці ґрунту та зниження собівартості продукції.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Дніпропетровська	Вирощування цінних видів риб	ТОВ «Оберіг-2008»	1,1	Інвестиції	Вирощування риб в установах замкнутого водопостачання	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Будівництво сучасного високотехнічного молочнотоварного комплексу на 1500 голів корів	ТОВ АФ «Олімпекс-Агро»	2,52	Кредит	Будівництво сучасного високотехнічного молочнотоварного комплексу на 1500 голів корів	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Будівництво заводу по ремонту рухомого моторвагонного складу	ТОВ «Проектно-конструкторське підприємство МДС»	8	Кредит	Будівництво заводу по ремонту рухомого моторвагонного складу	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Правобережний підхід до Кайдацького мосту	Служба автомобільних доріг у Дніпропетровській області	137,5		Будівництво Правобережного підходу до Кайдацького мосту	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Південний об'їзд м. Дніпропетровська	Служба автомобільних доріг у Дніпропетровській області	325		Будівництво Південного об'їзду м. Дніпропетровська	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Продовження будівництва автомобільної дороги Дніпропетровська-Царичанка-Кобеляки-Решетилівка	Служба автомобільних доріг у Дніпропетровській області	482,5		Продовження будівництва автомобільної дороги Дніпропетровська-Царичанка-Кобеляки-Решетилівка	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Будівництво об'їзної дороги від вул. Г.Чорнобиля до вул. Херсонська в м. Нікопіль	Управління житлово-комунального господарства Нікопольської міської ради	0,72	Зовнішні інвестиції	Будівництво об'їзної дороги від вул. Г.Чорнобиля до вул. Херсонська в м. Нікопіль	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	Модернізація тракторного виробництва	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова»	9,50	Кредитні кошти та кошти держбюджету	Забезпечення сільгосвиробників якісно вітчизняною технікою	Машинобудування та приладобудування

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Дніпропетровська	Виробництво вітроенергетичних установок	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова»	61,52	Кредитні кошти	Передбачає створення сучасного виробництва багат для ВЕУ з метою створення в Україні повного циклу з виробництва вітроенергетичних установок	Енергетика та альтернативні види палива
Дніпропетровська	Заміна газової прохідної печі сталеливарного цеху №2 на двоподову електричну піч	ВАТ «Дніпропетровський стрілочний завод»	0,32	Власні кошти	Проект передбачає зменшення собівартості термообробки, економію до 1 млн. м ³ природного газу на рік	Металургія
Дніпропетровська	Переозброєння сталеливарного цеху №1	ВАТ «Дніпропетровський стрілочний завод»	9,39	Власні кошти	Встановлення автоматичної лінії формовки с застосуванням холодно-твердінчих сумішей для покращення якості литва	Металургія
Дніпропетровська	Будівництво свинокомплексу на 12000 голів	ТОВ Агрофірма «Обрій»	10	Зовнішні інвестиції	Будівництво свинокомплексу на 12000 голів	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Створення серійного виробництва промислових акумуляторів-енергоакумуляторів	Міжнародна науково-промислова корпорація «ВЕСТА»	120	Кредит	Створення виробництва необслуговуваних герметичних промислових (стаціонарних і тягових) акумуляторних батарей потужністю 1 млн. елементів (100 млн. дол. в грошовому вираженні) в рік	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Дніпропетровська	Реконструкція виробництва каустичної соди і хлору	ВАТ «ДніпроАЗОТ»	17,84	Кредит	Реконструкція виробництва каустичної соди і хлору (впровадження прогресивної мембранної технології отримання цільових продуктів)	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Дніпропетровська	Технічне оновлення виробництва, забезпечення виконання укладених міждержавних договорів	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова»	48,16	Кредит	Розширення та модернізація існуючого виробництва ракетно-космічної та авіаційної техніки ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова»	Машинобудування та приладобудування
Дніпропетровська	Створення спільного українсько-китайського виробництва колісних тракторів	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова»	500	Кредит	Створення спільного українсько-китайського виробництва колісних тракторів з Китайською корпорацією «СІТС Group», групою компаній «УТГО» на базі виробничих потужностей ДП «ВО ПМЗ ім. О.М.Макарова»	Машинобудування та приладобудування
Дніпропетровська	Регіональна «Станція сортування, переробки та знешкодження ТПВ»	Управління житлово-комунального господарства обласної адміністрації	27,7	Кредит або зовнішні інвестиції	Комплексна інноваційна біодинамічна переробка ТПВ (твердих побутових відходів) населених пунктів Петропавлівського, Межівського, Васильківського та Покровського районів, міста Першотравенськ, Дніпропетровської області, по нерозвинній схемі: збір-транспортнування-переробка-утилізація ТПВ.	Будівництво та будівельна індустрія
Дніпропетровська	«ИНТЕГРАТОР» Інтегроване свиноварство	АТЗТ «Агро-Союз»	130	Змішане фінансування (зовнішні інвестиції, фінансовий лізинг, товарний кредит)	Організація замкнутого циклу виробництва м'яса свинини з розрахунку 360 тис. голів	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	«3300» Ефективне виробництво молока	АТЗТ «Агро-Союз»	38,39	Змішане фінансування (зовнішні інвестиції, фінансовий лізинг, товарний кредит)	Організація ефективного бізнесу при виробництві 100 тонн молока в день	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Павлоградська вітрова електрична станція потужністю 300 МВт	ДП «ВО ПМЗ ім.О.М.Макарова»/Державне Підприємство «Конструкторське бюро «Південне» ім. М.К. Янгеля»	0,40	Зовнішні інвестиції	Будівництво вітрової електричної станції потужністю 300 МВт на базі вітрової електричної установки потужністю 2 МВт.	Енергетика та альтернативні види палива
Дніпропетровська	Реконструкція швидких безнапірних фільтрів КП «Аульський водогін»	КП ДОР «Аульський водогін»	2,72	Зовнішні інвестиції	Реконструкція швидких безнапірних фільтрів і системи відбору освітленої води з відстійників цеху очисних споруд, поліпшення якості питної води, впровадження сучасних технологій	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Дніпропетровська	Розвиток виробництва ракетно-космічної і авіаційної техніки	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	568	кредит, бюджетні кошти	Розширення та модернізація існуючого виробництва ракетно-космічної та авіаційної техніки ДП «ВО ПМЗ ім. О.М.Макарова»	Машинобудування та приладобудування
Дніпропетровська	Модернізація виробництва акумуляторів	ЗАТ «ІСТА-Центр»	35	Кредит Євробанка	Технічне переоснащення акумуляторного виробництва ЗАТ «Іста-Центр», придбання обладнання, розширення виробництва, технічне переозброєння.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Дніпропетровська	Технічне переоснащення та збільшення обсягу виробництва тракторів	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	9,60	Кошти держбюджету, кредитні кошти	Проект розвитку тракторного виробництва направлений на забезпечення сільгоспвиробників якісною вітчизняною технікою, а також на реалізацію заходів по збільшенню обсягів виробництва шляхом реструктуризації, реконструкції і технічного переоснащення виробництва тракторів.	Машинобудування та приладобудування
Дніпропетровська	Оновлення інструментального виробництва (розширення асортименту)	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	9,46	Кошти держбюджету, власні кошти	Реалізація проекту дозволить вирішити наступні проблеми:Зростаюча доля браку при виробництві продукції, • Незадовільний технічний стан обладнання та мереж виробництва – великий моральний та фізичний знос, Низька ефективність праці робітників, Гострий кадровий дефіцит як наслідок дуже низької заробітної платні.	Машинобудування та приладобудування
Дніпропетровська	Модернізація обладнання ливарного виробництва	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	3,79	Кошти держбюджету, кошти інвесторів	Мета проекту:збільшення обсягів виробництва;• розширення асортименту та завоювання нових ринків збуту;підвищення якості продукції;• генерування коштів, достатніх для виплати конкурентної заробітної плати, залучення і утримання кваліфікованих кадрів.	Металургія
Дніпропетровська	Розвиток Національної бази олімпійської і параолімпійської підготовки спортивного комплексу «Метеор»	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	6,33	Бюджетні кошти	Реалізація даного проекту дозволить створити комплекс спеціалізованих послуг в одному місці і передбачає формування інфраструктури, що забезпечує повну гаму інструментів ведення бізнесу у сфері спорту і розваг.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Дніпропетровська	Розвиток авіаційної транспортної компанії «Южмашавіа»	Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова»	33,53	Кошти інвесторів	Мета проекту:збільшення обсягів пасажирських та вантажних перевезень за рахунок придбання нової авіаційної техніки;розвиток аеродромного комплексу авіакомпанії;• розширення спектру послуг та обсягів продаж агентства з продажу авіаційних перевезень.	Транспорт
Дніпропетровська	Система незалежного електропостачання промислових підприємств МНПК «ВЕСТА»	Міжнародна науково-промислова корпорація «ВЕСТА» МНПК «ВЕСТА»	20	Кредит або зовнішні інвестиції під гарантії держави.	Створення локальної енергосистеми незалежного електропостачання	Енергетика та альтернативні види палива
Дніпропетровська	Створення космічного ракетного комплексу «ЦИКЛОН-4»	Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля»	475	Кредит	Мета проекту: • розробка перспективної ракети-носія «Циклон-4» та створення пускового комплексу на космодромі Алкантара (Бразилія);• розвиток і використання космічних технологій в цілях інноваційного розвитку економіки України і Бразилії, встановлення тісної міждержавної співпраці в даній сфері;• зменшення ролі України і Бразилії в світовому ринку як космічної держави • забезпечення гарантованого доступу в космос для України як провідного учасника міжнародного космічного проекту.	Наукова діяльність
Дніпропетровська	Модернізація виробництва свинцево-кислотних акумуляторних батарей	ТОВ Дніпропетровський дослідний завод «Енергоавтоматика»	3,6	Кредит	Модернізація виробництва свинцево-кислотних акумуляторних батарей – збільшення виробничої потужності, зниження витрат на виробництво акумуляторних батарей, підвищення якості продукції, що випускається	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Дніпропетровська	Введення в дію комплексу для відгодівлі свиней потужністю 8000 голів	ФГ «Подоланочка»	2,06	Фінансовий лізинг, товарний кредит, зовнішні інвестиції	Отримання щорічно 880 тонн якісного дешевого м'яса	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Реконструкція сільськогосподарського комплексу з виробництва та зберігання насіння зерна кукурудзи, соянишки та рису	ТОВ "МаїсалулСеманс Україна"	17,88	Кредит	Насіння зерна кукурудзи, соянишки та рису	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Створення племінного комплексу з виробництва високопродуктивного племінного молодяжу свиней	ТОВ «Деміс – Агро»	10,9	Кредитування дольова участь	Створення племінного репродуктора на 2500 свиноматок з виробництвом 12 тис. голів племінних свинок та 43 тис. голів молодяжу для відгодівлі на рік	Сільське та лісове господарство
Дніпропетровська	Інноваційний проект «Академія «Ноосфера»	ДП ВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» Спортивний комплекс «Метеор»	0,55	Змішана	Створення на базі території Спортивного комплексу «Метеор» ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» сучасного науково-освітнього центру високих технологій в області створення ракетно-космічної техніки з соціальною інфраструктурою, що відповідає вимогам	Наукова діяльність

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
					майбутнього	
Донецька	Організація виробництва ВЕУ (вітряних енергетичних установок) потужністю 2,5 та більше МВт	ТОВ «Фурлендервіндтехнолоджі»	41,62	-	Виробництво і реалізацію вітроенергетичних установок	Енергетика та альтернативні види палива
Донецька	Будівництво житлового селища за доступними цінами з використанням інноваційних енергозберігаючих технологій	ТОВ «БУДІНВЕСТ ДОНБАС»	6,625	-	Будівництво сучасного селища доступного житла на 10 котеджів і 5 таунхаусів, в яких проживатимуть 50 сімей.	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	будівництво заводу з виробництва комплексних складних добрив	Костянтинівський державний хімічний завод	40,3	-	Проект передбачає реконструкцію непрацюючих цехів заводу на виробництво фосфорної кислоти і складних хімічних добрив	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	Проект школи майбутнього для підвищення освітнього рівня нового покоління	ТОВ «ППЦ «Донбас-Естет»	12,63	-	Будівництво школи майбутнього планується на земельній ділянці площею 2 гектари в екологічно чистому районі м. Донецька.	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	Організація реабілітаційного центру з хоспісом	ТОВ «ППЦ «Донбас-Естет»	10,48	-	Проект передбачає будівництво центру для реабілітації громадян після інсульту, а також хоспісу для онкологічних хворих	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	Виробництво твердосплавного монолітного металоріжучого інструменту (свердла, фрез).	ТОВ «АМІК»	80	-	будівництво сучасної високошвидкісної телекомунікаційної мережі на 50 тисяч номерів абонентів; високошвидкісний доступ до мережі Інтернет - 35 тисяч абонентів; - IP-TV - 10 тисяч абонентів.	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	Проект будівництва заводу з переробки ТПВ	ТОВ «КРАСЕНКАЦЕМЕНТ»	40,85	-	Проект передбачає будівництво заводу для переробки ТПВ: сортування твердих побутових відходів, спалювання твердих побутових відходів - виробництво тепла, виробництво електроенергії, виробництво пластикової стружки для повторного використання	Будівництво та будівельна індустрія
Донецька	Центр Обробки Даних для мережі «ЦИФРОВЕ МІСТО»	ТОВ «СТЕЛС ІСП»	3,75	-	Проект передбачає надання наступних послуг:розміщення телекомунікаційного, мережного і комп'ютерного обладнання на технічному майданчику з високим рівнем надійності;надання обчислювальних потужностей з високим рівнем надійності і готовності обладнання;надання послуг з адміністрування телекомунікаційного, мережного і комп'ютерного обладнання, яке розміщено на технічному майданчику ЦОД.	Інформатизація
Донецька	Організація бездротяної мережі Wimax для проекту «ЦИФРОВЕ МІСТО»	ТОВ «СТЕЛС ІСП»	15	-	Проект передбачає надання наступних послуг:розміщення телекомунікаційного, мережного і комп'ютерного обладнання на технічному майданчику з високим рівнем надійності;надання обчислювальних потужностей з високим рівнем надійності і готовності обладнання;надання послуг з адміністрування телекомунікаційного, мережного і комп'ютерного обладнання, яке розміщено на технічному майданчику ЦОД.	Інформатизація
Донецька	Організація збирального виробництва телекомунікаційного обладнання	ТОВ «ДК Консалтинг Плюс»	30	-	Проект передбачає організацію виробництва станційного обладнання і модемів методом збірки в кількості до 270 тис. од. на рік.	Інформатизація
Донецька	Будівництво сучасного елеваторного комплексу	ТОВ «Сінтезпролсервіс»	6,66	-	Будівництво на земельній ділянці площею 2 га біля смт. Оленівка сучасного елеваторного комплексу потужністю 42 000 т	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Донецька	Реконструкція корпусу ІНВХ ім. В.К. Гусака АМН України для розміщення Центру дитячої кардіохірургії.	Державна установа „Інститут невідкладної та відновної хірургії ім. В.К. Гусака АМН України”	11	Державні кошти, благодійні внески	Проект передбачає реконструкцію існуючого хірургічного корпусу з прибудовою для дитячого кардіохірургічного центру.	Медицина
Донецька	Реконструкція Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання (ДОКТМО) з будівництвом двох корпусів	Донецьке обласне клінічне територіальне медичне об'єднання(ДОКТМО)	225	-	Покращення матеріально-технічної бази лікувального закладу. Оптимізація та централізація лікувально-діагностичного процесу, надання якісної високоспеціалізованої медичної допомоги населенню регіону.	Медицина
Донецька	Будівництво відділення невідкладної медичної допомоги Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання (ДОКТМО)	Донецьке обласне клінічне територіальне медичне об'єднання(ДОКТМО)	6,96	-	Покращення матеріально-технічної бази лікувального закладу. Оптимізація та централізація лікувально-діагностичного процесу, надання якісної високоспеціалізованої медичної допомоги населенню регіону.	Медицина
Донецька	Будівництво відділення невідкладної медичної допомоги обласної клінічної травматологічної лікарні	ККПЗООЗ «Обласна травматологічна лікарня»	6,96	-	Покращення матеріально-технічної бази лікувального закладу відповідно до вимог УСФА. Оптимізація та централізація лікувально-діагностичного процесу, надання якісної високоспеціалізованої медичної допомоги населенню регіону	Медицина
Івано-Франківська	Реконструкція вузла очисти азбасту від хлористого водню і хлору з метою одержання соляної кислоти і гіпохлориду натрію	Державне підприємство «Калушський дослідно-експериментальний завод ІХП НАН України»	0,4	Зовнішні інвестиції, кредит	-	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Івано-Франківська	Комплекс гідроочищення і депарафінації дизеля потужністю 1,5 млн. т. у рік	ВАТ "Нафтохімія Прикарпаття" (Надвірнянськийнафтопереробний завод)	184,0	Зовнішні інвестиції, кредит	Основною продукцією комплексу гідро очистки є очищене дизпаливо європейського стандарту з вмістом сірки 0,001 %.	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Виробництво енергозберігаючих світильників на світлодіодах у виробничому об'єднанні (ВО) «Карпати»	ДП ВО «Карпати»	2	Кредит	Виготовлення потужних світлодіодів у світильниках для освітлення магістральних доріг категорій А і В, громадських і виробничих приміщень чергового, аварійного, евакуаційного освітлення ЖКГ (житлово-комунальному-господарстві), і використання для систем безпеки.	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Виробництво електропровідникової продукції для транспортних засобів	ДП ВО «Карпати»	2,5	Кредит	Виробництво електрокабельної продукції для сучасних автомобілів	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Утилізація зольних відходів теплових електростанцій	Машинобудівний завод «АВТОЛИВМАН»	2,5	Зовнішні інвестиції, прями інвестиції	Утилізація зольних відходів теплових електростанцій об'ємом до 160 тис. тонн в рік методом виготовлення високоякісної червоної керамічної цегли собівартість якої нижча звичайної на 30 %	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Розробка і виготовлення інфрачервоних обігрівачів нового покоління	Підприємство ВАТ "Індуктор"	1,5	Зовнішні інвестиції	Використання інфрачервоних технологій з метою енергоефективності та енергозбереження, виробництво інфрачервоних обігрівачів, сушильних камер та сушильних конвеєрних ліній для потреб сільськогосподарських комплексів	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Виробництво паливних брикетів	ТзОВ «Ексіка»	0,6	Зовнішні інвестиції, кредит	Виробництво паливних брикетів	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Впровадження новітніх енергозберігаючих технологій через реконструкцію котельного господарства підприємства	ВАТ "Хутрофірма"Тисмениця"	1,3	Зовнішні інвестиції, фінансовий лізинг	Заміна застарілого енергозберігаючого обладнання котельні підприємства сучасним економічним обладнанням.	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Розробка та впровадження у виробництво теплогенеруючого обладнання на альтернативному паливі	ДП МОУ «63 котельно-зварювальний завод»	0,6	зовнішні інвестиції - створення спільного підприємства	Організація випуску модернізованого опалювального устаткування, пристосованого для використання альтернативного палива (пелетів, брикетів)	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Сміттесортувальні заводи для райцентрів чисельністю жителів до 50 000 чоловік.	Машинобудівний завод «АВТОЛИВМАН»	0,9	Зовнішні інвестиції, прями інвестиції	Будівництво заводу і виробничого обладнання для сортування змішаних побутових відходів призначено для сортування твердих побутових відходів з одержанням вторинних матеріальних цінностей.	Машинобудування та приладобудування
Івано-Франківська	Крупносерійне виробництво сталевих панельних радіаторів для опалення	Коллективне підприємство "ІВАНС"	0,40	зовнішні інвестиції - створення спільного підприємства	Крупносерійне виробництво сталевих панельних радіаторів для опалення	Машинобудування та приладобудування
Івано-Франківська	Створення та впровадження сучасних засобів навчання з фізики, математики, технічних дисциплін	Державне підприємство Коломийський експериментальний завод програмованих радіоелектронних учбових терміналів "ПРУТ"	1,63	Зовнішні інвестиції	Даний проект пропонує розробку та виробництво для постачання навчальним закладам різних рівнів акредитації та форм власності вкрай необхідного сучасного наукового приладдя і навчального устаткування, науково-технічного обладнання	Машинобудування та приладобудування
Івано-Франківська	Виробництво навантажувачів	ВАТ "Коломиясьмаш"	2,75	Зовнішні інвестиції, Фінансовий лізинг	Проект спрямований на забезпечення зростаючого попиту на навантажувачі, збереження виробництва, яке здатне випускати складну конкурентоспроможну техніку, збереження висококваліфікованих робочих місць і достойну заробітну плату працівникам	Машинобудування та приладобудування

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Івано-Франківська	Модернізація та реконструкція діючого підприємства по виготовленню кранів мостових та будівельних металокожукцій	ВАТ «Калуський ЗСУ»	0,38	Зовнішні інвестиції, кредит	Модернізація та реконструкція діючого підприємства по виготовленню кранів мостових та будівельних металокожукцій	Машинобудування та придобування
Івано-Франківська	Впровадження нових технологій обробки хутрових шкурок, пошиття хутрових та інших виробів у сфері легкої промисловості	ВАТ "Хутрофірма "Тисмениця"	2,5	Зовнішні інвестиції, фінансовий лізинг	Впровадження нових технологій обробки хутрових шкурок, пошиття хутрових шкурок та інших виробів у сфері легкої промисловості.	Легка промисловість
Івано-Франківська	Придбання нового високоякісного обладнання для обробки деревини для збільшення обсягів виробництва дерев'яних будинків, саун, колиб, альтанок.	ППП "Альянс"	0,6	Кредит, фінансовий лізинг	Придбання нового високоякісного обладнання для обробки деревини для збільшення обсягів виробництва дерев'яних будинків, саун, колиб, альтанок.	Деревообробна промисловість
Івано-Франківська	Лінія для одержання деревних брикетів з тирси (тріски) будь-якої вологості.	Машинобудівний завод «АВТОЛИВМАШ»	0,95	Зовнішні інвестиції, прями інвестиції	Лінія для одержання деревних брикетів з тирси (тріски) будь-якої вологості.	Деревообробна промисловість
Івано-Франківська	Застосування новітніх технологій у будівництві енергозберігаючих ЕКО - будинків преміум класу, у виробництві елітних дубових енергозберігаючих віконних систем.	ППП «Кала»	28,38	Зовнішні інвестиції	Створення інфраструктури відпочинкового і спортивно-туристичного центру	Деревообробна промисловість
Івано-Франківська	Розширення виробництва паперових мішків	ТОВ УРСП «Памібро»	10,64	Кредит, фінансовий лізинг	Розширення виробництва паперових мішків	Деревообробна промисловість
Івано-Франківська	Виробництво есровокон і міжкімнатних дверей	ДП СКБ "Орizon" ПАТ "Родон"	8,7		Розширення виробництва, освоєння нових виробів	Деревообробна промисловість
Івано-Франківська	Розробка та впровадження у виробництво теплогенеруючого обладнання на альтернативному паливі	ДП МОУ «63 котельно-зварювальний завод»	0,55	Зовнішні інвестиції – створення спільного підприємства	Організація випуску модернізованого опалювального устаткування, пристосованого для використання альтернативного палива (пелетів, брикетів)	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	Комплексний проект «Створення центру міжнародного туризму «Карпатський Сфінкс»	Болевська міська рада	4,7	Зовнішні інвестиції	Освоєння території навколо заповідної зони загальнодержавного значення «Скелі Довбуша», Полівницького регіонального ландшафтної парку та вільних земельних ділянок Полівницької сільської ради	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Івано-Франківська	Гірськолижний комплекс «Бескиди» (Долина)	Інвестиційна компанія «Укркапітал»	187,5	Зовнішні інвестиції, кредит	Будівництво 4-х гірськолижних підйомників та спусків, протяжністю 10 км, та розважально-готельних комплексів	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Івано-Франківська	Відпочинково - туристичний та громадсько-суспільний центр «Горунський перевал»	Асоціація інвестиційного бізнесу «Золоте кільце Прикарпаття»	2,5	Зовнішні інвестиції	Будівництво готелю, музею, співочого поля	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Івано-Франківська	«Відновлення символу міста Болехова – Болевхівськогосільзаводу»	Болевхівська міська рада, Фонд підтримки підприємництва «Болевхівський бізнес-центр»	6,25	Зовнішні інвестиції	Відновлення символу міста Болехова – Болевхівськогосільзаводу – шляхом налагодження ефективного сучасного виробництва солі, створення бальнеологічного комплексу, соляного SPA-курорту	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Івано-Франківська	Реконструкція художобазейного пункту в смт.Богородчани, Івано-Франківської області ПП «Ольва»	ППП «Ольва»	0,2	Зовнішні інвестиції	Придбання нового обладнання для реконструкції художобазейного пункту і на цій основі збільшення обсягів виробництва	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Івано-Франківська	Впровадження проекту "Лагуна"	ТК «Росан-Агро»	1,075	кредит	Реконструкція гноєзбирника ТК «Росан-Агро»	Сільське та лісове господарство
Івано-Франківська	Пересувний комплекс для брикетування соломи	ВАТ "Пресмаш"	0,19	Зовнішні інвестиції	Переробка відходів сільськогосподарської продукції по місцю їх знаходження, та використання даної продукції як альтернативних джерел палива(газ, вугілля, електроенергія)	Енергетика та альтернативні види палива
Івано-Франківська	«Виробництво продуктів дитячого харчування на основі екологічно чистого коров'ячого молока»	Прикарпатський науково-аналітичний центр	44,2	Державне і приватне інвестування	Виробництво продуктів дитячого харчування на основі екологічно чистого коров'ячого молока у спеціальній сировинній зоні Рогатинського району	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Івано-Франківська	Розширення та модернізація цементного виробництва на ВАТ «Івано-Франківськцемент»	ВАТ «Івано-Франківськцемент»	8	кредит	Встановлення цементного млина для збільшення виробничих потужностей помелу цементу	Будівництво та будівельна індустрія
Івано-Франківська	Виробництво декоративних виробів із скла	Склязовод ім.Смижюка	0,03	Прямі інвестиції	Відновлення роботи склязоводу	Виробництво скловиробів та іншої мінеральної продукції
Харківська	Підприємство з закінченням циклом відгодівлі 30тис. голів свиней на рік в с. Ржавчик Первомайського р-ну, Харківської області	Товариство з обмеженою відповідальністю «Тонфармінг»	0,16	Власні кошти	Підприємство з закінченням циклом відгодівлі 30тис. голів свиней на рік в с. Ржавчик Первомайського р-ну, Харківської області	Сільське та лісове господарство
Харківська	Впровадження в експлуатацію технічних рідин та змащувальних матеріалів на базі олій різних гібридів соняшника	Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П.Василенка	0,14	Прямі інвестиції	Проведення наукових досліджень з метою впровадження в експлуатацію технічних рідин та змащувальних матеріалів на базі олій різних гібридів соняшника в трібсистемах сільськогосподарської техніки, з дослідженням закономірності зміни експлуатаційних властивостей рідких олій рослинного походження в процесі експлуатації та зберігання сільськогосподарської техніки.	Енергетика та альтернативні види палива
Харківська	Впровадження енергоефективних теплонасосних технологій для теплопостачання побутових і соціальних об'єктів	Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України	2	Безкредитне інвестування, тому що об'єкт соціального характеру	Для соціального об'єкту – дитячого санаторія-інтернату м. Харкова по пр. Гагаріна, 266 – запропонована нова система теплохолодопостачання будівель і приміщень з використанням відновлюваної енергії ґрунту та атмосферного повітря замість системи теплопостачання з використанням спалювання природного газу.	Енергетика та альтернативні види палива
Харківська	Технічне переозброєння ДП ТЕЦ-2 «Есхар»	ДП ТЕЦ-2 «Есхар»	420	-	Встановлення нових енергоблоків. Доведення техніко-економічних показників виробництва до рівня, що дозволяє ефективно працювати в конкурентному середовищі оптового ринку електроенергії на вітчизняному низькосортному вугіллі антрацитової групи з максимально можливою електричною потужністю, маневреністю й мінімальним забрудненням навколишнього середовища.	Енергетика та альтернативні види палива
Харківська	Розробка дослідних зразків та проведення комплексу робіт щодо збільшення ресурсу агрегатів для літака Ан-148.	Державне підприємство «Харківське агрегатне конструкторське бюро»	1,68	Фінансування на безповоротній основі	Розробка дослідних зразків агрегатів для комплектації вітчизняними комплектуючими виробами нового літака Ан-148 і для існуючих літальних апаратів.	Машинобудування та придобування
Харківська	Будівництво аеровокального комплексу «Міжнародного аеропорту Харків»	ТОВ «НьюСистемс АМ»	64	Кредитування, стратегічне інвестування	Будівництво нового терміналу, реконструкція існуючого терміналу, будівництво привокзальної площі, придбання обладнання та спеціальної техніки, підготовка до проведення в Харкові "ЄВРО-2012"	Будівництво та будівельна індустрія
Харківська	Техніко-економічне обґрунтування підвищення ефективності теплопостачання м. Харкова та дослідження можливості організаційної реструктуризації	Комунальне підприємство «Харківські теплові мережі»	200	-	Розвиток теплопостачання м. Харкова	Енергетика та альтернативні види палива
Херсонська	«Будівництво внутрішньогосподарського комплексу по переробці сільськогосподарської продукції. Впровадження на підприємстві енергозберігаючого обладнання та технологій»	ФГ «Інтегровані агросистеми»	8,81	20% - власні кошти, 30% - державний бюджет, 50% - кредитні ресурси.	Впроваджує новітні технології з переробки томатів. Розширення існуючих потужностей комплексу шляхом установки предконцентратораApollo 4f і супутнього обладнання компанії-виробника CFT (Італія) в існуючу технологічну схему. Це дасть можливість збільшити виробництво виробничого обладнання до 3500 тонн сировини на добу при одночасній економії енергоресурсів на 25-30%.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Херсонська	Впровадження у виробництво нових вітчизняних високотехнологічних сортів промислового типу з використанням органічної технології вирощування томатів з метою отримання екологічно чистої продукції, придатної для виготовлення дитячого харчування	ССГ ТОВ НВФ «Насіння-сервіс»	12,73	Зовнішні інвестиції	Проект є інноваційним, спрямованим на впровадження нових вітчизняних районаних сортів томатів, здатних давати високі врожаї при вирощуванні без поливу.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Херсонська	Міжрайонна оптово-торгівельна база, овочесховище з первинною обробкою	ПП Парицький А.В.	0,98	Прямі інвестиції	Створити Міжрайонну оптово-торгівельну базу, овочесховище з первинною обробкою загальною місткістю 2,2 тис. тонн овочів для прийняття від сільськогосподарських підприємств Новотроїцького району і прилеглих Генчеського, Іванівського, Чаплинського районів на зберігання овочів та подальшої їх реалізації.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Херсонська	Будівництво свинокомплексу на 630 продуктивних свиноматок	ССТ ТОВ НВФ «Насіння-сервіс»	0,83	Зовнішні інвестиції	Будівництво свинокомплексу на 630 продуктивних свиноматок, що передбачає виробництво 14 тис. товарних свиней у рік на реалізацію.	Сільське та лісове господарство
Херсонська	Будівництво нових та відбудова існуючих зрошувальних та тригаційних систем для відновлення інтенсивного землеробства. Створення сучасних «аграрних містечок» для вирощування сільгоспсировини з застосуванням технологій «точного землеробства»	ПП «Органік Системс»	3,77	20% - власні кошти, 80% - кредитні ресурси.	Реконструкція, відновлення, ремонт діючих зрошувальних каналів і систем трубопроводів довжиною біля 14 км.	Будівництво та будівельна індустрія
Херсонська	Будівництво причалу № 1а	ДП «Скадовський морський торговельний порт»	7,1	-	Перевантажувальний комплекс для переробки вантажів на судах РО-РО та автомобільних поромках	Будівництво та будівельна індустрія
Херсонська	Модернізація і реконструкція п/п «Хорли»	ДП «Скадовський морський торговельний порт»	0,38	-	Модернізація реконструкція п/п «Хорли» з створенням перевантажувального комплексу з видобутку та реалізації піску	Будівництво та будівельна індустрія
Херсонська	Реконструкція зернового причалу № 3	ДП «Скадовський морський торговельний порт»	7,39	-	Реконструкція, модернізація причалу № 3 (зерновий комплекс) довжиною 156м з доведенням глибини до 8м.	Будівництво та будівельна індустрія
Херсонська	Будівництво першої черги причалу № 6	ДП «Скадовський морський торговельний порт»	14,49	-	Будівництво першої черги причалу № 6 для контейнерів та легкових автомобілів причальна споруда 150 м, глибина 8 м.	Будівництво та будівельна індустрія
Херсонська	Реконструкція причалу № 10 ДП «Херсонський морський торговельний порт»	ДП «Скадовський морський торговельний порт»	3,5	інвестиційний договір, сумісна діяльність	Заміна залізобетонних конструкцій.Винос причальної стінки на 18 метрів від існуючого урізу води в русло р. Дніпро	Будівництво та будівельна індустрія
Хмельницька	Реконструкція швейного цеху Писарівка ПМП "ІВКО" в с. Писарівка	ПМП "ІВКО"	0,04	Прямі інвестиції	Завершення реконструкції швейного цеху для збільшення обсягів виробництва швейних виробів	Текстильна промисловість та пошиття одягу
Хмельницька	Розвиток туристичної галузі району з будівництвом сучасної інфраструктури	Дунаєвська райдержадміністрація	10	Прямі інвестиції	Розробка туристичних маршрутів, будівництво готелів та ресторанів на території району, розвиток зеленого туризму	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Хмельницька	Використання незадіяних виробничих приміщень для вирощування ВРХ, птиці	Дунаєвська райдержадміністрація	1	Прямі інвестиції	Закупівля молодяку для вирощування ВРХ та свиней, використання незадіяних виробничих приміщень	Сільське та лісове господарство
Хмельницька	Будівництво заводу по переробці побутових відходів	Дунаєвська райдержадміністрація	2	Прямі інвестиції	Будівництво заводу по переробці побутових відходів	Будівництво та будівельна індустрія
Хмельницька	Малоповерхова забудова	Виконавчий комітет Нетішинської міської ради	500	Продаж майнових прав	Введення в експлуатацію житлових будинків	Будівництво та будівельна індустрія
Хмельницька	Виробництво паливних гранул з відходів деревообробки, сільського господарства	ПП "Юлія"	0,08	Кредит	Закупівля обладнання для виробництва паливних гранул з відходів деревообробки, сільського господарства	Енергетика та альтернативні види палива
Хмельницька	Реконструкція споруд для обробки осаду стічних вод на КОС м. Славути Хмельницької області	Управління водопровідно-каналізаційного господарства	8,81	Лізинг	Заміна обладнання на високотехнологічне обладнання	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Хмельницька	Переробка відходів молочної промисловості (сироватки)	ТОВ "Каскад-Продакшн"	146,9	Співфінансування або інші варіанти	Переробка молочної сироватки, завдяки чому вдасться охопити значну територію України та забезпечити потребу широкого кола молочних заводів в утилізації молочної сировини швидкозвареною та економічно-безпечним способом	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Хмельницька	Будівництво культурно-історичного комплексу "Курган Козацької слави"	Відділ культури та туризму Старосинявської райдержадміністрації	1,3	Залучення коштів приватних підприємців та спонсорів	Відкриття туристичного маршруту до Кургану Козацької слави с. Пилиява	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Хмельницька	Будівництво сміттєпереробного комплексу	ТОВ ПБК "Україна - Австрія"	300	Інвестиції в капітал компанії	Будівництво сміттєпереробного комплексу з метою повної санітарної очистки Шепетівського району	Будівництво та будівельна індустрія
Київська	Комплексу по виробництву листів, плит і сендвіч панелей з пластику.	ТОВ «Компанія Давіно»	5,85	Прямі інвестиції	Будівництво виробничого приміщення модульного типу з площею 1 800 кв. м (цех, склад, заводський офіс);закупівля технологічного устаткування (передбачено австрійське, південно-корейське і турецьке устаткування); - закупівля необхідної сировини, матеріалів і комплектуючих виробів (для першої партії);- найм працівників необхідної кваліфікації з практичним досвідом роботи;	Будівництво та будівельна індустрія
Київська	Мотель 3***	ЗАТ «Віта-Інвест»	3,1	Прямі інвестиції	Будівництво та екскурсійно-туристичне обслуговування мотелю 3*** місткістю 56 номерів, площею 4500 кв.м. на ділянці 0,56 га в 50км від м. Києва по трасі Київ-Ковель-Варшава.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Київська	П'ятизірковий готельний комплекс «PalaisRoyal»	GV Груп Консалтінг	100	Прямі інвестиції	П'ятизірковий готельний комплекс «PalaisRoyal» на 250 номерів планується звести безпосередньо на гольф полі, на території 4 гектари.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Київська	Тарасівське родовище	ТОВ «Рутіл-ільментова компанія»	177,8	Прямі інвестиції	Будівництво та введення в експлуатацію сучасного гриничо-збагачувального комбінату потужністю 5 млн. м3 мінерального піску на рік та отримання 240 000 МТ колективного концентрату: рутилу, ільменту; лейкоксену; ширкону.	Гірничодобувна промисловість
Кіровоградська	Будівництво заводу з виробництва паливних гранул (пеллет)	Насіннєве сільськогосподарське підприємство СТОВ "Україна"	4,26	-	Виробництво паливних гранул.	Енергетика та альтернативні види палива
Кіровоградська	Виробництво біодизельного пального	ТОВ "Компанія "Нафтрайдед"	3,29	Зацікавлені в залученні інвестицій на умовах спільного підприємства, часткової уступці корпоративних прав, відновлюваний кредитний ліній з відстроченням погашення відсотків 2-3 роки	Виробництво біодизельного пального з масляничних культур	Енергетика та альтернативні види палива
Кіровоградська	Розвиток матеріально-виробничої бази та виробництво молочної продукції	Голованівський маслозавод	0,23	Збільшення статутного капіталу	Відновлення комплексу по виробництву та реалізації на внутрішньому ринку України молочної продукції (йогурти, тверді сири, вершкове масло, молоко, рижанка, кефір, сметана, вершки)	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Організація вирощування грибів у закритих приміщеннях та їх консервування	ТОВ "Екогриб"	0,5	Кредит	Придбання нового обладнання для вирощування та консервування грибів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Кіровоградська	Організація вирощування грибів у закритих приміщеннях та їх консервування	СТОВ "Зоря"	0,58	Дольова участь, спільне підприємство	Придбання нового обладнання для консервування	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Кіровоградська	Відновлення роботи плодоконсервного заводу	ТОВ "Агропромислова компанія ім.Гіталова"	0,8	Дольова участь	Інвестиції в ремонт заводу і обігові кошти	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Кіровоградська	Організація виробництва м'яса (яловичини) на базі відгодівельного комплексу	ТОВ "Нива-Н"	1,2	Дольова участь, або купівля комплексу	Відновлення відгодівельного комплексу, закупівля худоби	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Організація виробництва яловичини на базі відгодівельного комплексу	ТОВ "Україна-Агро"	1,2	Дольова участь, або купівля комплексу	Відновлення відгодівельного комплексу, закупівля худоби	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Будівництво масло-пресового заводу	Приватне підприємство промислово-комерційна фірма "Каскад"	0,88	Кредит	Будівництво масло-пресового заводу	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Кіровоградська	Ферма по виробництву молока на 300 голів корів	Державне підприємство дослідне господарство "Червоної землероб"	1,31	Кредит	Збільшення виробництва молока	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Створення свиноплеменного комплексу ТОВ "Влада-Агро"	ТОВ "Влада-Агро"	2	Кредит	Розведення та вирощування свиней	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Будівництво свиновідгодівельного комплексу	ТОВ "Агролар ЛТД"	1,7	Кредит	Будівництво свиновідгодівельного комплексу на 30 тис. голів (виробництво свинини)	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Розширення елеватора ТОВ "УкрАгроКом"	ТОВ "УкрАгроКом"	3,125	Кредит	Розширення елеватора до 65 тис. тонн	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Кіровоградська	Будівництво молочного комплексу	ТОВ "УкрАгроКом"	8,49	Кредит	Дольовий зал, корпус для утримання 1200 голів молодняка великої рогатої худоби	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Розвиток тваринницької галузі (вівчарство)	ВАТ "Світловодський Райагротехсервіс"	0,5	Прямі інвестиції	Будівництво вівчарні, закупівля молодняка	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Розширення виробництва бройлерної птиці в ПОСП агрофірма "Сагайдацька"	Приватно-орендне сільськогосподарське підприємство агрофірма "Сагайдацька"	0,31	Прямі інвестиції	Збільшення виробництва бройлерної птиці	Сільське та лісове господарство
Кіровоградська	Створення комплексу з надання складських послуг	ТОВ науково-виробнична фірма "Агросвіт"	2,5	Кредит	Створення високоробутового комплексу – підприємства з надання складських послуг (завантаження, розвантаження, зберігання під охороною, облік)	Торгівля та надання послуг
Кіровоградська	Впровадження автоматизованої технологічної лінії з виробництва комплексних трюхшарових стінових панелей, перемичок та об'ємних конструкцій покриття	Закрите акціонерне товариство "Об'єднання Дніпроенергобудпром"	1,30	фінансові інвестиції	Проект складається з проектування технологічної лінії з метою адаптації до існуючого виробництва, закупівлі технологічного обладнання, монтажу обладнання, пусконаладжувальних робіт і випуску конкурентоспроможної та необхідної на будівельному ринку продукції.	Будівництво та будівельна індустрія
Кіровоградська	Будівництво заводу з виробництва сухих будівельних сумішей з відкриттям родовища пісків	Закрите акціонерне товариство "Об'єднання Дніпроенергобудпром"	1,95	Прямі інвестиції	Проект складається з геологорозвідувальних робіт по відкриттю родовища пісків, проектних робіт по будівництву заводу з виробництва сухих будівельних сумішей, відкриття і експлуатації родовища пісків, будівництва ліній технологічного транспорту між родовищем та існуючим виробництвом ЗАТ «ОДББП», закупівлі технологічного обладнання, монтажу обладнання, пусконаладжувальних робіт і випуску конкурентоспроможної та необхідної на будівельному ринку продукції.	Будівництво та будівельна індустрія
Кіровоградська	Виробництво швидко монтованих теплих та холодних приміщень із сучасних профільних труб та матеріалів для утримання худоби, критих зерноскосниць, міні- елеваторів та складських приміщень	Завод металевих конструкцій закритого акціонерного товариства "Об'єднання Дніпроенергобудпром"	0,8	Прямі інвестиції	Здешевлення та якісне виготовлення приміщень в заводських умовах та швидкий монтаж на будівельних майданчиках замовника	Будівництво та будівельна індустрія
Кіровоградська	Установка ліній по розсіву гранітного піску фракції 0,016-2	ВАТ "Тайворонський спеціалізований кар'єр"	0,14	Прямі інвестиції	Висів гранітного піску із відходів щебеневих продукцій	Будівництво та будівельна індустрія
Кіровоградська	Організація видобутку гранітних блоків (с. Кропивницьке Новоукраїнського району)	Нове підприємство	5,5	-	Відкриття кар'єра гранітних блоків	Будівництво та будівельна індустрія
Кіровоградська	Видобування каоліну із збагаченням на місці видобутку (с.Кропивницьке Новоукраїнського району)	Нове підприємство	5	-	Інвестиції у відкриття кар'єра каоліну	Добувна та каменобробна промисловість
Кіровоградська	Впровадження автоматизованої системи управління районним водопроводом "Дніпро-Кіровоград" і реконструкції блоку очисних споруд та резервуарів чистої води	Обласне комунальне виробниче підприємство "Дніпро-Кіровоград"	2,81	Прямі інвестиції	Завпровадження автоматизації виробничих процесів та встановлення насосів з частотним регулюванням обертів, реконструкції блоку очисних споруд та резервуарів чистої води	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Кіровоградська	Реалізація органічного добрива, виготовленого на основі зневодненого осаду стічних вод	Комунальне підприємство "Кіровоградське водопровідно-каналізаційне господарство Кіровоградської міської ради"	0,5	Прямі інвестиції	Реалізація органічного добрива, виготовленого на основі зневодненого осаду стічних вод	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Кіровоградська	Оптимізація системи теплопостачання м. Олександрія. Техніко-економічне обґрунтування децентралізації теплопостачання	Комунальне підприємство "Теплокомуненерго" Олександрійської міської ради	16,2	Кредитна лінія міжнародної фінансової установи під 6% річних (ставка LIBOR) в дол. США з відстрочкою платежу на 5 років	Децентралізація системи опалення 100-тисячного міста шляхом будівництва і встановлення 25 міні-котелень, які будуть генерувати теплову енергію за допомогою контактних водонагрівачів типу КВН (ТОВ "Лота" м.Київ), диверсифікація системи теплопостачання, економія енергоносіїв на 30%, мінімізація шкідливих викидів, досягнення сталого теплопостачання і постачання гарячої води протягом року	Енергетика та альтернативні види палива
Кіровоградська	Реконструкція котельні №35 по вул.КарлаЛібкнехта, 35 в м. Олександрія	Комунальне підприємство "Теплокомуненерго" Олександрійської міської ради	0,41	Дольове партнерське фінансування	Проект реконструкції котельні № 35 по вул.КарлаЛібкнехта, 35 в м. Олександрія	Енергетика та альтернативні види палива
Кіровоградська	Реконструкція котельні №3 по вулиці Шевченка, 61а в м. Олександрія	Комунальне підприємство "Теплокомуненерго" Олександрійської міської ради	0,29	Дольове партнерське фінансування	Проект реконструкції котельної № 3 по вул. Шевченка 61а, м. Олександрія	Енергетика та альтернативні види палива
Кіровоградська	Будівництво П'ятихатського водозабору	КП "Енерговодоканал"	0,25	Прямі інвестиції	Поліпшення і зменшення затрат на водозабезпечення	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Кіровоградська	Реконструкція очисних споруд	КП "Енерговодоканал"	0,24	Прямі інвестиції	Поліпшення і зменшення затрат на водозабезпечення	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Кіровоградська	Модернізація ділянки по виробництву вуглежних реагентів і стимуляторів росту рослин	ТОВ "Хімвіскром"	0,39	Кредит	Зміна апаратного оформлення технологічної лінії виробництва продукції	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Кіровоградська	Розвиток бізнесу, розширення виробничих потужностей	Товариство з обмеженою відповідальністю фірма "Куртаж"	2	Прямі інвестиції або створення СП	Капітальний ремонт власних виробничих приміщень, придбання виробничого обладнання, поповнення оборотних коштів	Машинобудування та приладобудування
Луганська	Відновлення будівництва шахти „Миронівська” потужністю 1 млн. вугілля, що коштує, на рік	Виконком Стахановської міської ради	212,5	Зовнішні інвестиції	Організація прибуткової діяльності за рахунок видобутку гостродіфузійних марок вугілля Ж, КЖ, К на родовищі з промисловими запасами 152,2 млн. т. Створення нових робочих місць і вирішення інших соціальних проблем в депресивному регіоні	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Розширення виробництва будівельних матеріалів	ТОВ «Стахановський цегляний завод»	0,74	Приватні інвестиції	Модернізація виробництва гіперпресованої цегли	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	Організація виробництва поліетиленових пакетів Zip-Lock	ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Проміндустрія»	0,38	Приватні інвестиції	Задовільність попиту на пакувальну продукцію для торгівельних організацій і приватних осіб	Легка промисловість
Луганська	Виробництво виробів з полімерів	Товариство з обмеженою відповідальністю „Експромт”	0,1	Приватні інвестиції, кредитні кошти	Виробництво і продаж побутових виробів з полімерів на території регіону і України	Хімічна і нафтохімічна промисловість

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Луганська	Модернізація виробництва зварювальних електродів і створення регіонального учбово-практикувального центру підготовки електрозварювальників в м. Стаханові на основі існуючого промислового комплексу	ТОВ «Стахановське підприємство Будмаш»	0,31	Приватні інвестиції	Здобуття прибутку, створення до 70 робочих місць, зменшення експортної залежності України за рахунок модернізації, розширення номенклатури продукції, проведення структурно-організаційних змін на основі існуючого багатофункціонального комплексу в м. Стаханов с виробництвом зварювальних електродів марки АНО-4, працевлаштування робітників зачислених шахт Стахановського регіону і членів їх сімей	Машинобудування та придобування
Луганська	Створення цеху з виробництва ліфтів	Товариство з обмеженою відповідальністю «Стахановський Машинобудівельний Завод»	1,18	Приватні інвестиції	Отримання прибутку, забезпечення довготривалої перспективи розвитку заводу, створення не менше 80 нових робочих місць, зменшення залежності України за рахунок освоєння серійного виробництва сучасних наукоємних пасажирських ліфтів, ескалаторів і кранів-штабелерів, впровадження автоматизованого технологічного устаткування енергозберігаючих технологій, поліпшення умов праці і збільшення заробітної плати співробітників	Машинобудування та придобування
Луганська	Створення серійного виробництва муфт і ланцюгів	Товариство з обмеженою відповідальністю «Стахановський Машинобудівельний Завод»	1,11	Приватні інвестиції	Див. вище	Машинобудування та придобування
Луганська	Виробництво меблів вищої категорії з натуральної деревини	Приватне науково-виробниче підприємство «Фактор»	0,6	Приватні інвестиції	Збільшення виробничої потужності підприємства за рахунок створення нових робочих місць	Деревообробна промисловість
Луганська	Будівництво цеху по переробці молока	м. Сватове	1	Зовнішні інвестиції	Будівництво цеху по переробці молока вирішити питання реалізації молока населенням та агро формуваннями району	Сільське та лісове господарство
Луганська	Будівництво комбінату по виробництву паливних гранул з біомаси	ТОВ АФ «Слобожанська»	1,1	Зовнішні інвестиції	Реалізація проекту дасть можливість побудувати комбінат по виробництву паливних гранул. Цей вид палива є альтернативним газу та кам'яному вугіллю, значно дешевший	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Створення виробництва толуєндізоціанату (ТДИ) потужністю 100 тис. тон на рік	ДП «Хімічний завод «Південний»	25	Прямі інвестиції	Переробка зомерів динитротолуолу (ДНТ), що виробляються на підприємстві, в толуєндізоціанат (ТДИ) з метою забезпечення споживачів вітчизняним продуктом, що використовується при отриманні поліуретанів, синтетичних волокон, пінопластів, теплоізоляційних матеріалів, полімерних виробів будь-якої форми	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	«Технічне переозброєння ПАТ „Ровеньківська взуттєва фабрика“	ПАТ „Ровеньківська взуттєва фабрика“	4,40	Прямі інвестиції	технічне переозброєння виробничих цехів на базі АТЗТ „Ровеньківська взуттєва фабрика“ з використанням високо продуктивного технічного обладнання передових фірм Німеччини.	Легка промисловість
Луганська	Виробництво будівельних пустотілих склоблоків	ТОВ „Попасинський склозавод“	10	Прямі інвестиції, кредит	Модернізація виробництва та створення нових робочих місць	Легка промисловість
Луганська	Виробництво кольорової пресованої посуду	ТОВ „Попасинський склозавод“	4	Прямі інвестиції, кредит	Модернізація виробництва та створення нових робочих місць	Легка промисловість
Луганська	Збільшення поголів'я основного стада корів	СТОВ «Надія»	2	Фінансування, у натуральному вигляді	Придбання 1000 голів нового племенного скота молочної спрямованості	Сільське та лісове господарство
Луганська	Модернізація та реконструкція виробництва хлібобулочних і кондитерських виробів	ТОВ „Первомайський хлібокомбінат“	0,90	Бюджетні кошти	Створення нових робочих місць за рахунок модернізації і реконструкції виробництва	Сільське та лісове господарство
Луганська	Реконструкція і запуск комплексу продовольчих баз	СТОВ «Луганські овочі»	1,98	Безвідсотковий кредит	Випуск консервованих овочів та фруктів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Будівництво сучасного овочесховища	СФГ "Росток"	0,16	Зовнішні інвестиції	Будівництво сучасного овочесховища	Сільське та лісове господарство
Луганська	Розширення виробництва продукції птахівництва шляхом придбання кліткового обладнання для утримання курей – несучок та утримання товарного яйця	ТОВ «Добромир»	0,57	Пільговий кредит, фінансовий лізинг	Розширення виробництва продукції птахівництва	Сільське та лісове господарство
Луганська	Розширення виробництва фермерського господарства шляхом введення в дію тваринницької ферми	СФГ «Айдар-Овощ»	6,31	Пільговий кредит, бюджетне фінансування	Розширення виробництва	Сільське та лісове господарство
Луганська	Вирощування овочів у відкритому та закритому ґрунті	СФГ «Айдар-Овощ»	0,36	Пільговий кредит, бюджетне фінансування	Покращення якості рослинницької продукції	Сільське та лісове господарство
Луганська	Ґрунтозахисна енергозберігаюча технологія вирощування сільськогосподарських культур	СФГ «Айдар-Овощ»	1,1	Пільговий кредит, бюджетне фінансування	Застосування ґрунтозахисних енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур	Сільське та лісове господарство
Луганська	Модернізація молочної ферми	СВК «Батьківщина»	0,25	Кредит	Заміна існуючих молокопроводів на молокопроводи без доступу повітря	Сільське та лісове господарство
Луганська	Виробництво брикетів	ДП «Новоайдарське лісомисливське господарство»	0,78	Кредит	Виробництво брикетів шляхом пресування дрібнодроблених відходів деревини під високим тиском	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	Добування та переробка вохри в натуральний пігмент та наповнювач для лакофарбової промисловості. Добування та переробка тугоплавкої глини в облицювальну та клінкерну цеглу	Товариство з обмеженою відповідальністю «Промресурси»	3,84	Зовнішні інвестиції	Розробка родовища вохри з метою виробництва натурального пігменту для лакофарбової промисловості, та налагодження виробництва високоякісної керамічної цегли із додавкою відбувальної каолінової глини та суглинків	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	Виробництво альтернативних видів палива	Товариство з обмеженою відповідальністю «Завод продоварів»	0,2	Зовнішні інвестиції	Перехід району на альтернативні види палива	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Інтермодальний логістичний термінал «Мловський»	Громадська організація «Інститут стратегії безпеки та розвитку прикордонних територій»	11,37	Прямі інвестиції	Проект передбачає будівництво логістичного складського терміналу і створення відкритих майданчиків для перевалки, обслуговування, зберігання вантажів та стоянок автотранспорту при перетинанні державного кордону	Транспорт
Луганська	Будівництво асфальтобетонного заводу	Міське комунальне підприємство експлуатаційно-лінійне управління автошляхів	1,5	Іноземні інвестиції	Збільшення об'ємів та покращення якості дорожньо-ремонтних робіт	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	Створення спеціалізованого заводу по виробництву колесних пар для «Укрзалізниця» та на експорт	Закрите акціонерне товариство науково-виробничий центр «Трансмаш»	2,5	Зовнішні інвестиції, кредит	Організація гнучкого технологічного процесу, забезпечуючого виробництво усіх типів колесних пар для рухомого складу	Машинобудування та придобування
Луганська	Реконструкція енергоблоків № 10,13 Луганської ТЕС	ТОВ «Східенерго», СО Луганська ТЕС	110	Прямі інвестиції	Підвищення надійності роботи ТЕС. Припинення експлуатації екологічно небезпечних і неефективних енергоблоків, установка сучасного устаткування більш високої потужності. Підвищення рівня автоматизації роботи енергоблоків. Зменшення кількості витрат мазу та газу, використовуваних для підсвічування на пилувугільних ТЕС. Впровадження в технологічний процес виробництва енергії високоєфективних установок очистки газів. Збільшення обсягів використання виробничих відходів ТЕС. Поліпшення екологічної обстановки в районах розміщення ТЕС. Вирішення соціальних питань.	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Заміна обладнання для виготовлення форм з пічано-глинистих сумішей	Відкрите акціонерне товариство «Сталь»	9,53	Інвестиційні проекти	Заміна технічно застарілого обладнання. Створення додаткових потужностей по випуску сталевого лиття	Металургія
Луганська	Придбання та монтаж 2-х термічних печей	Відкрите акціонерне товариство «Сталь»	1782	Іноземні інвестиції	Заміна термічних печей з метою зниження споживання природного газу при термічній обробці сталевого лиття	Металургія
Луганська	Заміна обладнання для виготовлення форм з хімічно-твердощих сумішей	Відкрите акціонерне товариство «Сталь»	4,218	Іноземні інвестиції	Заміна технічно застарілого обладнання. Створення додаткових потужностей по випуску сталевого лиття	Металургія
Луганська	Будівництво сміттєпереробного комплексу	Луганська міська рада	0,1	Зовнішні інвестиції	Комплекс з утилізації твердих побутових відходів, будівельних відходів, відходів зеленого господарства	Будівництво та будівельна індустрія
Луганська	Придбання рухомого складу: тролейбусів і автобусів	Луганське міське комунальне підприємство «Луганськелектротранс»	30,51	Кредити, лізинг	Збільшення обсягів перевезення пасажирів	Транспорт
Луганська	Реформування тепличного господарства	Луганське комунальне підприємство «Комбінат зеленого господарства та благоустрою»	1,57	Зовнішні інвестиції	Обґрунтування інвестування у розвиток галузей – зеленого господарства та благоустрою в Луганській області	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Створення виробництва сучасних електричних опалювальних апаратів з автоматизованою системою управління	ВАТ «Луганський електроапаратний завод»	1,16	Кредити банків та інвестиційні ресурси	Створення виробництва сучасних електричних опалювальних апаратів з автоматизованою системою управління	Енергетика та альтернативні види палива

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Луганська	Реконструкція ГП «Лисичанська ТЕЦ»	ГП «Лисичанська ТЕЦ»	1,96		Реконструкція ДП «Лисичанська ТЕЦ» передбачає встановлення 3-х водогрійних котлів на території ДП «Лисичанська ТЕЦ» і 2-х водогрійних котлів біля бойлерної жиглового селища Гора Кірова	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Застосування системи електроподігріву склянової печі	ЗАТ "Лисичанський склозавод Пролетарій"	0,73	Зовнішні інвестиції, кредит	Система електроподігріву розроблена з метою збільшення продуктивності печі на 15% і заснована на установленні електродів доного вводу	Легка промисловість
Луганська	Виробництво паливних брикетів та пелетів	ТОВ «Станічно – Луганська паливно – енергетична компанія»	0,5	Кредити банків та інвестиційні ресурси	Виробництво паливних брикетів та пелетів	Енергетика та альтернативні види палива
Луганська	Розвиток свинарства та створення нових робочих місць	ТОВ "Перемога"	0,52	Зовнішні інвестиції	Проведення реконструкції, технічного переоснащення обладнання, виробництво сільськогосподарської продукції та створення нових робочих місць	Сільське та лісове господарство
Луганська	Проект реконструкції тваринницької ферми відділення №2 з відгодівлі великої рогатої худоби з метою збільшення виробництва м'яса яловичини	ТОВ «Пархоменківська нива»	0,1	Зовнішні інвестиції	Збільшення виробництва сільськогосподарської продукції	Сільське та лісове господарство
Луганська	Будівництво овочесховища	ТОВ «Мирна долина»	0,56	Зовнішні інвестиції	Збільшення виробництва сільськогосподарської продукції	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Виробництво піску та щебеню на території району	ТОВ «Восток -РП»	0,8	Кредити банків та інвестиційні ресурси	Виробництво піску та щебеню	ДОБУВНА ТА КАМЕНОБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ
Луганська	Розвиток комплексу з виробництва м'яса бройлерів	ВАТ «Смієкинське»	1,42	Зовнішні інвестиції	Збільшення виробництва м'яса бройлерів. Виробництво племінних та товарних яєць, курей	Сільське та лісове господарство
Луганська	Інвестиційний проект програми виробничо-господарської діяльності ш. Хрустальська ДП «Добасантрацит» у 2010-2015 роках	ДП «Добасантрацит»	9,35	Бюджетне фінансування	Даний інвестиційний проект технічного переоснащення із організаційно-технічними заходами, розроблений для постанного виводу підприємства на рентабельну роботу з 2010 по 2015рр.	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект з технічного переоснащення ВП «Шахта «Новоавлівська» ДП «Добасантрацит» після введення 7 західної лави пл. №4 гор. 845 м.	ДП «Добасантрацит»	2,31	кредит	Технічне переоснащення ВП «Шахта «Новоавлівська» ДП «Добасантрацит»	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект технічного переоснащення 13 північної лави пл.16 ВП «Шахта «Краснокутська» ДП «Добасантрацит»	ДП «Добасантрацит»	5,52	Інвестиції, кредит	Оснащення 13 північної лави	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект з технічного оснащення 3 західної лави пл. К7н ВП. ш. «Княгининська» ДП «Добасантрацит»	ВП ш. «Княгининська» ДП «Добасантрацит»	5,01	Інвестиції, кредит	Для своєчасного поповнення фронту очисних робіт, поліпшення якості вугілля, збільшення виходу товарної вугільної продукції, інвестиційним проектом передбачається ввести в експлуатацію 3 західну лаву пл. К7н	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект з технічного переоснащення 16 західної лави півста К4	ВП шахта „Краснолуцька“	7,07	Інвестиції, кредит	Збільшення видобутку товарної вугільної продукції.	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект з технічного переоснащення ВП шахта імені "Ізвестій" ДП "Добасантрацит" після введення в експлуатацію 4 лави пл.К7н гор.295м	Відособлений підрозділ шахта імені "Ізвестій"	4,52	Кредити, лізинг	Збільшення вуглевидобутку шахти на рівні не менше виробничої потужності- 600 тис. т год.	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Інвестиційний проект з технічного переоснащення ВП шахта імені "Ізвестій" ДП "Добасантрацит" після введення в експлуатацію 8 лави пл.К7н гор.295м	Відособлений підрозділ шахта імені "Ізвестій"	13,04	Кредити, лізинг	Збільшення вуглевидобутку на шахті на рівні не менше виробничої потужності - 600 тис. т год.	Гірничодобувна промисловість
Луганська	Організація виробництва будівельних матеріалів на автоматизованих лініях	ТОВ «Брянківський машинобудівний завод»	2	Прямі зовнішні інвестиції	Проектом передбачається організація виробництва з переробки породних відвалів закритих шахт регіону, з яких буде витягнуто рідкоземельні метали після чого з них буде вироблено будівельні матеріали.	Машинобудування та приладобудування
Луганська	«Автоматизована лінія надселективного витягання рідкісних і дорогих металів з гірських відвалів шахт»	ТОВ «Брянківський машинобудівний завод»	7,5	Прямі зовнішні інвестиції	Проектом передбачається організація виробництва з переробки породних відвалів закритих шахт регіону, з яких буде витягнуто рідкоземельні метали. Метали передбачається реалізувати на світовому ринку, шлак може бути використаний для виробництва будівельних матеріалів. Частку інвестицій буде спрямовано на створення виробничого обладнання	Машинобудування та приладобудування
Луганська	Будівництво комплексу по виробництву молока на промисловій основі	ТОВ «Агрофірма ЛББ»	42,03	Прямі інвестиції інвестиційних фондів та іноземних підприємств	Будівництво п'яти комплексів по виробництву молока на промисловій основі (загальне поголів'я основної стада 10000 корів) з ціллю забезпечення сировиною молокозаводи Луганської області	Сільське та лісове господарство
Луганська	Виробництво молока	СТОВ «Вікторія»	1,2	Зовнішні інвестиції	Реконструкція тваринницьких приміщень та закупівля обладнання	Сільське та лісове господарство
Луганська	Виробництво молока	СТОВ АФ «Зоря»	3,12	Зовнішні інвестиції	Реконструкція тваринницьких приміщень та закупівля 250 голів молочного поголів'я ВРХ	Сільське та лісове господарство
Луганська	Виробництво молока	ПСП «Дніпро»	2,1	Зовнішні інвестиції	Реконструкція тваринницьких приміщень та закупівля молочного поголів'я ВРХ (200 голів).	Сільське та лісове господарство
Луганська	Розробка крейдяного кар'єру для виробництва крейди		10	Зовнішні інвестиції	Проект призначений для розробки крейдяного кар'єру обсягом 8 млн. тон	Добувна та каменообробна промисловість
Луганська	Реконструкція та розширення діяльності консервного заводу с. Попівка		10	Зовнішні інвестиції	Недочий консервний завод потребує оновлення та розширення діяльності	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Розведення племінної ВРХ	ДП «УкрАгроСтар»	0,6	Зовнішні інвестиції	Реконструкція тваринницьких приміщень для утримання 150 голів племінної ВРХ	Сільське та лісове господарство
Луганська	Виробництво деревного вугілля і паливних брикетів	ДП «Білоукраїнське лісомисливське господарство»	0,12	Зовнішні інвестиції	Будівництво об'єктів для виробництва деревного вугілля та паливних брикетів, придбання обладнання для переробки деревних відходів	БУДІВНИЦТВО ТА БУДІВЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ
Луганська	Виробництво тріски	ДП «Білоукраїнське лісомисливське господарство»	1,25	Зовнішні інвестиції	Придбання обладнання для виробництва тріски	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Створення сільгоспідприємства по виробництву та переробці сільськогосподарської продукції	-	3	Кредит, кошти інвесторів	Виробництво та переробка сільськогосподарської продукції	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Луганська	Будівництво Льодового палацу в місті Алчевську	Алчевська міська рада	2,6	Кошти обласного та державного бюджетів, прямі інвестиції	Будівництво в місті Алчевськ Льодового палацу.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Луганська	Будівництво заводу з механічної переробки твердих побутових відходів	КП «Управління механізації»	43,75	Кошти державного бюджету та міжнародних фінансових установ	Створення ППВ, переробка скла, пластмаси, полімерної плівки, автомобільних покришок, установка піролітичних котлів для спалювання хвостів ППВ та отримання вторинного ресурсу	БУДІВНИЦТВО ТА БУДІВЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ
Луганська	Індустріальний парк Алчевська	Алчевська міська рада	5,1	Зовнішні інвестиції	Створення індустріального парку шляхом облаштування земельних ділянок необхідною інфраструктурою (автодороги, залізничне сполучення, електроенергія, водопостачання).	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
					газопостачання, каналізація)	
Львівська	Розвиток молочного скотарства	Приватне підприємство «Колос»	0,4	-	Виробництво молока від племінних високопродуктивних корів з продуктивністю не менше 5-7 тис. кг молока в рік	Сільське та лісове господарство
Львівська	Розвиток молочного скотарства	ТзОВ ім. Б. Хмельницького	0,9	-	Виробництво молока як товарної продукції господарства	Сільське та лісове господарство
Львівська	Вдосконалення прийомів обробітку ґрунту та підбору травосумішок при залуженні орендованих земель, введених із риллі	Передкарпатська дослідна станція Інституту землеробства і тваринництва західного регіону УААН	0,02	-	Очікувані обсяги розробки 70-100 тис. га. Економія енерговитрат від впровадження розробки 25-30 %	Сільське та лісове господарство
Львівська	Виробництво оригінального та елітного насіння районаних і перспективних сортів багаторічних бобових та злакових трав для господарств усіх форм власності Львівської обл.	Передкарпатська дослідна станція Інституту землеробства і тваринництва західного регіону УААН	0,125	-	Обсяги виробництва щорічно не менше 100 ц оригінального та елітного насіння. Ціна 1 ц приблизно 1500-3000 грн.	Сільське та лісове господарство
Львівська	Виробництво і реалізація свинини	ТзОВ "Компанія АКА"	0,35	-	Виробництво і реалізація свинини	Сільське та лісове господарство
Львівська	Вирощування зернових	ТзОВ "Самітраго"	0,1	-	Вирощування зернових	Сільське та лісове господарство
Львівська	Логістичний склад (переробка та зберігання в холодильних камерах плодово-ягідних продукції)	ТзОВ "Галфрост"	7,35	Негарантований кредит нерезидента	Будівництво сучасного переробного підприємства, що відповідає найвищим європейським стандартам	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Львівська	Вирощування плодово-ягідних культур за європейськими стандартами	ТзОВ "Агро ФрутаБішків"	1,1	Негарантований кредит нерезидента	Поповнення обігових коштів	Сільське та лісове господарство
Львівська	Вирощування сільськогосподарських культур, картоплі, овочів	ПАФ "Горучька"	1	Придбання матеріально-технічних ресурсів	Збільшення вироб.ст. продукції шляхом впровадження нових технологій	Сільське та лісове господарство
Миколаївська	СПОРУДЖЕННЯ МОСТОВОГО ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ РІЧКУ ПІВДЕННИЙ БУГ У М. МИКОЛАСВІ	Державна служба автомобільних доріг України	540	-	Будівництво мостового переходу на автомобільному шляху Ростов-на-Дону – Одеса передбачається розмістити на північному об'їзді м. Миколаєва з метою виведення з міста потоку транзитного транспорту, поліпшення екологічної ситуації в місті Миколаєві і розвантаження діючих мостів через річку Південний Буг та Інгул	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	БУДІВНИЦТВО КОМБІНАТУ ЗБАГАЧЕННЯ КОАЛІНОВОЇ ГЛИНИ	ТОВ ВКК „Істок”	37,55	Прямі інвестиції.	Створення і експлуатація комбінату по збагаченню каоліну, потужність якого на початковому етапі становитиме 50 000 т збагаченого каоліну на рік, а також здобичі каолінової глини.	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	УНІВЕРСАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ КОМПЛЕКС ТЕРМІНАЛІВ	ТОВ «Універсальний морський комплекс терміналів «Галіціно»	2409	Грошові внески	Створення та експлуатація вантажно-розвантажувального морського приватного терміналу РО-РО, контейнери та інші	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	ГЛИБОКОВОДНИЙ ПРИЧАЛ В РАЙОНІ МИКОЛАЇВСЬКОГО РІЧКОВОГО ПОРТУ	ДП «Миколаївський річковий порт» АСК «Укррічфлот»	12		Будівництво глибоководного причалу в районі Миколаївського річкового порту	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	ЛОГІСТИЧНИЙ ПАРК З ВИРОБНИЦТВОМ КОНТЕЙНЕРІВ, ЛОГІСТИЧНИМ ЦЕНТРОМ ТА РЕМОНТОМ КОНТЕЙНЕРІВ	ТОВ «Логістичний парк «ЛОГІЛЕНД»	49,66	Закордонні портфельні інвестиції	Створення логістичного парку, що включає: підприємство з виробництва морських контейнерів; логістичний центр для перевантаження і складування товарів; депо по ремонту контейнерів.	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	Розробка та організація виробництва газових двигун-генераторних когенераційних установок з використанням альтернативних видів пального	АТВТ «ПЕРВОМАЙСЬКДИЗЕЛЬМАШ»	7,5	-	Зменшення споживання енергоресурсів на виробництво електричної і теплової енергії - до 40% у порівнянні з традиційним роздільним їх виробництвом. Зниження витрат на споживання електричної і теплової енергії - у 2-3 рази у порівнянні з діючими тарифами на енергоринок	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	Впровадження в експлуатацію когенераційних установок на базі газопоршневих двигун-генераторів з використанням шахтного газу метану на шахті «Чайкіно» ДП «Маківбузля»	АТВТ «ПЕРВОМАЙСЬКДИЗЕЛЬМАШ»	3,5	-	Скорочення викидів парникових газів – до 20 тис. тонн на рік	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Миколаївська	Економія палива при впровадженні в експлуатацію газопоршневих двигун-генераторів виробництва АТВТ «Первомайськдизельмаш» для спільного виробництва електричної та теплової енергії	АТВТ «ПЕРВОМАЙСЬКДИЗЕЛЬМАШ»	3,8	-	Скорочення викидів парникових газів – до 100 тис. тонн за 5 років дії проекту (до 3,3 тис. тонн на рік на 1МВт установленної електричної потужності)	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	СТВОРЕННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО ВИДОБУВАННЮ ТА ПЕРЕРОБЦІ ПРИРОДНОГО КАМЕНЮ З НОВОДАНИЛІВСЬКОГО РОДОВИЩА ГРАНІТІВ	Підприємство виправної колонії №93	0,43	Створення спільного підприємства.	Розширення кількості видобування та переробки в Новоданилівському родовищі гранітів	ДОБУВНА ТА КАМЕНОРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ
Миколаївська	ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ТА УСТАТКУВАННЯ ДЛЯ ЕЛЕКТРОРОЗЯДНОГО РУЙНУВАННЯ МІЦНИХ ДОННИХ ГРУНТІВ	Інститут імпульсних процесів і технологій НАН України	0,15	Угода про спільне підприємство, ліцензійна угода, виробнича угода (субпідряд, спільний підряд)	Електророзрядний спосіб та устаткування забезпечує розпушування міцних донних ґрунтів для подальшої їх розробки ковшовими земснарядями без застосування вибухових речовин при проведенні днопоглиблювальних робіт на акваторіях судноходних каналів та реконструкції морських і річкових портів.	Гірничодобувна промисловість
Миколаївська	ПРИДОРОЖНІЙ СЕРВІС, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ РИНОК	Фермерське господарство Ковтун О.В.	2,5	Грошові кошти, будівництво, поповнення обігових коштів	Розміщення об'єктів інфраструктури дорожнього господарства та дорожнього сервісу: оптовий сільськогосподарський ринок, стоянки вантажного та легкового транспорту, вантажні термінали, контейнерний пункт, готель, пункти громадського харчування, крамниці, ставок-накопичувач, інженерні споруди та комунікації	Торгівля та надання послуг
Миколаївська	БУДІВНИЦТВО ЦЕХУ З ПЕРЕРОБКИ ПЛОДІВ ТА ВИРОБНИЦТВА СОКОВИТИХ КОНЦЕНТРАТІВ	ВАТ «Радаєл»	0,4	Кредитна лінія, лізинг	Закупівля і монтаж обладнання з переробки плодів та виробництва сокових концентратів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Миколаївська	НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ КОМПЛЕКС ЗІ СВІНАРСТВА	Миколаївський державний аграрний університет	0,194	Господарівна тематика	Реконструкція та модернізація існуючого підприємства	Сільське та лісове господарство
Миколаївська	ПЕРЕРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ФРУКТІВ	Закрите акціонерне сільськогосподарське товариство "Зоря Інгулу"	0,1	Кредитування	Впровадження проекту будівництва цеху з переробки фруктів з метою первинної переробки плодової продукції, зменшення втрат урожаю	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Миколаївська	ПЕРЕРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	ТОВ "Астра - агропром"	0,05	створення спільного підприємства	Проект передбачає організацію переробки сільськогосподарських культур на діючих виробничих площах підприємства	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Миколаївська	ЦЕХ МАЛОЇ ПОТУЖНОСТІ ПО ПЕРЕРОБЦІ МОЛОКА	ФГ "Чорноморськ І.В. і сини"	0,08	Кредитні ресурси	Переробка молока та виготовлення молочної продукції в асортименті.	Сільське та лісове господарство
Миколаївська	БУДІВНИЦТВО 4-ЗРКОВОГО ГОТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ В М. МИКОЛАСВІ	ЗАТ "Миколаївський ДІПРОМІСТ"	12	Грошові внески	Будівництво готельного комплексу європейського рівня	Сільське та лісове господарство
Миколаївська	БУДІВНИЦТВО ПОЛІГОНУ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В М.ПЕРВОМАЙСЬКУ	Виконавчий комітет Первомайської міської ради	1,5	-	Поліпшення екологічної ситуації в місті, зменшення вартості послуг	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	КОГЕНЕРАЦІЙНА СТАНЦІЯ НА КОТЕЛЬНІ ПО ВУЛ. НОВОЗАВОДСЬКА, 48	ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», м. Миколаїв	1	-	Забезпечення споживачів якісною послугою з теплопостачання та гарячого водопостачання, зменшення вартості послуг	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИЙ СПОСІБ УТИЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЧНИХ ВІДХОДІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ НИЗЬКОТЕМПЕРАТУРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УТИЛІЗАЦІЇ	Виробничо-комерційна фірма "Теплоелектронсервіс"	7,09	-	Наведена технологія забезпечує екологічно чисту утилізацію відходів з одержанням високоенергетичних газоподібних, рідких та твердих видів палива. Одержані наслідок ДПСП продукції забезпечують автономний режим процесу з можливістю комерційної реалізації вихідних високоенергетичних видів палива.	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	КОМПЛЕКС ПОВНОЇ ПЕРЕРОБКИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ З ОТРИМАННЯМ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА	Територіальна громада м. Вознесенська	2,153	Залучення кредитних коштів та створення спільного підприємства	Будівництво комплексу повної переробки твердих побутових відходів з отриманням альтернативних видів палива	Будівництво та будівельна індустрія
Миколаївська	РЕКОНСТРУКЦІЯ ТУРИСТИЧНО-РОЗВАЖАЛЬНОГО ЦЕНТРУ „КОЗАЦЬКА ЗАСТАВА БУГОАРДОВА ПАЛАНКА"	ТОВ «Павлі»	1,5	-	РЕКОНСТРУКЦІЯ ТУРИСТИЧНО-РОЗВАЖАЛЬНОГО ЦЕНТРУ „КОЗАЦЬКА ЗАСТАВА БУГОАРДОВА ПАЛАНКА"	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Миколаївська	БУДІВНИЦТВО ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ-ПАРКУ «ЛЕГЕНДИ БУЗЬКОГО ГАРДУ»	-	9,2	Частка в статутному фонді	Будівництво туристичного комплексу-парку «Легенди Бузького Гарду», туристичного селища на 100 місць, з хостелом на 50 місць	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	Будівництво парку водних атракціонів (аквапарку) в курортній зоні Очаків, на території комплексу «Жемчужина»	ТОВ «ВИЗИТ АЛ'ЯНС»	6	Портфельна інвестиція Створення спільного підприємства Продаж корпоративних прав	Будівництво парку водних атракціонів (аквапарку) в курортній зоні Очаків, на території комплексу «Жемчужина»	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	Будівництво туристичної бази в с. Чорноморка Очаківського району Миколаївської області	ТОВ «ВИЗИТ АЛ'ЯНС»	3	Портфельна інвестиція Створення спільного підприємства Продаж корпоративних прав	Будівництво туристичної бази в с. Чорноморка Очаківського району Миколаївської області	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	Комплексний розвиток території курорту Очаків	ТОВ «ВИЗИТ АЛ'ЯНС»	15	Портфельна інвестиція Створення спільного підприємства Продаж корпоративних прав	Комплексний розвиток території курорту Очаків	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	БАЗА ВІДПОЧИНКУ «КРИМКА»	-	1,2	-	Розбудова туристично-розважального комплексу у вигляді міні-села з національним українським колоритом.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	РЕКОНСТРУКЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАРКУ КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ В М.ПЕРВОМАЙСЬКУ	Первомайська міська рада	10	Залучення приватних та державних інвестицій для проведення робіт по благоустрою парку, створення підприємств в галузі дозвілля, громадського харчування та інших напрямках	Реконструкція центрального парку культури та відпочинку в м. Первомайську	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Миколаївська	РОБОТИЗОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНТИНЕНТАЛЬНОГО ШЕЛЬФу УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕАВТОНОМНИХ ПІДВОДНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	2	-	Технології дослідження континентального шельфу України з використанням неавтономних підводних технічних засобів (апаратів-роботів)	Наукова діяльність
Миколаївська	РОЗРОБКА ОСНОВ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСТ УКРАЇНИ	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	3	-	Підвищення ефективності організації та управління проєктами модернізації систем енергозабезпечення міст та великих виробничих комплексів України	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПОРИСТИЙ МАТЕРІАЛ З ОБ'ЄМНОЗМІННИМИ ТЕПЛОФІЗИЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ	Чорноморський державний університет ім. Петра Могили	0,07	-	Запатентовано матеріал, що отримано за технологіями порошкової металургії, вперше заповнено автормати використовувати в якості облицювання постійних ливарних форм.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Миколаївська	ЕНЕРГОЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ТЕПЛОХЛАДОПОСТАЧАННЯ БУДІВЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВІТРОГЕЛОУСТАНОВКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ТРАДИЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ЯК КОМПЕНСУЮЧИХ	Чорноморський державний університет ім. Петра Могили	0,04	-	Комбінування вітрової та сонячної енергії в якості альтернативних джерел з традиційними джерелами енергії дозволяє замінити традиційні енергоджерела альтернативними	Енергетика та альтернативні види палива
Миколаївська	МОДУЛЬНЕ ОБ'ЄКТНО-ОРИЄНТОВАНЕ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ	Чорноморський державний університет ім. Петра Могили	0,03	-	Кожен бажаючий має реальну можливість створювати авторські курси та цикли, здійснювати вільний вибір дисциплін для навчання.	Наукова діяльність
Миколаївська	НАУКОВИЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЄКТ «ВИБІР УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЇ»	Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського	0,01	бюджетні й приватні надходження	Проект спрямований на вивчення індивідуальних психофізіологічних особливостей школяра та орієнтування його на вибір тієї професії, яка відповідає його психофізіологічним можливостям з урахуванням його бажань та соціально-економічних потреб суспільства і конкретного регіону.	Наукова діяльність
Миколаївська	АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАРОДАВНІХ ПАМ'ЯТОК РЕГІОНУ СТЕПОВОГО ПОБУЖЖЯ ЯК ОСНОВА ПІДГОТОВКИ ФАХОВИХ ІСТОРИКІВ	Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського	0,02	-	Робота спрямована на сприяння збереженню й популяризації краєзнавчої інформації для відродження, підтримки й розвитку в молоді інтересу до самотньої історії рідного краю, розвитку народних і культурних традицій, історичної спадковості поколінь, виховання громадянської свідомості та любові до Батьківщини.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Одеська	Мостовий перехід між Україною і Румунією (Орлівка-Ісачка)	Служба автомобільних доріг Одеської області	287,5	На умовах концесії	Будівництво транспортного мосту між Україною і Румунією	Будівництво та будівельна індустрія
Одеська	Автодорога Одеса-Рені (1 черга),	Служба автомобільних доріг Одеської області	1118	На умовах концесії	Зростання швидкості транспортного потоку шляхом будівництва транспортного коридору.	Будівництво та будівельна індустрія
Одеська	Контейнерний термінал у порту м. Южне	ТОВ "Трансінвестсервіс"	138	-	Контейнерний термінал у порту м. Южне	Транспорт
Одеська	Сухий порт	ТОВ "Свротермінал"	150	-	Прискорення обробки вантажів Одеського порту	Транспорт
Одеська	Розширення контейнерного терміналу на Карантинному молі	ДП «ПІК – Україна»	2287	-	Розширення транспортного потенціалу області	Транспорт
Одеська	Будівництво когенеративної теплової електростанції 32 МВт.	ТОВ "Енерготек-ТЕС"	35,81	-	Виробництво електроенергії	Енергетика та альтернативні види палива
Одеська	Будівництво Болградської парогазової електростанції 46,65 МВт	НАЕК «Енергоатом»	88,31	Прямий інвестор, кредит	Виробництво електроенергії	Енергетика та альтернативні види палива
Одеська	Будівництво парогазової електростанції у м. Ізмаїл Одеської обл.	ПАТ "Південна генеруюча компанія"	394	-	Виробництво на розподіл електроенергії, газу, води	Енергетика та альтернативні види палива
Одеська	Вітрові електростанції 50-200 МВт.	ТОВ НВО "План ЕКО"	350	-	Виробництво електроенергії	Енергетика та альтернативні види палива
Одеська	Завод з переробки сільськогосподарських відходів в альтернативні джерела енергії – пелети.	ТОВ "Форум"	25,2	Кредит	Інноваційне виробництво альтернативних джерел енергії	Енергетика та альтернативні види палива
Одеська	Організація виробництва Сульфокарбонату-К	ТОВ "Технопарк Хемо-поль "	3,475	-	Створення нового препарату Сульфокарбонат - К	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Одеська	Реконструкція заводу з виробництва біоетанолу.	ТОВ Котовський верстатобудівний завод "Південверстат"	81,25	-	Реконструкція заводу з виробництва біоетанолу.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Одеська	Будівництво лакофарбового заводу	Компанія "Escarо"	13,68	-	Екологічно чисте виробництво лакофарбових виробів	Будівництво та будівельна індустрія
Одеська	Будівництво оптового ринку сільськогосподарської продукції у Овідіопольському районі Одеська обл.	ТОВ"Південно-Український регіональний оптовий продовольчий ринок"	27,5	-	Створення оптового ринку сільськогосподарської продукції в Одеській обл.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Одеська	Свинокомплекс, Одеська обл. Болградський район, с. Жовтине	ТОВ "Агропрайм-Холдінг"	17,51	Кредит	Свинокомплекс	Сільське та лісове господарство
Севастополь	Водопостачання і водовідведення міста Севастополь	Державне комунальне підприємство «Севміськводоканал»	63,75	-	Виконання проєктних робіт, будівництво і введення в експлуатацію КОС-1 «Південні»; будівництво інженерних мереж і споруд з транспортування стічних вод із Балаклави на КОС№1 «Південні»	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Севастополь	Водопостачання і водовідведення міста Севастополь	Державне комунальне підприємство «Севміськводоканал»	1,862	-	Реконструкція фільтрувальної станції 3-го гідровузла (1 і 2 етап)	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Севастополь	Теплозабезпечення міста	ДКП «Светлосервіс»	700	Надання кредиту на придбання устаткування або система фінансового лізингу	Реконструкція системи теплопостачання об'єктів соціальної сфери (школи-інтернати, дитячі садки) шляхом заміни вугільних котелень автоматизованими автономними джерелами теплопостачання (міні-котельні)	Енергетика та альтернативні види палива
Севастополь	Теплозабезпечення міста	ДКП «Светлосервіс»	35,7	Міжнародні кредити, гранти, кошти іноземних інвесторів, часткове бюджетне фінансування	«Удосконалення системи теплопостачання м. Севастополь»	Енергетика та альтернативні види палива
Севастополь	Водопостачання і водовідведення міста Севастополь	Державне комунальне підприємство «Севміськводоканал»	0,36	-	Заміна амортизованого насосного устаткування на гідровузлах сел. Водоканал. Заміна аварійного водопроводу Д-600мм – 3700м. Заміна аварійного водопроводу Д-800мм-560м.	Хімічна і нафтохімічна промисловість

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Севастополь	Водопостачання і водовідведення міста Севастополь	Державне комунальне підприємство «Севміськводоканал»	0,86	-	Модернізація систем управління насосними станціями гідрозула №3 у сел. Штурмове.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Севастополь	Будівництво пором. Поліпшення морської транспортної інфраструктури міста	Управління капітального будівництва Севастопольської міської державної адміністрації	1,5	за рахунок коштів державного бюджету	Будівництво пором. Поліпшення морської транспортної інфраструктури міста	БУДІВНИЦТВО ТА БУДІВЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ
Севастополь	Водопостачання і водовідведення міста Севастополь	Державне комунальне підприємство «Севміськводоканал»	25	-	Альтернативний варіант водопостачання м. Севастополь з будівництвом нових очисних споруд за сучасною технологією очищення в р-ні Чорноморського водосховища і транспортуванням води самопливом за рахунок перепаду висот (енергозберігаюча технологія)	Енергетика та альтернативні види палива
Севастополь	Транспортна магістраль по вул. Генерала Петрова – вул. Пожарова в м. Севастополь. Автодорожній тунель. Оптимізація транспортної інфраструктури міста	Управління капітального будівництва Севастопольської міської державної адміністрації	12,02	-	Транспортна магістраль по вул. Генерала Петрова – вул. Пожарова в м. Севастополь. Автодорожній тунель. Оптимізація транспортної інфраструктури міста	Транспорт
Рівненська	Удосконалення виробництва фарфорового виробу	ВАТ "Березнеффарфор"	0,3	Створення спільного підприємства	Впровадження у виробництво нової енергозберігаючої технології. Заміна фізично застарілого обладнання печей на менш енергомісткі.	Енергетика та альтернативні види палива
Рівненська	виробництво піно полістирольних плит	ТзОВ ПП «Ізотерм-С»	2	внесення в статутний фонд	Виробництво піно полістирольних плит	Будівництво та будівельна індустрія
Рівненська	Розробка і реалізація гранітної та мармурової продукції	Товариство з обмеженою відповідальністю «Каменяр»	0,378	Відсоток за користування коштами	Розробка і реалізація гранітної та мармурової продукції	Будівництво та будівельна індустрія
Рівненська	Виробництво, переробка і реалізація сільськогосподарської продукції	Споживче товариство «Алекс»	70	Відсоток за користування коштами	Виробництво, переробка і реалізація сільськогосподарської продукції	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Рівненська	Виробництво поліетилену	ТзОВ, Вест-Хім"	150	Вкладання коштів	Розширення виробництва	Будівництво та будівельна індустрія
Полтавська	Будівництво заводу із переробки екологічно чистого молока	Приватне підприємство «Агроєкологія»	4,052	зовнішні інвестиції	будівництво інвестором молокопереробного заводу (відокремленої юридичної особи) продуктивністю до 40 тонн молока на добу на кисломолочні продукти	Сільське та лісове господарство
Полтавська	Будівництво вітроелектричної станції потужністю 50 мВт в м. Глобине Полтавської області	Міжгосподарське виробничо-експлуатаційне підприємство по енергетиці та електрофікації "Райагропромэнерго"	74,25	зовнішні інвестиції	Будівництво вітроелектричної станції потужністю 50 мВт в м. Глобине Полтавської області	Енергетика та альтернативні види палива
Полтавська	Будівництво мосту через річку Дніпро в місті Кременчуці Полтавської області	Комунальне виробниче підприємство „Кременчуцьке міське управління капітального будівництва“	657,9	зовнішні інвестиції	Будівництво в місті нового мостового переходу та автодорожніх підходів до нього.	Будівництво та будівельна індустрія
Полтавська	Будівництво свинокомплексу по відгодівлі 52000 свиней на рік в с. Жовтнєве Глобінського району Полтавської області	ТОВ НВП «Глобінський свинокомплекс»	7,5	кредит	Виробництво м'яса свинини	Сільське та лісове господарство
Полтавська	Будівництво комплексу з переробки сільськогосподарської продукції	СТОВ "Прогрес"	5	зовнішні інвестиції	Збільшення виробництва молока і м'яса та їх переробка	Сільське та лісове господарство
Сумська	Створення міжнародного центру авіаційних перевезень та логістики на базі обласного комунального підприємства "Аеропорт Суми"	Обласне комунальне підприємство "Аеропорт Суми"	28,07	-	Метою реконструкції аеропорту є розвиток сфери авіаційних послуг з пасажирських та вантажних перевезень в області	Транспорт
Сумська	Реконструкція сірчанокислотного цеху № 4 з доведенням потужності до 300 тис. тон моногідрату на рік	ВАТ "Сумхімпром"	57,90	Залучення кредитних ресурсів	Дана реконструкція забезпечить збільшення обсягу виробництва цеху до 300 тис. тон на рік сірчаної кислоти в моногідраті, дозволить зменшити витратні норми на енергоресурси, а також утилізувати насичену пару при виробництві електроенергії	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Вінницька	Будівництво сушильної камери для дерев'яних заготовок (розширення існуючого виробництва) на ТОВ Виробничо-торгівельна компанія «Круп'яний дім», м. Козятин	ТОВ «Виробничо-торгівельна компанія «Круп'яний дім»	0,08	Комерційний кредит	Будівництво сушильної камери для дерев'яних заготовок Нарощення виробничих потужностей	Будівництво та будівельна індустрія
Вінницька	Будівництво насосної станції другого підйому, з резервуарами запасу води об'ємом до 1000 м3 в м. Немирів	Немирівський комбінат комунальних підприємств	0,53	Зовнішні інвестиції	Покращення водопостачання населення міста	Будівництво та будівельна індустрія
Вінницька	Впровадження новітньої технології металообробки з метою випуску якісної продукції на ПАТ «Дашівський ремонтно-механічний завод», смт. Дашів	ПАТ «Дашівський ремонтно-механічний завод»	0,12	Спільне виробництво	Створення сучасного цеху для високоточного обробітку литва власного виробництва та виготовлення модельної оснастки для ливарного виробництва на базі новітнього обладнання з металообробки	Металургія
Вінницька	Освоєння виробництва нових видів продукції на ПАТ «Швейна фабрика «Бужанка», м. Бершадь	ПАТ «Швейна фабрика «Бужанка»	0,1	Спільне виробництво	Придбання нового обладнання (універсальні машини, автомати для катманів в рамочку, обладнання для вологої і теплової обробки)	Текстильна промисловість та пошиття одягу
Вінницька	Модернізація виробництва на ВАТ «Бершадське районне підприємство «Агроماش»	ВАТ «Бершадське районне підприємство «АГРОМАШ»	0,25	Спільне виробництво	Розширення спектру послуг по ремонту сільськогосподарської техніки, виробництво котлів НІСТУ – 5	Машинобудування та приладобудування
Вінницька	Фасування рослинної олії на ПАТ «Лідер», Бершадський район	Приватне акціонерне товариство «Лідер»	5,43	Спільне виробництво	Впровадження новітньої технології по розливу рослинної олії з використанням покупної олії	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Вінницька	Виробництво нових виробів на ВАТ «Бершадський електротехнічний завод»	ВАТ «Бершадський електротехнічний завод»	0,03	-	Випуск нової високоякісної продукції	Машинобудування та приладобудування
Вінницька	Реконструкція і модернізація Мізяківського цегельного заводу	ЗАТ «Калинівське БМУ -5»	0,25	Створення спільного підприємства	ЗАТ «Калинівське БМУ -5»	Будівництво та будівельна індустрія
Вінницька	Спеціалізований завод по виробництву продукції свинини із замкнутим циклом в Бершадському районі	ТОВ Агрофірма «Джулинка»	2,74	Зовнішні інвестиції	Виробництво продукції свинини із замкнутим циклом (1100 свиноматок, 7600 гол. свиней на відгодівлі, вихід м'яса 2491 тонн)	Сільське та лісове господарство
Вінницька	Будівництво молочної ферми на 7200 гол./місяць в Томашпільському районі	ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина»	40,35	Зовнішні інвестиції	Будівництво молочнотоварної ферми на 7200 голів дійного поголів'я, 100% забезпечення власною кормовою базою, закупівля нетелів для забезпечення потужностей комплексу до початку власного відтворення поголів'я, організація допоміжних процесів на базі ферми	Сільське та лісове господарство
Вінницька	Будівництво свиноферми на 24 тис. гол./місяць в Томашпільському районі	ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина»	7,19	Зовнішні інвестиції	Будівництво свиноферми на 24 тис. голів, 100% забезпечення власною кормовою базою, закупівля свиноматок для забезпечення потужностей комплексу до початку власного відтворення поголів'я, організація допоміжних процесів на базі ферми	Сільське та лісове господарство
Тернопільська	Розширення виробництва ЗАТ «Астрон»	ЗАТ «Астрон»	0,2	Партнерство, договір про спільну діяльність	Організація випуску твердопаливних газогенераторних котлів.	Машинобудування та приладобудування
Тернопільська	Реконструкція санної траси та будівництво об'єктів інфраструктури в м. Кременець	Кременецька дитячо-юнацька спортивна школа „Колос“	2,84	-	Єдина в Україні санна траса, яка функціонує цілий рік. Можливість створення на базі школи центру з підготовки збірних України із зимових видів спорту (санний спорт, стрибки з трампліну, лижне двоборство)	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	Будівництво туристично-етнографічного комплексу "Лемківщина" з готелем, рестораном, літнім кафе, автостоянкою та міні-ринком непродовольчих товарів	Монастирська районна державна адміністрація	1,25	-	Щорічне проведення міжнародного фестивалю лемківської культури;- можливість організації туристичних маршрутів (кінь, піш, велосипедні, водні екскурсії);	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	Будівництво та введення в експлуатацію цегельного заводу в с.	Монастирська районна державна адміністрація	5,1	-	Будівництво та введення в експлуатацію цегельного заводу в с. Гончарівка	Будівництво та будівельна індустрія

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
	Гончарівка					індустрія
Тернопільська	Будівництво цегельного заводу на базі глиняного кар'єру в с. Сільце	Підгасцька районна державна адміністрація	5,1	-	Будівництво цегельного заводу на базі глиняного кар'єру в с. Сільце	Будівництво та будівельна індустрія
Тернопільська	Будівництво туристично-відпочинкового комплексу "Завалів"	Підгасцька районна державна адміністрація	1,25	-	Зростання ринку туристичних послуг;	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	Готельний комплекс «Подолани Палас»	ТОВ «Теркурій-2»	14,19	-	Зростання ринку туристичних послуг;	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	Бізнес центр «Подолани»	ТОВ «Теркурій-2»	7,09	-	Бізнес центр «Подолани»	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	«Спортивно-оздоровчий комплекс»	ТОВ «Теркурій-2»	39,02	-	Єдиний в Західній Україні Спортивно-оздоровчий комплекс з набором ексклюзивних послуг;	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Тернопільська	Будівництво комплексу з вирощування перепелів Будівництво цеху з переробки продукції птахівництва	Фермерське господарство "Під містом"	1,06	-	Комплекс із вирощування перепелів потужністю 100 тис. голів в рік.Цех із переробки продукції птахівництва потужністю 1 млн. умовних банок в рік	Сільське та лісове господарство
Тернопільська	Виготовлення каталізаторів палива КТ-4Б (4Д)	ТОВ "Завод газового обладнання" Альфа-Газпромкомплект"	0,71	-	Проект вирішує проблему зменшення забруднення атмосферного повітря та економії пального	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Тернопільська	Налагодження випуску регуляторів тиску газу різних параметрів	ТОВ "Завод газового обладнання" Альфа-Газпромкомплект"	1,42	-	Налагодження випуску регуляторів тиску газу різних параметрів	Машинобудування та приладобудування
Тернопільська	Організація виробництва кераміки будівельної в с. Малий Ходачків	Приватне мале підприємство "ВІК"	4,9	-	Організація виробництва кераміки будівельної в с. Малий Ходачків	Будівництво та будівельна індустрія
Тернопільська	Створення рекреаційної зони в урочищі «Червоногород» біля с. Нирків	Заліщицька районна державна адміністрація	13	-	організація пізнавального туризму, ознайомлення та вивчення унікальних пам'яток історії та культури Української землі.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Житомирська	Будівництво автозаправної станції газом метан	Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофірма Брусилів"	0,4	Кошти стороннього інвестора	Будівництво автозаправної станції дозволить суттєво зменшити собівартість продукції шляхом переведення автотранспорту на газ	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Будівництво сервісних газозаправних комплексів (ГЗК)	"ЖитомирАвтоГазСервіс"	3,57	-	Заправка місцевого і транзитного автотранспорту паливом, надання послуг транзитним водіям і пасажиром	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Комплекс сервісного обслуговування на землях Кожухівської сільської ради (156 км траси Київ – Ковель).	ТОВ фірма „АСКО“	0,5	Вітчизняні інвестиції, іноземні інвестиції	Проектом передбачається реконструкція існуючих трьох приміщень під комплекс сервісного обслуговування.	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Створення супермаркету, бізнес-центру та центру відпочинку і розваг.	Акціонерне товариство відкритого типу «Льонок»	2	Кошти вітчизняного інвестора, кредит, іноземні інвестиції, інше	Реконструкція виробничих та адміністративних площ для створення супермаркету, бізнес-центру та центру відпочинку і розваг для забезпечення потреб жителів міста та району.	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Покращення надання послуг з будівництва доріг	Ружинська спільна міжгосподарська шляхобудівельна організація «Райагрошляхбуд»	0,10	Кошти вітчизняного інвестора або іноземні інвестиції	Організація спільної роботи з метою безбиткового функціонування підприємства, збереження робочих місць	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Створення та впровадження системи сортування, збору, вивозу та переробки твердих побутових відходів	Овруцька міська рада	0,04	-	Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ шляхом обладнання місць для збору сміття підприємств та приватного сектору. Встановлення урн, контейнерів.	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Створення логістичного центру	ТОВ „Укрколайн“	1,5	Кошти вітчизняного інвестора, кредит, іноземні інвестиції	Надання наявних засобів в суборенду інвесторам та суб'єктам підприємницької діяльності.	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Проект високоефективної системи теплопостачання м. Житомира зі створенням компанії по наданню комплексу житлово-комунальних послуг в окремому мікрорайоні.	КП "Житомиртеплокомуненерго"	42,78	кошти вітчизняного інвестора, іноземні інвестиції	Спрямований на технічне переоснащення ЖКТ, енергозбереження, ресурсозбереження на об'єктах теплопостачання.	Торгівля та надання послуг
Житомирська	Проведення реконструкції свинокомплексу в с. Червоне Андрушівського р-ну Житомирської обл.	СТОВ "ЕТАЛОН АГРО"	3,16	Кошти вітчизняного інвестора, кредит, іноземні інвестиції.	Створення стійкої виробничої системи свинокомплексу.	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Реконструкція приміщень і створення свиноферми на 1000 голів	Фермерське господарство "Вілюшевське"	0,09	Кошти інвестора	Вирощування свиней з реалізацією молодняка населенню та відгодівельного поголів'я переробним підприємствам для отримання прибутку	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Реконструкція приміщень і створення свиноферми на 1000 голів	Фермерське господарство "Калина"	0,1	Кошти інвестора	Вирощування свиней з реалізацією молодняка населенню та переробним підприємствам для отримання прибутку	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Вирощування зернових культур	ПП „ГАЛЕКС-АГРО“	1	Кредит	Збільшення обсягів вирощування зернових культур	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Відновлення роботи опорного пункту по вирощуванню кланового матеріалу картоплі	ТОВ "Норинцівське"	0,06	Кошти інвестора	Вирощування елітного насіння картоплі	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Модернізація та реконструкція комбикормового заводу в м. Маліні для випуску 23,0 тис. т. комбикормів на рік	ТОВ "Малинкомбикорм"	0,19	Кредит, кошти інвесторів	Реконструкція, модернізація та вдосконалення технологічного процесу випуску комбикормів	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Створення сучасного комбикормового заводу та спеціалізованого складського господарства.	Відкрите акціонерне товариство "Коростенський комбінат хлібопродуктів"	5	Кошти вітчизняного (іноземного) інвестора	На базі "Коростенського КХП" планується створити сучасний комплекс для виробництва комбикормів	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Інвестиційний проект по створенню ферми з виробництва молочної продукції по сучасних технологіях	Фермерське господарство "Аннушка – 2"	1,1	Кошти вітчизняного чи зарубіжного інвестора	Забезпечення сировиною переробні підприємства	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Житомирська	Інвестиційний проект по відродженню галузі хмелярства у с. Слобідка	П(ПО)СП "Малинівське"	0,266	Кошти вітчизняного чи зарубіжного інвестора	Реконструкція шпалер Закладка молодих хмільників Вирощування хмелю	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Відновлення відгодівлі ВРХ на базі ТОВ "Липинки"	ТОВ "Липинки"	0,36	Кошти інвестора	Організація відгодівлі великої рогатої худоби	Сільське та лісове господарство
Житомирська	Відновлення виробничої діяльності "Кам'янобрідський фаянс" ТОВ "Польський фаянс"	ДП "Кам'янобрідський фаянс" ТОВ "Польський фаянс"	0,585	Кошти інвестора, кредити банків	Вироблення виробництва фаянсового посуду на ДП "Кам'янобрідський фаянс" з збереженими технологіями по виробництву фаянсового посуду.	Сільське та лісове господарство та іншої мінеральної продукції
Житомирська	„Відновлення і модернізація ГЕС на р. Случ“	ВАТ „Чижівська паперова фабрика“	1,5	Кредит	Можливість виробляти додаткову електроенергію для потреб підприємства та району	Енергетика та альтернативні види палива
Житомирська	Відновлення виробничої діяльності Баранівського хлібозаводу	Товариство з обмеженою відповідальністю "Баранівський хлібозавод"	0,16	Кошти інвестора , кредити банків	Відновлення виробничої діяльності Баранівського хлібозаводу	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Житомирська	Інвестиційний проект "Борошномельне виробництво"	ВАТ "Житомирський комбінат хлібопродуктів"	12,5	кошти вітчизняного інвестора, іноземні інвестиції	Модернізація та реконструкція помольного виробництва та впровадження новітніх технологій для випуску нових видів спорідненої продукції та розширення асортименту	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Житомирська	Виготовлення та реалізація печива та кондитерських виробів	Товариство з обмеженою відповідальністю	0,625	Кошти вітчизняного інвестора	Виготовлення та реалізація печива та кондитерських виробів	Харчова промисловість та

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
		"НАЛТЕКС"				перероблення сільськогосподарських продуктів
Житомирська	Відновлення меблевого, столярного та швейного виробництва на базі потужностей ЗАТ «Баранівський завод «Служ»	Закрите акціонерне товариство "Баранівський завод «Служ»"	0,1	Кошти інвестора , кредити банків	Відновлення меблевого, столярного та швейного виробництва на базі потужностей ЗАТ «Баранівський завод «Служ»	Деревообробна промисловість
Житомирська	„Ствол”	ТОВ „ФірмаАгропромсервіс”	5,4	Прямі інвестиції в основні фонди та засоби виробництва	Будівництво та введення потужностей: 600 кв.м. виробничих приміщень та впровадження виготовлення нарізних та гладко ствольних стволів, а також виробництво елементів колективного та індивідуального броне захисту.	Машинобудування та приладобудування
Житомирська	Створення спеціалізованого виробництва тензометричних давачів сили	ВАТ "Приладобудівник"	0,5	Іноземні інвестиції	Модернізація діючого та випуск мого вагового обладнання шляхом заміни важливих вагових механізмів на тензометричні, сконцентрувати розпорошене виробництво тензорезисторних давачів сили на одному підприємстві за рахунок концентрації і спеціалізації підвищити якість та знизити собівартість	Машинобудування та приладобудування
Житомирська	Будівництво заводу по виробництву цегли будівельної	„Чуднівський цегляний завод”	16,1	Кредитні ресурси	Розробка та використання природного потенціалу району, будівництво нового заводу, отримання прибутку, створення нових робочих місць, надходження податків до місцевих бюджетів	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Розробка родовища глини та будівництво цегельного заводу	Приватне підприємство «Грінк»	3	Власні та залучені кошти інвесторів	Будівництво цегельного заводу	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Реконструкція Немільнянського цегельного заводу	ПП «Немільнянський цегельний завод»	14,6	Кредит, лізинг	Виготовлення екологічно чистого будівельного матеріалу	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Виробництво будівельної кераміки	ПП "Крона"	1,2	Кредит, лізинг	Відновлення виробництва будівельних матеріалів	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Організація виробництва будівельно-архітектурних виробів із гранітів родовищ Житомирської області	Виробничо-комерційна фірма "Верас" у формі товариства з обмеженою відповідальністю	13,7	залучення прямих інвестицій + інвестиційний кредит	Створення сучасних і високотехнологічних гранітного кар'єру і каменюобробного виробництва, які здатні забезпечити отримання виробів, які відповідали б сучасним національним і європейським стандартам.	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Будівництво заводу керамічної цегли в с. Іванівка	Іванівська сільська рада Орган місцевого самоврядування	4,7	Кошти інвестора	Виробництво будівельних матеріалів	Будівництво та будівельна індустрія
Житомирська	Створення всеукраїнського модельного агропротистичного та дорадчого центру "ХУТІР "ПОЛІССЯ"	Спільний проект ФГ "Калина", "Урожай", "Лан"	6.4812	Власні кошти та кошти інвесторів	Розвиток сільського зеленого туризму.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Житомирська	Розвиток туристичного комплексу в с. Верхівня	Туристичний комплекс в с. Верхівня	1,5	Кошти вітчизняного інвестора або іноземні інвестиції	Розвиток туристичного комплексу в с. Верхівня	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Житомирська	Видобуток та переробка блочного каменю	Товариство з обмеженою відповідальністю "Веста"	0,8	Кошти інвестора	Впровадження передових технологій у добуванні та переробці блочного каменю, отримання прибутків	Добувна та каменюобробна промисловість
Житомирська	Видобуток та переробка блочного каменю	Приватне підприємство "Кванта-ЛЧ"	0,33	Кошти інвестора	Впровадження передових технологій у добуванні та переробці блочного каменю, отримання прибутків	Добувна та каменюобробна промисловість
Житомирська	Видобуток природних каменів для облицювальних матеріалів	ТОВ «Прогрес»	1,5	Власні та залучені кошти інвесторів	Розробка родовища природного каменю	Добувна та каменюобробна промисловість
Житомирська	Розробка Майстрівського кар'єру	ТОВ "Славия"	5	Кредит	Виробництво щебеню, каменю будового, збільшення робочих місць в районі, залучення інвестицій, отримання прибутку	Добувна та каменюобробна промисловість
Волинська	Розширення номенклатури круглоланкових ланцюгів та освоєння серійного виробництва тягових контурів шагових конвеєрів	ВАТ «Ковельськмаш»	3,32	Пільговий кредит	Розширення номенклатури кругло ланкових ланцюгів та освоєння серійного виробництва тягових контурів шагових конвеєрів	Машинобудування та приладобудування
Волинська	Розширення випуску продукції лісового машинобудування	Приватне підприємство "Станколіс"	0,63	Оборотні кошти	Виробництво верстатів для первинної обробки деревини, засобів механізації виробничих процесів, освоєння випуску фрезерно-бросувальної лінії	Машинобудування та приладобудування
Волинська	Організація виробництва малоатражних двохтактних двигунів	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волинсофт"	0,298	Інвестиції, кредит	Організація виробництва двохтактних двигунів шляхом розширення діючого виробництва та розширення ринку збуту продукції.	Машинобудування та приладобудування
Волинська	Виробництво строп сталевих	ТзОВ"Волинкрансервіс"	0,1	Інвестиції	Збільшення товарообігу	Машинобудування та приладобудування
Волинська	Виготовлення електротехнічного обладнання	ВАТ "ЕНКО" Луцький електроапаратний завод	26,7	Інвестиції	Виготовлення електротехнічного обладнання	Машинобудування та приладобудування
Волинська	Збільшення обсягів випуску швейних виробів, розширення їх асортименту	ВАТ "Луґа"	2	-	Розширення виробничих потужностей для налагодження виробництва нових видів швейних виробів за рахунок встановлення і налагодження сучасного технологічного обладнання по проектуванню та пошиттю швейних виробів.	Текстильна промисловість та пошиття одягу
Волинська	Освоєння випуску нових видів тканин	Закрите акціонерне товариство «Волинський шовковий комбінат»	1,1	Пільговий кредит	Проектом передбачається освоїти випуск нового асортименту тканин з використанням нових, нетрадиційних видів пражі високої якості.	Текстильна промисловість та пошиття одягу
Волинська	Розширення швейного виробництва	Рожищенська фабрика „Динамо” фізкультурно-спортивного товариства „Динамо” України	0,46	Валютні кошти	Закупівля обладнання для модернізації швейного виробництва	Текстильна промисловість та пошиття одягу
Волинська	Впровадження у виробництво овочево – м'ясних консервів дитячого харчування	ВАТ "Володимир-Волинський консервний завод"	10	-	Освоєння випуску продукції європейського рівня за рахунок налагодження і застосування найкращого вітчизняного технологічного обладнання з виробництва консервованої продукції дитячого харчування.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Реконструкція ковбасного цеху ТзОВ„Доброслав-Луцьк” та створення комплексу по виробництву сирю в'ялених ковбас	ТзОВ„Доброслав-Луцьк”	2,93	Інвестиції, комерційний проєкт	Реконструкція існуючих виробничих приміщень площею 2623,8 кв.м., ремонт та реконструкція інженерних мереж цеху, ремонт покрівлі приміщення та дообладнання цеху технологічним обладнанням і розширення холодильних камер, створення комплексу сирю в'яленихковбас на базі кліматичних камер „Кліматронік”	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Будівництво хлібопекарного цеху	ВАТ "Хліб"	1,2	Кредити банків	Заміна хлібопекарного обладнання	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Впровадження виробництва м'яких, зернистих сирів	Впровадження виробництва м'яких, зернистих сирів	2,4	Кредит	Виробництво м'яких, зернистих сирів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Створення агроцеху закритого ґрунту в СТП „Рать” Луцького району Волинської області	СПГ „Рать”	1,566	Інвестиції	Будівництво теплиці площею 1 га з кранельним поливом, системами опалення та вентиляції, управління мікрокліматом та подачі CO2 по голландській технології	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Комплекс по переробці екологічно чистої продукції дикорослих (гриби, ягоди), фруктово-овочева група	Державне підприємство” Шацьке учбово-досвідне лісове господарство”	0,42	За домовленістю	Переробка та виготовлення продукції з місцевої екологічно чистої сировини. Комплекс включає в себе лінію по заморожуванню дикорослих грибів та ягід, лінію мийки, сушки, фасування овочів та фруктів, лінію консервування, овочесховище.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Переробка сільськогосподарської продукції, дикоростучих грибів та ягід	Відкрите акціонерне підприємство "Любомлягрозім"	0,56	створення спільного підприємства	Організація вирощування та заготівлі сільськогосподарської продукції, дикоростучих грибів та ягід в обсязі 5000 тонн на рік і більше та послідуюча їх переробка на соки, напої, варення, джеми, гриби консервовані, заморожування ягід.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Волинська	Реконструкція цеху сухого знежиреного молока	ЗАТ "Ратнівський молокозавод"	2,74	Банківські кредити	Випуск економічно вигідної продукції із порівняно низькими джерелами викидів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Лінія розливу природної джерельної води	Дочірнє підприємство "Маневичрибгосп" ВАТ "Волиньрибгосп"	0,014	Внесення оборотних коштів	Екологічно чиста джерельна негазована питна вода з природного глибинного джерела для вододефіцитних регіонів України	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Встановлення обладнання для зберігання фруктів	Любешівське міжгосподарське спеціалізоване лісгосподарське підприємство	0,07	Пряме інвестування	Будівництво сховища та встановлення обладнання для зберігання фруктів	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Будівництво приміщення та встановлення холодильного обладнання для глибокого заморожування грибів та дикоростучих ягід	Любешівське міжгосподарське спеціалізоване лісгосподарське підприємство	0,16	Пряме інвестування	Будівництво приміщення та встановлення холодильного обладнання	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Переробка твердих побутових полімерних відходів у вироби	ВАТ „Шацьке РТП”	0,18	Пряме інвестування	Очищення від побутових відходів полімерів Шацького району і сусідніх Любомльського, Ратнівського, Старовижівського районів.	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Волинська	Купівля агрегату по виготовленню поліетиленової плівки	ТзОВ „Хімпласт”	0,08	Пряме інвестування	Купівля агрегату по виготовленню поліетиленової плівки	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Волинська	Будівництво птахоферми на 12 пташників поблизу с. СоловичТурійського району Волинської обл.	ВАТ "Володимир-Волинська птахофабрика"	5,4	Кредит	Вирощування курей – бройлерів до 2 млн. штук на рік	Сільське та лісове господарство
Волинська	Реконструкція та розширення виробництва свинини на свинокомплексі ТзОВ „Компанія АКА”	ТзОВ „Компанія АКА”	2,48	Пряме інвестування	Реконструкція існуючих виробничих приміщень площею 1500 кв.м для відгодівлі свиней, створення кормоцеху, реконструкція зерносховища площею понад 3000 кв.м та будівництво накопичувача гною	Сільське та лісове господарство
Волинська	Будівництво свинодогодильного комплексу	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,91	Пряме інвестування	Реконструкція існуючих виробничих приміщень площею 1000 кв.м. для відгодівлі свиней, створення кормоцеху, та будівництво накопичувача гною.	Сільське та лісове господарство
Волинська	Розведення української чорно-рабї молочної породи корів	Фермерське господарство "Перлина Турії"	0,28	Пільговий кредит	Створення племенного репродуктора по розведення української чорно-рабї молочної породи корів	Сільське та лісове господарство
Волинська	Розвиток племенного скотарства	ФГ «Фасти»	0,1	За домовленістю	Збільшення обсягів племенного поголів'я, як для реалізації так і на відгодівлю	Сільське та лісове господарство
Волинська	Розвиток різних напрямків тваринництва та рослинництва	СВК «Відродження»	0,1	За домовленістю	Збільшення поголів'я великої рогатої худоби та підвищення продуктивності худоби	Сільське та лісове господарство
Волинська	Розвиток птахівництва	СТЗОВ «Птахівничче»	0,2	За домовленістю	Будівництво цеху для виробництва комбикормів	Сільське та лісове господарство
Волинська	Впровадження трьохсортного помелу пшениці на млинзаводі №2 ДП ДАК "Хліб України" Володимир-Волинського КХП	Дочірнє підприємство Державної акціонерної компанії "Хліб України" Володимир-Волинський комбінат хлібопродуктів	0,08	-	Переобладнання млину заводу №2, який спеціалізувався на випуску борошна житнього обдирного на трьох сортній помел пшениці	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Волинська	Декоративне садівництво та вирощування продукції розсадників	Фермерське господарство "АннаАстасія"	0,019	Кредит	Вирощування фруктів та ягід, бджільництво	Сільське та лісове господарство
Волинська	Організація виробництва комбикормів та преміксів різного призначення в результаті реконструкції існуючого комбикормового заводу на базі ТзОВ „Колос” Луцького району	ТзОВ „Колос”	0,154	-	Реконструювати цех по виробництву комбикормів, організувати цех по виробництву преміксів, реконструювати 2 зерносховища, трансформаторну підстанцію, реконструювати систему сушального господарства, організувати протипожежну систему і систему охорони, закупити та організувати комп'ютеризовану систему офісу і бухгалтерії	Сільське та лісове господарство
Волинська	Виробництво з натуральної деревини клеєних брусів, меблевих щитів та металевих огорож	ТзОВ «Олше»	1,5	Спільне виробництво	Впровадження сучасних технологій деревообробки з метою виготовлення клеєних брусів, меблевих щитів, металевих огорож, свро вікон, безвідходне виробництво	Деревообробна промисловість
Волинська	Налагодження випуску погонажних виробів із деревини	ТзОВ „Володимирекобуд”	0,5	Інвестиції	Налагодження випуску погонажних виробів із деревини (вагопи, плінтуєві, підложкої дошки тощо)	Деревообробна промисловість
Волинська	Інвестування створення завершеного технологічного циклу переробки деревини	Товариство з обмеженою відповідальністю «К. П. Верес»	0,4	Кредит (дешевий), інвестиція, дольова участь і т.п.	Створення умов для повної (безвідходно) переробки деревини шляхом технічного переоснащення діючою деревопереробної дільниці	Деревообробна промисловість
Волинська	Лінії по виготовленню- меблевих заготовок;- деревної муки;- деревних брикетів з тирси	Ковельське СЛАНТ «Тур»	0,28	За домовленістю	Виготовлення меблевих заготовок; виготовлення деревної муки; виготовлення деревних брикетів з тирси	Деревообробна промисловість
Волинська	Виробництво деревини з можливістю перепрофілювання	МПП «Волинь»	0,2	Спільна діяльність	Розширення діючого виробництва дитячих колісок або перепрофілювання підприємства	Деревообробна промисловість
Волинська	Виробництво та реалізація вікон та дверей з „свробурсу”	Підприємств. Мельничук Володимир Володимирович	0,038	Інвестиції	Розширення виробництва	Деревообробна промисловість
Волинська	Збільшення потужностей діючого деревообробного виробництва, освоєння нових видів продукції в смт. Маневичі	ПП „Берізка”	0,2	Банківський кредит, прями інвестиції	Збільшення потужностей діючого деревообробного виробництва, освоєння нових видів продукції в смт. Маневичі	Деревообробна промисловість
Волинська	Лінія по виробництву піддонів	ТзОВ «Доф-Арбо»	0,46	Банківський кредит, прями інвестиції	Лінія по виробництву піддонів	Будівництво та будівельна індустрія
Волинська	Організація видобування та переробки крейди	ВАТ „Луківський комбінат будівельних матеріалів”	2	-	Переробка крейди	Будівництво та будівельна індустрія
Волинська	Видобування та переробка сапропелю	ТзОВ “Волиньсапрофос”	0,6	-	Промислова розробка місцевих покладів сапропелю	Будівництво та будівельна індустрія
Волинська	Виробництво торфомінеральних сумішей	Державне підприємство "Волиньторф"	0,215	Створення спільного підприємства, прями інвестиції	Будівництво лінії змішування і фасовки торфомінеральних сумішей	Хімічна і нафтохімічна промисловість
Волинська	Топливні гранули	МПП "Модуль"	4	Кредит, спільна діяльність	Закінчення будівництва	Енергетика та альтернативні види палива
Волинська	Виробництво енергозберігаючого обладнання	МПП "Дельта"	0,25	Кредит	Виробництво енергозберігаючого обладнання	Енергетика та альтернативні види палива
Волинська	Виробництво біогазу з курячого посліду методом метанового зброджування в біогазовій установці великої продуктивності	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,35	-	Проект розроблено для крупних птахофабрик з числом поголів'я до 400 тис. голів. Виробництво засноване на технології анаеробного метанового зброджування гною в біогенераторах великої потужності. Продуктами виробництва є біогаз, а також вискоєфективне екологічно чисте органічне добриво.	Енергетика та альтернативні види палива
Волинська	Впровадження виробництва альтернативних джерел та видів палива	Товариство з обмеженою відповідальністю „Волекс”	0,12	Спільна діяльність або пільговий кредит	Товариство з обмеженою відповідальністю „Волекс”	Енергетика та альтернативні види палива
Волинська	Виготовлення альтернативних видів палива (цепа, пелети, деревні брикети)	Підприємств Трубайло Віктор Володимирович	0,03	-	Переробка відходів деревини та виготовлення альтернативних видів палива	Енергетика та альтернативні види палива
Волинська	Виробництво паливних гранул	ТзОВ “Віста-Дніпро”	0,1	-	Виробництво паливних гранул	Енергетика та альтернативні види палива

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Волинська	Туристичний продукт «Золота діадема Волині».	Управління культури і туризму облдержадміністрації	6,25	Субвенції з державного бюджету, кошти з обласного бюджету, залучені кошти з благодійних фондів	Створення туристичного продукту з волинською маркою на базі унікальних пам'яток історії, культури, містобудування і архітектури, державних історико-культурних заповідників та музеїв, що знаходяться обабіч автомагістралі державного значення М-08, що веде від Устилу до обласного центру Волині і далі до Рівного	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Волинська	Будівництво санаторно-курортного комплексу в с. Журавичі, Ківерцького району	Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства	17,82	Надання послуги гостинності, лікування і реабілітації	Надання послуги гостинності, лікування і реабілітації	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Волинська	Розвиток туристично-рекреаційної галузі Шацького національного природного парку	Шацький національний природний парк	0,25	Пряме інвестування	Для покращення умов відпочинку, збільшення самого сезону відпочинку та упорядкування потоків рекреантів	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Волинська	Створення рекреаційної зони відпочинку з облаштованими місцями для любителів риболовлі на озері в с.ОзютичіЛокачинського р-ну Волинської обл.	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,03	Кредит	Створення рекреаційної зони відпочинку з облаштованими місцями для любителів риболовлі на озері в с.ОзютичіЛокачинського р-ну Волинської обл.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Волинська	Розширення мережі супермаркетів роздрібної торгівлі «Вонак»	СП ЗАТ "Волиньлак"	10	Кредит	Створення мережі супермаркетів роздрібної торгівлі	Торгівля та надання послуг
Волинська	Створення об'єкта гуртової торгівлі будівельними матеріалами та товарами господарського призначення (склад-магазин, супермаркет «Верес»)	Товариство з обмеженою відповідальністю «К. П. Верес»	0,6	Кредит (дешевий), інвестиція, дольова участь і т.п.	Розширення потужностей гуртвни будівельних матеріалів і господарських товарів (реорганізація в супермаркет) шляхом реконструкції існуючих (діючих) торговельних площ	Торгівля та надання послуг
Волинська	Вдосконалення системи гуртової та роздрібної торгівлі морозивом у Волинській області	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,20	-	виготовлення технічної документації, будівництво складських приміщень для зберігання та реалізації морозива, а також інших продуктів харчування, які потребують зберігання в умовах холоду, площею 300-900 кв.м. Створення невеликих периферійних гуртових складів площею 50-100 кв.м в районних центрах області. Придбання морозильних карів для створення власної фірмової торговельної сітки в кількості 100 шт та придбання спеціалізованого автотранспорту для доставки та розморозки морозива	Торгівля та надання послуг
Волинська	Створення у м. Луцьку на базі військового аеродрому міжнародного авіаційного вантажопасажирського комплексу	ВАТ «Луцькеавіапідрисство»	80	Інвестиції в статутний фонд	Створення на базі військового аеродрому авіаційного пасажирсько-вантажного комплексу з сучасного інфраструктуру.	Транспорт
Волинська	Модернізація діючого виробництва картону та виробів з нього із збільшенням потужності виробництва	ВАТ "Луцький картонно-руберойдовий комбінат"	9,5	Кредити банків	Підвищення потужності переробки вторинної сировини та організація виробництва виробів масового вжитку з картону	Легка промисловість
Волинська	Розвиток виробничої бази	Спільне міжгосподарське підприємство по агропромисловому виробництві „Володимир-Волинськагробуд“	0,5	Прямі вкладення	Модернізація та укомплектування виробничої бази	Інформатизація
Волинська	Модернізація ливарного виробництва	Мале приватне підприємство „Оксел“	0,35	Обладнання або кошти	Впровадження нових технологій в ливарне виробництво	Металургія
Волинська	Природа дефектів радіаційного походження і їх вплив на електричні, оптичні і фотоелектричні властивості бінарних халькогенідних напівпровідників групи АІІВVІ	Волинський національний університет імені Лесі Українки	0,03	-	Вивчення природи дефектів радіаційного походження і їх вплив на електричні, оптичні і фотоелектричні властивості бінарних халькогенідних напівпровідників групи АІІВVІ	Наукова діяльність
Волинська	Створення Бізнес центру ділової інформації колективного користування	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,02	Кредит	Створення Бізнес інтернет центру ділової інформації колективного користування	Інформатизація
Волинська	Відновлення вантажного вагонуобігу ст. «Ковель» державної залізниці	Товариство з обмеженою відповідальністю «К. П. Верес»	0,1	Кредит (дешевий), інвестиція, дольова участь і т.п.	Пряма доставка вантажів на ст. «Ковель», очищення від митних платежів, опрацювання вантажів на місці, складування, збереження та відправка їх споживачам (в т.ч. засобами залізничного транспорту)	Транспорт
Волинська	Створення приватного медичного урологічного центру	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,10	-	Створення приватного медичного урологічного центру	Медицина
Волинська	Створення підприємства автомобільних вантажних перевезень	Волинський інформаційно-аналітичний центр "Волиньсофт"	0,25	Кредит	Створення автогосподарства, яке складається з 6-10 вантажних автомобілів з напірничепами вантажоплід'ємністю 20 тонн, які відповідають евро стандарту	Транспорт
Запорізька	Будівництво готелю ДП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»	ДП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»	5,3	Спільне підприємство	Готель на 180 місць	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Будівництво міні-заводу з утилізації твердих побутових речовин та інших вуглеутримуючих відходів в місті Енергодарі Запорізької області	Комунальне підприємство "Підприємство комунальної власності"	16,39	Створення спільного підприємства	Будівництво міні-заводу з утилізації твердих побутових речовин та інших вуглеутримуючих відходів в місті Енергодарі	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Будівництво полігону твердих побутових відходів №3	КП "Управління капітального будівництва"	25	Організація спільного виробництва	Влаштування полігону для сортування та складування твердих побутових відходів	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Будівництво терміналу ДП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»	ДП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»	25,8	Організація спільної сфери	будівництво терміналу з забезпеченням обслуговування 360 авіапасажирів за годину і наданням їм умов перебування в аеропорту згідно міжнародних вимог.	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Будівництво цегельного заводу	Куйбишевська районна державна адміністрація	15	-	Будівництво цегельного заводу на базі Куйбишевського родовища глини	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Будівництво перевантажного комплексу контейнерів у Бердянському морському торговому порту на причалі № 10.	ДП "Бердянський морський торговий порт"	23,92	Отримання кредиту	Можливість збільшити вантажообороту контейнерних вантажів в порту	Транспорт
Запорізька	Будівництво в курортній частині узбережжя Азовського моря пансионату „КОМФОРТ“.	ППП Перельман І.Н.	0,76	інвестиція, кредит, займ, пайова участь в будівництві, партнерство, передавання права забудови. Створення спільного підприємства.	Продовження будови та експлуатація в курортній частині узбережжя Азовського моря Запорізької області об'єктасанаторно- курортного призначення.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Запорізька	Будівництво в курортній частині узбережжя Азовського моря 36 упорядкованих номерів-приватних апартаментів 1-2-кімнатної квартирного планування для їх реалізації приватним особам та підприємствам.	ППП Перельман І.Н.	0,38	інвестиція, кредит, займ, пайова участь в будівництві, партнерство, передавання права забудови. Створення спільного підприємства.	Продовження будови та експлуатація в курортній частині узбережжя Азовського моря Запорізької області об'єктасанаторно- курортного призначення.	Культура, туризм, рекреація, готельний бізнес
Запорізька	Гірничо-збагачувальний комбінат на базі Васинівського залізничного родовища	ТОВ "Індустріальна група - Магнетит"	1130	Створення підприємства	Планується налагодити добування та збагачення залізної руди з подальшим транспортуванням на металургійні підприємства	Гірничодобувна промисловість
Запорізька	Відкриття кар'єру з видобутку та збагачення кварцових пісків Буржаського родовища	ТОВ «Каолін Азов»	5	Отримання кредиту	Виготовлення кварцових піскових матеріалів, необхідної кількості для використання в скляній, вагнерівковій, ливарній, керамічній та будівельній промисловості	Гірничодобувна промисловість
Запорізька	Будівництво розподільної мережі когенераційних станцій в Запорізькій області встановленою потужністю 500 МВт.	ВП "Інжиніринговий центр"	281,2	Створення акціонерної компанії	Метою є підвищення ефективності та надійності роботи енергосистеми та комплексне вирішення проблем енергозбереження в Запорізькому регіоні.	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Технічне переобладнання електрофільтрів енергоблоку ст. №11 Придніпровської ТЕС	Відкрите акціонерне товариство «Дніпроенерго»	8,34	Отримання кредиту	Проект передбачає проведення реконструкції електрофільтрів енергоблоку ст. №11 із заміною корпусів, внутрішнього механічного, електросилового та іншого обладнання	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Технічне переобладнання енергоблоку ст. №1 Запорізької ТЕС з установкою комбінованої системи сіркоочищення	Відкрите акціонерне товариство «Дніпроенерго»	54,01	Отримання кредиту або рефінансування (у разі необхідності) у обсязі загальної вартості проекту з пошатненням за рахунок інвестиційної складової (82,9%) та власних коштів (17,1%)	Проект передбачає проведення реконструкції котлоагрегату ППП-312А з частковою заміною панелей НРЧ та ВРЧ і допоміжного устаткування блоку ст. №1, технічне переоснащення і модернізацію турбіни К-300-240 і її допоміжного устаткування, що дозволить підвищити надійність турбіни, економічність та маневреність турбоагрегату.	Енергетика та альтернативні види палива

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Запорізька	Технічне переобладнання енергоблоку ст. №3 Криворізької ТЕС з установкою системи сірко- та азотоочищення	Відкрите акціонерне товариство «Дніпроенерго»	102,7	Отримання кредиту (у разі необхідності) у обсязі загальної вартості проекту з погашенням за рахунок інвестиційної складової (88,3%) та власних коштів (11,7%)	Проект передбачає проведення реконструкції топки котла П-50 і допоміжного устаткування блоку ст. №3, часткову заміну трубопроводів і арматури, технічне переоснащення і модернізацію турбіни К-300-240 і допоміжного устаткування, що дозволить довести електричну потужність блоку з 285 до 300 МВт, підвищити надійність турбіни, підвищити економічність та маневреність турбоагрегату, поліпшити техніко-економічні показники роботи станції.	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Технічне переобладнання енергоблоку ст. №9 Придніпровської ТЕС з установкою системи сірко- та азотоочищення	Відкрите акціонерне товариство «Дніпроенерго»	55,25	Отримання кредиту (у разі необхідності) у обсязі загальної вартості проекту з погашенням за рахунок інвестиційної складової (75%) та власних коштів (25%)	Проект передбачає технічне переоснащення котла ТП-90 і допоміжного устаткування блоку ст. №9, технічне переоснащення турбоагрегату типу К-160-130 і допоміжного устаткування; заміна трубопроводів високого тиску зв'язку котла з турбіною	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Організація виробництва верстатів з ЧПУ, призначеного для виробництва консольних виробів малої довжини КШ-206	ВАТ «Веркон»	0,002	Створення підприємства організації спільного виробництва, отримання кредиту	Створення виробництва верстатів з числовим програмним управлінням, призначених для виробництва консольних виробів малої довжини на базі ВАТ «Веркон», м. Київ	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Створення підприємства для випуску універсальних високоточних токарних, шліфувальних і комбінованих токарно-шліфувальних верстатів	ВАТ «Веркон»	0,002	Створення підприємства організації спільного виробництва, отримання кредиту	Створення підприємства для випуску універсальних високоточних токарних, шліфувальних і комбінованих токарно-шліфувальних верстатів	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Виготовлення сепаратора центробіжного молочного «Мотор Січ СЦМ-80»	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	7,58	Отримання кредиту	С підтримка місцевого виробника сільськогосподарської продукції шляхом поповнення ринку спеціалізованої та побутової техніки зручним, надійним та практичним професійним інструментом	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Когенераційна енергозберігаюча установка "Теплоенергетичний комплекс "Мотор Січ" (ТЕК)	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	8,25	Отримання кредиту	Когенераційна енергозберігаюча установка «Теплоенергетичний комплекс «Мотор Січ» здатна постачати тепло- та електроенергію промисловим і побутовим споживачам з високою ефективністю використання палива	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Модернізація вертольотів типу Мі-8	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	0,005	За домовленістю з інвестором	Модернізація вертольотів типу Мі-8	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Освоєння і виробництво малої вітроенергетики - вітроелектростанції потужністю 5 кВт	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	2,14	За домовленістю з інвестором	Забезпечення фермерських господарств, замських будинків, військових частин, невеликих дачних кооперативів тощо, які знаходяться далеко від магістральних мереж електропостачання, електроенергією	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Освоєння та серійне виробництво двигуна ТВ3-117ВМА-СБМ1 для літака Ан-26	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	0,011	За домовленістю з інвестором	оснащення літаків Ан-26 двигунами ТВ3-117ВМА-СБМ1, які відповідають сучасним вимогам якості і безпеки польотів	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Освоєння та серійне виробництво маршового двигуна Д-436-148 та допоміжної силових установок АН-450МС для літака АН-148	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	79,96	Отримання кредиту	Освоєння та серійне виробництво маршового двигуна Д-436-148 та допоміжної силових установок АН-450МС для літака АН-148	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Розробка, підготовка виробництва та виготовлення двигунів АН-450М для модернізації силових установок вертольота типу Мі-2М	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	0,014	За домовленістю з інвестором	Оснащення вертольотів Мі-2М двигунами АН-450М	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Універсальний міні-трактор широкого призначення	Відкрите акціонерне товариство «Мотор Січ»	1	За домовленістю з інвестором	Розробка і освоєння енергозберігаючих засобів механізації комунальної техніки, сільського і лісового господарства	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Виробництво теплових насосів	Відкрите акціонерне товариство «Рефма»	1	Організація спільного виробництва	Створення високопродуктивних ліній для виробництва теплообмінних апаратів – поставної частини теплових насосів.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Модернізація конструкції та технології виробництва теплообмінних апаратів та холодильних машин на їх базі.	Відкрите акціонерне товариство «Рефма»	0,314	Створення спільного підприємства, або лізинг, чи придбання частини акцій	Поліпшення технічних можливостей, якості та конкурентоспроможності виробів.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Спільне виробництво теплообмінної апаратури (повітряних апаратів) потужністю до 100 кВт.	Відкрите акціонерне товариство «Рефма»	2,905	Організація спільного виробництва	Виробництво та продаж повітряних конденсаторів, повітроохолоджувачів та їх елементів для комплектації холодильних машин, камер, вітрин, прилавків холодопотужністю від 3 до 100 кВт.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Спільне виробництво машин та кондиціонерів.	Відкрите акціонерне товариство «Рефма»	3,151	Організація спільного виробництва	Виготовлення та продаж холодильних машин холодопотужністю до 200 кВт та кондиціонерів холодопотужністю від 5 до 50 кВт для потреб господарства України, країн СНД та зарубіжжя.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Спільне виробництво холодильних поршневих компресорів	Відкрите акціонерне товариство «Рефма»	3,912	Організація спільного виробництва	Виготовлення та продаж холодильних поршневих компресорів холодопотужністю від 5 до 50 кВт для потреб господарства України, країн СНД та зарубіжжя, виготовлення запасних частин до цих компресорів.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Лабораторія токсичності для проведення сертифікації та перевірки автомобільної продукції.	ЗАТ з іноземною інвестицією "Запорізький автомобілебудівний завод"	6,013	Отримання кредиту	Створення лабораторії токсичності для забезпечення в Україні проведення сертифікаційних, доводочних та інших випробувань автомобілів з повною масою до 3,5 т та двигунів до них на відповідність вимогам норм токсичності Євро – 2... 4.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Розвиток виробництва повнокомплексних автоматизованих ліній для пакування молока та рідких продуктів, рослинної олії, газованих та негазованих напоїв.	ТОВ "Продмаш"	1,765	Організація спільного виробництва	Інвестування підприємства для реалізації проекту по впровадженню у виробництво нового високотехнологічного металообробного та заготівельного обладнання виробництва Німеччина, США, Росія.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Створення повнокомплексної автоматизованої лінії для пакування молока та рідких молочних продуктів в пластиківу (ПЕТ) тару продуктивністю 3000 пляшок на годину.	ТОВ "Продмаш"	0,697	Організація спільного виробництва	Забезпечення агропромислового комплексу автоматизованими лініями, що вирішать проблему якісного фасування та доставки, безпосередньо виробником, естетично оформленої продукції споживачу.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Створення повнокомплексної автоматизованої лінії для пакування рослинної олії в пластиківу (ПЕТ) тару продуктивністю 4000 пляшок за годину.	ТОВ "Продмаш"	0,796	Організація спільного виробництва	Забезпечення агропромислового комплексу автоматизованими лініями, що вирішать проблему якісного фасування та доставки, безпосередньо виробником, естетично оформленої продукції споживачу.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Розширення номенклатури продукції та збільшення виробничих потужностей	ВАТ «Конструкторське бюро «Бердянськскільмаш»	2,29	Отримання кредиту	Проект передбачає створення нових конструкцій виробів та розширення їх видів, технічне переозброєння підприємства, реконструкція та капітальне будівництво нових виробничих площ	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Потенційний проект капіталовкладень: випуск нової продукції (секційні розподільчі).	ВАТ "Мелітопольський завод тракторних гідроагрегатів"	0,004	Отримання кредиту	Випуск секційної гідравліки дозволить підприємству вийти на ринки комбайнової техніки, комунальної, дорожньо-будівельної та лісозаготівельної, та уникнути сезонних коливань попиту на продукцію підприємства.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Будівництво нової лінії соляно-кислотного травління з установкою регенерації травильних розчинів в ЦХП-1.	ВАТ „Запоріжсталь“	87,4	Залучення інвестицій	Реалізація проекту забезпечить виробництво до 1,35 млн.тонн/рік травленого металу	Металургія
Запорізька	Будівництво установки вдвудання пилувугільного палива у доменні печі № 2-5	ВАТ „Запоріжсталь“	95,2	Залучення інвестицій	Установка дозволить замінити у технологічному процесі виробництва чавуну використання природного газу і частково коксу пилувугільним паливом, знизити собівартість продукції, яка виробляється.	Металургія
Запорізька	Закупівля та монтаж двокільцевого реверсивного стану холодної прокатки „1700”	ВАТ „Запоріжсталь“	56,25	Залучення інвестицій	Забезпечення прокатки смуг в рулонах товщиною 0,3-3,0мм для виробництва, в основному, для потреб автомобілебудування 350,0 тис.т/рік високоякісного холоднокатаного листа, у тому числі жести товщиною 0,18-0,36 мм.	Металургія
Запорізька	Придбання й установка агрегату гарячого цинкування з послідовним полімерним покриттям для автомобілебудування й будівельної промисловості.	ВАТ „Запоріжсталь“	63,1	Залучення інвестицій	Розширення номенклатури виробляємої продукції, задоволення потреб споживачів автомобільної, машинобудівельної й електротехнічної промисловості.	Металургія

Region	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Запорізька	Реконструкція сталеплавильного виробництва з будівництвом конверторного цеху	ВАТ „Запоріжсталь”	805,2	Залучення інвестицій	Перехід сталеплавильного виробництва на сучасні технології виплавки сталі, безперервного розливу та поза пічної її обробки;	Металургія
Запорізька	Установка нових агломаши з площею спікання 75 м2 взаємн існуючих з площею спікання 62,5 м2 з відсівом агломерату на віброрухотах.	ВАТ „Запоріжсталь”	25	Залучення інвестицій	Збільшення обсягів виробництва агломерату до 6,2 млн.тони/рік	Металургія
Запорізька	Будівництво газоочисної установки для очищення технологічних викидів від сталеплавильних агрегатів СПЦ - 3	Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпрспецсталь» ім. А. М. Кузьміна»	0,008	Отримання кредиту	В рамках проекту буде виконано комплекс робіт з будівництва 1-ї черги газоочисток у сталеплавильному цеху №3	Металургія
Запорізька	створення нового підприємства з виробництва високоякісних периклазовуглецевих, корундографітових, мультикорундових вогнетривів та вогнетривних бетонів і мас.	ТОВ «ВО «Укрспецвогнетрив»	0,010	створення підприємства, організація спільного виробництва	Створення нового підприємства з виробництва високоякісних периклазовуглецевих, корундографітових, мультикорундових вогнетривів та вогнетривних бетонів і мас.	Металургія
Запорізька	Дослідження математичних моделей складних систем за допомогою методів асимптотико-групового аналізу.	Запорізька державна інженерна академія	0,15	Організація спільного виробництва	Передбачається створення методик, алгоритмів та програм, що дозволяють розробляти математичні моделі будь-якої природи та використовувати їх для прогнозування розвитку тих процесів, що моделюються.	Наукова діяльність
Запорізька	Розробка екологічно безпечних технологій обробки просапних культур у рослинництві з використанням управління робочими органами сільгоспмашин за результатами розпізнавання рослини.	Запорізький національний технічний університет	0,023	-	Наукові дослідження, розробка, виготовлення та експериментальні дослідження пристрою, необхідного для реалізації новітньої екологічно чистої технології обробки просапних культур у рослинництві. Пристрій, який має бути спроектований, використовує засоби розпізнавання рослини по результатам дистанційного зондування для розподілу рослин на коренні та ті, що заважають.	Наукова діяльність
Запорізька	Експрес-діагностика загрози розвитку системної запальнової реакції у хворих за показниками стану маркерних ферментів грану лейкоцитів	Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет” Міністерства освіти і науки України	0,026	Організація спільного виробництва	Своєчасна діагностика загрози розвитку або наявності системної запальнової реакції.	Наукова діяльність
Запорізька	Модернізація і вдосконалення техніки і технології виробництва губчастого титану для збільшення його якості	Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет” Міністерства освіти і науки України	0,051	Організація спільного виробництва	У проекті розглядаються шляхи оптимізації і вдосконалення магній термічного виробництва губчастого титану методом Кроля для забезпечення його енергоефективності і поліпшення якості і собівартості титанової промисловості	Наукова діяльність
Запорізька	Пилок рослин як тест-система для швидкої оцінки стану навколишнього середовища	Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет” Міністерства освіти і науки України	0,017	Організація спільного виробництва	Розробка тест-системи швидкої оцінки негативного впливу того чи іншого забруднювача на живі організми, в основі якої лежить реакція пилку на даний забруднювач.	Наукова діяльність
Запорізька	Розробка та впровадження лікувально-профілактичного біотехнологічного комплексу «Медична п'явка – конігні»	Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет” Міністерства освіти і науки України	0,069	Організація спільного виробництва	Підвищення резистентності імунітету господарських копитних тварин до інфекцій	Наукова діяльність
Запорізька	Створення біорегуляторів на основі азото- та сіркопохідних азотомісних гетероциклів	Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет”	0,443	Організація спільного виробництва	Будуть розроблені нові біорегулятори, а також нові методи синтезу невідомих раніше сполук	Наукова діяльність
Запорізька	Модульний енергетичний засіб перемінного тягового класу 3-5	Таврійська державна агротехнічна академія	0,1	Організація спільного виробництва	Практична реалізація проекту, що пропонується дасть можливість на базі колісного трактора тягового класу 3 створити модульний енергетичний засіб, який придатний для використання з сільськогосподарськими машинами, призначеними як для тракторів тягових класів 3, так і тракторів тягового класу 5	Наукова діяльність
Запорізька	Технології та технічні засоби для збирання зернових, рису та насіння трав методом обчисування рослин на корені	Таврійська державна агротехнічна академія	0,1	Організація спільного виробництва	Технології та технічні засоби для збирання зернових, рису та насіння трав методом обчисування рослин на корені	Наукова діяльність
Запорізька	Технологічний модуль до трактора тягового класу 1,4	Таврійська державна агротехнічна академія	0,15	Організація спільного виробництва	Технологічний модуль до трактора тягового класу 1,4	Наукова діяльність
Запорізька	Організація виробництва автоматизованих вимірювально-інформаційних систем для моніторингу будівель та споруд	ТОВ «Геонжиніринг»	0,076	Організація спільного виробництва	Виробництво вимірювально-інформаційної системи (ВІС) на основі індуктивних перетворювачів з періодичним тимчасовим регламентом збору вимірів інформації про контрольовані базові фізичні величини з наступним зберіганням і обробкою на ЕОМ для спостереження за технічним станом та забезпечення безпечної експлуатації будівельних об'єктів.	Будівництво та будівельна індустрія
Запорізька	Організація виробництва пльок нітриду галію кубічної модифікації	Науково-дослідницький інститут нанотехнологій та системної інженерії при Бердянському державному педагогічному університеті	0,13	створення підприємства, організація спільного виробництва, отримання кредиту	Проект спрямований на створення нового підприємства в галузі нанотехнологій для виробництва високоякісних пльок нітриду галію, призначених для виробництва світлодіодів та лазерів	Нанотехнології
Запорізька	Створення кластеру експортного виробництва високоякісного зерна та продуктів перероблення в природно-кліматичних умовах Запорізької області	Агентство регіонального аграрного розвитку АГРАР	150	створення підприємства, організація спільного виробництва, отримання кредиту	На основі створеного аграрно технологічного центру, як ключового елементу кластеру, буде створено сучасну систему насінництва побудовано насінний завод, організоване системне навчання, підготовка та перепідготовка керівників та спеціалістів сільгоспідприємств, побудована друга черга морського зернового терміналу в м. Бердянськ та створений технопарк в смтСтеногірськ. Є всі необхідні передумови для початку реалізації проекту. Команда ,бажання, план проведена підготовча робота.	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Виробництво біогазу для обігріву виробничих приміщень	Фермерське господарство «Саенко»	0,12	Організація спільного виробництва	Отримання органічних добрив для виробництва біогазу для обігріву виробничих приміщень, що суттєво зменшить собівартість готової продукції	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Закупівля сільськогосптехніки для виробництва сільгосппродукції.	Державне дослідне господарство "Звестія" інституту олійних культур	0,75	Одержання обладнання у лізинг, отримання кредиту	Закупівля: трактор Т-150 – 4 од., комбайн "Дон" – 2 од., пневмостіл – 1 од.	Машинобудування та приладобудування
Запорізька	Розвиток рослинництва та насінництва зернових та олійних культур в ДП «ДП «Звестія» ЮС УААН для отримання високоякісного насіння зернових, олійних та технічних культур та зменшення витрат на виробництво товарної продукції зернових та олійних культур	Державне дослідне господарство "Звестія" інституту олійних культур	1,27	Організація спільного виробництва; отримання довгострокового кредиту, одержання обладнання у довгостроковий лізинг.	Для виконання цього проекту необхідно покращити матеріально-технічну базу, тобто придбати сільськогосподарську техніку, яка б відповідала усім стандартам, придбання : високоякісного насіння, добрив, захисту засобів рослин, пально-мастильних матеріалів тощо. Також планується впроваджувати наукові розробки УААН.	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Організація виробництва біоенергетичної установки типу БЕУ-1000 з реактором об'ємом 1000 м. куб	Інститут механізації тваринництва УААН	0,24	створення підприємства, одержання обладнання у лізинг, організація спільного виробництва, отримання кредиту	Біоенергетичні (біогазові) установки (БЕУ) призначені для прискореної (10-20 діб) переробки гною і стовів з екологічно чистої, високоякісної добрива з одержанням горючого біогазу, вирішення енергетичних проблем і забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя ферми та навколишнього середовища.	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Організація виробництва присадбних біогазових установок	Інститут механізації тваринництва УААН	0,14	створення підприємства, одержання обладнання у лізинг, організація спільного виробництва, отримання кредиту	Реалізація інноваційної пропозиції полягає у створенні і широкому впровадженні біогазових установок в фермерських і присадбних господарствах з виробництвом біогазу для покриття власних енергетичних і побутових потреб та органічних добрив для подальшого використання під відповідні сільськогосподарські культури.	Енергетика та альтернативні види палива
Запорізька	Виробництво комбікормів	ППП "Аскон"	0,51	Отримання кредиту	Виробництво комбікормів для свинарства і великої рогатої худоби для власних потреб із збільшенням власного виробництва тваринництва, а також для реалізації	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Створення свиноферми замкнутого циклу на 625 свиноматок та 14 300 свиноматок на рік за датської технологією	підприємств Сурін О.В.	5,729	Створення СП	Реконструкції існуючих та будівництво нових приміщень для свинокомплексу з продуктивністю 625 свиноматок на рік і з кінцевим результатом приблизно 14 300 забійних свиней щорічно.	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Виробництво біодизельного пального з рослинної олії різних сільськогосподарських культур	ТОВ "БІО-ЛІДЕР Запоріжжя"	0,212	Отримання кредиту	Планується налагодити виробництво біодизельного пального на основі розроблених та впроваджених технологій з метою забезпечення паливної незалежності як власного сільськогосподарського підприємства (ТОВ «Лідер»), так і для подальшої реалізації. Для здійснення проекту на даний час є практично всі необхідні засоби та обладнання. Потреба в коштах викликана необхідністю завершення проектних та монтажних робіт.	Сільське та лісове господарство

Регіон	Назва проекту	Назва організації	Об'єм інвестицій, млн. дол. США	Спосіб залучення інвестицій	Сутність інвестиційного проекту	Вид економічної діяльності
Запорізька	Розведення великої рогатої худоби для отримання прибутку від реалізації м'яса та молока	ТОВ „Терра”	0,9	лізинг, отримання кредиту	Для реалізації проекту необхідні кошти для формування основного стада великої рогатої худоби, переобладнання та ремонт існуючих баз для розведення худоби	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Фермерський елеватор «Ніконія»	ФГ "Надія"	3.125	-	Будівництво елеватору для надання послуг щодо сушіння та зберігання зерна	Сільське та лісове господарство
Запорізька	Міжнародні перевезення	ТОВ "СПП Лана"	0,595	-	Освоєння нового виду продукції, удосконалення технології, збільшення об'ємів продукції, послуг.	Транспорт
Запорізька	Бізнес пропозиція по розвитку харчової та переробної промисловості в Михайлівському районі	районної державної адміністрації	68,5	СП	Розширення промислового та сільськогосподарського виробництва, створення додаткових робочих місць, створення належних умов життя та праці населення регіону, збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Запорізька	Модернізація виробничих потужностей за рахунок довгострокового кредитування шляхом закупівлі нового обладнання, необхідного для переробки с/г продукції та виробництва нових видів продукції.	ТОВ "Виробниче сільськогосподарське підприємство "Консервний завод"	2	Кредитування, отримання обладнання у лізинг.	Модернізація виробничих потужностей за рахунок довгострокового кредитування шляхом закупівлі нового обладнання, необхідного для переробки с/г продукції та виробництва нових видів продукції.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів
Запорізька	Виробництво твердосплавного монолітного металоріжучого інструменту (свердла, фрези).	ТОВ «Запоріжінструменттрейдинг»	0,1	-	Організація виробництва твердосплавного металоріжучого інструменту для потреб Українських та закордонних споживачів	Машинобудування та приладобудування

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ

на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки

№	Мета	Зміст завдання	Індикатор виконання	Строк виконання
21. Впровадження національних проектів <i>Запровадження ефективного механізму залучення інвестицій</i>				
1	Збільшення прямих іноземних інвестицій	1. Запровадження ефективного механізму залучення інвестицій, у тому числі шляхом:		
		1.1 Проведення щорічного інвестиційного форуму високого рівня	Рекомендації учасників конференції	жовтень
		1.2 Проведення та реалізація роуд-шоу.	Підписання меморандумів	червень
2	Індекс інвестиційної привабливості галузей і регіонів	2. Проведення щорічного оцінювання інвестиційної привабливості регіонів		
		2.1 Визначення індексу інвестиційної привабливості регіонів	Прийнятий індекс привабливості	грудень
Впровадження національних проектів				
3	Врегулювання правових та організаційних засад діяльності суб'єктів відносин у сфері підготовки та реалізації національних проектів	3. Нормативно-правове забезпечення реалізації національних проектів		
		3.1 Внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України "Про національні проекти України"	Законопроект, зареєстрований Апаратом Верховної Ради України	березень
		3.2. Супроводження проекту Закону України "Про національні проекти України" у комітетах Верховної Ради України	Протоколи засідання комітетів Верховної Ради України	до прийняття Закону
		3.3 Розробка та внесення на розгляд Верховною Радою України проект нормативного акту "Інвестиційний кодекс"	Законопроект, зареєстрований Апаратом Верховної Ради України	грудень
		3.4 Внесення змін до Бюджетного кодексу в частині адміністрування державних гарантій з метою фінансування стратегічних проектів	Підготовлений проект нормативно-правового акту Кабінету Міністрів України	травень
4	Запобігання порушень вимог законодавства з питань підготовки і реалізації національних та інвестиційних проектів	4.1 Розроблення проекту Закону України про внесення змін до законів України щодо забезпечення здійснення контролю за додержанням вимог законодавства з питань підготовки і реалізації національних та інвестиційних проектів	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	жовтень
		4.2 Внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України	Законопроект, зареєстрований Апаратом Верховної Ради України	грудень
5	Створення центру державно-приватного партнерства	5.1 Розробка нормативно-правового акту про створення центру державно-приватного партнерства	Нормативно-правовий акт, зареєстрований Секретаріатом Кабінету Міністрів	жовтень
6	Створення "Біржі інвестиційних проектів"	6.1 Створення "Біржі інвестиційних проектів" (системи підтримки реалізації інвестиційних проектів)	Наказ про створення біржі проектів	травень
7	Створення Українського банку розвитку	7.1 Розробка нормативно-правового акту про створення Українського банку розвитку.	Нормативно-правовий акт, зареєстрований Секретаріатом Кабінету Міністрів	липень

Підготовка до реалізації національного проекту «Відкритий світ»				
8	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відкритий світ» та/або форми надання державної підтримки	8.1 Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відкритий світ» та/або форми надання державної підтримки	Постанова, Затверджена Кабінетом Міністрів України	травень
9	Визначення джерел фінансування національного проекту «Відкритий світ»	9.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відкритий світ» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Відкритий світ»	липень
10	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Відкритий світ»	10.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Відкритий світ»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Відкритий світ»	Щоквартально протягом року
11	Контроль за забезпеченням надання видачі ліцензій частот 4G для реалізації національного проекту "Відкритий світ"	11.1 Забезпечити надання видачі ліцензій частот 4G для реалізації національного проекту "Відкритий світ".	Отримання ліцензій на частоти	жовтень
Підготовка до реалізації національного проекту «LNG-термінал»				
12	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «LNG-термінал» та/або форми надання державної підтримки	12.1 Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «LNG-термінал» та/або форми надання державної підтримки	Затверджена постанова Кабінетом Міністрів України	травень
13	Визначення джерел фінансування національного проекту «LNG-термінал»	13.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «LNG-термінал» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «LNG-термінал»	липень
14	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «LNG-термінал»	14.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «LNG-термінал»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «LNG-термінал»	Щоквартально протягом року
15	Створення системи спеціального податкового і митного регулювання діяльності в Україні.	15.1 Створення системи спеціального податкового і митного регулювання діяльності в Україні.	Нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів	жовтень
Підготовка до реалізації національного проекту «Чисте місто»				
16	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Чисте місто» та/або форми надання державної підтримки	16.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Чисте місто» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Чисте місто» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень

17	Визначення джерел фінансування національного проекту «Чисте місто»	17.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Чисте місто» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Чисте місто»	липень
18	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Чисте місто»	18.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Чисте місто»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Чисте місто»	Щоквартально протягом року
19	Внесення змін до законодавства України щодо тарифів на переробку сміття	19.1 Внесення змін до законодавства України щодо тарифів на переробку сміття.	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	липень
Підготовка до реалізації національного проекту «Дунайський коридор»				
20	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Дунайський коридор» та/або форми надання державної підтримки	20.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Дунайський коридор» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Дунайський коридор» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
21	Визначення джерел фінансування національного проекту «Дунайський коридор»	21.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Дунайський коридор» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Дунайський коридор»	липень
22	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Дунайський коридор»	22.2 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Дунайський коридор»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Дунайський коридор»	Щоквартально протягом року
Підготовка до реалізації національного проекту «Енергія природи»				
23	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Енергія природи» та/або форми надання державної підтримки	23.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Енергія природи» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Енергія природи» та/або форми надання державної підтримки	Прийнято нормативно-правовий акт	травень
24	Визначення джерел фінансування національного проекту «Енергія природи»	24.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Енергія природи» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Енергія природи»	липень
25	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Енергія природи»	25.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Енергія природи»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Дунайський коридор»	Щоквартально протягом року
26	Запровадження системи державної підтримки енергозберігаючих технологій	26.1 Запровадження системи державної підтримки енергозберігаючих технологій	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	жовтень
Підготовка до реалізації національного проекту «Нове життя» (27 регіонів)				

27	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Нове життя» та/або форми надання державної підтримки	27.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Нове життя» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Нове життя» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
28	Визначення джерел фінансування національного проекту «Нове життя»	28.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Нове життя» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Нове життя»	липень
29	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Нове життя»	29.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Нове життя»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Нове життя»	Щоквартально протягом року
Підготовка до реалізації національного проекту «Якісна вода»				
30	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Якісна вода» та/або форми надання державної підтримки	30.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Якісна вода» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Якісна вода» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
31	Визначення джерел фінансування національного проекту «Якісна вода»	31.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Якісна вода» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Якісна вода»	липень
32	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Якісна вода»	32.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Якісна вода»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Якісна вода»	Щоквартально протягом року
Підготовка до реалізації національного проекту «Місто майбутнього»				
33	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Місто майбутнього» та/або форми надання державної підтримки	33.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Місто майбутнього» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Місто майбутнього» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
34	Визначення джерел фінансування національного проекту «Місто майбутнього»	34.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Місто майбутнього» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Місто майбутнього»	липень

35	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Місто майбутнього»	35.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Місто майбутнього»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Місто майбутнього»	Щоквартально протягом року
36	Підготовка до реалізації складової Національного проекту "Місто майбутнього" – "Інтермедікал Еко сіті"	36.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування складової Національного проекту "Місто майбутнього" – "Інтермедікал Еко сіті" та /або форми надання державної підтримки.	Нормативно-правовий акт, зареєстрований Секретаріатом Кабінету Міністрів	вересень
		36.2 Забезпечення розгляду Кабінетом Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування складової Національного проекту "Місто майбутнього" – "Інтермедікал Еко сіті" та /або форми надання державної підтримки.	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	жовтень
37	Забезпечення реалізації складової Національного проекту "Місто майбутнього" – "Технополіс "П'ятихатки" Харківської області	37.1 реалізації складової Національного проекту "Місто майбутнього" – "Технополіс "П'ятихатки" Харківської області шляхом розробки та внесення на розгляд проекту Закону України про "Технополіс "П'ятихатки" до Верховної Ради України.	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	листопад
Підготовка до реалізації національного проекту «Олімпійська надія 2022»				
38	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Олімпійська надія 2022» та/або форми надання державної підтримки	38.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Олімпійська надія - 2022» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Місто майбутнього» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
39	Визначення джерел фінансування національного проекту «Олімпійська надія - 2022»	39.2 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Олімпійська надія - 2022» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Олімпійська надія - 2022»	липень
40	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Олімпійська надія - 2022»	40.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Олімпійська надія - 2022»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Олімпійська надія - 2022»	Щоквартально протягом року
41	Розробка та внесення на розгляд Верховній Раді України проекту Закону України щодо "Впровадження спеціальних процедур реалізації інфраструктурних об'єктів в рамках проведення Олімпійських ігор 2022 року".	41.1 Розробка та внесення на розгляд Верховній Раді України проект Закону України щодо "Впровадження спеціальних процедур реалізації інфраструктурних об'єктів в рамках проведення Олімпійських ігор 2022 року".	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	листопад
Реалізація Національного проекту "Повітряний експрес"				
42	Реалізація Національного проекту "Повітряний експрес"	42.1 Розроблення та прийняття Кабінетом Міністрів України нормативно-правового акту Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту "Повітряний експрес" та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту "Місто майбутнього" та/або форми надання державної підтримки.	Прийнято нормативно-правовий акт	травень 2012 року

		42.2 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту “Повітряний експрес” та/або форми надання державної підтримки.	Укладено угоди з потенційними інвесторами національного проекту “Олімпійська надія – 2022”	липень 2012 року
		42.3 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту “Повітряний експрес”.	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту “Олімпійська надія – 2022”	щоквартально протягом року
		42.4 Забезпечення реалізації пілотного інфраструктурного національного проекту “Повітряний експрес” на концесійній основі	Звіт про реалізацію проекту	грудень 2012 року
Підготовка до реалізації національного проекту «Відроджене скотарство»				
43	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відроджене скотарство» та/або форми надання державної підтримки	43.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Нове скотарство» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відроджене скотарство» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
44	Визначення джерел фінансування національного проекту «Відроджене скотарство»	44.1 Пошук інвесторів відповідно до визначеної в постанові Кабінету Міністрів України форми участі держави під час реалізації національного проекту «Відроджене скотарство» та/або форми надання державної підтримки	Укладені угоди з потенційними інвесторами національного проекту «Нове скотарство»	серпень
45	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Відроджене скотарство»	45.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Відроджене скотарство»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Нове скотарство»	Щоквартально протягом року
Підготовка до реалізації національного проекту «Індустріальні парки»				
46	Затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Індустріальні парки» та/або форми надання державної підтримки	46.1 Розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Індустріальні парки» та визначення форми участі держави під час реалізації національного проекту «Індустріальні парки» та/або форми надання державної підтримки	Прийнята постанова Кабінетом Міністрів України	травень
47	Внесення на розгляд проекту Закону України "Про індустріальні парки" до Верховної Ради України.	47.1 Внесення на розгляд проекту Закону України про індустріальні парки.	Законопроект, поданий на розгляд Кабінету Міністрів України	листопад
48	Контроль виконання стану реалізації національного проекту «Індустріальні парки»	48.1 Контроль та звітування перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Комітетом з економічних реформ про хід та результати реалізації національного проекту «Індустріальні парки»	Звітна інформація щодо стану реалізації національного проекту «Індустріальні парки»	Щоквартально протягом року

Індекс економічної свободи України та його складові у 2012 році[1]

Загальний бал	Свобода бізнесу	Свобода торгівлі	Податкова свобода	Державні витрати	Грошова свобода	Свобода інвестицій	Фінансова свобода	Захист прав власності	Свобода від корупції	Свобода трудових стосунків
46,1	46,2	84,4	78,2	29,4	67,7	20,0	30,0	30,0	24,0	51,2
Середньосвітовий рівень										
57,9	62,9	72,5	74,8	58,1	72,4	49,3	47,3	42,2	39,3	59,8

Рейтинг Heritage Foundation 2011: порівняння позицій України з позиціями держав – лідерів

Показники	Україна	Держава – лідер	Індекс	Відхилення від показників держав-лідерів
Свобода бізнесу	38,7	Грузія	87,9	49,2
Свобода торгівлі	82,6	Грузія	89,1	6,5
Фіскальна свобода	77,9	Туркменістан	90,2	12,3
Державні витрати	41,1	Туркменістан	94,7	53,6
Монетарна свобода	61,2	Албанія	78,7	17,5
Інвестиційна свобода	20,0	Естонія	90,0	70,0
Фінансова свобода	30,0	Чехія, Естонія, Литва	80,0	50,0
Права власності	30,0	Естонія	80,0	50,0
Свобода від корупції	25,0	Словенія	67,0	42,0
Свобода праці	57,7	Грузія	93,7	36,3

Джерело: [180]

Додаток 3 3

Таблиця 3 3

Оцінка позиції України за міжнародними рейтингами за період 2006 – 2011 рр.

Показник	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	Пояснення
Корупційний індекс організації (Transparency International)	99 позиція із 163	118 позиція із 180	134 позиція із 180	146 позиція із 180	148 позиція із 180	154 позиція із 180	Показує узагальнену корумпованість у державі
Рейтинг ведення бізнесу (The Doing Business)	124 позиція із 155	118 позиція із 179	139 позиція із 178	145 позиція із 181	142 позиція із 183	146 позиція із 183	Показує легкість відкриття компанії, ліцензування, можливість найму працівників, реєстрація власності, отримання кредиту, захист інтересів інвесторів
Рейтинг конкурентоспроможності (World Competitiveness Yearbook)	46 позиція із 55	46 позиція із 55	54 позиція із 55	54 позиція із 55	54 позиція із 55	54 позиція із 55	Показує стан економіки, ефективність діяльності уряду, ефективність ведення бізнесу та стан інфраструктури
Індекс економічної свободи (Heritage Foundation)	99 позиція із 157	125 позиція із 161	133 позиція із 157	152 позиція із 179	163 позиція із 179	164 позиція із 183	Показує свободу ділової активності, торгової, фінансової, грошово – кредитної, інвестиційної, трудової свободи, свободу від корупції, захищеність прав власності
Індекс глобальної конкурентоспроможності (World Economic Forum)	69 позиція із 125	73 позиція із 131	73 позиція із 131	73 позиція із 131	89 позиція із 139	82 позиція із 142	Оцінка конкурентоспроможності в країні: якість інституцій, інфраструктуру, макроекономічну стабільність, розвиненість фінансового ринку, технологічний рівень, інноваційний потенціал.
Рейтинг «Найкраща країна світу»	*	*	*	*	*	49 позиція із 100	Рейтинг враховує такі параметри: освіта, охорона здоров'я, рівень життя, економічна динаміка, політична ситуація.
Рейтинг туристичної конкурентоспроможності (World Economic Forum)	*	*	*	77 позиція із 133	77 позиція із 133	85 позиція із 133	Оцінка привабливості вкладання інвестицій для розвитку туризму
Десять найгірших економік світу (Журнал «Forbes»)	*	*	*	*	*	4 позиція із 10	Після України п'яте місце у рейтингу посідає Ямайка, за нею - Венесуела, Киргизстан, Нікарагуа та Іран.
Індекс неспроможності держав (Фонд миру)	*	*	*	*	*	110 позиція із 177	Категорія: «погана стабільність/ небезпечний рівень ризиків»

Джерело: розроблено автором на основі [186;93]

Примітка: * – дані відсутні

Загальні вимоги	Основа для економік, розвиток яких залежить від факторів
Якість інститутів	
Інфраструктура	
Макроекономічна стабільність	
Здоров'я та початкова освіта	
Підсилювачі ефективності	Основа економік, розвиток яких залежить від ефективності
Вища освіта і професійна підготовка	
Ефективність ринку товарів і послуг	
Ефективність ринку праці	
Розвиненість фінансового ринку	
Технологічний рівень	
Розмір ринку	Основа економік, розвиток яких залежить від інновацій
Інновації і розвиненість	
Конкурентоспроможність бізнесу	
Інноваційний потенціал	

Рис. К 1. Субіндекси 12-ти складових індексу глобальної конкурентоспроможності [1]

**Рейтинг України за показниками індексу економічної свободи
у 2012 році [1]**

Показники індексу економічної свободи	Місце у рейтингу 2012 рік	Показник 2012 рік (балів)	Динаміка зміни показника у порівнянні з 2011 роком (балів)
Інтегральний показник економічної свободи	163	45,8	-0,6
Свобода ведення бізнесу	147	47,1	+8,4
Свобода торгівлі	46	85,2	+2,6
Податкова свобода	97	77,3	-0,6
Державні витрати	155	32,9	-8,2
Грошова свобода	163	63,2	+2,0
Свобода інвестування	152	20,0	Без змін
Фінансова свобода	133	30,0	Без змін
Захист прав власності	99	30,0	Без змін
Свобода від корупції	148	22,0	-3,0
Свобода трудових стосунків	132	50,0	-7,7

Субіндекси 12-ти складових індексу глобальної конкурентоспроможності України, 2011 рік [205]

Складові	Місце	Бали
Загальні вимоги	98	4,2
Якість інститутів	131	3,0
Інфраструктура	71	3,9
Макроекономічна стабільність	112	4,2
Здоров'я та початкова освіта	74	5,6
Підсилювачі ефективності	74	4,0
Вища освіта і професійна підготовка	51	4,6
Ефективність ринку товарів і послуг	129	3,6
Ефективність ринку праці	61	4,4
Розвиненість фінансового ринку	116	3,4
Технологічний рівень	82	3,5
Розмір ринку	38	4,5
Інновації і розвиненість	93	3,3
Конкурентоспроможність бізнесу	103	3,5
Інноваційний потенціал	74	3,1

АНКЕТА ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ ДЛЯ ПОБУДОВИ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНДЕКСУ IRRU

Відповіді експерта мають стосуватися, якщо це окремо не визначено, сфери його професійної діяльності. Запитання як правило супроводжуються рекомендаціями щодо відповіді, де пояснюється система яка відповідь як має оцінюватись. Враховуючи, що в анкеті наявні як позитивні так і негативні запитання, просимо звертати увагу на те, що не у кожному запитанні більша оцінка означає кращу оцінку. Експерт має відповісти на кожне запитання анкети. Анкетування анонімне. Використовуються тільки оброблені та узагальнені результати.

АНКЕТА		
1. Регістрова частина анкети		
1.1.а. область (регіон), щодо якої(го) експерт робить відповідну оцінку (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)		
☐ Автономна Республіка Крим ☐ Вінницька область ☐ Волинська область ☐ Дніпропетровська область ☐ Донецька область ☐ Житомирська область ☐ Закарпатська область ☐ Запорізька область ☐ Івано-Франківська область ☐ Київська область ☐ Кіровоградська область ☐ Луганська область ☐ Львівська область ☐ Миколаївська область ☐ Одеська область ☐ Полтавська область ☐ Рівненська область ☐ Сумська область ☐ Тернопільська область ☐ Харківська область ☐ Херсонська область ☐ Хмельницька область ☐ Черкаська область ☐ Чернівецька область ☐ Чернігівська область ☐ місто Київ ☐ місто Севастополь		
1.1.б. Період, який оцінюється в анкеті:		
Рік: 201__		
Квартал: Q1 ☐ ; Q2 ☐ ; Q3 ☐ ; Q4 ☐		
1.1.в. Дата заповнення анкети: « ____ » _____ 201__ р.		
1.2. Ваш статус (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)		
державний службовець	представник органів місцевого самоврядування	представник бізнес-кіл (бізнесмен, представник бізнес-асоціації, професійної організації учасників ринку, ...)
☐ ЦОВВ ☐ органи місцевої влади	☐ представницькі органи ☐ виконком, ...	☐
1.3. Ваша стать: ☐ чоловік ☐ жінка		
1.4. Ваш вік (років): (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)		
☐ 18...25 років; ☐ 26...35 років; ☐ 36...50 років; ☐ 51...60 років; ☐ більше 61 років		

1.5. Стаж Вашої професійної діяльності у сфері управління/регулювання економіки чи інвестиціями, або у бізнесі (з позиції Вашого статусу відповідно до п.1.2 цієї анкети)					
менше 1 року	1...3 років	4...5 років	6...10 років	10...15 років	більше 15 років
☐	☐	☐	☐	☐	☐
1.6. Запитання тільки для представників бізнес-клі: Розмір Вашого бізнесу або бізнесу більшості членів Вашої професійної організації (як Ви його оцінюєте): (визначте, будь ласка, лише один варіант відповіді)					
мікро	малий	середній	великий	відмова відповіді	
☐	☐	☐	☐	☐	
1.7. За минулий рік стан економічного розвитку Вашого регіону можна охарактеризувати як: (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
незадовільний /депресивний	в середньому задовільний		добрий	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.8. У поточному році стан економічного розвитку Вашого регіону змінився наступним чином: (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
погіршився	залишився незмінним	покращився		відмова відповіді	
☐	☐	☐		☐	
1.9. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку перспектив економіки Вашого регіону на найближчі два роки? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
значний ріст	певний ріст	залишиться на існуючому рівні	певний спад	значний спад	відмова відповіді
☐	☐	☐	☐	☐	☐
1.10. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу державної політики на центральному рівні на економіку Вашого регіону? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивний	нейтральний		негативний	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.11. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу державної політики на центральному рівні на інвестиційний клімат Вашого регіону? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивний	нейтральний		негативний	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.12.а. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу місцевих органів виконавчої влади на економіку регіону? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивне	нейтральне		негативне	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.12.б. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу органів місцевого самоврядування на економіку регіону? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивне	нейтральне		негативне	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.13.а. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу місцевих органів виконавчої влади на інвестиційний клімат у регіоні? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивне	нейтральне		негативне	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.13.б. Визначте, будь ласка, Вашу оцінку щодо впливу органів місцевого самоврядування на інвестиційний клімат у регіоні? (визначте, будь ласка, один варіант відповіді)					
позитивне	нейтральне		негативне	відмова відповіді	
☐	☐		☐	☐	
1.14. Які найважливіші проблеми, з Вашої точки зору, заважають економічному розвитку у Вашому регіоні? (визначте, будь ласка, не більше п'яти(!) варіантів)					
• надмірне втручання держави у регулювання економічних взаємовідносин					☐
• недостатні повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо регулювання економіки					☐
• недостатні розміри державного/місцевого бюджетів					☐
• високі ставки податків та обов'язкових соціальних платежів					☐
• недотримання або неналежне виконання національного законодавства органами державної влади та місцевого самоврядування					☐
• низька законслухняність громадян та бізнесу					☐
• висока корупція в органах державної влади та місцевого самоврядування					☐
• небажання громадян та бізнесу сплачувати податки та обов'язкові платежі					☐
• обтяжливий та надмірний контроль за економічними суб'єктами з боку органів державної влади і місцевого					☐

самоврядування	
• надмірна лібералізація економічних відносин	☐
• слабкий захист прав власності державою	☐
• слабкий захист прав власності приватними власниками	☐
• недостатній обсяг інвестицій	☐
• недостатній доступ бізнесу до кредитів від банків і інших фінансових компаній	☐
• політика інших держав	☐
• інше (що саме?): _____	☐
• важко відповісти	☐
1.15. В переважних повноваженнях яких органів державної влади, з Вашої точки зору, знаходиться вирішення проблем, що заважають економічному розвитку у Вашому регіоні? (просимо вибрати не більше трьох(!) варіантів відповіді)	
• Президент України	☐
• Верховна Рада України	☐
• Кабінет Міністрів України	☐
• Міністерства та державні комітети (агентства, ...)	☐
• Обласні Ради	☐
• Обласні державні адміністрації	☐
• Місцеві (міські) Ради	☐
• Місцеві (міські) адміністрації (виконкоми, ...)	☐
2. ОСНОВНА ЧАСТИНА АНКЕТИ	
A. Вплив політичних факторів та чинників державної влади на ризики інвестиційного клімату	
A1.a. Оцінка рівня корупції в місцевих органах державної влади	
Чи вимагаються при «вирішенні питання» в органах державної влади хабарі?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що хабарі при «вирішенні питання» в органах державної влади чиновниками не вимагаються, 10 балів – що кожне результативне спілкування з чиновником супроводжується передачею йому хабара. При відповіді на це та на інші запитання анкети термін «хабар» слід розуміти як «неофіційна додаткова та відповідно неоподаткована матеріальна винагорода в обмін на управлінську послугу»</i>	
Чи можна на практиці «вирішити питання» в органах державної влади без хабарів?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що «вирішення питання» без хабара є поширеною практикою, 10 балів – навпаки, що лише з хабаром «вирішення питання» є поширеною практикою</i>	
Чи виконуються зобов'язання після сплати хабара? Тобто, чи гарантує корумпований службовець належне надання управлінської послуги після сплати йому хабара?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає, що сплата хабара надає максимально можливу гарантію виконання зобов'язання корумпованим службовцем, 10 балів – означає, що сплата хабара не надає ніяких гарантій виконання зобов'язання.</i>	
A1.b. Оцінка рівня корупції в органах місцевого самоврядування	
Чи вимагаються при «вирішенні питання» в органах державної влади хабарі?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що хабарі при «вирішенні питання» в органах державної влади чиновниками не вимагаються, 10 балів – що кожне результативне спілкування з чиновником супроводжується передачею йому хабара. При відповіді на це та на інші запитання анкети термін «хабар» слід розуміти як «додаткова неофіційна та неоподаткована матеріальна винагорода в обмін на управлінську послугу»</i>	
Чи можна на практиці «вирішити питання» в органах державної влади без хабарів?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що «вирішення питання» без хабара є поширеною практикою, 10 балів – навпаки, що лише з хабаром «вирішення питання» є поширеною практикою</i>	
Чи виконуються зобов'язання після сплати хабара? Тобто, чи гарантує корумпований службовець належне надання управлінської послуги після сплати йому хабара?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає, що сплата хабара надає максимально можливу гарантію виконання зобов'язання корумпованим службовцем, 10 балів – означає, що сплата хабара не надає ніяких гарантій виконання зобов'язання.</i>	
A2.a. Рівень компетентності місцевих органів державної влади	
рівень виконання місцевими органами державної влади національного	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)

законодавства	
<i>Рекомендація: 0 балів означає що законодавство виконується відповідно до форми та змісту, 10 балів – що законодавство не виконується належним чином</i>	
рівень прозорості роботи місцевих органів державної влади	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що влада прозора, 10 балів – що влада закрита та утаємничена</i>	
чи частими є випадки виходу місцевих органів державної влади за межі своєї компетенції ?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що органи влади не виходять при прийнятті рішень за межі своєї компетенції, 10 балів – що кожне рішення влади виходить за межі її компетенції</i>	
A2.б. Рівень компетентності органів місцевого самоврядування	
рівень виконання органами місцевого самоврядування національного законодавства	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що законодавство виконується відповідно до форми та змісту, 10 балів – що законодавство не виконується належним чином</i>	
рівень прозорості роботи органів місцевого самоврядування	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що влада прозора, 10 балів – що влада закрита та утаємничена</i>	
чи частими є випадки виходу органів місцевого самоврядування за межі своєї компетенції ?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що органи влади не виходять при прийнятті рішень за межі своєї компетенції, 10 балів – що кожне рішення влади виходить за межі її компетенції</i>	
A3.а. Рівень послідовності та безперервності діяльності місцевих органів державної влади	
чи часто змінюються рішення місцевого органу державної влади після зміни його керівництва?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що після зміни керівництва рішення органу влади не переглядаються, 10 балів – що після зміни керівництва перегляд рішення органу влади є усталеною практикою</i>	
чи після зміни керівництва місцевого органу державної влади продовжуються програми, розпочаті його попередниками ?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що після зміни керівництва орган влади продовжує виконувати програми, розпочаті попередниками, 10 балів – що після зміни керівництва орган влади перестає виконувати програми, розпочаті попередниками</i>	
A3.б. Рівень послідовності та безперервності діяльності органів місцевого самоврядування	
чи часто змінюються рішення органу місцевого самоврядування після зміни його складу чи керівництва?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що після зміни керівництва рішення органу влади не переглядаються, 10 балів – що після зміни керівництва перегляд рішення органу влади є усталеною практикою</i>	
чи після зміни складу чи керівництва органу місцевого самоврядування продовжуються програми, розпочаті його попередниками ?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що після зміни керівництва орган влади продовжує виконувати програми, розпочаті попередниками, 10 балів – що після зміни керівництва орган влади перестає виконувати програми, розпочаті попередниками</i>	
A4.а. Повага та забезпечення прав власності в діяльності місцевих органів державної влади	
чи часті факти недотримання місцевими органами державної влади принципу приватної власності	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти недотримання владою принципу приватної власності, 10 балів – що факти недотримання владою принципу приватної власності є усталеною практикою</i>	
чи часті факти невиконання місцевими органами державної влади судових рішень щодо приватної власності	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти невиконання владою судових рішень щодо приватної власності, 10 балів – що невиконання владою судових рішень щодо приватної власності є усталеною практикою</i>	
A4.б. Повага та забезпечення прав власності в діяльності органів місцевого самоврядування	
чи часті факти недотримання органами місцевого самоврядування принципу приватної власності	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)

<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти недотримання владою принципу приватної власності, 10 балів – що факти недотримання владою принципу приватної власності є усталеною практикою</i>	
чи часті факти невиконання органами місцевого самоврядування судових рішень щодо приватної власності	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти невиконання владою судових рішень щодо приватної власності, 10 балів – що невиконання владою судових рішень щодо приватної власності є усталеною практикою</i>	
A5. Втрата прав власності	
чи часті факти незаконної втрати державою у регіоні своїх прав власності?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що у регіоні відсутні факти незаконної втрати державою прав власності, 10 балів – що незаконна втрата державою прав власності у регіоні є усталеною практикою</i>	
чи часті факти незаконної втрати приватними інвесторами у регіоні своїх прав власності?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що у регіоні відсутні факти незаконної втрати приватними інвесторами прав власності, 10 балів – що незаконна втрата приватними інвесторами прав власності у регіоні є усталеною практикою</i>	
В. Вплив правових факторів (наявність, повнота та стан виконання законодавства) на ризики інвестиційного клімату	
<i>Рекомендація до розділу В: експерт має відповісти на запитання, виходячи з власного дозволу та розумного підходу до предмету запитання, а саме – дати оцінку з позиції ризиків для інвестування щодо повноти національного законодавства, його внутрішніх протиріч, виконуваності та відповідності законодавства міжнародним нормам</i>	
В1. Повнота законодавства	
чи часто бізнес стикається з практичними питаннями, які законодавчо не врегульовані на національному рівні?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти посилення з боку органів державної влади на законодавчу неврегульованість, 10 балів – факти посилення з боку органів державної влади на законодавчу неврегульованість є усталеною практикою</i>	
чи часто бізнес стикається з практичними питаннями, які законодавчо не врегульовані на місцевому (регіональному) рівні?	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти посилення з боку органів державної влади на законодавчу неврегульованість, 10 балів – факти посилення з боку органів державної влади на законодавчу неврегульованість є усталеною практикою</i>	
чи часто у бізнесу виникають суперечки з органами державної влади у розумінні норм законодавства	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні факти суперечок з органами державної влади у розумінні норм законодавства, 10 балів – що суперечки з органами державної влади у розумінні норм законодавства є усталеною практикою</i>	
В2. Протиріччя та виконуваність законодавства	
чи часті випадки внутрішнього протиріччя між нормами національного законодавства	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні випадки протиріччя між нормами національного законодавства, 10 балів – що випадки протиріччя між нормами українського законодавства є усталеною практикою</i>	
чи часті випадки коли формальні вимоги законодавства на практиці виконати не можливо, навіть за умов сумлінного намагання їх виконати	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні випадки, коли формальні вимоги законодавства на практиці виконати не можливо, 10 балів – що випадки, коли формальні вимоги законодавства на практиці виконати не можливо - є усталеною практикою</i>	
чи часті випадки коли формальні вимоги законодавства на практиці не виконуються навіть тоді, коли вони чітко й процедурно визначені	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає що відсутні випадки, коли формальні вимоги законодавства свідомо не виконуються, 10 балів – що випадки, коли формальні вимоги законодавства свідомо не виконуються - є усталеною практикою</i>	
В3. Відповідність національного законодавства міжнародним принципам та нормам	
чи є випадки невідповідності норм національного законодавства міжнародним принципам та нормам	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: Запитання стосується принципів, які закладено в національному законодавстві (наприклад – примат</i>	

приватної власності, свободи, обмеження втручання до приватної господарської діяльності та т.п.). 0 балів означає що національне законодавство повністю відповідає міжнародним принципам та нормам, 10 балів – що національне законодавство не відповідає міжнародним принципам та нормам	
наскільки повно національне законодавство адаптовано до норм ЄС	_____ балів (від 0 до 10) (стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> Запитання стосується практики – наскільки іноземний інвестор на основі досвіду застосування законодавства власної країни (наприклад ЄС) може прогнозувати спрямованість та застосування норм українського національного законодавства. 0 балів означає що відсутня адаптація національного законодавства до норм ЄС, 10 балів – що адаптація національного законодавства до норм ЄС є повною	
D. податкові фактори (бар'єри та зобов'язання)	
D1. зрозумілість норм податкового законодавства	
чи часто виникають суперечки щодо розуміння податкових норм	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> 0 балів означає що відсутні випадки, коли виникають суперечки щодо розуміння податкових норм, 10 балів – що випадки, коли виникають суперечки щодо розуміння податкових норм - є усталеною практикою	
чи часто податкові органи керуються підзаконними актами	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> 0 балів означає що податкові органи не керуються підзаконними актами, 10 балів – що податкові органи у своїй діяльності керуються виключно підзаконними актами	
D2. стабільність податкового законодавства	
чи змінюються податкові норми (що встановлюються центральними органами державної влади) протягом бюджетного року	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> 0 балів означає що податкові норми (у т.ч. ставки податків) протягом бюджетного року не змінюються, 10 балів – що зміна податкових норм (у т.ч. ставок податків) протягом бюджетного року є усталеною практикою	
чи змінюються ставки місцевих податків (що встановлюються органами місцевого самоврядування) протягом бюджетного року	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> 0 балів означає що ставки місцевих податків протягом бюджетного року органами місцевого самоврядування не змінюються, 10 балів – що зміна ставок місцевих податків протягом бюджетного року органами місцевого самоврядування є усталеною практикою	
D3. складання звітності	
Оцінка витрат людино/годин на складання податкової звітності у суб'єктах великого бізнесу*	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> Оцінка витрачених людино/часів на оформлення та здачу обов'язкової податкової звітності за рік. 0 балів означає що на здачу обов'язкової податкової звітності витрачається незначна кількість людино/часів, яка не становить істотної частки витрат суб'єкта за тиждень на адміністративний персонал, 10 балів – означає що на здачу обов'язкової податкової звітності витрачається значна кількість людино/часів, яка становить істотну частку витрат суб'єкта на адміністративний персонал	
* Класифікація суб'єктів малого, середнього та великого бізнесу має виконуватись відповідно до вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання підприємницької діяльності» від 18 вересня 2008 року №523-VI. Відповідно до Закону суб'єктами малого бізнесу (незалежно від форми власності) визнаються підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік не перевищує п'ятдесяти осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період не перевищує сімдесяти мільйонів (70 млн.) гривень, а суб'єктами великого бізнесу визнаються підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує двісті п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за рік перевищує суму сто мільйонів (100 млн.) гривень. Усі інші суб'єкти за Законом визнані суб'єктами середнього бізнесу.	
Оцінка витрат людино/годин на складання податкової звітності у суб'єктах малого та середнього бізнесу*	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> Оцінка витрачених людино/часів на оформлення та здачу обов'язкової податкової звітності за рік. 0 балів означає що на здачу обов'язкової податкової звітності витрачається незначна кількість людино/часів, яка не становить істотної частки витрат суб'єкта за тиждень на адміністративний персонал, 10 балів – означає що на здачу обов'язкової податкової звітності витрачається значна кількість людино/часів, яка становить істотну частку витрат суб'єкта малого та середнього бізнесу на адміністративний персонал.	
Складність здавання обов'язкової податкової звітності (необхідність попередньої перевірки інспектором, черги, можливість застосування електронної звітності і т.п.)	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація:</i> 0 балів означає про низьку складність процедур здавання обов'язкової податкової звітності, 10 балів – означає про високу складність процедур здавання обов'язкової податкової звітності	
D4. точність виконання податкових зобов'язань	

Оцінка відсотку рівня несвоєчасно поверненого (або неповерненого) ПДВ	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про нульовий відсоток несвоєчасно поверненого або неповерненого ПДВ, а 10 балів означає ПДВ як правило за стандартних та законних процедур не повертається.</i>	
Оцінка відсотку авансом сплачених податків (за майбутні податкові періоди) відносно загальної суми податків	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про нульовий відсоток несвоєчасно поверненого або неповерненого ПДВ, а 10 балів означає ПДВ як правило за стандартних та законних процедур не повертається.</i>	
Е. регуляторні фактори (бар'єри)	
<i>Рекомендація до розділу Е: експерт має відповісти на запитання, виходячи з власного дозволу та розумного підходу до предмету запитання, а саме – дати оцінку з позиції ризиків для інвестування щодо обтяжливості різного ґатунку адміністративних бар'єрів. Враховуючі різні вимоги до ведення бізнесу у різних секторах і, можливо, різницю у розмірах суб'єктів, запитання розділу не претендують на математичну точність відповідей, але просимо дотримуватись пропорційності підходу до відповідей по всьому розділу</i>	
Е1. бар'єри у земельних відносинах	
Оцінка тривалості відведення землі для будівництва нежитлових об'єктів (місяців)	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про низький рівень (психологічно позитивно сприйняту) тривалість часу, на протязі якого переважно відбувається оформлення відведення землі для будівництва нежитлових об'єктів, а 10 балів означає про високий рівень (психологічно негативну) тривалість часу, на протязі якого переважно відбувається оформлення відведення землі для будівництва нежитлових об'єктів</i>	
Можливість «вирішення питання» відведення землі без хабара	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про високу можливість «вирішення питання» відведення землі без хабара, 10 балів – означає про неможливість «вирішення питання» відведення землі без хабара</i>	
Е2. дозвільні бар'єри	
Оцінка обтяжливості середньої кількості дозволів та ліцензій для ведення бізнесу суб'єктами малого та середнього бізнесу*	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає низький рівень (психологічно позитивно сприйнятний) середньої кількості дозволів та ліцензій для ведення бізнесу суб'єктами малого та середнього бізнесу, тобто 0 балів означає, що середня кількість дозволів та ліцензій не викликає у бізнесу негативних реакцій та свідчить про цілком сприйнятний рівень витрат на адміністрування цих ліцензій та дозволів; а 10 балів означає високий рівень (психологічно негативний) середньої кількості дозволів та ліцензій, тобто означає, що середня кількість дозволів та ліцензій викликає у бізнесу негативні реакції та означає надмірно високий рівень витрат на адміністрування цих ліцензій та дозволів</i>	
Оцінка можливості суб'єктам малого та середнього бізнесу отримати необхідні дозволи та ліцензії без хабара	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про високу можливість отримання дозволів без хабара, 10 балів – означає про неможливість отримання дозволів без хабара</i>	
Оцінка роботи дозвільних центрів	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про корисну та якісну роботу дозвільних центрів з позиції суб'єкта бізнесу, 10 балів – про неякісну та не корисну роботу дозвільних центрів з позиції суб'єкта бізнесу</i>	
Е3. перевірки	
Оцінка середньої кількості днів контрольних перевірок за рік для суб'єктів малого та середнього бізнесу	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає, що середня кількість фактично витрачених днів контрольних перевірок не викликає у бізнесу негативних реакцій та свідчить про цілком сприйнятний рівень витрат на адміністрування цих процедур; а 10 балів означає, що середня кількість фактично витрачених днів контрольних перевірок викликає у бізнесу негативні реакції та свідчить про високий і неприйнятний рівень витрат на адміністрування цих процедур</i>	
Оцінка можливості завершення перевірки без каральних (штрафних) санкцій з боку перевіряючих органів	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про високу можливість завершення перевірки без каральних (штрафних) санкцій з боку перевіряючих органів, 10 балів – про неможливість завершення перевірки без каральних (штрафних) санкцій з боку перевіряючих органів</i>	
Е4. митні бар'єри	
Оцінка складності заповнення документів, що вимагаються митницею	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про низьку складність оформлення документів, що вимагаються митницею, 10 балів – означає про високу складність оформлення документів</i>	
Оцінка можливості оформлення	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)

документів, що вимагаються митницею, без хабара	
<i>Рекомендація: 0 балів означає про високу можливість оформлення документів, що вимагаються митницею, без хабара, 10 балів – означає про неможливість оформлення без хабара документів, що вимагаються митницею</i>	
Е5. банківська система	
Оцінка складності переміщення дивідендів з країни інвестування (за кордон)	_____ балів (від 0 до 10) (де-стимулятор)
<i>Рекомендація: 0 балів означає про низьку складність (або відсутність складнощів) переміщення дивідендів з країни інвестування (за кордон), 10 балів – означає про високу складність переміщення дивідендів з країни інвестування (за кордон),</i>	

Факторна модель моніторингу стану інвестиційного клімату в національній економіці

Фактор та його складові	Кількість балів		Фактор та його складові	Кількість балів	
	Питома вага	Бал		Питома вага	Бал
Політичні фактори (питома вага загального індексу – 0,23 або 23%)					
Загальна стабільність політичної влади у державі	0,3		Ступінь довіри населення до влади	0,2	
– довгострокова стабільність		10	– абсолютна довіра (більше 90% населення)		10
– стабільність залежить від керівництва держави		8	– високий ступінь довіри (70 – 89% населення)		8
– існують невеликі внутрішні політичні проблеми		6	– середній ступінь довіри (50 – 69%)		6
– сильний внутрішній та зовнішній вплив негативних факторів на політичну ситуацію в державі		4	– нижче середнього за ступенем довіри (40 – 49%)		4
– нестабільність політичної ситуації в державі		2	– низька довіра (30 – 39%)		2
– загроза зміни уряду, загроза дефолту та інше		0	– відсутність довіри населення (0 – 29%)		0
Відношення влади до інвесторів (резидентів та нерезидентів):	0,3		Рівень пріоритетності розвитку регіонів держави:	0,2	
– створення сприятливого інвестиційного клімату для інвесторів		10	– високі показники інвестиційної привабливості регіонів держави за економічними індексами		8
– позитивне відношення до інвестицій та притоку іноземного капіталу		8	– показники інвестиційної привабливості регіонів є середніми, проте постійно проводяться заходи з покращення ситуації		6
– пріоритетні національні інвестиційні проекти, відношення до інвесторів-нерезидентів є нейтральним		6	– низька інвестиційна привабливість регіонів держави за економічними індексами		4
– негативне відношення до іноземного капіталу		0	– відсутність плану розвитку регіонів держави та низькі показники за економічними індексами		0
Економічні фактори (питома вага загального індексу – 0,22 або 22%)					
Рівень економічної активності населення	0,25		Рівень державної підтримки у вигляді пільг для секторів економіки	0,15	
– високий рівень економічної активності населення		10	– надання широкого спектру пільг для секторів національної економіки		10
– середній рівень економічної активності населення		6	– надання вибіркового переліку пільг для секторів національної економіки		8
– низький рівень економічної активності населення		0	– пільги лише для інноваційних секторів національної економіки		6
Середньорічний рівень інфляції за останні 10 років	0,2		– відсутність пільг для будь-яких секторів економіки		2
– менше 3%		10	Розвиток конкурентоспроможності (за Індексом глобальної конкурентоспроможності – Global Competitiveness Index (Всесвітній економічний форум в Давосі))	0,05	
– 3 – 5%		8	– Показник 5 – 6		10

Фактор та його складові	Кількість балів		Фактор та його складові	Кількість балів	
	Питома вага	Бал		Питома вага	Бал
– 5 – 7%		6	– Показник 4 – 4,9		8
– 7 – 10%		4	– Показник 3 – 3,9		6
– 10 – 15%		2	– Показник 2 – 2,9		4
– 15 – 35% та більше		0	– Показник 1 – 1,9		2
Присутність іноземного капіталу в структурі національної економіки	0,05		– Показник менше 1		0
– іноземний капітал присутній в економіці держави і складає 40%		10	Стабільність національної грошової одиниці	0,15	
– іноземний капітал присутній в економіці держави і складає 30%		8	– стабільна національна грошова одиниця		10
– іноземний капітал присутній в економіці держави і складає 20%		6	– внутрішні коливання у курсі національної грошової одиниці присутні, проте вони незначні		8
– іноземний капітал присутній в економіці держави і складає 10%		2	– нестабільна національна грошова одиниця		4
Доступність кредитів в економіці	0,1		Рівень безробіття	0,05	
– вільний доступ до кредитних коштів		10	– низький рівень безробіття		10
– певні обмеження у доступі до кредитних коштів присутні, проте вони незначні		6	– середній рівень безробіття		8
– немає доступу до кредитних коштів		2	– високий рівень безробіття		4
Правові фактори (питома вага загального індексу – 0,33 або 33%)					
Індекс сприйняття корупції (індекс Transparency International)	0,30		Індекс інвестиційної свободи (Індекс економічної свободи)	0,20	
– рівень корупції низький (9 – 10)		10	– закордонний капітал розглядається нарівні з національним (86 – 100)		10
– підвищений рівень корупції (7 – 8)		8	– мінімальні заборони на закордонний капітал присутні в економіці (76 – 85)		8
– рівень корупції середній (5 – 6)		6	– заборон на закордонний капітал немає, присутній деякий контроль (66 – 75)		6
– підвищений рівень корупції (3 – 4)		4	– є заборони та жорсткий контроль капіталу (56 – 65)		4
– рівень корупції високий (2 – 2,9)		2	– жорстка заборона на іноземний капітал та контроль (18 - 55)		0
– критичний рівень корупції (0 – 1,9)		0			
Індекс свободи торгівлі (Індекс економічної свободи)	0,30		Індекс легкості ведення бізнесу (Індекс економічної свободи)	0,20	
– забезпечення вільного митного режиму (75 – 100)		10	– відсутність будь-яких перешкод для ведення бізнесу (81 – 100)		10
– забезпечення вільного митного режиму з певними лімітами (50 – 74)		8	– присутні певні перешкоди для ведення бізнесу, проте вони є незначними (61 – 80)		8
– забезпечення вільного митного режиму для певних видів продукції та послуг (25 – 50)		6	– часові та правові труднощі для ведення бізнесу у державі (41 – 60)		6
– відсутність вільного митного режиму (0 – 24)		2	– великі труднощі для ведення бізнесу (0 – 40)		2

Фактор та його складові	Кількість балів		Фактор та його складові	Кількість балів	
	Питома вага	Бал		Питома вага	Бал
Соціальні фактори (питома вага загального індексу – 0,1 або 10%)					
Рівень життя населення (Індекс розвитку людського потенціалу – ІРЛП)	0,3		Відношення населення до іноземних інвесторів та іноземних компаній на території держави	0,15	
– дуже високий рівень ІРЛП (від 0,8 до 1)		10	– позитивне відношення		8
– високий рівень ІРЛП (від 0,7 до 0,79)		8	– нейтральне відношення		4
– середній рівень ІРЛП (від 0,5 до 0,7)		6	– негативне відношення		0
– низький рівень ІРЛП (від 0 до 0,5)		2	Рівень міграції населення	0,25	
Ділові якості та етика власників бізнесу	0,3		– низький рівень міграції		8
– високий рівень		10	– середній рівень міграції		4
– середній рівень		6	– високий рівень міграції		0
– низький рівень		2			
Технічні фактори (питома вага загального індексу – 0,1 або 10%)					
Рівень забезпеченості природними та енергетичними ресурсами	0,5		Рівень розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури	0,5	
– наявність власної сировинної бази та вільний доступ до неї		10	– наявність високого рівня розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури		10
– наявність власної сировинної бази, доступ до якої незабезпечений		6	– наявність середнього рівня розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури		6
– відсутність власної сировинної бази		2	– відсутність розвитку науково-технічного потенціалу та інфраструктури		2
Екологічні фактори (питома вага загального індексу – 0,02 або 2%)					
Наявність розвинутих транспортних комунікацій	0,5		Наявність природних ресурсів	0,5	
Загальний інтегральний показник інвестиційного клімату в національній економіці			Бал		
<i>Сприятливий інвестиційний клімат</i>			<i>8,20 – 10,0</i>		
<i>Сприятливий інвестиційний клімат, проте з помірним ризиком</i>			<i>5,40 – 8,19</i>		
<i>Інвестиційний клімат з високим ризиком</i>			<i>2,65 – 5,39</i>		
<i>Несприятливий інвестиційний клімат з високим рівнем ризику</i>			<i>1,13 – 2,64</i>		